VÁMOS MIKLÓS

Szitakötő

– NEMZEDÉKÜNK REGÉNYE –

Szitakötő
Vámos Miklós
Európa (2018 ápr)

Címke: regény, rendszerváltás, Szocializmus

Kedves Barátaim – Levél Vámos Miklóstól
Állítólag csak annak szólhatnak egy életre a barátságai, aki idejekorán meghal. Valóban? Engem – személyes érintettség okán – régóta izgat a kérdés. A szitakötő a barátság és a nemzedék regénye. Kérdés, mire jutott a múlt század közepén (1950, plusz-mínusz valamennyi) született generáció. Nyolc főhősöm (és néhány “kültag”) a keményvonalas szocializmus éveiben volt gyerek. A puhább diktatúrában kamasz és ifjú felnőtt. Életük közepét találta telibe a rendszerváltozás. Már a (fapados) magyar kapitalizmusban is éltek huszonkét évet. Mire elég hat évtized? Mit értünk el, s miről maradtunk le? Mit tanultunk, s miből nem? Mit felejtettünk el, s mi vésődött belénk örökre? (Ha ugyan létezik olyasmi, hogy „örökre”.) Számba vehető a várható jövő is.

Sok a szitakötő-zizegés ebben a regényben. És, az egyik szereplő szavait idézve: sok a férfisírás. De nem több, mint a közös nevetés.

Szitakötő

– NEMZEDÉKÜNK REGÉNYE –

Vámos Miklós: Szitakötő

Okosnak nézel? Hát bízd magad rám. Bolondnak nézel? Csörög a sapkám. Ha lónak gondolsz, hátamra ülhetsz: Ha oroszlánnak, nem menekülhetsz. Szemem tavában magadat látod: Mint tükröd, vagyok leghűbb barátod.

(Weöres Sándor: Ki minek gondol, az vagyok annak)

1
Hízótábor

***MI* azér lettünk ideküldve, hogy hízzunk.**

Nem pedig azér, mer odahaza útba vagyunk.

Rozsos Tibor mondta azt, hogy odahaza útba vagyunk, és nem is szeretnek annyira, hogy hiányozunk.

Hát, izé, ecet.

Lehet benne valami, mondta rá Tóth Gyuri. De ő biztos csak viccelni akart, gondoltuk.

Azér szöget ütött a fejünkbe.

Volt, aki már tudta, hogy Rozsos Tibor mér szomorú. Titok. Lehet, hogy Tóth Gyuri is tudta. Kezdtek ők rögtön jóba lenni.

Este van mázsálás, aki többet nyom, kap aranycsillagot. Három aranycsillag = egy vöröscsillag.

Tóth Gyuri két napig sínkövet tett a zsebébe, kapta az aranyat. Akkor észrevették, bünti. Visszavették a csillagát, és nem engedték focizni. Pedig ő a legjobb csodacsatár, beleférne az aranycsapatba. Ami megszűnt tavaly, amikor Puskás Öcsi kinn maradt. Meg Kocsis, meg még Czibor. Grosics kapus hazajött, és nálunk mindenki kapus akar lenni, mint ő. Puskás lő, bumm, góóól! Grosics véd, nincs gól, de van cigánykerék.

Vacsora után nem szabad kimenni.

De pedig mégis kimentünk.

Tóth Gyuri látta meg, hogy a kerítésbe mozog a léc. Ki lehet mászni. De csak aki nem olyan kövér, mint Malek Laci. Ő lett a Malaci. Nem szóltunk neki, hogy megyünk.

Schneider Miklós, a halszemű, mégis megmondta neki. De úgy, hogy: Malaci, te ne gyere, úgyse férsz ki!

Malek Laci azér is jött. Lekevert Schneider Miklósnak egy poffot. Nem szereti, ha Malacizzuk. Hát, mer dagimalac télleg. Annyira, hogy a nadrágja úgy feszült a popóján, hogy kiszakadt hátul. Látszik a fekete klottgatyája. Nem izgatja.

Schneider Miklóst Snecinek hívjuk, egy az, hogy Schneider, meg olyan halszeme van. Ő nem bánja a Snecit. Azér, hogy sváb, mi nem csúfoljuk, csak mások. Megmondta, hogy a Schneiderek svábok

szoktak lenni, viszont náluk Orosházába alig van sváb, csak ők. A szülei Berényből keveredtek oda. Rozsos Tibor nem hagyja, hogy Snecit lesvábozzák, mer a svábok is lehetnek rendes emberek. A cigányozást se hagyja.

Plusz a zsidók is lehetnek rendes emberek, mondta Sneci. Takarodó után súgta meg Gyuri, hogy Rozsos Tibor nemcsak árva, hanem még pont zsidó is. Az nem látszott rajta, csak az, hogy nagyon tagba volt szakadva. Erős, mint a bivaly. És olyan nyugis. Azér lett Tibor bácsi.

Addig azt hittük, a zsidó olyan, mint a hülye vagy az állat vagy a hülyeállat. Nem beszéltünk erről. Erről se.

Tóth Gyuri meg szokta védeni a kisebbet. Akit bántani akarnak. Gyuri csak Tibor bácsit nem védi, mer úgyse köll, tudja az védni magát. Ő a legerősebb.

Rozsos Tibor nem bánja, ha Tibor bácsizzuk, persze klafább bácsinak lenni, mint Malacinak, ha lehet választani, tisztelettel.

Úgy kell felelni a gondozóknak, hogy mindig hozzácsapni: tisztelettel. Még jobb azt is, hogy: igenis. Lássák, hogy engedelmesek vagyunk. Verni nem vernek itt, mint odahaza. Tibor bácsi az egy, akit nem vernek odahaza, mer őneki az anyukája meghalt, és az apukája pedig bent van a si… pszt, hallgatni kell róla. Tibor bácsi a mamájáékhoz van kiadva, Berénybe.

Nagy Karcsi apja is benn volt, őt már kiengedték. Nagy Karcsit Kobrának hívjuk, a fekete szemüvege miatt. És mer sovány, mint egy kígyó. De nem mérges, hanem csöndes.

Szabados Vera Viktória kérte, hogy Vicázzuk. Olyan a haja, mint a szénakazal. A Verát utálja, nem mondta, miért. Lehet, hogy csak az, hogy ne kapjon olyan becenevet, ami majd nem tetszik neki. Mer itt mindenkinek adunk.

Szabados Vica apja kinnmarad örökre Bé… erről is hallgatni kell. Mikor a határon letette őket a teherautó sok pénzért, az anyja visszafordult a fahídnál, de ez is titok. Szóval, van, aki verje Vicát, az anyja vízbe áztatja a kötelet. Szabados Vica szerint az áztatott kötél még mindig jobb, mint a térdepelés a kukoricán. Náluk az is van, ha rosszat tesz a tűzre. Szerinte rosszfát, de annak semmi értelme.

Lementünk vacsora után a tóhoz, sajnos hogy a szugonyok is jöttek és összecsíptek. Azt hittük, szúnyog, de Joli úgy mondja: szugony, erre mi is. Selmeczy Jolán a Joli, aki Váradról jött, Nagyváradról. Röpköd folyton, és a sötét haja repül utána.

Éjszaka sosincs csönd a hálóterembe, amit körletnek hív a táborvezető pajtás, nehéz elaludni. Valaki mindig dumál. Főleg Gyuri ez a valaki, meg Tibor bácsi, akik sülve-főve összebarátkoztak, és hajtogatják, hogy ők ikrek, csak eddig nem derült ki. Röhögtünk ezen, mer Gyuri göthös, Tibor bácsi pedig akkora, mint egy hegy. Semennyit nem hasonlítanak, Tibor bácsi haja göndör gubanc, Gyurinak kopaszra nyírták, látszik a feje bőre, ami hámlik.

Megbeszélték, hogy a hízótábor után is találkoznak, mer ők most már testvérek örökre. Nehéz lesz, Tibor bácsi Berénybe van, amióta az apukáját bevitt… hallgat, hallgat. Régebben Kondoroson volt. Szoktuk énekelni a fülibe, hogy kondorosi csárda ki van festve, de nem zavarja, ezér nem olyan sokszor énekeljük, minthogyha zavarná.

Tóth Gyuri szegedi, úgy mondja, szögedéből jött, amin nevetni kéne, de akkor nyakon vág, pláne hogy Rozsos Tibor bácsi is folyton vele van. Ők a vezérfiúk ketten. Takarodó után mesélnek a vezérfiúk egymás szavába vágva, és aki ébren van, figyel. Legjobban Kobra Karcsi figyel, mer az ő ágya szomszédos. Emeletes ágyakba alszunk, vagyis fekszünk, Tibor bácsi Gyuri fölött, Kobra Karcsi pedig Schneider Miklós fölött. Sneci is szemüveges, de nem annyira, mint Kobra, hanem csak olvasáshoz, és sose olvas. Fiúknak a szemüveg azér rossz, mer könnyen összetörik a focizásba meg más fiús játékba. Kobra az az egy, aki mindig hordja, olyan fekete keretes az övé, mint a felnőtteknek. Semmit se lát, ha nincs rajta.

Kobra kapja a legtöbb dicsérést, mer ő folyton hízik, mutatja a mázsa, de közbe úgy látni, hogy pont olyan cinege, mint volt. Tud szájharmonikázni, csak a harmonikáját elvette az ügyeletes, amikor éjszaka játszotta a jaj, cicát, és Tibor bácsi meg Gyuri nemcsak énekelte, hanem tapsolt hozzá, pluszba verték a lábukkal a ritmust a sodronyon, ami kihallatszott.

Malek Lacinak botfüle van, rászólnak, ha dalolás van, hogy fogd be, Malaci! De nem fogja, biztos mer kicsit cigány. Közepesen. A

cigány is lehet rendes ember. És ő télleg egy rendes. Malaci ahol tud, segít, mondta Tibor bácsi. Ki van írva ez a vaskapunál, úttörővel.

Azér vagyunk beadva ebbe a táborba, hogy hízzunk. Az ellenforradalom miatt elromlott a szállítás, és hiába verték le, nem javult még meg. Elhangzott az esti csapatbeszédbe, hogy az orvosilag bevizsgált tej és a bőséges vitamindús táplálkozás meghozza gyümölcsét. A kaját is orvosi tudománnyal választják, nem sajnálják tőlünk a cukrot. Hús minden második nap, aki ettől nem kap erőre, az semmitől. Legyünk boldogak, becsüljük meg magunkat, amiért a szüleink meghozták az áldozatot, hogy befizettek ide minket. Tibor bácsira nem vonatkozik ez, anyukája meghalt, apukája pedig bö… titok. Odabentről nem tudja hozni az áldozatot, őtet a papája fizette be. Tibor bácsi azt mondja, szerinte csak azér adták ide be, hogy ne lábatlankodjon odahaza a nagyszüleinél. Hát lehet. De közbe télleg jó itt.

Csak Korin Emőke nyivákol folyton, haza akar menni Szarvasra. Elneveztük Lencsibabának, mer olyan, mint a Vica Lencsibabája, csak az szürke a piszoktól. Emőke viszont tiszta és jó szagú. A haja kunkorodik, mint a kismalacok farka, de barna és nem rózsaszín.

A hétvégi látogatáson az egész tábor hallhatta, Korin Emőke bőgött az anyucijának, hogy fizesse ki innen, ő már eleget hízott. Rajta se látszik, mégis kapott egy aranycsillagot. Rögtön elvesztette, és amiatt is bőgött egész este, hogy ki lopta el.

Vica nyugtatgatta, úgyis beírták a füzetbe, az a lényeg. Malaci elég gyanús. Joli nem fél, megkérdezte, mi a helyzet Lencsibaba csillagával. Keressétek fönn a magas égbe! – Malaci röhögött. Nem vicces! – Joli.

Joli olyan hegyeset tud köpni, hogy az csoda, viszont csak akkor köp, ha ő akar, és akkor akar, ha dühbe gurul. Az áttetsző kis ruhájával, ami repked vele együtt, Joli olyan, mint egy szitakötő, mondta Tóth Gyuri. Joli nevetett, csak vigyázz, még a fejedre szállok!

Kiszaladt a fiúk körletéből, csönd lett. Vártuk, hogy Malaci megszólaljon, de nem. Aztán Gyuri föltápászkodott a Tibor bácsi alatti ágyról. Hova mész, kérdezte Tibor bácsi. Gyuri vissza se fordult, sejtettük, Jolit akarja utolérni, és télleg. Megmondta neki a

kerítésnek a lécét, amit félre lehet tolni, és hogy vacsora után kimegyünk, ő az egyetlen lány, akit hív. Azt hitte, ettől boldog lesz, de Joli már tudta, hogy Vicát már hívta Gyuri. Vica nem is annyira lány, gyere szépen! – Gyuri. Joli meg, hogy csak akkor, ha Lencsibaba is jöhet, mer nagyon kivan a hülye aranycsillag miatt.

Gyuri gondolkodott, mire Joli, hogy hallgatás = beleegyezés. Ment Lencsibabához. Így jöttek ki a lányok hárman. Malaci kérdezte, hogy Korin Emőke mit keres itt. Erre Joli, hogy eteti a szugonyokat, mint te. Igaz, annyi sokat ettek belőlünk, hogy biztos jóllaktak.

Nem úgy, mint mi, mer ez a hústalan nap, és a hamis paprikáskrumpli odakozmált, csak az kanalazta, aki nagyon éhes volt, például Malaci. Tibor bácsi nem kérte, Gyuri épphogy. Korgott a gyomrunk. Lencsibaba adott nekünk kalácsot, mer az anyukája hozott pakkot, és abból. Vicának gumicukra volt, összeragadt tőle a szánk, ittunk a tóból vizet.

Malek Lacinak annyira ízlett a fonott kalács, hogy kért még, és Lencsibaba tört neki, nagyon jószívű. Tessék, Malacikám, tömd a fejed! Köszi… csak azt akarom mondani, Lencsi, hogy én visszaadnám az aranycsillagodat, ha nálam volna! – Malaci. Bólogattunk, hogy mi is, persze. Majd holnap megkeressük! – Tibor bácsi.

A kalácstól annyira jók lettünk, mintha Lencsibaba szívét is belesütötték volna. Gyuri kijelentette, hogy most már nemcsak Tibor bácsi a testvére, hanem mindannyian. Joli tapsikolt, hét testvérem lett, nyolcan vagyunk, nyolcan! mindig sok tesót akartam!!!

Egyszeribe rájöttünk, hogy mi is mindig azt akartuk, hogy nyolcan volnánk testvérek. Azon lett egy vitatkozás, hogy jó-e három lány és öt fiú. Vica szerint fele-fele jobb lenne. De akkor hogyan, kérdezte Kobra, három és fél fiú, és három és fél lánytestvérem? Nyolcig se tudsz számolni? – Tibor bácsi. Akinek hét tesója van, az nyolcan van! – Gyuri.

Hú, mennyit röhögtünk.

Majd én beírom a naplómba, hogy megalakultunk!

– Joli. Megalakultunk? Megalakultunk, ismételte Joli. Megalakultunk, vágta rá Gyuri és Tibor bácsi majdnem egyszerre. Ettől úgy éreztük, mintha az egész társaság szülinapos volna, addig

mondogattuk, hogy megalakultunk, míg már kórusba ordítottuk, me-ga-lakultunk!!! Annyira hangosan, hogy ezzel buktunk le. Kijött értünk az ügyeletes és a csapatvezető pajtás. Némán kísértek vissza, ami rosszabb a szidásnál.

Aznap éjjel Schneider Miklós bepisilt. Nem olyan nagy baj, reggelre megszárad, csak aztán be is kakilt. Később mesélte Tibor bácsinak, hogy megpróbálta óvatosan szétkenni a lepedőn és a takarón a sötétbe, hátha reggelre az is megszárad.

Arra nem gondolt, hogy a szag nem szárad, hanem mutatja az irányt, ahonnét jön. Megjelent az ügyeletes a körletbe, amire többen fölébredtünk. Kiparancsolta Snecit az ágyból, átvitték az ügyeletesszobába, ott volt a táborparancsnok pajtás is. Beültették egy lavór forró vízbe, soká kellett neki áznia, míg az ügyeletes, aki most Mari néni volt, beszélgetett a táborparancsnok pajtással, aki mindig Pista pajtás.

Szeretett volna némán beleolvadni a világosbarnás vízbe, szétfolyni, hogy ne legyen külön víz és külön Sneci, hadd keresse Mari néni és Pista pajtás. Reggeli után mesélte ezt Malacinak suttogva, miután a lelkére kötötte a legnagyobb titoktartást, amit Malaci ünnepélyesen meg is ígért. De pont nem arról híres, hogy tartja a száját, erre Miki hamar rájött, amikor elterjedt, hogy ő a Kakás Miki. Aminél még a Malaci is jobb. A Sneci pedig sokkal jobb.

A délelőtti játszásba mi nyolcan együtt maradtunk. Röplabda, adta ki a jelszót Tibor bácsi. Mentünk a pályára. Gyere te is, Kakás Miki! – Kobra Karcsi. Joli rászólt: Ne csúfold, tudod jól, hogy megalakultunk!

Mer a megalakultunk nemcsak azt jelenti, hogy Joli beírta a naplójába, ami különben egy régi pepita füzet, hanem hogy egymást csúfolni, verni és főleg cserbehagyni tilos. És viribisz unitisz, ami azt jelenti, hogy egységbe az erő. Ezt az unitiszt Sneci dobta be, mer őnáluk Orosházán rá van írva hősi emlékműre. Véd és dac szövetség! – ezt meg Tibor bácsi akarta, de ő nem mondta, honnan szedte.

Éreztük, hogy ez már télleg komoly. Kobra Karcsi kezet nyújtott Snecinek, bocsánatot kért. Aztán megmondta Malacinak, hogy ha

akarja, többet ő se lesz Malaci. De Malek Laci nem akarta, ő már pont megszokta a Malacit. Lencsibaba tapsikolt, de jó, de jó!

Egész nap gyártottuk a 12 pontot. A röplabda és a csendes alatt is. Mer Joli kijelentette, hogy ha mi 8an megalakultunk, akkor kell 12 pont, amit betartunk tűzön-vízen át. A tűzön-vízen át nagyon tetszett nekünk. Lencsibaba bemondta a tízparancsolatot, Tibor bácsi lehurrogta, klerikális, ami tiltva van, a nép ópiuma. Mi az az ópium? – Lencsibaba. És mi az a klerikális? – Kobra Karcsi.

Csak Gyuri tudta az ópiumot, hogy átok, elátkozás. Nem, hanem a mák! – Malaci. Ekkora hülyeséget honnan vesz? Voltak neki ilyenjei. Pechére, ebédre pont ópiumos tészta volt, ezzel cukkoltuk sokáig. A klerikálist csak Tibor bácsi tudta, hogy ami a bibliába van benne.

A 12 pont sose lett volna meg, ha Joli nem olyan makacs, mer mindenki mást akart. Tibor bácsi például azt, hogy HALÁL A FASISZTÁKRA! – és semmi mást. Nem érted, hogy ez a mi 12 pontunk lesz, amit nekünk kell betartani? – Joli. Különben a fasiszták már rég meg vannak halva! – Kobra Karcsi. Attól még lehetnek újak, ők ölték le a nagyszüleimet, és ragaszkodok ahhoz, hogy ez bent legyen! – Tibor bácsi.

Gyuri azt akarta beíratni, hogy mi, akik megalakultunk, játsszunk egymással mindig, ha valamelyikünk kéri, de ez így marhaság, mer hogy legyen, ha mondjuk éjszaka szeretne valamelyikünk kidobósozni, amikor alszunk pont éppen. Gyuri bólintott, jó, tehát mi, akik megalakultunk, hajlandóak vagyunk játszani egymással bármikor, kivéve éjszaka. Ez se tetszett. Joli nevetségesnek tartotta, hogy a játszást bevegyük a 12 pontba, amelyikbe szent esküvések kellenek csak.

Tibor azt mondta, szent esküvésből nincsen is 12 darab, és bedobta, hogy esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk. Lencsibaba meg, hogy de ez a himnuszból van, és azt nem szabad. Joli csodálkozott, mér ne volna szabad? Gyuri viszont, hogy nem is a himnuszból van. Lencsibaba, meg, hogy de! Nem! De! Nem!!!

Sneci a véd és dacot akarta, pedig az Tibor bácsi ötlete volt. Malaci nem értette, mér nem elég a véd, minek a dac is. Tibor bácsi

elmagyarázta, védjük egymást tűzön-vízen át, és dacolunk az ellenséggel. Harcolunk, vagy nem? – kérdezte Malaci, Tibor bácsi meg, hogy az ugyanaz.

Nehéz ez így, sóhajtozott Joli, pláne ha összevissza kiabáltok, mindjárt ránk fog szólni az ügyeletes, hogy kuss, mer csendes pihenő. Gondolkoztunk, aztán suttogva küldtük egymásnak az ötleteket. De nem egészen úgy értek célba, ahogy elindultak. Sneci például azt küldte, hogy megvédjük a gyöngébbeket, Jolihoz az érkezett: Nem kérjük a sötét legyet! – amit visszaküldött, hogy nevessünk, és nevettünk. Erre télleg ránk szólt az ügyeletes, mit pusmogunk, azonnal mondjuk meg! Nem mondhattuk, mer addigra a 12 pontba volt Malaci szent esküvése, hogy sose áruljuk be egymást. Bünti lett a vége, az ablakpárkányra tették nekünk a tányért, ott ettünk állva, mint a lovak.

Vacsora után a szabadfoglalkozásba csináltuk tovább a pontokat, most már hamarébb meg tudtunk egyezni, mer fáradtak voltunk. Ebből az a tanulság, hogy ha meg akarunk egyezni, ki kell fáradni előbb.

Joli fölolvasta az agyonradírozott mondatokat a pepita füzetből, és mindenki aláírta. Rendes név, becenév, parancsolta Joli. Zsinórírás? – kérdezte Lencsibaba, Joli vonta a vállát, amilyet tudsz. Emőke még nem iskolás, lehet, hogy semmilyet se tud! – Tibor bácsi. Ki az az Emőke? – Malaci tökre elfelejtette, hogy Lencsibaba az. Dehogynem, tudok én írni! – Lencsibaba büszkén odafirkantotta magát, csupa naggyal, KORIN EMŐKE. Erre Vica is, SZABADOS VERA VIKTÓRIA.

Kész volt a 12 pont, csönd lett. Jól éreztük magunkat. De sajnáltuk is, hogy már nincs mit csinálni.

Kössünk vérszerződést! – Gyuri. Helyes, úgy van! Közbe fogalmunk se volt, hogy kell. Elmagyarázta. Kicsit megvágjuk a tenyerünket, és összefolyatjuk a vérünket, ami szentesíti az eszközt, vagyis a fogadalmunkat. A lányok húzódoztak, de az öt fiú rögtön ráállt, nehogy azt higgyék a többiek, hogy gyávák vagyunk. A lányokat ez nem zavarta, őnekik szabad a gyávaság és a sírás.

Este csináltuk a vérszerződést, kinn a tóparton, Gyuri csórt egy kisollót az ügyeletesszobából, azzal szúrt a tenyerébe, mondta, hogy

nem fáj. De amikor Tibor bácsi tenyerébe szúrt, láttuk Tibor bácsi arcán, hogy neki fájt, csak nem mutatta. Sorra kerültünk, Kobra, Sneci, Malaci. Csak Sneci sziszegett.

Lányok? – Gyuri várta, hogy odanyújtsák a kezüket. Joli behunyta a szemét, és tartotta a tenyerét, meg se nyikkant. Lencsibaba beharapta a száját, nem mozdult, míg Joli szépen a vállánál fogva tolta Gyurihoz. A végin Lencsibaba se nyikkant. Vica mosolygott, mint akinek ez semmiség.

Büszkék vagyunk rátok! – Tibor bácsi. Mutatta, nyújtsuk ki az ujjainkat és fogjunk kezet mind a nyolcan, hogy összemenjen a vérünk. Így lettünk ünnepélyes vérszerződés. Ami azér valami. Csöndbe voltunk, csak Lencsibaba vihogott, nem fájt, nem fájt, köszönöm a lekvárt!

Büntetést kaptunk a kiszökés miatt, viszont a vérszerződést nem vette észre a csapatvezető pajtás, dugtuk a kezünket. Kit érdekelt a büntetés, amikor megalakultunk, és most már külön csapat lettünk, ahol nem a csapatvezető pajtás a főfő, hanem mi. Joli akarta, hogy válasszunk azér csapatvezetőt. Nem is kellett választás, hogy egyhangúlag Gyurit kiáltsuk ki. Elvállalta, ünnepélyesen, hogy ezennel elvállalom! Öszszeszorult a torkunk, pedig tudtuk, hogy a szovjet tankos filmbe látta. Mi is láttuk, vetítették az ebédlőbe. Azt kaptuk büntetésbe, hogy kihagytak a mérlegelésből, így lemaradtunk a csillagosztásról, és reggeli után kellett segíteni a mosogatásba a konyhán. Nem mehettünk szabad foglalkozásba, mint a többiek. Annyi baj legyen, az alakulásunk és a vérszerződésünk akkor is megvan, ezzel a boldogsággal elvoltunk. Szépen mosolyogtunk egymásra mi, akik benne voltunk. Csak az a baj, hogy ez már az utolsó nap, ha híztunk eleget, ha nem, utazunk haza. Lencsibabáért levonatozott az apukája. Mi többiek a mackóorrú piros buszra szálltunk, amelyik Csabára ment, ott várnak majd az összes szülők.

Joli csak a vonatállomásig jött velünk. Kerestek ott egy vasutast neki, akire rábízhatják. Mer Jolinak ki kell mennie Magyarországból, át a határon Nagyváradra, amit most már úgy hívnak, Oradea. Mer románul, de minekünk azér Nagyvárad marad, mondta ő. Felírta mindenkinek a lakcímét, küldeni fog képeslapot. Öleléssel

búcsúztattuk. Joli sírt, és azt kérdezte: De mi lesz, ha soha többé nem találkozunk? Gyuri rákacsintott, olyan nincs, hisz megalakultunk!

Találkozunk! – Tibor bácsi biccentett, mint aki tud valamit, amit mi nem, ígérem, találkozni fogunk, csak akarni kell! Én akarom! – Joli a pepita füzetével integetett, amibe be van írva az alakulás, a 12 pont, meg minden.

Mikor Joli ügyét elintézte a csapatvezető pajtás, indultunk tovább. Már csak heten maradtunk, meg a szomorúság, hogy hamarosan, sőt nemsoká öten, négyen, hárman, ketten, utána egyedül, ami a rendes élet, pláne nyáron.

A NYOLCAK 12 PONTJA

A 8ak

TÓTH GYÖRGY

ROZSOS TIBOR

NAGY KARCSI

SCHNEIDER MIKLÓS

MALEK LÁSZLÓ

SZABADOS VERA VIKTÓRIA KORIN EMŐKE

Meg én: SELMECZY JOLÁN GYURI

TIBOR BÁCSI KOBRA

SNECI

MALACI

VICA

LENCSIBABA JOLI

A 12 pont

1. 8 a magyar igasság, mer 8an megalakultunk
2. egységbe az erő, viribus unitis
3. a 8 össze tart minden kor, megosztya élelemét és titkait
4. ami a miénké az a tiéteké is, és ami a tiéteké az a miénké is
5. együtt jobb mint egyedül
6. halál a fasisztákra
7. esküszünk hogy rabok tovább nem leszünk
8. nyújcs feléje védő kart, ha küzd ellenséggel
9. a nagyvilágon ekívül nincsen számodra hej
11. véd és dac
12. együtt amíg élünk halunk

Leírta

Selmeczy Jolán II. b. oszt. tan. Ősztől III b. oszt tan.

Kedves Gyuri,

Remélem jó egésségbe talál ez a levelem Szegeden, s nincs semmi bajod se. Együtt írjuk Gizivel, aki Somfai Gizella s a szomszédunk, s már negyedikes, szívesen segít. Ma reggel amikor megébredtem, elhatároztam hogy kapsz levélt, mer össze akarok tartani. Nemcsak te kapsz, hanem a többi 8ak is, de nem tudunk egyszerre mindenkinek. (Bocsánat a pacáért, nem jó a tollszem. Gizi.) Papáméknál most van a szüret, s dolgoz az összes gyerek. Aki bírja a puttonyt, viszi, s ki nem, vág ollóval fürtöket, néhány többi meg tapos.

Vajjon mikor fogunk lenni újra együtt 8an? Biztos vagyok, hogy fogunk lenni s akarom. Örömet szerezel, ha póstafordultával megírod, mivel telnek a napjaid. Milyen az iskolád s hányasokat kapsz. Azt is kérdezem, hogy vannak-e testvéreid s ha igen, fiúk vagy lányok, kissebbek vagy nagyobbak tölled. Találkozol-e valakivel a 8akból? Tibor bácsi azt mondta, néha elviszik Szegedre, s te ott lakozol, gondoltam hátha!

Szerinted lesz jövőre tábor? S ha igen, eljössz? Nékem nagyon hiányoztok az egész banda. Kár, hogy tik nem ide jártok az én iskolámba. Nem túl jó iskola, mondják. Apuka szerint egész mindegy, egy lánynak csak az kell, hogy jó férjet kapjon, arra nem adnak bizonyítványt sehol. Jó férj? Te tudod, hogy az milyen? Lehet hogy nem olyan, mint apu.

Ugye kapok tőled válaszlevelet? Nagyon várom! Hiányzanak a 8ak s te is.

Szeretettel, *Joli (Selmeczy Jolán) és*

Somfai Gizella

2

Másik tábor

***TI* már akartátok látni egymást, nagyon-nagyon.**

Áthelyezték a régi tábort egy másik tóhoz, ott fogtok találkozni, két éve megalakultatok, az ugye kötelez. Sajnos hogy tavaly egyikőtöket se fizették be. Idénre nagyon készült az egész csapat. Kellett rágni a szülők fülét erősen, hogy mehessetek, és mind pont oda.

Örültetek. Vica és Tibor bácsi futott be legelőbb. Ugyanahhoz a kecskelábú asztalhoz ültek az ebédlőben, próbáltak lefoglalni a többi tíz szabad helyből hatot, sajnos hogy nem engedte a csoportparancsnok. Ebbe a táborba négy csoport van, gimnazisták a parancsnokok, piros nyakkendővel és fehér síppal, amit piros fonott madzag erősít a vastag övhöz, vagy a szintén fehér ing zsebéhez. Ha kell, ha nem, fújják, meg kell őrülni az örökös füttyögéstől.

Tibor bácsi kérdezte Vicát, miért ilyen rövid a haja, Vica mondta, hogy lenyírták, le kellett. Tibor bácsi nem értette. Vica a fülébe súgta: Megtetvesedtem, na. Tényleg? – Tibor bácsi nem akarta elhinni, Vica mindig olyan tiszta volt, igaz, hogy elég kócos.

Én azt hittem, a tetvek a piszokra mennek! – Tibor bácsi. Vica pisszegett, ne olyan hangosan.

Vica nem kérdezte meg, hogy Tibor bácsinak mitől lett az a kis pocakja, így Tibor bácsi akkor még nem mesélte el, hogy kivették a manduláját, s azóta nem eszik, zabál.

Malaci és Kobra Karcsi a vacsora végire ért az ebédlőbe, még épp jókor, hogy kapjanak enni. A nagy öröm után arra terelődött a szó, hogy miért ebédlő, ha a reggelit és a vacsorát is ott kapjátok.

Tibor bácsival ellentétben Malaci lefogyott, mióta nem láttátok, csak az arca maradt pufók, a karján pedig szőrök lettek. Vica meghúzogatott párat, most már nem Malaci vagy, a malacok kopaszok, hanem medve. Medvei, javította Tibor bácsi. Egyikőtök se nevetett. Vizsgálgattátok Kobra Karcsit, ő egyáltalába semmit nem változott. Maradt a cingárság és a fekete szemüveg, aminek az egyik szárát leukoplaszt tartotta. Válltrikóban volt, két karja, mint a lányoké. A soványabbaké.

Csöndbe ültetek, pedig hát annyira vártátok a találkozást, és olyan sok a mesélnivaló, mégse bírtatok belefogni. Még nem.

Egy csoportba osztották be a lányokat, háromba a fiúkat, mert többen voltak. Odajött Tibor bácsi csoportparancsnoka, érdeklődött, hogy Vica lány-e. Miért, mit tippelsz? – Vica. Erre az a srác rákiabált, hogy ne szellemeskedjen itt neki, hanem húzza el a csíkot a lányokhoz, a terem túlsó végibe, jelentkezzen a csoportparancsnoknál, aki majd kijelöli a helyét.

Na, hova keveredtünk? – gondoltátok, de nem volt mit tenni, Vica kénytelen-kelletlen átült a lányrészlegbe.

Szerettetek volna kiszökni a tóhoz vacsora után, de emeletmagas a kőkerítés, nehéz fölmászni. Abban maradtatok, majd reggelinél találkoztok. Csalódottan bújtatok ágyba, pláne hogy azt se sikerült elintézni, hogy a fiúk egymás mellé kerüljenek a hálóban, vagy legalább közel. Készültetek rá, hogy majd a sötétben összegyűltök valakinek az emeletes ágyánál, de valahogy elaludtatok.

Reggelinél odaült a szomszéd asztalhoz Sneci, és nem ismertétek meg. Vékony lett, mint egy ceruza. A koponyája valahogy kihegyesedett, a haja úgy állt föl, mintha szőke fogpiszkálókat ragasztott volna oda. Integetett. Átjönni nem tudott, mert már nemcsak csoportparancsnokok dirigáltak, kineveztek asztalparancsnokokat is, az övé ráordított: Srác, akkor állhatsz föl, ha engedélyt kértéé és kaptáá, értve vagyok?

Sneci szalutált. Láttátok, hogy az ujjai is meghoszszabbodtak. Evvel mi történt, kérdezte Tibor bácsi Malacit, megöregedett, felelte az.

Végre Tóth Gyuri is előkerült, ő nem sokat változott, csak nőtt. Addig erőzött, míg elintézte, hogy Tibor bácsiék mellé ülhessen az evésnél, és ugyanabba a hálóba kerüljön. Nem értettétek, hogyan sikerült neki. Varázserő, súgta Gyuri.

Mint Csilicsala bácsi hipp és hopp, akit a rádióba hallgattatok? Elhittétek, olyan kis hülyék voltatok még. Kiderült, hogy Gyuri ismeri az egyik csoportparancsnok gimnazistát, az is szögedi. Jellemző. Gyurinak szok lenni egy ismerőse, aki segít, és ő is mindig segít annak, akivel jóba van, kölcsönkenyér visszajár, ma neked, holnap nekem.

Attól fogva, hogy Gyuri veletek volt, kezdtek a dolgok kialakulni. Kaptatok engedélyt, hogy járjatok az úszótanfolyamra, ahová rendesen csak tizenkét év fölöttieket vettek be. Mindig jutott nektek a repetából. Este pedig lemehettetek a tóra.

Idáig nem vettétek észre, vagy nem foglalkoztatok avval, hogy Gyuri annyira szögediesen beszél. Összeszödöm, jó lösz, elmöntem. Vonogatta a vállát, náluk odahaza így mondják. Állította, hogy ő mindig is őzött. Mesélte, hogy kapott néhány levelet Jolitól, de nyitva jön a boríték, ami azt jelenti, hogy elolvasták. Kicsodák? – Sneci. Gyuri halkra fogta: Az elhárítók.

Nem mindenki tudta közületek, hogy mit hárítanak el a beleolvasók. Az ellenséget! – Gyuri. Vica ezt se értette, mire Gyuri: Nihtfordémkind! – ám Vica ettől se lett okosabb, akkor Gyuri a mutatóujját a szájára tapasztotta. Vica elhallgatott.

Az a buta Joli mindig gyors választ kért, de nem írta bele a címét a levélbe, talán a borítékra írta, viszont az a rész letépődött a postán vagy a beleolvasásba. Gyuri nem bírt felelni. Szerencsére az egyik unokatestvérét vitték rokonokhoz Nagyváradra, Gyuri vele üzent Jolinak. Cím nincs, Selmeczy Jolán, keresse meg, ha tudja.

Amilyen mázlija volt az unokatesónak, rögtön első nap a Komsa lányoknál ebédeltek, ami egy titkos vendéglő. Ezt se értettétek. Hogy Romániában már nem lehet maszek vendéglő, csak állami, a Komsa lányok mégis csinálják, a saját földszinti lakásukban. Csak négy vagy öt asztal. A cukortartóba kell tenni a lejeket, vagyis a román pénzt, ha bejön az ellenőr, azt hazudják, hogy a személyzetnek hagynak borravalót. Személyzet persze nincs, a Komsa lányok csinálnak mindent, főzést, kiszolgálást, satöbbi.

Egy szép fekete kiscsaj jött be a Komsa lányokhoz az apjával és a papájával. Az öreget doktor urazták a Komsa lányok. Ti nem tudtátok, hogy Joli papája bőrgyógyász, most már csak a poliklinikán, mert maszek orvos se lehet többet Romániában. Jolinak hívta a bőrgyógyász az unokát, a Komsa lányok pedig Jolánkának. Az unokatesó összeszedte bátorságát, odament kérdezni, hogy nem a ti Jolitok-e véletlenül, a Selmeczy? De még mennyire, felelte a doktor úr, és az emberek mind a négy vagy öt asztalnál nevettek.

Üzente Joli, hogy jön a táborba, ha törik, ha szakad. A szülei nem akarják engedni. Az ellenforradalom óta sokkal nehezebb az utazás Magyarországra, de majd kisírja a papájánál. Akkor miért nincs itt? – kérdeztétek. Gyuri félrehajtotta a fejét, csak befut ő is.

Tévedett. Kezdődött a harmadik nap, Joli sehol. Hiányzott Lencsibaba is, róla semmit se tudtatok. Fölírhattam volna a lakcímeket, mondta Gyuri, de azt hittem…

Én is azt hittem! – Tibor bácsi.

Csinálnunk kell egy másik füzetet a 8akról, kezdjük a nevekkel! – Gyuri mindenkinek nyitott egy lapot abba a vonalasba, aminek a címkéjére fölírta: NYOLC. Tibor bácsi suttyomba eléfirkantotta: NEKÜNK. Erre ti is akartatok valamit, mert ugye együtt mindhalálig. Malaci azt írta: EJJHAJ SZÁLL AZ ÉNEK. Sneci pedig: MUK. Tibor bácsi ráförmedt, azonnal radírozd ki!

Nem értettétek, mér olyan dühös, ti a kis Mukra gondoltatok, aki egy szovjet kisfiú a szovjet mesében. Gyuri tudta, hogy keletnémet, de nem mondta. Azt se, hogy mit jelent a MUK. Tibor bácsi is tudta, és ő a végin megmondta nektek, hogy a MUK azt jelenti, Márciusban Újra Kezdjük! A tüntetést, az egész fölkelést, amit levertek a szovjetok.

Malaci apja szerint lószart volt az ellenforradalom. Hanem mi? – Kobra. Simán forradalom! – Gyuri. Súgva mesélte, hogy a hitszegő kádárjános is így mondta a rádióba 56 októberban, Gyuri apja a saját fülével hallotta: A súlyos helyzetben, amelybe kerültünk, mondta kádárjános, meg kell védenünk forradalmi vívmányainkat. Lószart védett, eltűnt, mint szürke szamár a ködbe!

A MUK tavaly márciusra volt, hadarta Sneci, sőt tavalyelőttre, ki emlékszik már arra? Én! – Tibor bácsi.

Tudtátok, hogy Tibor bácsi apja még mindig bent volt a börtönbe, méghozzá Szegeden, ahonnan Gyuri való. Sneci érezte, hogy Tibor bácsi nem tréfál, sajnos hogy nem volt radír, ezért a golyóstollbetéttel pici köröket rajzolt a MUK-ra, míg egybefüggő kék folt lett belőle. Most aztán jó ronda! – morogta Gyuri, de már nem haragudott.

Beíratta veletek a neveteket és a címeteket a füzetbe, és azt is, ki melyik iskolába jár, melyik osztályba, plusz a két szülőtök

foglalkozását. Rossz volt olvasni, hogy Vicát és az anyját itt hagyta az apja Bécs kedvéért, de még rosszabb, hogy Tibor bácsi anyja meghalt. Vica ezen elsírta magát, még Tibor bácsi vigasztalta, nem baj, Isten rendelése, a mennyországba került, ez biztos… az a baj, hogy apát nem engedik ki a sittről, hiába a jó magaviselet, mert az ötvenhatosaknak nincs kegyelem! – most ő sírta el magát, és akkor vele sírtatok viribus unitis, vagy inkább véd és dac. Kobra Karcsi lapított, az ő apja is ötvenhatos, mégis harmadolták, ami azt jelenti, kieresztették. Lehet, hogy az övé nem olyan nagyon ötvenhatos, mint Tibor bácsié.

Az asztalparancsnokot már mindenki utálta, a csoportparancsnokot pláne. Szerintetek a ti asztalparancsnokotok volt a leggonoszabb, de a többi háromról is azt tartják, akik oda lettek beosztva, még Gyuri szögedi ismerőséről is. Ki kell bírni! – Tibor bácsi. Csalódottak voltatok, azt hittétek, a táborba szórakozni küldtek a szüleitek, és persze hízni.

Itt politika van, nem hízás. Délelőttönként egy kopasz ember, akinek Béla bácsi a neve, de Baranyai elvtársnak kell szólítani, előadást tart az alakulótéren. Tinektek törökülni kell, ő meg áll és beszél. Politikánk aktuális kérdéseiről. Mit csinál az ellenség bel– és külföldön. Ezt a bel– és külföldönt nagyon szereti Béla elvtárs bácsi. Dullest szereti még nagyon, aki az usába kavarja a kártyát. A kavarját is nagyon szereti. Egyszer Kobra a kavarja után beköpte: … a szart! – és latrinatakarítást kapott a táborparancsnoktól, hogy egész közeli kapcsolatba kerüljön a szarral. Aztán bűzlött, mint a dög. Ilyen az élet ebbe a táborba.

Kobra Karcsi vállltrikóján halványult a barna folt, de nem tűnt el. Lehet, hogy csak ezt az egyet hozta, és így lesz végig? Nem kérdeztétek, mer nem ő tehetett arról, hogy latrinát kelletett takarítania. És mer 8ak vagytok.

Azt hittétek, idén is azér lettetek ideküldve, hogy hízzatok. Ezen a kaján nehéz lesz! – Malaci. Tibor bácsi nevetett, tiszta haszon, ha lemegy a pocakom.

Az itteni konyhás nénik úgy néztek ki, mintha konyhás bácsik volnának, az egyiknek még bajsza is volt. Pödörheti! – Sneci.

Annyira röhögtetek, hogy az asztalparancsnok ott termett, mi folyik itt, mi olyan vicces? Csönd lett, csak Sneci nem tudta abbahagyni.

Megjárod, ha nem fogod be! – az asztalparancsnok. Sneci hiába akarta, nem bírt magával, és büntetésbe kellett állnia az ebédlő sarkába, arccal a falnak, még ott is rázkódott a válla, hangot már nem adott. Elcsöndesült az egész tábor, csak a kanalak zörögtek, mert a csajkákból levest ettetek, amit tavaszi levesnek írtak a nagy táblára. Mi ebbe a tavaszi? – kérdezte Tibor bácsi, amikor megkóstolta. Igen, és mi ebbe a leves? – Malaci.

Ezen is röhögtetek, de nem olyan nagyon, mint a konyhás nénibácsi bajuszán. Sneci csak állt ott a sarokban. Sejtettétek, hogy a hetes mindjárt kiönti a levesét. A másodikból, amit káposztás metéltnek írtak a nagy táblára, már nem is kap. Az édességből se, amit cseresznyés rácsosnak. Akármilyen pocsék a zaba, éhgyomorra azér hosszú a délután.

Amikor a napos a csajkákba osztotta a gurulós kondérból azt a ragacsot, ami a káposztás cvekedli akart lenni, csak Snecinek nem, Gyuri félretolta, föltápászkodott, odabaktatott Snecihez, és ő is a fal felé fordult. Hát te? – Sneci. Gyuri az ujjaival 8at mutatott.

A csoportparancsnok már kiabált, de Gyurit ez nem zavarta. Rázta magát kicsit, mintha táncolna. Megértettétek. Ti is odaálltatok táncikálni. Így már hatan maradtatok le az ebédről, és ha eljött volna Joli és Lencsibaba, 8an lettetek volna büntetésbe. Aminek még folytatása lesz, ordította a csoportparancsnok, Baranyai elvtárs meg azt, hogy szabotázs, szabotázs!

Hiába, olyan jó érzés volt, hogy minden folytatást megért.

Bezártak titeket a raktárba, ahol állt a tészta, a liszt, a rizs, zsákokba. A fémpolcokon húskonzervek, és nagy üvegekbe elrakva uborka, káposzta, cseresznye. Estig itt kell rostokolnotok, étlen-szomjan, Baranyai elvtárs ezt szabta ki rátok. Más kérdés, hogy Gyuri szögedi ismerőse becsempészett néhány sóskiflit és két bambit, elosztottátok testvériesen. Találgattátok, vacsora előtt vagy után lesz a szabadulás.

Tibor bácsi kinézett a rácsos ablakon, ő fölérte. Sziszegett. Mit látsz? – Malaci, nem kapott választ. Gyuri odanyomakodott, lábujjhegyre állt. Tátva maradt a szája. Sneci fölugrált. Vica is,

elkapta a rács keresztbevasát, húzódzkodott, aztán úgy jött ki a száján egy hosszú mély óóó, mintha megégette volna magát.

Az épület előtt kerek tér volt, a közepibe virágokat ültettek, olyanra, mint egy jó nagy óra. A murvás utat szekerek és biciklik kerekei vonalazták össze, a bejáratnál sűrűsödtek. Ebbe az összefirkálásba benne egy kis bőrönd. Valaki kerülgette, ropogtak a cipője vagyis szandálja alatt a kavicsok. Joli volt az a valaki, ő járkált körbe-körbe. Csodaszépnek láttátok Jolit a barnapiros délutáni napfénybe, bőre kakaószínűre sült le, biztos már volt nyaralásba.

Tibor bácsi még erősebben sziszegett neki, mire Joli előbb a homlokához emelte a kezét, hogy lásson a nap ellenébe, aztán ideszaladt a rácsos ablakhoz, leguggolt, szórta nektek a puszikat a levegőbe. Torkotokon akadt a szó, már a fiúknak, mer ahogy leguggolt, a kék csíkos kötényruha fölcsúszott a combján, láthattátok a rózsaszín bugyiját, tisztán átrajzolódott neki… az.

Joli észre se vette, hogy skubizzátok, tapadt a rácsra, hányta a légpuszikat, s nyögdécselt, mmm, mmm, szerbusztok, drága 8ak, mmm, mmm, ti mér vagytok bezárva? – mielőtt válaszolhattatok volna, jött a lányok csoportparancsnoka, füttyentett Jolinak, hogy indulás. Oda se bagózott, még nem tudta, mennyire más itt a helyzet, mint a hízótáborban.

Téged hív, figyelmeztette Tibor bácsi, mer ő viszont már tudta. Joli vállat vont, majd szól, ha akar valamit, a kutyáknak szoknak füttyögetni. Akkor a csoportparancsok, egy copfos debella, se szó, se beszéd farba rúgta. Joli lefejelte a rácsot. Anyád! – rikkantotta, s fordulásból mellbe vágta azt a debellát, hogy csak úgy nyekkent. Összeverekedtek. Jolinak esélye se volt, a copfos pillanatok múlva már rajta térdelt és pofozta.

Hagyd abba, mordult rá Tibor bácsi. A debella, legnagyobb meglepetésetekre, fölkászálódott, leverte magáról a port, foghegyről odavetette, indulás a parancsnokiba, ne kelljen kétszer mondanom! Joli is felállt, rátok kacsintott, hogy nem is fájt neki, de ti tudtátok, hogy teszi az agyát, vérzett a térde és a szája. Húzta a bőröndöt a kavicsokon, rossz volt hallgatni. Ötkor eresztettek ki benneteket, még épp elértétek a délutáni sportórát, ami itt nem rendes sportot jelentett, hanem zsákbafutást és lepényevő versenyt. A zsákbafutást

Tibor bácsi nyerte. A lepényevést igazából Joli, de lecsalta a lányoknak a csoportvezetője. Hogy Joli lekváros lepénye kisebb, azér csak második. Hülyeség, kár volt elindulnom! – Joli kötényruháján csurgott a lekvár. A nyomókútnál mosogatta.

Vacsora előtt végre összejöhettetek mind a heten a 8ból. Joli megkérdezte, tudtok-e titkot tartani, bólogattatok, persze, amíg élünk-halunk! – Tibor bácsi. Akkor Joli elmesélte, suttogva, hogy a szülei nem akarták elengedni, be sincs fizetve, de ő mindenáron látni akart titeket, és elszökött. Bemászott egy nyitott tehervagonba, óriási papírbálák közé, így suttyant át a határon.

Te jó isten, Gyuri sóhajtott, és mit mondtál az irodán? Azt, hogy be lettem fizetve, küldték velem a papírt, de elvesztettem a végmegállóba. Hol? Hát, mikor ideértem s leugrottam a vagonról. Bevették? – Gyuri. Igen, mer csináltam nekik egy jó nagy műsírást. Aha…

– Tibor bácsi gondterheltnek látszott, reménykedjünk.

És reménykedtetek.

Annyira eltelt az idő, hogy lekéstétek a vacsorát, szerencsére aznap Gyuri szögedi haverja volt a konyhaügyeletes, így kaptatok enni. Nem laktatok jól, mert hiába írták babgulyásnak a nagy táblán, inkább valamit visz a víz volt, méghozzá langyos víz, mire a csajkátokba került.

Vacsora után elblicceltétek a zászlólevonást. A szétrugdosott sportpálya rozsdás körpadja alá bújtatok dumálni. Gyuri elmondta Jolinak, miért nem tudott felelni neki, Joli pedig, hogy öt levelet írt, amikből ezek szerint Gyuri csak hármat kapott meg, kibontva. A feladó címe letépve. Át kellene térnünk a galambpostára!

– Vica. Tibor bácsi az indián füstjeleket ajánlotta figyelmetekbe, persze csak viccelt, ahhoz szomszédos dombtetők kellenének.

Szöged különben is túlontúl messzi van Oradea Nagyváradtól. Dinpákate, mondta erre Joli. Tud románul. Mer Nagyvárad Romániába tartozik a Trianon béke miatt. Például azt is tudja, hogy a szia: szalut, és a ló: kál, ilyesmi. A konszignáció pedig a bizományi, ott szokta eladni a szajrét. Ezt is titoktartósra mesélte. Vica nem tudta, mi az a szajré, elmagyaráztátok.

Azt ti se tudtátok, hogy Joli folyton lopkod, ha kell, ha nem, s a szajrét a konszignációba viszi. Ott dolgozik Elemér, a barátnőjének, Gizellának testvérbátyja. Többért veszi Jolitól a szajrét, mint mástól, ilyen az igaz barátság. Akkor a mienké nem az, kérdezte Sneci, csak csupán azér, mer mi nem tudunk bevenni többért? Dehogynem, ha ti állnátok a pult mögött a konszignációba, ti is megtennétek, vagy nem? Viszont az, hogy te lopkodsz, nekem új, jegyezte meg Malaci, arról volt szó, hogy a tízparancsolatot csak azér nem kell beleírni a 12 pontba, mer úgyis betartjuk, te mondtad, emlékszel?

Joli tiltakozott, a tízparancsolatot Lencsibaba akarta. Különben ha elveszek ezt-azt a gazdagoktól, az nem lopás! Robin Hood, mi? – Tibor bácsi. Hát… nem, vagyis… – Joli zavarba jött, ne izéljetek már, fogalmatok sincs, mi a helyzet odaát, ami itt van, egy kán.

Csak Gyuri jött rá közületek, hogy Kánaánra gondol, de nem javította ki. Tibor bácsi azt hitte, Batu kán, azaz Joli a ruszkikra és a Kádár-kormányra utal. Folytatódott a vita, szabade lopni, egészen addig, amíg Sneci annyira ásítozott, hogy Gyuri is rákezdte. Kobra föltápászkodott, gyerünk szunyálni!

És mentetek.

Reggelinél folytatjátok, mondta Sneci. De sült virslit adtak, amit Joli kivételével nagyon szerettetek, és magyar ember evés közbe nem beszél. Joli azér nem kért virslit, mert látta, hogyan csinálják a húsgyárban. Tanulmányi kiránduláson.

Délelőtt versíró verseny. Mindannyian indultatok, csak Malaci nem akart, félt, hogy lebőg a rossz helyesírása miatt. Mondanotok se kell, hogy Gyuri nyert, holtversenybe Csillával, egy coli lánnyal. Szerintetek Csilla gyöngus verset írt, a helyébe szégyelltétek volna fölolvasni. Hogy a vörös csillag igazából éjjeliőr, aki a gyárakra és üzemekre vigyáz, hogy ne legyen semmi bajuk, amikor a munkások hazamennek. A zsűri megbolondult, ha erre adta az első díjat, gondoltátok. Míg elterjedt a hír, hogy a zsűrinek nagyon is a helyén az esze, Csilla apja főfejes szerkesztő a szegedi lapnál, és a városi pártbizottságba is benne van. Ezt értettétek.

Kész csoda, hogy Gyuri versét a délutáni árnyékokról, amik féltékenyek az esti árnyékokra, egyáltalán beszavazták a legjobbak közé, pedig se szociálizmus, se vörös csillag, se munkaverseny nem

volt benne. Malaci megjegyezte félhangosan, csak nektek, hogy este nincs is árnyék. De van, amikor égnek az utcai lámpák! – Joli. Ebben maradtatok.

Gyuri a második díját, Petőfi összes versét elcserélte a harmadikra. Egy turcsi orrú szemüveges srác kapta arra, hogy ébred a város szirénára, és nem harangszóra, nem kell már a vallás, a nép ópiuma, dologra, dologra, satöbbi. A harmadik díj egy puncstorta volt, Gyuri azt akarta, hogy együtt dobjátok be kaja után, így is lett. Meghívta Csillát és a szemüvegest egy-egy szeletre. A szemüveges Mátészalkáról jött, a barátaimnak Gabi vagyok, az ellenségeimnek Gábor! – nem tudtátok biztosan, hogy akkor most ti melyik vagytok. Csilla a barátainak és az ellenségeinek is Csilla.

Folyt a duma, kiderült, hogy Gyuri futólag ismeri a coli lány öccsét, játszott az ő iskolájuk focicsapata ellen Gyuriék iskolájának focicsapata. Három–kettő lett az eredmény, csak abba nem tudtak megegyezni, hogy melyik nyert. Lassan arra is rájöttek, hogy Gyuri apja távoli kapcsolatba állt Csilla apjával. Régebben Gyuri apja is benne volt a pártbizottságba, csak a sajnálatos októberi események óta nem.

Joli azt találta ki, hogy a naplója most már ne csak az ő füzete legyen itt a táborban, hanem a 8aké, vagyis azé a 7é, aki itt van, s mindennap más írjon bele. Odaadta Vicának kezdésre. Vica nem értette, miért pont ő, neki csúnya az írása. Fogalma sincs, mit kéne, semmi se jut eszébe. Joli erősködött, csak pár mondat a délelőttről, pár mondat a délutánról, pár mondat az estéről. Meg még azt, ha valamelyiktek nyert valamit, ahogy Gyuri a verssel. Vica végül ráállt, kért kölcsön egy ceruzát Tibor bácsitól. Joli rázta a fejét, inkább ezzel, odaadta a tollbetétjét, ceruzával nem jó, mer ez az örökkévalóságnak lesz.

Az örökkévalóság nagyon tetszett nektek, ezt a szót egyiktek se használta. Vica így kezdte: „A mai napról. Beírás az örökvalóságba." Itt elakadt. Amikor nem figyelt, Malaci elolvasta, örökvalóság, mi? – kezdte azon az éles hangján, ami van neki, de Gyuri leintette, a 8ak nem csúfolják egymást.

A számháborúból hamar kiestetek, Vica ötlete volt, hogy hagyjátok magatokat leolvasni mindjárt az elején, utána

bandázhattok a hadifogságban, a zászlókkal jelölt füves téren. Vica később vallotta be, hogy az ő apja ilyen izé, pacifista, szerinte minden háború az emberiség elleni bűn, mer ne ölj. Tízparancsolat, mi? – Tibor bácsi. Mintha Lencsibabát hallanám! – Malaci. Sneci meg, hogy ez egész addig jó, amíg nem téged akarnak megölni, vagy a szüleidet vagy a barátaidat, mer akkor mi az ábra, Vicuska?

Vicuska nem tudta, hogy akkor mi az ábra. Elpirult, de annyira, hogy a szőke haja alatt a koponyabőre is. Nem sokáig gondolkodhatott, a parancsnoki épület felől erős sóderropogás jelezte, hogy többen jönnek, és nem mezítláb. Odafordultatok. Ajjaj, nyögte Tibor bácsi.

Elöl a táborparancsnok, ő speciel a barna magas szárú cipőjében, mögötte viszont három egyenruhás, inkább négy, fényesre subikszolt fekete csizmában. Sildes sapkájuk rezgett, ahogy csapkodták a talpukat. Tudtátok, itt a baj, a nagyon nagy baj.

Mire észbe kaptatok, Jolit már el is vitték. Azt se engedték, hogy a cuccát összepakolja, az egyik rendőr dobálta be a kofferba, amit utána a fekete Pobjeda csomagtartójába raktak. A hátsó ülésről két másik rendőr közül nézett rátok Joli segélykérőn. Gyurinak és Tibor bácsinak ökölbe szorult a keze. Sejtettétek, azt fontolgatják, megrohamozzák-e a kocsit, valamelyik pont alapján. Nyújts feléje védő kart, ha küzd ellenséggel, gondolta Malaci. Véd és dac, gondolta Sneci. Joli meg a kocsiban, hogy halál a fasisztákra!

Mint a sorozatlövés, úgy recsegtek a kavicsok a Pobjeda kerekei alatt, míg a betonútra ért. A hátsó, tojás alakú ablakban Joli kétségbeesett arca, úgy hátracsavarta a nyakát, hogy annyira nem is lehet. Rohadtul füstölt a Pobjeda, és ez is olyan volt, mint a szovjet filmen az égő házak.

Otthagyta nektek Joli a csöndet. Egyikőtök se bírta megtörni. Nem is akartátok. Ekkor ért véget a számháború, a győztesek diadalordítása közeledett. Futottak elébük gratulálni a hadifoglyok közül is, pedig még nem adtak engedélyt a fogolytábor elhagyására. Ti csak álltatok, mint a sóbálvány. Akkor is, amikor sípszóval jelezték, szabadon lettetek bocsájtva. Akkor is, amikor kiosztották a díjakat az alakulótéren. Meg se tudtátok, mit kaptak, akiket nem olvastak le.

Vacsorára kolompoltak. Nem moccantatok. Úgy éreztétek, az kéne a 12 pont szellemében, hogy örökre itt maradjatok, étlen, szomjan, néma gyászba. De jött a fiúk csoportparancsnoka, süketek vagytok? – ordította azon a rekedt hangján, amit már jobban gyűlöltetek, mint azt, amit ordított vele. Kis híján oldalba taszította Gyurit, de Gyuri szöges tekintete visszatartotta, mindannyiatok szerencséjére.

Halászlé, és túrós csusza szalonnadarabkákkal. A tábla szerint. A lében semmi hal, a csuszán itt-ott egy kis túró, szalonnadarabkának nyoma se. Nektek mindegy, egyiktek se evett, anélkül hogy megállapodtatok volna. Szegény Joli biztos éhezik a börtönben. Tibor bácsi és Gyuri a Csillagba képzelte.

Amikor engedélyt kaptatok a távozásra, kihagytátok az esti közös éneklést és sütögetést a tábortűznél. Nyilván arra tartogatták a szalonnát.

Az alakulótér túlsó szélinél keskeny völgy kezdődött a drótkerítés mentén. A túlparton öreg parasztház. Közel a mélyedés szélihez. A végin még belecsúszik!

– Kobra.

Tibor bácsi kezdte. Fogott egy nagyobb kavicsot, a parasztház felé hajította. Mellé. A második a homályban is vörös foltként derengő tető közepén csattant, élesen. Biztosra vettétek, megrepesztette a cserepet. Gyurinak elsőre sikerült, a többieknek háromból egyszer. Már kijöttek a lakók, a köpcös férfi ordított, a gólyára emlékeztető asszony szokatlanul mély hangon kiabált, a két kisgyerek visított.

Utolsó sorozat! – vezényelt Tibor bácsi. Dakk, dakk, dakk, dakk, dakk! – a lövedékek célba találtak.

Futás, mindenki másfelé! – Gyuri. Ő az alakulótér átlójába szaladt. Tibor bácsi a túlsó széléhez. Vica a tábortűz felé. Sneci és Kobra a drótkerítés mellett. Malaci habozott, nem talált több irányt, lassan ballagott Tibor bácsi után, ha sétál, nem olyan gyanús. Cseréptörés. Megbosszultátok Jolit. Kár, hogy nem azokon, akik elvitték. Talán majd… eljut hozzájuk. Valahogyan.

Malacinak szerencséje volt. Csak a hálóépület sarkánál találkozott szembe a táborparancsnokkal. Futólépésben jött a tűztől, kezében

göcsörtös favessző. Vastag szalonnaszelet kunkorodott a végire szúrva, csöpögött róla a kormos zsír.

Láttál valakit a kerítésnél? – a táborparancsnok. Malaci rázta a fejét. A táborparancsnok a kezébe nyomta a vesszőt, átjöttek szólni, hogy valaki hajigál! – rohant a parasztház felé.

Malaci sóhajtott. Beszívta a sült szalonna illatát. Már csak egy sercli kéne, gondolta. Akkor vette észre a földön a széles karaj kenyeret, a táborparancsnok lábnyoma mellett. Leguggolt érte. Istenem, ha minden kívánság így teljesülne.

KEDVES NAPLÓ!

Én irok beléd.

Joli itthagyott nekem. Lehet hogy csak itt felejtet. És szomorú lessz hogy nem irhat.

De azt akarta hogy én beirjak. Mondta.

Viszont a táborban nem volt idő. Hazajöttem Csabára ahol van idő. Mert még mindíg nyár.

Anyuka nagyon haragudott amért elvesztetem a piros szandált. Értve ezalatt hogy ottfelejtettem. Azt a piros szandált amit Panni néni hozott nekem Pestről.

Térdelni kelletett a vacak szandál miatt amit úgyse szerettem. Térdeltem a száraz kukoricán 1 órát.

De nem fájt annyira. Kemény lett a térdem a táborba. Anyuka szerint retkes.

AKKOR MOST

még egy beírás az örökkévalóságba.

Nagyon hiányzik nekem mindenki. A 8ak.

Legjoban Lencsibaba hiányzik. Ő nem volt táborozni.

Utána legjobban Gyuri.

Mégis legeslegjobban Joli. Azt szeretném én tudni hogy mi van vele. Hova vitték el.

Gondoltam kapok levelet tölle. De nem. Talán az hogy nem szabad neki.

Majd irok Gyurinak. Itt a cime a füzetben.

Tiborbácsinak is. Hát mindakettőnek.

Irok mind a nyolcnak hétnek. Lehet hogy válaszolnak. Szerintem biztos. Csak béjeget kell szerezni.

Anyuka biztos nem ad pénzt béjegre. Büntetésbe vagyok.

Mér is ment apa Bécs el az apucikám valahova. Ő adna béjeget vagy pénzet hogy vegyek magamnak én.

Ojan egyedül vagyok.

Anyuka nem szól hozzám. Harakszik. Nem enged át a mamához se mer bünti.

Várom az iskolát. Az is jobb mint most itthol.

Ha nagy leszek elmegyek innet. Világgá. Pestre. Rábeszélem a többieket. Akik megalakultunk. Együtt megyünk világgá vagy Pestre. Viribusz unitus.

Addig ki kell birni.

Kibirom.

Még majd folytatom.

Szabados Vera Viktória Kedves Vica!

Csak pár sort tudok, nagyon sietek, egy barátom segít, hogy megkapjad, a nővére viszi el, ha sikerül néki. Remélem jó egésségbe talál a levelem. Javítóba vagyok, olyan mint a börtön. NAGYON FONTOS: a pepita naplócskára vigyázzál, s eszedbe ne jusson elküldeni, se ide, se a szüleimnek! Itt elkobozzák s elolvassák. A szüleim is. Legyen a tiéd mindigre. Majd csak kikerülök egyszer s úgyis csinálok másikat. S aztán találkozunk. Annyira szeretném! Kérlek, adj hírt a 8aknak, mindenkit puszilok, sokat gondolok rátok, s akkor sírok, de ti ne sírjatok, jó? Ígérjed meg! Szeretlek tikteket s hiányzatok. Te is hiányzasz. Bocsássad meg, hogy a Scinteia újság széliről téptem a papírt s csak ceruzám van. Ha válaszolsz, arra a címre, amit a lap alján látsz, az a barátom nővérének a lakása, úgy meg tudom kapni, csak nem rögtön. Nem bántam meg ám, hogy elszöktem hozzátok a táborba, az volt a legszebb nap az életembe! Ennek úgyis vége lesz, de azt nem lehessen tudni, hogy mikor. Igyekszek jól viselkedni, akkor hamarébb. Be kell fejeznem gyorsan, hogy vigye a barátom s megkapjad. Puszi!

Joli

3
Éptáb

***ŐK* sem ilyennek képzelték. Boldogan jöttek.** Már első nap lehervadtak.

Folyamatosan káromkodtak. Versenyt hirdettek, ki tud a leghosszabban. Egy Attila nevű makói srác nyert, aki magyarul és cigányul is tudta cifrázni, pedig nem is látszott cigánynak.

Nagy Karcsit itt is rögtön Kobrának hívták, pedig senki nem mondta el, ő a legkevésbé. Látszik rajtam, gondolta. Folyton szájharmonikázott. Hallgatták, s addig szünetelt az isten és a szülőanyák káromlása. Amikor eltalálta a tempót és a hangokat, lehunyta a szemét.

Kobra arcának csak a bal oldala fúvódott föl herflizés közben, akkorára, mint egy teniszlabda, mely a szemüvegét a homlokára nyomta. Akik észrevették, várták, hogy leessen, de a mázli vagy más erő mindig elérte, hogy a zeneszám végén a fekete keretű szemüveg szépen visszacsusszanjon az orrnyeregre. Mintha már vájt volna ott egy sötétebb árkot.

Mi a bajod? – förmedt rá a szomszédja, egy Imrus nevű srác a vacsoránál, amikor látta, hozzá sem ér a kajához. Nem vagyok éhes, mondta ő. Az hogy lehet? – a szomszéd srác maga elé rántotta Kobra tálcáját, a magas peremű mélytányérból az asztalra fröccsent a szaft. Kobra fintorgott, nem eszek biliből, jelentette ki. A szomszéd srác egy pillanatig sem hitte, hogy a tányér formája ekkora hatással lehet újdonsült barátjára. Válogatós, gondolta. Pedig a babgulyás ehető volt, kevéssé mócsingos, kocka alakú húsdarabokkal és valamelyest túlfőtt szabógallér tésztával.

Imrus azt nem találhatta ki, hogy Kobrát az apja súlyosabb esetekben úgy büntette, hogy csakugyan a saját, már régóta használaton kívüli serblijéből kellett ennie. Az anyja hiába súrolta makulátlanra a valaha hófehér bádogedényt, Kobra agyából nem mosódott ki, hogy mi mindent eregetett ő abba a bilibe kiskorában, székrekedős lévén, néha komoly erőlködéssel és némi fájdalommal.

Az apja egyáltalán nem büntette, amióta kiengedték. Kobrának soha nem mesélte el, hogy miért vitték be az ellenforradalom után.

Kilenc hónapra eltűnt, anélkül hogy a felesége vagy bárki hivatalos értesítést kapott volna, mivel is vádolják. Túl kicsi pont vagyok én, mondta az apja sírva az anyjának az első (és utolsó) beszélőn, előbb a súlyosabb ügyekkel végeznek.

Kobra apja mindig el akart költözni a nagyszülők házából, mert az apósa és az anyósa nem szenvedhette. A kommunista balfasz, így emlegették a háta mögött. Olykor szemtől szembe is. Később, a hatvanas évek elején beismerte a fiának, hogy volt ebben valami. Életét az a kilenc hónap kerékbe törte, s ezt hajdani elvtársainak köszönhette. Más bűne nem lévén, föltehetően azért gyűjtötték be, mert részt vett a húsgyári munkástanács ülésén. Pontosabban csak az elején. Már hazament, amikor beválasztották a vezetőségbe.

Ha addig kommunista balfasz volt, szabadlábra helyezése óta általános balfasz lett. Nem akadt olyan piszlicsáré szabály, amelyet be ne tartott volna, az eboltástól a permetezésig. Pálinkát többé nem kotyvasztott a maga barkácsolta készülékben. Disznót sem tartott, nehogy a vágási előírásokat óvatlanul megszegje. Arra azért hajlandó volt, hogy a nagyszülők hízóit szakszerűen ledöfje és földarabolja, ám tízpercenként kijelentette, rokonok és barátok nagy derültségére: Félreértések elkerülése végett, nem az én disznóm! A mondat második fele szállóigévé lett a környéken, és a balfaszt Nemazéndisznóm Sanyinak hívták.

Kobra szerette a májas hurkát meg a sült kolbászt. Arra itt nem számíthatott. Húst alig kaptak, ha mégis, abban sem volt köszönet.

Vett magának a kantinban Tibi csokoládét, arról eszébe jutott rég nem látott barátja, Rozsos Tibor. A Tibor bácsi. Meg a többiek a 8akból. Kiült a III. brigád két sátra előtti tornapadra, és játszani kezdte a szájherflin a repertoárját. Azzal kezdte: „Előkelőek nem vagyunk, és pénzünk sincs elég, és jól se mindig lakhatunk, habár ez illenék." Néhányan vele zümmögték. A mozgalmi dalokat a tábori használatra átalakult népdalok követték. „Sárgarépát nem jó dombra ültetni." A műsort közismert slágerek zárták. „Reszket a hold a to-ó vizén, színezüst lángot szo-ór a fény, ó, de sokszor jártam erre én, egyedül." Mire idáig ért, már besötétedett, és a kopott katonai egyenruhát viselő táborlakók borvirágos hangulatban verték a ritmust a bakancsukkal.

Kobra! – kiáltotta egy reszelős hang a sötétben. Kobra Karcsi félbehagyta a számot, hamarjában nem tudta eldönteni, hogy Tibor bácsi vagy Tóth Gyuri az. Szerencsére mind a kettő. Gyuri ért hamarább a tábortűzhöz. Kobra világosban se ismert volna rá, a haját honvédkurtára vágták, nullásgéppel. A hízótáborban volt ilyen kopasz. Később megsúgta, betetvesedett és azért. A fakózöld katonasapkát úgy viselte a feje búbján, mintha szalmakalap volna. Kobra csak akkor tette föl, ha parancsba adták, egyébként a zubbony vállpántja alá gyűrte be.

Gyuri egy repedezett gitárral érkezett. Most kapta a szüleitől. Orosz gyártmány, azaz héthúros, de a hetediket már leszerelte. Mit tudsz? – kérdezte Kobrától. Nem kapott választ. Bitliszt tudsz? – Gyuri. Kobra biccentett, noha még sosem hallotta ezt a szót. Tviszten sál, mehet? – Gyuri a pengetővel a húrokba csapott, s olyan vad, ordítós halandzsába kezdett, amitől Kobrának tátva maradt a szája. Két-három srác azonnal bekapcsolódott, az egyik fésűre szorított selyempapírral, a többiek kézzel-lábbal s óbégatással. Velsikita bébina, sikita, tviszten sál, süvöltötte fejhangon Gyuri, kámon kámon kámon kámon bébina!

Kobra szégyenkezett helyette is, hülyét csinál magából. De a fiúk nem fütyülték ki, sőt egyre többen tapsoltak ritmusra. Tibor bácsi ekkor ért oda, köszönés helyett tviszten sálozva, valamivel mélyebb hangon Gyuriénál. Te jó világ, gondolta Kobra, ez ragályos. Rögtön utána ellepte a jégvizes érzés, hogy megint lemaradt valamiről. Eszébe jutott, otthon elhatározta, csak akkor beszél, ha elkerülhetetlen, még mindig mutált.

Nemsoká fölbukkant Schneider Miklós is. A Sneci. Ő mesélte, hogy Malek Laci – a drága Malaci – gyengélkedőre került, belement a mészpor a szemébe. Kobra nem értette, milyen mészpor? árkot ásunk itten az országútnak! Igen, de ő a betonbrigádba van, alapoznak! – Sneci. Alapoznak? – Kobra. Szedd már össze magadat, Kobricsek, lesz majd egy ház vagy bódé, betonozzák az alapját, világos? – Sneci hátba vágta. Gyuri minden átmenet nélkül fölsikoltott: kámon kámon kámon!

Elcsattogtak a gyengélkedőhöz, egy nagyobb sátorhoz, a végtelennek tűnő vászonkocka-rengeteg túlfelén. Malaci mindkét

szemét gézpólyázták és leragasztották. Szia, öregfiú, mondta neki Tibor bácsi. Ki vagy?

– érdeklődött elhaló hangon Malaci. Gyuri így mutatkozott be: velsikita bébina! Malaci fölült az ágyban, Gyuri?

Kobra sóhajtott, tehát Malaci is tudja ezt, csak ő nem. Próbálta fölidézni a kamon kamont. Végszóra felharsant a takarodást jelző recsegő trombitafutam.

Sokáig beszélgettek, noha a gyengélkedőügyeletes, egy egészen fiatal orvos időnként rájuk szólt az ágyából: Hallottátok az Il Silenziót? Igen. Akkor tűnés!

Nem mozdultak. Az orvos a másik oldalára fordult, s darab ideig nem törődött velük. Csöndben döngicsélt mellette egy sípoló táskarádió. Malaci kővé dermedt: Pszt!

Tibor bácsi odaszólt az orvosnak: Föl tetszene hangosítani? Hóóógyne, oszt majd lebukok miattatok a szabadeurópával! – így az, viharsarki magánhangzókkal. Egy csapásra sorstárssá vált felettesből, odakuporodtak az ágya mellé. A zsebrádió lendülete elhalt, dobhártyaszaggató tutulásba fulladt a zene, aztán újra erőre kapott. Zavarják, dünnyögte a fiatal orvos. Igyekezett tisztábbra hangolni, eredménytelenül. A szakaszosan lüktető zenét Kobra úgy hallgatta, mint aki sosem látott tájon lépked, a többiek bennfentes arccal ingatták a fejüket a kihegyezett ütemekre. Mi ez? – Kobra. A Bitlesz! – Malaci, kioktatón. A tviszten sál, tette hozzá Gyuri, most akkor mi van, Kobra, azt mondtad, tudod!

Kobra lehajtotta a fejét. Úgy érezte, megbukott valamiféle vizsgán a barátainál. Kihúzta a vállpántja alól a sapkáját, gyűrögette, aztán visszadugta, s a harmonikáját vette elő a mellzsebéből. Próbálta lekagylózni a hangnemet, óvatosan bekapcsolódott, nem létező szólamot rögtönözve a három alapakkordhoz. Maga sem remélte, hogy ekkora sikere lesz, elismerő mosollyal buzdították, a fiatal orvos a magasba bökte a hüvelykujját, s azt búgta: ó jeee!

E megdicsőülés hirtelen értelmet adott a szolfézs, zongora és harmonikaórák kegyetlen unalmának. Helyszín a Csajkovszkij Zeneiskola, odahaza Gyulán. A nagyapja nem engedte, hogy kimaradjon, zene nélkül megsavanyodik az ember fia! Ő maga lakodalmakban citerázott és cimbalmozott, utóbbi miatt sokszor

lecigányozták, nem bánta: olyan jól játszok? – kérdezte hamiskás mosollyal és roma hangsúlyozással. Sosem lépett föl zenekarral, mindig egyedül. Kobra tőle tanulta, hogy az a hangszer, amelyre ráállították a zongora után, nem tangóharmonika. Harmonika, simán. A tangót egy ehhez hasonlón játsszák, a neve bandoneón.

Ilyesmiket csak az ő nagyapja tudott Gyulán. Bandoneón, a végén hosszú óval, adta tovább Kobra a zenetanárának. Olyan hangszer nincs, jelentette ki Béla bácsi, aki a fiút reménytelennek ítélte a zongora billentyűzetén. A szájherflit Kobra találta ki magának, s napok alatt rájött a csínjára-bínjára. A lényeg: nemcsak fújni, szívni is kell, érzéssel.

Az elsőt herflijét snóbliban nyerte egy osztálytársától. Olyan is, túl sokszor ejtette le az eredeti tulajdonos. A másodikat, a nyomógombos Hohnert az apjától sírta ki születésnapjára. Elég sok számot tudott, legjobban mégis a szinkronzenét szerette. Ha egyedül volt otthon, bekapcsolta a tévét, levette a hangot, szerencsés esetben külföldi filmet adtak, s Kobra alájátszott, olyan futamokat, amelyek illettek a képekhez.

Az éptábra másnap reggel ráömlött a hőguta. A nyár eddig mintha csak próbálgatta volna az erejét, most megmutatta, mire képes. A délelőtti műszakban kilencen ájultak el a négyszázból, a délutániban tizenhatan. Lekerültek a fiúkról a katonazubbonyok, divatba jött a vizes zsebkendő, fejtetőre és a tarkóra, a katonasapka alá. Úgy nézünk ki, mint az arabok, bazmeg! – morogta Tibor bácsi, izzadságban úszó meztelen felsőteste pirosra égett.

Malacit már elengedték a gyengélkedőről, a ragtapaszokkal együtt a szemöldökét is letépték, elég hülyén festett. Már senkinek nem akaródzott a fiatal orvoshoz fordulnia, mert elterjedt, hogy tavaly végezte az egyetemet, és nőgyógyászatra szakosodott. Meg is vakulhatok! – vélte Malaci, miközben szőrös alkarját vakargatta, éjszaka összevissza csíptek a szúnyogok. Szugonyok!

– Sneci. Eszükbe jutott Joli. Mi lehet vele? És a két másik lánnyal? Beszélgettek Lencsibabáról, aztán Vicáról. Lencsit szavazták meg legjobb nőnek.

Utat építettek a brigádok, a lágy kanyart egyengették Törökszentmiklósnál, amelyet dél felől ritkás fasor szegélyezett.

Kobráék brigádját, a Ságvárit árokásásra küldték, a félkész betonszalag mentén. Gyuri megpróbálta elintézni, hogy mind az öten ugyanabba a brigádba kerüljenek, ez még neki sem sikerült, hamarabb kellett volna észbe kapnia. A táborvezető, akit Jumurdzsáknak neveztek – bal szeme helyén üveggolyó fénylett –, Gyurit a Karikásba, Tibor bácsit a Gagarinba, Snecit és Malacit pedig a Ho Si Minhbe osztotta be. Így csak étkezéseknél és munka után találkoztak, amit itt fájrontnak hívtak.

Kobra ügyetlenül lóbálta a rábízott csákányt. A talaj olyan keménynek bizonyult, mint a kő, hiába locsolták, csak alapos csákányozás után kezdhettek valamit az ásókkal. Anélkül, hogy megbeszélték volna, Imrus lett a brigád hangadója, ő már dolgozott útépítésen az apja mellett. Mutatta Kobrának, hogyan kell két kézzel magasba röptetni a csákányt, aztán lendületből zúdítani a célpontba. Kobra félt, hogy a saját lábfejét találja el.

Jumurdzsák fájrontkor bejárta a brigádok munkaterületét, és az írnoknak diktálta az általa elfogadott teljesítményeket. Bonyolult pontrendszer alapján számította át az öt szakág – ő mondta így – napi haladását százalékra. Árokásás, betonozás, fakitermelés, tereprendezés, szállítás (tégla, cement, mész, sóder, homok).

Kobráék árkából tizenkét méter hossz negyven centi mélyre volt a napi adag, a száz százalék. Jumurdzsák hosszú szárú barna csizmáján krétavonalak jelezték a húsz, a negyven és a hatvan centit. Sok vita tört ki a százalékokon, a talaj dimbes-dombos, nem mindegy, hol mérte oda a gyomos felszínhez a krétacsíkokat.

Imrus állította, a táborvezető mindig a legalacsonyabb pontot szúrja ki, hogy csökkentse az eredményt, mert a betonozók brigádjában van az unokaöccse, odahúz a szíve. Imrus bosszút forralt. Csak Kobrát avatta be. A napi szakasz egy pontján gödröt ástak, amit néhány faággal fedtek be, amelyekre rádolgoztak egy vékony réteg sarat.

Aznap pechük volt, Jumurdzsák épp a csapda előtt kilépett az árokból. Másnap, a következő szakaszon megismételték. Teljes siker. Jumurdzsák derékig süppedt a latyakba. Szabotázs, kurvanyátok, szabotázs! – nem engedte őket vissza a táborba, a brigád minden

egyes tagját kihallgatta az árokparton. A többi fiú nem értette, mit vallhatnának be, ők ketten pedig tartották a szájukat.

Lekésték a vacsorát. Imrus madárlátta nápolyival vigasztalta Kobrát, megérte, súgta. Kobra bólogatott. Életében talán először érzékelte, milyen édes a bosszú íze. Imre megeskette, hogy senkinek nem mondja el, csakhogy a 8ak már évekkel ezelőtt esküt tettek, hogy nincs titkuk egymás előtt, így el kellett mesélnie véd és dac szövetséges barátainak. Gyuri a tereprendezőknél volt, próbálta áttenni az ötletet a saját munkafázisaikba, de nem tudta kitalálni, hogyan lehetne. Tibor bácsi fakitermelőként egy nagyobb vadkörtefát akart Jumurdzsákra dönteni, titkos fűrészvágások segítségével.

Abban valamennyien egyetértettek, hogy Imrus jó srác, igazán közibük való, Sneci megpendítette, esetleg föl is vehetnék, kilencekké alakulva, de Tibor bácsi rázta a fejét, a 8ak komoly dolog, különben is egyhangú szavazás kéne, és a lányok nincsenek itt.

A kora reggeli fejtágítójában Jumurdzsák fontos bejelentést tett, vasárnap a brigádok Budapestre kirándulnak, sétát tesznek a belvárosban és a ligetben. A büntetés hatálya alatt állók ebből kimaradnak. Geisler Eta is velünk jön, közölte Jumurdzsák ünnepélyesen, mindenkit felhívok a szocialista erkölcsnek megfelelő viselkedésre, a rendbontók súlyos fenyítésbe lesznek részesülve.

Ki az a Geisler Eta? – Malaci. Senki se tudta. A 8ak fiú tagjai elhatározták, minden szabályt betartanak, nehogy lecsússzanak a fővárosi kalandról. Mindenképp meg akarták ismerni Geisler Etát, ha már Joli, Vica és Lencsibaba nincs jelen.

Gyuri majdnem bajba került, egy hosszúra nyúlt esti ricsajozás (gitározás) miatt tíz büntetőpontot helyezett kilátásba a táborvezető, ám reggelre csodával határos módon elfeledkezett róla. Tibor bácsi szerint túl részeg volt, hogy megjegyezze.

Később Sneci is fontos bejelentést tett: Az amcsik föllőttek egy űrhajót a Holdra, Rénzser hét a neve, sok fénykép jött tőle rádión, aztán beesett egy kráterba, oszt kampec. Fénykép, rádión? – Tibor bácsi ekkora marhaságot még nem hallott. Sneci kötötte az ebet a karóhoz: Igenis, rádión, a hullámokkal, a doki hallotta az egészet a szabadeurópán. De ha felrobbant, hogy tudta küldeni a fotókat? –

akadékoskodott Tibor bácsi. Hát… még előtte! – Sneci, bizonytalanul. Ugyan már, vetette ellene Kobra, a Szovjetunió sose hagyná, hogy megelőzzék, a Lajkával is ők nyertek, meg a Gagarinnal is, ha érdemes volna odalőni egy rakétát a Holdra, a szovjetok már rég odalőttek volna hármat. Vagy tízet.

Mindig ugyanazt kapták uzsonnára, körözöttnek nevezett téglaszínű túrómasszát, kicsumázott zöldpaprikába tömve, mellé szikkadt kenyeret. A kenyérszeletek sose fogytak el a barna tálcákról, a körözöttes paprikából néha az utolsóknak nem jutott. Ínyencfalatnak számított, ha egy-egy paprika erősnek bizonyult, rámenős jelentkezők két erőtlent adtak érte, úgy mondták, gyöngét, s boldogan elfelezték a torokmarót. Gyuri odahaza a világ minden kincséért sem ette volna meg az erős paprikát, csak a szegedi halászlében, itt viszont Tibor bácsival az oldalán ő is licitált. Legalább érzem a számban, hogy történt valami! – könnyezett, krákogott. Tízet is be tudnék dobni! – Malacinak mindegy volt, hogy erős vagy gyönge.

A fővárosi kirándulásra rozzant fakaruszokkal utaztak. A tábor előtti betonozott térségen nyomakodtak a járó motorú buszokba, amelyek még vagy fél óráig nem indultak el. A gázolaj nehéz szaga borult a terepre.

Mi a szent szarra várunk? – Sneci kihajolt a foltos üvegű tolóablakon. A sofőrök a főkapu melletti portásfülkére erősített féltető árnyékában cigarettáztak. A fiúk itt is, ott is követték a példát, a fakarusz hamar megtelt füsttel. Kossuthot és Mátrát szívtak. Tibor bácsi Sport cigit kínált a barátainak, a rövid szálak hamar elfogytak. Készre gyártott csikkek! – Gyuri.

Tarka menet kanyarodott oda a széles földútról, énekszóra. „Hajnal se hasad, úton a csapat, kürt hangja jelzi utunk!” Elöl transzparens imbolygott: GEISLER ETA KISZ ÉPÍTŐTÁBOR.

Lányok! – Kobra, döbbenten. Legalább százan. Szürke kertésznadrágban, színes blúzban és muszlinkendőben.

Lencsibaba! – rikoltotta Gyuri. Mind az öten az ablakhoz nyomakodtak. Korin Emőke valahogyan… már nem az a törékeny, álmélkodó tekintetű copfos kislány volt, amilyen az ő

emlékezetükben. Haja mintha sűrűsödött és sötétedett volna. A szeme is megnőtt.

Az igazán megrázó változásokat csak akkor érzékelték, amikor Lencsibaba odafutott a fakarusz oldalához, s örömében ugrándozva igyekezett elérni a fiúk feléje nyújtott kezét. Elöl a melle ugrált a kertésznadrágban, hátul a feneke. Ő hamarabb jött rá, mint a fiúk, elvörösödött, abbahagyta az ugrálást, félszeg mosollyal a haját kezdte markolászni, hát, sziasztok, annyira örülök nektek! Mi is örülünk, dörmögte Tibor bácsi.

Lencsi, csak te vagy itt? – Sneci. Hogyhogy? Úgy értve, a 8akból, akik lányok! Csak én, Lencsibaba vállat vont, majd még dumálunk! – visszaszaladt a Geisler Etásokhoz, beállt a sorba.

Amikor a lányok mind fölszálltak, a sofőrök beültek végre, és a karaván megindult az országút felé, mély bőgéssel, sűrű füstöt hagyva hátra.

Többen szorongtak Kobráék buszán az ülőhelyek számánál, hárman ültek a kétszemélyes padokon. A hőség és a bűz sehogyan sem akart kimenni az ablakon, az erős zaj miatt beszélgetni nem lehetett, csak izzadni.

Budapest szívében, a Keleti pályaudvar fenekénél álltak meg a buszok, a motort itt sem állították le. Miért nem kapcsolja ki? – kérdezte Tibor bácsi a sofőrt. A pajeszos férfi inkább szájról olvasta, mintsem hallotta, kiabálva válaszolt: Mer akkor nem biztos, hogy újra be bírom indítani!

A Keletitől gyalog indult a menet a Rákóczi úton. A táborvezetők és a felügyelő tanárok hiába erőlködtek, a fiúk és a lányok brigádjai nem maradtak alakzatban, szétválaszthatatlanul összekeveredtek. Gyuri és barátai úgy vették körül Lencsibabát, mint rabot az őrei. A többi fiú nem juthatott oda, pedig sziszegés, füttyögés, szívás jelezte a lány sikerét. Ekkoriban a szívás volt a leszólítás egyezményes jele, az ember csücsörített szájjal hirtelen beszívta a levegőt, az így képzett hangra odapillantottak a lányok. Lencsibaba barátnője, Anna is csatlakozott hozzájuk, ő Emőnek szólította Lencsit.

Lencsibaba mesélte, hogy többször találkozott Vicával. Színésznőnek készül, amit titkol, de azért sokszor elmond, és Szabados Vera Viktóriának hívattatja magát, hogy így lesz a

művészneve, ha. Jolival váltottak néhány levelet, már kiengedték a javítóból, kevéssel azután meghalt az anyja tüdőembóliában. Azóta nem írt egy sort sem.

Hát, veletek mi történt? – Lencsibaba. Semmi, felelték kórusban. Na ne marhuljatok, tessék szépen sorban.

Gyuriék másik lakásba költöztek, a Tisza partjára.

Tibor bácsi talált egy kutyát, a világ legrondább kutyája, tacskó és vizsla keveréke.

Malaci apját úgy megverték a kocsmában, hogy fél éve kezelésre jár, könyökmankóval biceg. Csakcsupán azér, mer cigány. Ott volt egy haverja, de tétlenül nézte. Malaci bosszút forralt, az apja szigorúan megtiltotta, hatalmas verést helyezve kilátásba. Ha cigány vagy, ez benne van a pakliba, mondta a fiának.

Sneci apja letette a német nyelvvizsgát, és kamionsofőr lett. Sokszor megy külföldre, de csak ritkán hoz valamit a fiának, pedig Sneci térden állva könyörgött farmergatyáért. Puszta kitolásból az apja orkánkabáttal szúrta ki a szemét. Legutóbb egy egész fürt zöld banánnal állított haza, kiakasztotta az ablakba, hogy megérjen. Nem kellett volna, mert jött az utcából mindenki kunyizni, csak egyet. Végül a családnak alig maradt.

Kobra azt mondta, ő még sose evett banánt. Megmutatta Lencsinek a nyomógombos Hohnert. Semmi más nem jutott eszébe, amit elmondhatna. És te? – kérdezte. Lencsibaba azt felelte: Idősebb lettem.

Röviden szólva ez történt velünk mostanában! – zárta le Tibor bácsi. Lencsibaba mosolygott, jól állt neki: Gyerekek, tudjátok, mióta nem találkoztunk? Három éve! – Sneci. Négy! – Gyuri. Öt, öt, öt, öt, öt! – Lencsibaba, és újra kacagott. A fiúk elnémultak, még soha nem tűnt föl nekik, milyen aranyos gyöngyházfogai vannak ennek a Korin Emőkének.

Negyedórás vonulás után értek arra a térre, amelynek közepén ott állt a Nemzeti Színház. Egyikük se látta még, pedig jártak már a fővárosban, például osztálykiránduláson. Gyuri olvasta az újságban vagy hallotta a rádióban, hogy le fogják bontani. A Nemzetit? – Kobra hüledezett. Miért bontanák le? – Sneci. Kell a hely a metrónak,

itt lesz az egyik állomás! – Gyuri. Metró? – Malaci. Igen, egy óriási nagy földalatti vasút, ami épül.

Emésztették a lebontást, meg a metrót. Addigra az iskolányi csoportosulás már azt az izét nézte. Szürke fémszekrény, üvegrekeszekkel. Automata, magyarázta az egyik tanár, be kell dobni a pénzt, és kiveheted az ennivalót. Ez már a huszonegyedik század! – Tibor bácsi. Sajnos, nekik semmi nem maradt, az előretolakodók hamar kiürítették.

Okosabb lett volna, ha munkaversenytábla szerint sorakoztatunk! – Jumurdzsák, a Geisler Eta táborvezetőjének, egy görbe hátú, egészen rövid hajú nőnek, akkor az élen álló brigádoknak jut. A nő félredöntötte a fejét (a fiúk ekkor még nem tudták, hogy Bagoly a gúnyneve), most már mindegy, Lajoskám, várjunk egy kicsit, hátha föltöltik.

Lajoskám? – ez szájról szájra járt. Jumurdzsák tehát Lajos. Lajoskám… állati! – Tibor bácsi. Nem, öregem, az az állati, hogy itt szobrozunk és reménykedünk, hogy jön valaki és betölt ebbe a kaszniba nekünk néhány vacak szendvicset! – Gyuri. Ahelyett, hogy kapnánk egy jó körömpörköltet! – Tibor bácsi. Pfúj! – Lencsibaba.

Vita kezdődött a körömpörköltről, amelyet Tibor bácsi apja állítólag úgy főz, mint senki más, rá se lehet jönni, hogy nem rendes hús van benne. Amióta hazajöhetett a… tudjátok, mindennap főzőcskézik. Sokat koplalhatott odabenn! – Gyuri. Épp az, hogy még meg is hízott, kaptak enni, csak szart.

Szóba kerültek a kedvenc ételek, meg azok, amiket a korábbi táborokban adtak. Anna a túrós csuszára esküdött, nagymamája módra, sok kurcinával. Az mi? – Lencsibaba. Tudod, a pörc. Nálatok így mondják? Igen. Nálunk pörc, a tótoknál skvarka! – Malaci.

És a cigányoknál? – Imrus. Gyuri odanézett, azzal a szöges pillantásával, amitől a felnőttek is gondolkodóba esnek: Parancsolsz? Semmi, csak… kérdem, a cigányok hogy hívják a pörcöt? Pörcnek! – Gyuri két szembogara mintha bilincsbe verte volna Imrusét. Naaa, skacok, nem kell ezt… – Malaci.

Imrus füle mellett az izzadság egy apró gömbje gurult lefelé: Hát… én… – a mondat lekonyult. Lehet cigány, szólt bele hátulról

Tibor bácsi, amíg nem lop, igaz? Erre Imrus, mint a visszhang: Igaz! Na jóvan, ne legyél annyira beszarva! – Gyuri.

Imrus csalódottan nézte a bakancsa kopott orrát. Azt hittem, haverek vagyunk, motyogta Malacinak. Haverek vagyunk, ismételte Malaci, de ők 7en régi barátaim, véd és dac, érted!? Ki az a hét? Most csak 6an vagyunk itt! – Malaci elsorolta a neveket, s ujjával bökött a régi barátaira. Amikor a lányhoz ért, épp a mellére mutatott, ettől zavarba jött: Ő pediglen a Lencs… Korin Emőke.

Több sorral mögöttük valaki fölnyerített: Emlőke!

– nagy derültséget keltve. Gyuri és Tibor bácsi zord pillantásokkal méregette a nevetőket. Lencsibaba új témát dobott be: Írjunk egy jó, hosszú közös levelet Jolinak és Vicának, de úgy, hogy senki ne tudja, mit írnak a többiek.

Taglalták, miképpen kéne kivitelezni. Legegyszerűbb a papír telerótt részének letakarása (Kobra). Legbonyolultabb a láthatatlan tinta használata, tojásfehérjébe mártogatni a tollat, a címzettnek csak annyi a dolga, hogy tűz fölé tartsa a papírt, s az írás megjelenik (Sneci).

Végül úgy határoztak, papírcsíkokra írnak, amelyeket Lencsibaba össze fog csirizezni, úttörőbecsszóval, sőt életesküvel is fogadja, hogy nem olvas bele a többiekébe.

A táborvezetők a Városligetbe irányították az éptáborosokat, ott lesz az ebéd. Újabb gyalogtúra! – sóhajtott Malaci. Ő volt a legizzadósabb. Gyuri és Tibor bácsi közrefogta Lencsibabát. Akkora sikered van, mint Honthy Hannának! – Gyuri. Továbbmegyek… – Tibor bácsi. Ugyan már, Tibike, ne izéljetek! – Lencsibaba sötét szeme világított a napfényben, ami a valóságérzékkel aligha összeegyeztethető. Pedig így látták.

Úgy érezték, Lencsibaba az ő közös kincsük, vigyázniuk kell rá, együttes erővel. Hogy a lány mit fogott föl ebből, senki nem tudta. Lencsibabásan csacsogott, ahogyan gyerekkorában, nem mutatott arra jel, hogy új hatalmával élne vagy visszaélne. Ekkor körvonalazódott az öt fiúagyvelőben a gondolat: ha Emőke ilyen lett, milyen most Joli, Selmeczy Jolán, és Vica, Szabados Vera Viktória? Kár, hogy nincsenek itt.

A Hősök terén Jumurdzsák újabb beszédet mondott, fölhívta a figyelmet a hét vezérre, a békeangyalra az oszlop tetején, és a történelmi alakokra a szoborfülkékben. Fölszólította a társaságot, gyönyörködjenek a két múzeum évezredes épületében. A Geisler Eta táborvezetőnője súgott valamit a fülébe, mire Jumurdzsák helyesbített: évszázados.

Megkerülték az emlékművet. Vonultak a cirádás hídon. Alatta csónakázótó. Valaki tudta, hogy télen ez a jégpálya.

A túloldali füves térségen a két tábor konyhaszemélyzete ácsorgott, ők osztották ki a hideg elemózsiát, ebéd helyett. Fejenként két májkrémes kenyeret kaptak, lilahagymafoszlányokkal, szalvétába csomagolva. Mellé egy alma és egy utasüdítő. Figyelmeztették őket, hogy az üres csatos üvegeket vissza kell majd adni.

Egy tüskehajú srác meztelen felsőtesttel térdelt a partnál, trikóját úttörőnyakkendőként kötötte a nyakába. Látszott az izomzatán, hogy évek óta komolyan sportol. Kár, hogy abbahagytam a vívást (Gyuri), a kosarat (Tibor bácsi), komolyabban vehettem volna a kajakot (Kobra), a focit (Sneci), a súlylökést (Malaci).

Remegett a levegő. Képtelenek voltak elszakítani a tekintetüket Lencsibabáról, amióta a lány a hasára hengeredett, s az óvatlan testmozdulat röpke belátást engedett a kertésznadrág mellrésze és a vékony blúz alá. Két, keménynek látszó, halvány domb, pici rózsaszín csúccsal. Meg kell őrülni! Alig tudták elfojtani a vágyat, hogy oda ne nyúljanak. Meg kell védeniük Korin Emőkét az emlőkéivel, a popsijával és egyéb testrészeivel, hogy más se tehesse. Lencsibaba élvezte a sugárzó figyelmet, de zavarta is: Mit bámultok? – kérdezte újra meg újra. Választ nem kapott.

Egy óvatlan pillanatban odahajolt a tüskehajú srác, és reszelős, mutálás utáni hangon azt mondta: Dani vagyok! – nyújtotta a kezét, széles körmei alatt sötét koszcsíkkal. Ők öten az éberség görcsébe rándultak, ugrásra készen. Emőke fölnézett arra a fiúra, kivárt, majd: És akkor mi van? – olyan megsemmisítően hangzott, hogy Dani szótlanul elvonult. Ez jó volt, motyogta Gyuri. Nagyon jó, helyeselt Tibor bácsi. Vigyorogtak, mint a vadalma.

Ebéd után a Vajdahunyad vár megtekintése következett. A táborvezetőnő beszédet tartott a századfordulóról, a jáki templom kapujának építészeti jelentőségéről, Anonymusról és Kincsemről. A névtelen krónikás szobránál készült egy fénykép hatukról, Sneci Pajtás gépével. Imrust kérték meg, hogy kattintson.

A Mezőgazdasági Múzeumot unták, csak Kincsem, a csodaló keltett némi figyelmet. Malaci hangosan olvasta: „Kincsem apja Cambuscan (betű szerint ejtette az idegen neveket), egy import angol telivér volt. Anyja Water Nymph, az ozorai Esterházy-ménes kancája, 1873-ban vitték Kisbérre fedeztetni."

Malaci itt megállt, pillantása Lencsibaba mellére tévedt, majd lecsúszott a combja tövéig. Unalmas! – zavartan a következő felirathoz, Kincsem sikerlistájához lépett. De azt már nem olvasta föl. Emőke csücsöri szájjal nézte a csodalovat és zsokéját a fekete-fehér fotón. Nem nehéz? – kérdezte, inkább csak magától. Mi? – Sneci. A lónak, ha ráül egy ember. Fordítva nehezebb!

– Gyuri.

Terelték a brigádokat kifelé a táborvezetők. Bandukoltak vissza a buszokhoz. Sokkal rövidebbnek érezték az utat, mint odafelé.

Búcsúzáskor Lencsibaba és Anna könnyed puszikat osztogatott ötüknek. Beállhatok a sor végére? – érdeklődött nagyviláginak szánt hangon Dani. Igen! – Lencsibaba megrázta göndör fürtjeit, de csak oda, ahol az észt osztják!

Többen füttyögtek, s hátul valaki: Na, ezt se nekem mondták! Dani odafordult, dühtől vörösödve, de senki se vállalta, hogy ő volt.

Az öt fiú elbúsult, amikor Korin Emőke beszállt a Geisler Etások egyik fakaruszába. Most megint nem látjuk évekig? – tette föl a kérdést Kobra magának, de úgy látszik, fennhangon, mert Sneci válaszolt: Meglátogathatjuk, Szarvas nem a világ vége.

Csönd lett. Valamennyien saját lakhelyükre gondoltak. Szeged biztosan nem a világ vége (Gyuri), Berény sem (Tibor bácsi), Gyoma sem (Malaci), Gyula sem (Kobra), Orosháza… éppenséggel… (Sneci). Na de gyerekek, kezdte Gyuri, egyelőre az éptáborban vagyunk, ő meg a Geisler Etában, átmehetünk valamelyik este! Ez az ötlet döntő változást okozott a világ őket övező részében. Addig a délutánt porosnak, a fakaruszt reménytelennek, az életet

vigasztalannak érzékelték. Most odakünn fölizzott a napfény, mintha a legfontosabb égitest azt hinné, újra itt a reggel, a színek lángra kaptak, az izzadság és a bakancsok nehéz szaga szétoszlott, helyét csiklandós illat foglalta el, amelytől rájuk tört a jókedv s az éhség. Később derült ki, hogy Imrus vett egy zacskó zsömlyét, odakínálta.

Este a tábortűznél Gyuri olyan átéléssel pengette a repedezett gitárt, hogy Kobra attól tartott, vér és könnyek fognak kicsorogni a húrok alatti kerek lyukból. Dani egy szék ülőkéjén dobolt két csavarhúzóval. Tibor bácsi adta a basszust, hangszere nem lévén, szájjal. Imrus énekszólammal szállt be. Hívta Kobrát, herflizzen, de ő inkább a ritmust verte a bakancsával. Gyuri egy magyar dalba fogott, többen átvették. Ha énekel, nem ő-zik, gondolta Kobra, majd rájött, szögedi barátja akkor is ritkábban ő-zik, ha beszél. Leszokott róla?

Egyre többen ordították, hogy SZERETNI KELL! – amikor megjelent Jumurdzsák, üvegszemén villódzott a tűz visszfénye, s elbődült: KUSSOLNI KELL, ENNYI AZ EGÉSZ! IL SZILENCIÓ VAN, ZAJOS CSÜRHE!

Tibor bácsi talpra szökkent, néhány másodpercig farkasszemezett a táborvezetővel, s ha Gyuri nem lép közéjük, talán összeverekednek. Amint a feszültség kiszisszent a pillanatból, ballagott az éptábor aludni. A szellő borzolta csöndben tisztán hallatszott, hogy a Geisler Etában is peng a gitár, szól a karének. Odaát a Gézengúzt fújták, két szólamban, ahogyan a tavalyelőtti Ki mit tudban Koncz Zsuzsa meg az a másik csaj, a szemüveges.

Ilyen közel van ide a gejzlereta? – Sneci. Úgy látszik!

– Malaci. Akkor… – Kobra nem fejezte be. Ugyanaz jutott eszükbe. Másnap este meg is tették.

Vacsora után átszöktek a lánytáborba. A hátsó drótkerítésnél másztak ki. A Geisler Eta oldalát embermagasságú facölöpök védték, jótét kezek egyet kidöntöttek, ott hevert a majdnem teljesen elapadt patak ágyában. Az ember közepes testmérettel átfurakodhatott, még Tibor bácsinak is sikerült, némi erőlködéssel.

Az itteni tábortűz egy fakó kék úszómedence partján lobogott, amelyben nem volt víz. Lánycsoportok heverésztek a fenekén

többfelé. Ők öten óvatosan közeledtek, tartván a föltűnésük okozta sikítozástól, ám senkit nem izgatott a jelenlétük. Úgy látszik, szoktak bejönni fiúk, gondolta Gyuri.

Lencsibabát nem találták. Anna, a barátnője a medence szélén lógázta a lábát, pusmogott egy nyurga csajjal. Hívjam? – kérdezte köszönés helyett, s eliramodott a szögletes faházak irányába. A lányok ezekben laktak, nem sátrakban. Mázlisták.

Hamarosan föltűnt Lencsibaba, hófehér halásznadrágban és tengerésztrikóban. A fiúk ölelgették. Na, nyugi már, rázta le őket, isztok valamit? Mit lehet? – Tibor bácsi. Sör, meleg, konyakmeggy, kevés, egy kis vörösbor, langyos.

A tűznél két fiú gitározott a lánykórus alá. Kik ezek?

– Gyuri. A tábvez fia meg a barátja! – Emőke. Hangolniuk kéne! – Kobra, epésen. Nem érdekes, Emőke maga mellé húzta Gyurit és Tibor bácsit: Csüccs, várjatok egy kicsit, Anna épp azt meséli… mit is mesélsz épp? Annának nem akarózott folytatnia: Hát, anyámékat, de pont vége. Válnak! – foglalta össze a lényeget Emőke. Tényleg? – Sneci. Az kemény! – Tibor bácsi.

Emőke fölkacagott, ugye, milyen szép lány az Anna? Erre sem kapott választ. Mi a pinyő, megnémultatok a nagy útépítésben? – mellbe bokszolta Gyurit. Mér, ti mit csináltok? – Malaci. Szedjük a barackot… kértek? – Anna egy kosarat tolt oda, van dögivel, rá se bírunk nézni.

Lencsi, tényleg nem akarsz egy kicsit… – Tibor bácsi habozott, félrevonulni? Anna fölállt, szasztok! – lesimította a blúzát, indulni készült. Emőke nem hagyta, naaa, fiúk, a legjobb barátnőm, hagy maradjon! Hagy, biccentett Tibor bácsi. Emő, nem kéne erőltetni! – Anna. Ne csináld, a barátaim barátai a barátaim, és Anna is hagy legyen benne a… mér ne lehetnénk 9ek? Azért, mer akkor bárki… mindenki… érted!

– Sneci. Nem bárki, nem mindenki, csak ő, hadarta Lencsibaba, Anna örök!

Újabb feszes csönd. Olyan szép, ti is látjátok, igaz?

– Lencsibaba. Anna rázta a sörényét, ugyan má, szálljál le!

A fiúk egyre kevésbé értették, miért olyan fontos Lencsibabának, hogy Anna szépségét elismerjék. Ahhoz még nem voltak elég

rafináltak.

Gyertek át holnap is! – Lencsibaba. Úgy hangzott, mintha azt akarná kifejezni: Most viszont húzzatok el, de gyorsan!

Fölhangzott az Il Silenzio. Sietve búcsúzkodtak, megkeresték a rést a cölöpsorban, átpasszírozták magukat. Kíváncsi vagyok, melyik csaj tud trombitálni! – Kobra. Lehet, hogy magnóról adják! – Sneci. Visszanéztek. A tábor közepén a félkör alakú térségen ugyanolyan árbocszerű zászlórudak döftek az égbe, mint a fiútáborban, egy a magyarnak, egy a szovjetnek, ami egyben a munkásmozgalom nemzetközi lobogója. A Geisler Etában is leeresztették őket esténként. Senki nem értette, mire jó ez. Éjszaka nincsenek szolgálatban a zászlók? – Gyuri. Csak lent tudnak aludni! – Tibor bácsi.

Elhatározták, hogy eztán évközben is lesz 8ak öszszegyűlése, legalább egyszer. Kétszer. Minden évszakban. Az éptáb utolsó napján már nem vitték ki őket dolgozni, be kellett szolgáltatni a bakancsot, a munkaruhát és a katonasapkát. Visszavedlettek brigádból fiúkká, az egyenkinézet után némelyikükre alig ismertek rá. Malaci a zubbonyban és a túl hosszú nadrágban mindig rendetlennek nézett ki, saját indigókék csőgatyájában és fehér alapon barna kockás ingében inkább pincérre hasonlított, pláne hogy a sötét haját vízzel fésülte hátra. Sneci valahogyan kisebb lett, talán mert a szandálja jóval laposabb a bakancs vastag talpánál. Emőke milyen lehet szoknyában? – merengett Gyuri. Rémlett, hogy valamelyik régi táborban rövid, pörgős szoknyát hordott. Mintha örökké piruettezett volna. Á, miért piruettezne? – Kobra. Gyuri vállat vont, nem tudta leradírozni az agya vetítővásznáról a reszketeg némafilmet, amelyen Lencsibaba sebes forgásokat végez a pörgős szoknyában, talán műkorcsolyával a lábán, a teste körvonallá olvad.

Sátranként össze kellett számolniuk a kincstári tulajdont, ahogyan Jumurdzsák mondta, s megadott rendben járulni a parancsnokiba a cuccal. Gyuriéknál minden stimmelt, csak egy sapka hiányzott, éppen az övé. Talán a Geisler Etában hagyta. Oda nem mehet vissza érte. Akkor pedig a brigádnak ki kell fizetnie.

Nem a brigádnak, csak nekem, mert én vesztettem el! – Gyuri. Ez mindenkinek nagyon tetszett. Kobra – saját magát is meglepve – így

szólt: Ugyan már, majd én szerzek egyet! – kilépett a sátrukból.

Az ijedtség csak ekkor ömlött szét benne, a lábujjaitól a feje búbjáig. Érezte, hajszálai göndörödni kezdtek. Na… és most? – igyekezett leplezni tanácstalanságát. Baktatott a sátrak sora előtt a főbejárat felé.

Apukám! – szólt rá valaki. Dani. A sátor ponyvája kétoldalt átlósan kihajtva. Dani elfeküdt az emeletes ágy alsó szintjén, akár egy színházi páholyban. Mi van?

– Kobra. Az van, hogy gyere ide! – parancs volt, nem kérés. Kobra okosabbnak vélte, ha engedelmeskedik, lezöttyent a matracra. Nem mondtam, hogy le is ülhetsz! – Dani.

Kobra tudta, verekedésben semmi esélye, de nem állt föl, mert Dani vigyorgott: Apukám, mondjad csak, mi a pálya azzal a pintyőkével? Tessék? A csajjal, akinek sleppeztetek! Ja, hát… – Kobra elakadt. Melytek dugja? – Dani olyan közel hajolt, hogy Kobra látta a szájában a kis farönkökre emlékeztető őrlőfogakat. Úgy döntött, Lencsibabával kapcsolatban akkor sem nyikkan meg, ha ez az izompacsirta pépesre veri, mer nyújts feléje védő kart. Az tuti, hogy nem te, mi? apukám! – Dani nyerített.

Kobrának támadt egy ötlete, kivette a zsebéből a nyomógombos Hohnert, játszani kezdett, a futamokból lassacskán kialakult a Bunkócska. A sátor lakói hallgatták egy darabig. Egy srác, aki a zubbonyokat számolta az ágyon, anélkül hogy odanézett volna: Bitleszt nem tudsz? Kobra sóhajtott, mi az istent akarnak folyton azzal a bitlesszel? – gondolta, de így szólt: Melyiket akarod? A srác csapkodni kezdte a tenyerét, taff, taff-tataff, és rázendített: Láf, láfmidu, junó áláfju! Kobra követte a dallamot a herflivel, megérzéseire hagyatkozva. Nem gyanította, hogy az eredetiben is harmonikáznak.

Már az egész sátor tapsolt és láfmidúzott, Dani olykor belekurjantott: Naon jó, apukám, naon jó! Átjöttek néhányan a szomszédból, nőttön-nőtt a kórus és a közönség. Kobra vérszemet kapott, alul-fölül körbecirógatta a nem túl nehéz akkordsort, mely mégis eltalált benne egy idegszálat. Látta, az éneklők behunyták a szemüket. Jobb kezével elengedte a herflit, s a zubbonyokkal és más kincstári holmikkal telerakott ágyról gyors mozdulattal a kobakjára

csapott egy sapkát. Imádkozott, hogy senki ne vegye észre. Nyert. A szám végén tíz-tizenkét száj visongott gitárszólót, s kitört az általános ujjongás.

Most akkor mííízeri! – rikoltotta Dani. Bocs, nyögte Kobra, azt nem tudom! – kiszökkent a sátorból, rohant vissza Gyuriékhoz, mint a nyúl. A sapkát odadobta a halom tetejére, pszt! – mutatta a kezével, majd leült a saját ágyára. Játszani kezdett valamit, lassacskán kialakult az Internacionálé.

Három perc múlva megjelent Dani és két tagbaszakadt brigádtársa: Kobra, adjad vissza, de rögtön!!! Kobra a szemével kérdezte, hogy micsodát? – nem hagyta abba a herflizést, a refrénnél tartott, ez a harc lesz a végső, csa-ak összefogni hát, és nemzetközivé-éé-é lesz holnapra a világ! Elcsórtál egy sapkát, te szemétláda! – Dani a válltrikójánál fogva rántotta föl Kobrát az ágyról, az anyag éleset reccsent. Nana! – Gyuri lefejtette Dani kezét Kobráról. Tibor bácsi is közibük állt: Milyen sapka, órák óta itt zengedez nekünk, már az agyunkra megy!

Daninak tátva maradt a szája. Ekkora hazugságra nem számított. Minthogy az erőviszonyok kiegyenlítettnek látszottak, Daniék átkozódva visszavonultak, egyikük még odavetette Kobrának: Megtalálunk azér, ne félj!

Amint magukra maradtak, Gyuri is azt mondta, egészen más hangsúllyal: Ne félj! Kobra hálásan mosolygott. Hazudtak értem, gondolta. Fújta tovább a nyomógombos Hohnert, földöntúli tekintettel. Barátai többé egy percre sem hagyták magára, míg hazautazáskor szét nem váltak, csoportos kézfogással.

A búcsúestet a tábor előtti tisztáson rendezték, ahova Jumurdzsák parancsára már kora délután kihordták az ebédlőből a dobogó részeit és a székeket. Jött egy mikrobusz, ládákat pakoltak, kábeleket húztak, elektromos berendezéseket állítottak össze. Addigra elterjedt, hogy ötórai tea lesz, átjönnek a Geisler Etások, Illés Lajos és tánczenekara játszik. Senki nem hallott még róluk.

Lencsibaba és Anna arra készült, hogy tvisztelni fognak. Mutatták, hogyan kell. Olcsó játék hülyegyerekeknek, dünnyögte Gyuri, de tudta, okosabb, ha ők tvisztelnek velük, különben Dani és a hozzá hasonlók fognak.

Már besötétedett, amikor Illés Lajos nyomogatni kezdte a billentyűket egy hangszeren, amilyet még sose láttak. Miniatűr pianínó, fölirata szerint: Capri. Olyan erővel búgott, mint tíz autóbusz. A szaxofonos mondott valamit, a mikrofon gerjedt, alig lehetett érteni. Dang, dang, da-da-dang! – a dobok mintha a hallgatóság hátán csattognának.

Gyuri és Tibor bácsi őszinte szakmai érdeklődéssel próbálta ellesni a gitárosoktól a fogásokat. Sneci és Malaci tvisztelt a két lánnyal. Kobra előrefurakodott, fújogatta a herflijét. Blúbörihil, vagy mi.

Arra lett figyelmes, hogy beszélnek hozzá. Fölriadt a tonika-szubdomináns-domináns szoros hálójából, addigra fogta a karját valaki a zenekarból, s fölhúzta a színpadra. A basszgitáros volt az: Tas vagyok, látom, nyomod a herflin rendesen, mit tudsz? Kobra visszakérdezett: Mit tudtok ti? Tas teli szájjal röhögött, odaszólt a zongoristának: Kérdi a srácosz, mit tudunk mi, haha! A zongorista bólintott, ki mit tud! Négyet csettintett, és a zenekar belecsapott a következő számba. Dö fetmen.

Kobrát megszállta az ihlet, a mikrofonhoz bújva harapdálta a Hohnert, mintha csöves kukoricát falna, eleinte vaktában, aztán egyre inkább beletalálva a dallam barázdájába. Hirtelen hanyatt vetődött a dobogón, magával rántva a mikrofont állványostul, s ott rögtönözte egyre vadabb szólóit, negyvenfokos önkívületben.

Napfényben fürdőző mezőn vonaglott, arany szitakötők sűrű raja lebegett fölötte, lüktető zúgással.

Arra tért magához, hogy rugdossák a talpát. Jumurdzsák állt fölötte, üvegszeme ijesztően villogott ebből a szögből, ordítását elnyomta a zenekar, de Kobra tudta, azt akarja, hogy keljen föl és takarodjon a dobogóról, a szocialista erkölcs jegyében. Hiába, őt már nem izgatta a tábor és a világ valósága, átcsusszant az arany szitakötőkébe.

Kedves Tiborom,

azaz

Kedves Tiborka bácsi,

Egyszerűen nem hiszem el, hogy már megint befucscsoltunk! Annyit szervezkedtünk és hiába! Legalább te eljöhettél volna!

Komolyan, olyan messze van Szeged Berénytől? Egyszer elcangáztam Gabival (tudod, a basszgitáros, meséltem már róla) Orosházára, az több mint félút, nagyjából 60 kilométer, benéztünk Snecihez, és kora délutánra már itthon voltunk. Nem azt mondom, hogy pont bicajjal, de autóstoppal pl. nekiindulhatnál!

Igaziból egy kínlódás ez a 8anozás, ha sose bírunk találkozni. Az utolsó percben mindig valaki lemondja. Azt még értem, hogy Jolinak nehezebb Nagyváradról. Oradeából. Tudtad, hogy olyan is lett már náluk, hogyha valaki át akar jönni, lehet, de előtte el kell menni neki két hétre a Duna-deltába munkatáborba? És az kegyetlen hely, sokkal szarabb, mint az itteni ébtáb. Nekem egy kolozsvári srác mesélte. Becsüljük meg Magyarországot, azt mondta.

Vica a közelből jönne, mégis ővele a legbajosabb megállapodni. Jaj, most épp mégse jó, bocs! Lencsibaba külön téma, annyit kéreti magát. Nők…

Tiborom, te se vagy olyan távol, embereljed már meg magadat! Malaci meg nem válaszol a levélre. Küldjek táviratot? Lovas futárt?

Kobra ugye nagy ember lett, miótától bekerült a Ki mit tudba és a tévébe. Különben én nagyon drukkoltam neki, csak nem értettem, miért nem szájharmonikázott vagy zongorázott. Most komolyan, fésű, selyempapírral? Még jó, ha nem klozettpapír! Zümmög, mint a méh. Röhejes. Fölvételizett a csabai konziba, azt se írta meg, hogy bejutott-e.

A Ki mit tudban továbbment a selejtezőből, gratuláltam neki levélben, a nevetekben is. Kíváncsi leszek, marad-e a fésűnél. Ha van egy csöpp esze, előáll egy normális hangszerrel.

Jó volt az éptáb, szerintem jövőre is megyek. Tiborom, szerinted csak engem zavart, hogy Kobra Karcsi elcsórta azt a rohadt sapkát? Ha a sátor kifizeti, olyan kevés jutott volna egyre-egyre, és ez azért lopás, nem gondolod? Aki hazudik, az lop is. Viszont aki lop, az még mit csinál is? Hehe.

Meg kellett volna beszélnünk, ahelyett hogy úgy néztünk rá, mint egy nemzeti hősre, aki kihúzta a szarból a hazát.

Anyám se értette, miért marad el a dzsembori, mikor ő fölajánlotta, hogy süt annyi lángost és palacsintát, amennyi belénk fér.

Milyen a gimi? Engem élelmiszeripari technikumba írattak be, apu reméli, ha felnövök, viszem tovább a papa méhészetét és a szőllőskertet. Kérdezgeti folyton, ugye van kedvem? Mit lehet erre felelni? Fogalmam sincs. Az zicher, hogy félek a méhektől, hiába jön a nagypapa avval, hogy direkt jót tesz a vérkeringésnek. Csíptek meg sokszor, amikor magával vitt befogni a rajt, aztán a mama húzta ki a fullánkokat szemöldökcsipesszel. Engem csöppet se vigasztal, hogy a méh, ha beléd csíp, meghal. Attól még ugyanúgy bedagad és fáj.

Tiborom, írjál, vagy fogjad magadat és gyere át! Vagy szóljál, hogy én menjek át, és megoldom! Legrosszabb esetben odacangázok, akármeddig tart. Lehet nálatok aludni? Mit szólna az apád? És a nagyszüléid?

Baráti ölelés,

Gyuri

Utóirat. Beszéltem Lencsivel, csókoltat.

Drága Emő, édes Lencsikém!

Remélem, jól vagy!

Először géppel akartam írni, azt legalább el tudod olvasni, de aztán ráemlékeztem, hogy te mondtad, magánlevél írógéppel modortalanság, kézzel kell. Ezért kapod a macskakaparásom.

Mit szólsz Kobrához? Gyuri szerint azt kellett volna csinálnia, hogy zongorázni vagy harmonikázni. Szerintem direkt jó, hogy a fésűjén játszik, mert ilyen más nincsen! És a zsűrinek tetszik. Zongorázni vagy harmonikázni, abba nincs meglepetés. Inkább az, hogy jobb számokat kéne, nem ilyen Express egyveleget meg Neményi Bélát. Te mit mondasz?

Biztos tudsz rólla, hogy Gyuri haragszik, mert nem mentünk két hete! Erőlteti, hogy legalább látogassam meg én, vagy hívjam át őtet, itt is aludna. Hm, hm, hm! Pont te vagy az, drága, aki tudja, hogy mér nem mentem, és te is mér nem. Az, hogy a többiek is mind cserbe hagyták, igazán pehh, tényleg!

Emőke, muszáj találkoznunk, hogy megbeszéljük, mi legyen, megőrjítjük magunkat így, ez az igazság! Mindennap beírom a naplómba, hogy mit kéne csinálnunk, de mindennap mást gondolok. Egy az, hogy Gyuri nagyon a barátunk, és te se akarod, hogy, meg

én se akarom, hogy! De az se normális, hogy akkor mi ketten vicsorgassuk a fogunkat és harapdáljuk az öklünket, pusztán csupáncsak amiatt, hogy ő ne kapjon bántást! Mert így viszont mi kapjuk azt a bántást, és mi se érdemeljük, igaz?

Annyira jó volt, hogy láttál minket a megyei selejtezőn! Tudom, azért jöttél, hogy a szavaló kategóriában elinduljál, csak aztán mégse akartál, de akkor is! Amit el lehet szúrni, azt elszúrtuk! Azóta folyton erre gondolok, álmodom rólla, amikor játszottunk, és csak neked énekeltem. Álmomba persze továbbjut Rozsos Tibor és tánczenekara!

Borzasztó hiba volt, hogy csak négyen mentünk, a dobos már nem fért be a Skodába, amit a basszgitáros szerzett, pontosabban a dobszerkó nem fért be, Bélus valahogy még benyomakodott volna hátul középre. Azt hittük, biztos lesz ott a csabai művházban a sok zenekarból egy dobos, aki beugrik velünk! Arra nem számítottam, hogy húsz bandából tizenkettő fogja játszani az ájken getnót, amit mi is, és a többieknek a dobos nem kalapál bele rossz helyen. Mindegy. Jövőre majd!

Abba legyünk most már megállapodva, hogy mit mondjunk Gyurinak és mikor! Szerintem világos, hogy azt szeretném, ha velem járnál, és szerintem világos, hogy te is ezt akarod! Csak tisztességes vagy, és amíg vele jársz, eszedbe se jut, hogy! De mit csináljak én? Egy ilyen nagy darab srácnak a szíve is nagy, érted!

Drága kedves Lencsike, írjál sebesen, hagy ne vergődjek olyan sokáig!

Hiányzol!!!
!!!
!!!!!

NAGYON.

Ölel, azaz ölelne, csókol, azaz csókolna: *Tibor*

4

Szarvasi Királyság

***ÉN* meg micsináljak, nem jut eszembe semmi.**

Pedig olyan szép simák a lapok, s jó a toll.

Ki lett hirdetve, hogy itten naplót kell írni. Azaz hogy nem KELL, a Szarvasi Királyságban semmit se KELL. Ajánlatos. De nem szedik be. Megtarthatjuk magunknak. Akkor a negyedik naplóm lesz ez. Az elsőt, a 8akét Vicára bíztam, amikor ’59-ben hazazsuppoltak a Kasza tótól a táborból. A második betelt. A harmadik otthol van. Ria néni adta ezt a kockás füzetet, amire a Bartha matektanár rávágná, hogy négyzethálós, de ő Váradon van, hála a magasságos istennek.

A címkére már fölírtam:

Szarvasi Napló (SZN)

Selmeczy Jolán (sk)

Mi ez az örökös Danizás? Nem értem, még meg se ébredek, már susogják ezek a libák, hogy Dani így, Dani úgy, ki ül mellé a reggelinél.

Dani… hülye név. Nékem úgy hangzik, mintha egy aprópénz volna. Tizenöt jen, húsz dani.

Hagyjanak aludni! Befúrom a fejem a takaró alá. Hiába. Már annyira ébren vagyok, hogy kész, okosabb fölkelni. Gyerünk a fürdőbe. Az a baj, hogy csak egy zuhanyozó van két csappal, s egy véce. Mind a két ajtónál áll a sor. Nincs türelmem várni, kifordulok a kertbe. Hátul a kis üvegháznál teremtett lélek sincs, ott fogom megoldani, bizony, jóemberek, aki látja, látja. Osonok a kiszáradt ágyások között, ebbe biztos murok volt. Már rég kihúzkodhatták, a talaj sárga porrá omlott, mint a gyerekek homokozója.

Lekuporodtam az üvegház túlsó felihez, végezni kicsi dolgom, abba a boldog hiszembe, hogy magamba vagyok. Látom ám, hogy a másik saroknál is guggol egy leány. Micsináljak, nem nézek arra, szemem is behunyom, itt se vagyok. Viszont beszél hozzám: Joli, már meg se ismersz?

Úristen, Vica? – ezt magamtól kérdeztem, de ő is hallotta. Már kerestünk Lencsivel! – vigyorog, mint a vadalma. Fölhúztuk a

bugyit, s összeölelkeztünk, Vica krákog, olyan… annyira… – nem találja a szót. Húzom a kezinél fogva, keressük meg Lencsit.

Azoknak a jóembereknek a sora, akik még nem jutottak a véce vagy a mosdó közelibe, már kilógott a tornácra. Fogmosásra én is ácsingózok, az nem lesz öröm, ha Lencsinek szájszagos puszit adok, ahogy Vicusnak. Micsináljak, ilyen a táborélet. Ria néni sokat tud, de a napi kis nehézségeket nem veszi számba. Sose értettem, hogyan bírja olyan hibátlanra fonni a koszorúkontyot, s hogyan tud ennyire tiszta maradni itt, falusi piszokban, vízhiányban, pöcegödörszagban, s a szomszédok disznóit ne is emlegessem.

Ria néninek még a szemüvege is fényes, mint a… majdnem mondtam valamit. Bezzeg a fiúk-lányok oly ápolatlanok, hogy nem akarok közel menni. Tán csak az én orrom ilyen túlérzékeny? De ha Ria néni tud maradni tiszta, ők is megpróbálhatnák, igaz?

Hátulról ugrott Lencsi a nyakamba, nem számítottam rá, elestünk a füvön. Komolyan mondom, hercegnő lett, királykisasszony! Úristen, meddig akar még szépülni?

Istenem, ha én ilyen gyönyörű volnék, hát… Csak nem szeretném a sok kis pattanást, ami most Lencsikénken kijött, ez új. Biztos agyba-főbe nyomkodja. Kráterok, komolyan! Szegényke, rettentőn szégyenkezik ez miatt, amilyen hiú. De így is álomszép! Darázsderék, ruganyos mell, karcsú lábszár. Düllesztik a szemüket a fiúk.

A mitesszereket ki kéne pattintani az orrán, ha akarja, megcsinálom néki, a húgomnak is én szokom. Az a titka, hogy alapos kézmosás után kell, jó élesre reszelt körömmel. Csak most nincs itt a manikűrkészletem, amit Pozsonyból hozott az apám. Nem akartam kockáztatni, hogy visszafele elvegyék a román vámosok. Egyszerűen nem normálisok! Jó múltkorjába elkobozták egy kisleány babáját, hogy vadonás új és vámköteles. Az anyjának nem volt pénze vámra, erre zutty, kitépték a gyerek keziből. Így megy ez a román–magyar határon mostanába.

Annyira jó, hogy mindhárman egybe vagyunk, az összes lány a nyolcakból! Elsírtam magam, amikor öszszefogóztunk. Vica simogatott, bátorítani akart, de az ő szeme is párás volt. Lencsi

megrázta sűrű haját: Lányok, ne izéljetek már, röhögjünk, minek sírni, ha egyszer örülünk!?

Igaza van néki. Örülök, senki sem örül tőlem jobban. Most csak a piroskának nem örülök, megvárhatta volna a Szarvasi Királyság végét, de nem. Úgy látom, Vicának is itt a piroska, lóg a vatta a zsebiből. Kíváncsi vagyok, hogy áll a fiúkkal. Azt se tudom, mi a helyzet Lencsibabával. Ő nem szeret ilyesmiről beszélgetni. Fura, mert a lányok szoktak szeretni. De ő… ő Korin Emőke, a sztár, Ria néni leánykája, a szépség, akire külön szabályok vonatkoznak.

Nem értem, mér állt be a Danizók közé. Jó van, ő tudja, mit akar, nem haragszok rája, annyira szeretem.

Fogadok, hogy Lencsibabának már benyomták a szitáját. Vica… kérdés. Rákérdek, ha fölbátorodok. De megmondja-e? Én biztos nem hazudok a 8akból senkinek. Az enyimé határeset. Próbálta benyomni nékem Fenyő Vili az iskolai kiránduláskor a Csorbatónál. Ellenálltam. A végin már hagytam, csak mer… nem is tudom, mért. Asszem nem bírta megcsinálni. Pár pici csöpp vér, oszt annyi. Semmi jó nem volt benne, csak a rettentő izgalom, hogy most megtörténik. Aztán mégse. Vagy csupáncsak félig.

Idén Dani lett a Szarvasi Főkirály, ki hinné. Anna lett a Szarvasi Királyné. Ria néni a Királyi Fődada, szokás szerint. Este fog megalakulni a Szarvasi Kormány s a Forradalmi Gárda, aminek a vezetője a Szarvasi Várkapitány. Kíváncsi vagyok, kik lesznek. Majd szépen beírom a naplóba, hadd teljen.

Lencsibaba mindenkit ismer majdnem. Én csak őt és Vicust. Sebaj. Pont elég nekem a két barátnőm a gyerekkorunkból. Már csak a fiúk kellenének, nem az itteniek, hanem a nyolcakból. Gyuri és Tibor bácsi rettentőn összekülönbözött Lencsi miatt, de annak már vagy két éve, s biztos kibékültek. Megkérdem ezt is, amint kettesbe vagy hármasba vagyunk.

Délután külön klubot tart Ria néni csak nagylányoknak, öt nagy a tizenhatból, fölolvasta a listát. Magda néni külön klubot tart csak nagyfiúknak, négy a tizenhatból, őket is fölolvasták. Dani nagyfiú, ezek szerint. Jobb szeretnék a külön nagyfiú klubba menni, ha már, súgtam Lencsinek. Úgy nézett rám, mint egy bűntevőre, hogy azt nem lehet. Amióta az anyukája főnöksége alatt vagyunk, nem érti a

viccet, pedig Ria néni nagyon is érti. Lencsi a szerencse lánya, hogy ilyen anyukája van. Ahányszor ez az eszembe jut, mindig szomorkodok, mer ugyan nékem ilyen anyukám nem volt, de már semmilyen se nincs.

Ria néni rendes, hogy meghívott éngem ingyér. Minden évbe meghív egyvalakit ingyér. Állami gondozottat szoktak, mesélte Lencsi. Én nem állami gondozott vagyok, sőt váradi, de mégis éngem választott. Azok a jóemberek, akik már nem először vannak a Szarvasi Királyságban, úgy kezelnek bennünket, akik még nem voltunk itt, mint a gyagyásokat, s nem könynyű érteni, amit beszélnek. A szobafőnökök udvariasak, de tartják a távolságot, a mienké egy megtermett lány. Joghallgató Szegeden. Bármit kérdezel tőle, azt feleli: majd kiderül!

Lencsi persze mindenbe bele van avatva az anyukájától, tőle tudom, hogy számháborúzás lesz. Utána színházi játszás, amihez a darabot nékünk kell megírni. Meg hogy a Szarvasi Főkirály helyett, aki a nagypofájú Dani, a Szarvasi Főkirályfi ül a trónon, aki viszont a legkisebb gyerek. Most egy szőke pufók a legkisebb gyerek, Magda néni fiacskája. Gabóca. Egy bádogbili a trónja. Vajjon ruhába ül rája?

A nagylányok külön klubját Ria néni a hársfateraszon tartotta. Ötünkből négyen időben odamentünk, Lencsi, Vica s én együtt, plusz egy Vali nevű csabai lány. Anna nem volt ott. Ria néni érte küldte Lencsit, de nem találta. Amikor Lencsi visszajött, Ria néni elkezdte. Hogy ő most úgy beszél velünk, mintha a lányai volnánk, pedig csak Emőke a lánya, és mégis. Abba a korba léptünk, amikor nem tehetünk úgy, mintha még kislányok volnánk. Ugye, tudjuk jól, mi a különbség a kislány és a nagylány között? Vali erre azt mondta, a nagylány már megnőtt.

Ria néni a szavakról kezdett fejtegetőzni. Hogy mindegyik kimutatja a lényegét elsőre is. Vegyük például azt, hogy sír. Az, ahová a halottat temetjük. De közbe az is benne van, hogy ha az ember elveszít valakit, akkor sír. Ugyanígy, ha a leány megnőtt, benne van, hogy nő lett. A kislány még semleges nemű. Mije nő meg, amikor nagylánykorába kerül? Nógatott, hogy soroljuk. Senkinek nem akaródzott kimondania a cicit, Ria néninek kellett. Meg a szőrzetet is alul, meg a popsi kerekedését. Mindez azért, mert

alkalmassá válik a testünk a reprodukcióra, magyarul szülésre. Ahhoz nagyfiúk is szükségesek. Férfiúk. Amibe pedig a férj és a fiú van benne.

Ekkor jöttem rá, hogy ez nemi felvilágosítás. Éngem már a javítóban fölvilágosítottak a sorstársak, pedig még akkor csak nyolc voltam. Vicának kell a felvilágosítás? Lencsinek aligha. Valit se úgy nézem, mint ki ne tudná, merre meddig.

Ria néni rátért a szita benyomására. Hogy miként egyesül a milliónyi spermiumból a legbátrabb a petesejttel. Akkor rontott be Anna, s láthattuk a hársfaterasz oszlopai között, hogy Dani kísérte, integettek egymásnak. Na, őneki se kell.

Főkirály uram, felséged miért nincs a nagyfiúk külön klubjában Magda néninél? – Ria néni halkan beszélt, mégis fegyelmet bírt csinálni. Dani elvörösödött, mer nem tudom, hol tartják. A nyári konyhában! – Ria néni mutatta.

A Szarvasi Főkirály elkullogott. Arra gondoltam, hátha Magda néninél is épp bejutnak a spermiumok a nőbe a férfiú hímvesszőjén keresztül.

Reggeli után fürödés a tóban, kivéve azokat a leányokat, akiknek pont itt a piroska. A Szarvasi Királyság apraja nagyja láthatta Dani kukiját, mikor jött ki a vízből, a kék csíkos fecskéje félrecsúszott. Egész nagy van neki, s egész görbe. Főkirály nagy bottal jár, súgta Lencsi, s vihogtunk. Dani észbekapott, megigazította a gatyáját.

Száritkoztunk, s mentünk vissza a hársfateraszra. Azt hittem, halálra fogom unatkozni magamat, de nem. Ria néni elővett egy kis dobozt, abból fehér rudacskákat. Mint a Germicid kúp, csak papírból. Hogy ez a tampon, hatásosabb, mint a vatta. Kérdezte, kinek van épp szüksége rá? Az a vicc, hogy mind az öten jelentkeztünk. Ria néni nem csodálkozott, mutatta, hogyan kell fölhelyezni, s magyarázta.

A piroska első két napján érdemes, míg erősebb a vérzés, akkor könnyebben csusszanik be. Ha először használsz tampont, biztosan félsz, hogy fájni fog, pedig nem. Venni kell nagy levegőt s ellazulni. A kihúzó legyen alul. Egyik kezeddel óvatosan nyitod a szeméremajkakat, másikban fogod a tampont. Mutatóujjaddal ügyesen föltolod. Ferdén, hátra, lassan. Ha jól csináltad, nem érzed,

hogy benned van. Kihúzni úgy a legkönnyebb, ha már megtelt. Előfordulhat, hogy nem találod a kihúzót, akkor se ess kétségbe. Várj, míg a tampon még jobban megtelik, aztán guggolj le, s nyomizz, mintha kakilnál. Ettől a vége kibukkanik.

Fogalmam se volt, hogy ilyesmi létezik, Arról se, hogy épp a Szarvasi Királyságban tudom meg. Lencsi azzal hívott ide, hogy egész nap játszás.

Ria néni kiosztotta a fehér rudakat, eridjünk sorba a felnőttek vécéjébe, próbáljuk meg. Énnékem elsőre sikerült. Agyaltam, kaphatok-e tampont Váradon? Vagy szerezzek itt nagy mennyiségbe? A vattával sok a gikszer, piroska napjain legszívesebben odahaza maradnék. Ezzel úszni is lehet, csak nem túl sokáig. Lencsi persze már belejött, őnéki az anyja rég megtanította. Nem biztos, hogy rég, Ria néni azt is mondta, tampont nem szabad azonnal, amikor a kislány a piroska révén nagylány lesz, csak későbben.

Valinak nem sikerült, őt Ria néni bekísérte a felnőtt vécébe. Addig mi pusmogtunk. Lencsi kérdezte Annát, mi a helyzet Danival? Anna legyintett, az égvilágon semmi. Láttam, nem néz Emőkére, énnékem ez gyanús. Lencsi viszont örült.

Jött vissza Ria néni Valival. Biztos sikerült neki, úgy bazsalyog, súgtam Lencsinek. Mit csinál? – Lencsi nem értette. Hát vigyorog, mint a káposzta. Sokszor nem értik itt, amit mondok. Vica még a pityókát se tudta. Csak úgy, hogy krumpli. Lencsi meg a csihányt, ami nekik csalán. Valahányszor átjöhetek, rája ébresztenek, hogy hiába beszélünk Váradon magyarul, azért az nem ugyanaz, mint ahogy ők. S a többi benti magyar. Mi kintiek vagyunk. Azok is maradunk. Főleg akik nagyon akarnak összecsombolyodni az itteniekkel.

Gondoltam, evvel vége a nagylányok külön klubjának. De nem. Ria néni visszaterelt bennünket a hársfateraszra. Ez csak a bevezető volt, praktikus fejezet. A lényegre most térünk. Mai témánk a szerelem.

Fú.

Kérdezte, ki volt szerelmes már? Legelőbb a lomha csaj tette föl a kezét, aztán Vica, végül Lencsibaba, egész bizonytalanul. Hát te? –

nézett rám várakozón. Én még gondolkozok.

Ria néni bólogatott, az nem árt, de gondolkozom, ikes ige! Gondolkozom? – ismételtem, hülyén hangzik. Lehet, de akkor is így kell, ha -ik a vége ő-vel, például ő gondolkozik, akkor m a vége énnel. Gondolkozom, eszem, iszom, alszom, mosakszom. Hát… nálunk nem így mondják.

Vica jelentkezett, hogy náluk se így mondják. Ria néni újra bólogatott, általában itt Szarvason se így mondják, attól még így kell, így helyes, így szép, érdemes megőrizni a magyar nyelvből mindazt, aminek a jelentésben nincs szerepe, de kecses.

Szerintem azon lehetne vitatkozni, hogy az ivás kecsese, pusztán csak az m-betűtől. De nem akartam szólni. Szólom? Á, ő szól, s akkor szólok. Gondolkozom, gondolkozom, gondolkozom.

Voltam-e szerelmes?

Vagyok-e?

Oh, jaj.

Miótától az eszemet tudom, Gyuri tetszik nekem. S Tibor bácsi. Gyuri jobban? Hát… Nyolcévesen beírtam a naplómba, hogy énnékem Tóth György lesz a férjem. Mikorra nagylány lettem vagy közepes, már eljutott hozzám a hír, hogy Lencsikénkkel jár. Az ilyen hír viszont sose biztos ám. Összetalálkoztam Lencsivel, mikor Debrecenbe vittek mind a kettőnket s leleveleztük. Tagadta. Mondta, hogy helyes srác a Gyuri, de néki nem úgy tetszik, csak amúgy. Reménykedtem. Pedig miért volna énnékem akkora szerencsém?

Lencsit nem véletlenül Emlőkézik a fiúk. Ha együtt vagyunk, ami nem sokszori, mindig őt skubizzák. A két kis teniszlabdáját. Nekem meg mi jutott? Pingpong. A fiúknak a cicire gúvadik a szemük, olyanok. S ha engeded a csöcsörészést, rögtön a szitát akarják. Azóta hívom így, mióta előadtuk a suliban a jelenetet, Karácsony Benőtől. Abba mondja így az özvegyasszony. Én a szerelmes lányt játszottam, s a tahó Fenyő Vili pedig a legényt. Akkor melegedtünk össze kicsinyég. Utána történt, ami. A Csorbatónál.

Össze kellett vetnünk Ria néninek a szerelmet s a barátságot, mint olyat. A hasonlóságokat és a különbségeket, pontokba. Vitáztunk, lehet-e testi vonzalom a barátsággal együtt. Vali kötötte az ebet a karóhoz, hogy mért ne? Lencsibaba igazat adott neki. Mi Vicával

meg, hogy dehogy, vagy barát vagy szerető! Ha ezt nem nézzük, a barátságba pont azt érzeni, mint a szerelembe, mondtam én, amibe megegyeztünk. Honnan tudod, kérdezte Ria néni, ha te még csak gondolkozol, hogy voltál-e szerelmes? Onnan, ahonnan a dolgokat vesszük, feleltem duzmálkodva, látásból s hallásból, meg abból, ami énnékem is volt az életembe! – ez túlságost élesre sikerült. De Ria néni nem haragudott, átölelt, mondta, hogy szeret, maradjak én ilyen határozott s bátor.

Határozott? Bátor?

Örültem.

Bátor, lehet, de szerintem egész határozatlan vagyok. Az voltam mindig.

Ebédnél megint a Danizás, Lencsikénk is odaült ahhoz az asztalhoz. Kérdeztem Vicát, mit tud Gyuriról és Lencsiről. Keveset. Vagy nem akarja mondani. Pedig ők szoktak beszélni néha telefonon. Egyszer fölhívhatnám én is. Veszek tantuszt, s fölhívom, az lesz. Innen Magyarországból könnyű. S olcsó.

Ír-e naplót Gyuri? Beleolvasnék. Azt se bánnám, ha ő olvasna bele az enyimébe. Legalább tiszta víz ömölne a poharamba. Meg az övébe. Szóval a poharunkba. Mi ez a zsizsegés Dani körül? Nem szép, nem okos, csak izmos. Az elég? Nékem nem. Szegénységi bizonyítvány, hogy ennyire odavannak érte. A hasa olyan, mintha két terméskő volna, látszik, hogy kemény. De miért fontos ez? Nem értem a nagylányokat. Lehet, hogy én valójába fiú vagyok? Apukám fiút akart, egy Józsikát, éngem kapott helyette. Csalódott. Azért lettem Joli? Még erre sose gondoltam.

Emőke megfogta az Isten lábát Ria nénivel mint anyukával. Csodás ez a Szarvasi Királyság, amit ő talált ki. Itt csinálja, a régi óvodában, amit bezártak, mert nincs bele elég gyerek. Saját házától kőhajításnyira. Odaadták néki a régi óvodát nyárára kölcsönbe, méghozzá ingyér, a jó kapcsolatai végett. Azon múlik ám minden, hogy kit ismersz.

Milyen egyszerű az egész, s milyen nagyszerű! Ha felnövök teljesen, én is csinálok egy Váradi Királyságot. Dehogy, eszem ágába sincsen Váradon maradni. Hová legyek, az nem biztos. VALAHOLI KIRÁLYSÁG.

A többi gyerekért fizetnek részvételi pénzt a szülők, csak én vagyok itt szívességből. Ez nálam is be lesz vezetve. Inkább évi kettőt, sőt hármat. Danit nem hívom meg. Ugyan már, addigra bőven kinőjük az ilyet. Dani gyereke jöhet szóba, ha. Meglátjuk. Énnékem sok gyerekem lesz. Először egy lány, aztán egy fiú, aztán ahogy jön.

Halovány fogalmam se volt arról, hogy Ria néni nemcsak egy tanárnő a berényi gimnáziumban, hanem még egy író is. Könyvek jelentek meg tőle, álnéven. Vica olvasott egyet, azt mondja, jó. Nem értettem, hogy oroszlán vagy orosz lány van benne, majd még rákérdezek. Lencsi biztos olvasta, de sose beszélt róla. Mindent én tudok meg utoljára.

Készülni kell a színdarabra. Három társulat alakult a Szarvasi Királyságban, Ria néni csinálta a beosztást. Vicával és Lencsivel egybe kerültünk, nyilván nem véletlenül. Az már nem akkora szerencse, hogy Dani király is a mienkébe van. A nevünket Dani találta ki: Császári és Királyi Színház.

Szavalókórust akar, amibe versek lesznek. Lencsibaba viszont olyat, hogy egy emberbe több személy van, s ezeket a többeket játsszuk el. Vica ellenben a táncdalfesztiválból akar valami jeleneteket, hogy mi zajlik a kulisszák mögött, s akkor énekelhetünk. A többieknek asszem mindegy.

A másik társulat a Szarvasi Torna Klub, úgy tudni, ők Mese a Csoda Szarvasról címmel fognak előadni az itteni életből, lehet majd röhögni. A harmadik a Tavirózsa Dalárda, ők operettbe gondolkoznak, Csárdáskirályfi vagy mi.

Lencsibaba tisztára bele van gárgyulva a színdarabozásba. Minden második mondata az, hogy nékünk kell nyerni. Butaság. Ha megjegyzem, hogy azért ez játék, rögtön rávágja, hogy a játék komoly dolog. Dani nem mulasztja el hozzátenni, hogy játszani csak pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen! Szerintem ezt dolgoznival írta a költő, most nem biztos, hogy Ady Endre vagy József Atilla. Illetve Attila.

Várom, hogy végre hatszemközt lehessünk egy kicsit, én azért jöttem, nem a szereplés végett. Szoros a program, színdarabpróba, vacsora. Onnan szállingóztak a jóemberek a hársfateraszra, ahol a

két dupla ablak elé húzták a székeket, mert jól belátni az irodaszobába. Ria néni áthozatta a házából két nagyfiúval a nagy tévéjét, az a neve, hogy Duna. A dupla antennadrótot, ami egy átlátszó műanyagba van benne, mindig két önként jelentkezőnek kell tartania. Az egész társaság dirigálja őket, hogy jobbra, balra, föl, le, ahogy élesebb a kép. Sose éles, de mindegy, a végén idétlen pózokba kell megállniuk, úgy a legjobb a többség szerint.

Megy az adás, lepisszegjük a dirigálókat, hogy legalább halljuk a műsort, a Táncdalfesztivált. Emőke odavan az Illésért, amit sokan kiröhögnek, én is például. Mikor az a töpszli szemüveges fáj-fáj-fáj-fájozik, az tiszta kabaré. Szörnyű Levente. Emő szerint édi. Ja, a himlőhelyes arcával! A szája meg, mint a harcsának. Zalatnay idegesítő az elcsukló hangjával. Hol jár az eszem. Kovács Katinak szurkolok. Nem leszek a játékszered. Kár, hogy rettentőn kidagadnak az erek Kovács Katinak a nyakán. Legalább ne mutatnák közelből. Nincs takarodó, mint táborokba szokás, csak lámpaoltás. Szabad beszélgetni, míg kedvünk tartja. Másnap reggel nehéz időbe megébredni.

Átbújtam Lencsihez, végre volt idő. Érdeklődtem, mi a helyzet Gyurival és Tibor bácsival. Hát a pofám leszakad, mind a kettő kell neki!!! Ilyen van? Kérdeztem, melyikkel smárolt, te jó ég, mindegyikkel, sőt kilenc másik sráccal is már, azt mondja, de csak héttel kefélt. MICSODA? Igen. EZ IGAZ? Persze! – közbe vihog, mint a fakutya. A többiekkel pettingelt. Hol élek én, hogy azt se tudom, mi a petting?

Váradon élek, a fene egye meg. Minálunk nem szokás, hogy rögtön mindenkivel. Az ember lánya őrizgeti AZT a jövendőbelijének. Elég baj nékem, hogy hagytam a bunkó Fenyő Vilinek… egy kicsit. Erre Emő még jobban vihog, s megint, hogy hol élek én.

Tizeneggyel smárolt, uramatyám! s héttel kefélt! néggyel fogdolózott!!!

Énnékem ezt még emésztenem kell. Érdeklődtem, mit érzett, akkor, amikor! Ő azt el se tudja mesélni, de isteni.

Égett az arcom, mint a csipkebogyó. Már sajgott odalenn az a tájékom. Nem fél-e, hogy úgy marad, kérdeztem. Á, nem, zokniba

csinálja mindig. Zokni, az megvéd? Nanáci.

Hallgattam, így bölcs maradtam. A kotongumit hívják zokninak. Fogalmam se volt. Én még sose láttam kotongumit, bár az osztályunkban a menőbb csajok célozgattak rá, hogy vettek, gondoltuk, csak a szájuk jár. Kettőről sejtettük, hogy már benyomták a szitájukat, készültek férjhez. Az egyik el is volt jegyezve, azér az más. Rám a kutya se gyanakodott.

Emőke egy évvel fiatalabb nálam, s ennyit smárolt, ennyit kefélt! Csupáncsak az egy Fenyő Vilit bírom fölmutatni. Bírnám, ha nem akarnám elfelejteni teljességgel. Le vagyok én maradva túlságost… jaj.

Amitől elszorult a szívem, az az, hogy Lencsikénk Gyurival és Tibor bácsival csinálja ezt, pedig a 12 pontba benne van, hogy… – elakadtam. Emő fejezte be: Ami a miénké az a tiéteké is, tehát egyikük se sajátíthat ki! No, erre sose gondoltam volna, hogy így lehet fölfogni. Kérdeztem, hogy Gyuri és Tibor bácsi tudja-e, hogy? Mire Lencsi: Én nem mondtam, de biztos kitalálták.

Rá kellett szólnom, ne vihogjon már a fülembe, szétreped a dobhártyám. Megsértődött. Békítgettem. Aztán tudtomra adta, hogy Daninak is szétteszi, ha lesz rá alkalom, akarja érezni a nagy kajla farkát magában.

Ezt is emésztenem kell még. Szemhunyásnyit se aludtam azon az éjjel. Képzelegtem. Láttam magam előtt Danit, a nagy kajla farkával, amit az egész Szarvasi Királyság megnézhetett. Láttam Lencsibabát, amint szétteszi neki. Én csak egy kis fájást kaptam Fenyő Vilitől, Lencsikénknek jut a méz, Daniból is, Ria néniből is, az egész életből is.

Anyukámat is láttam, mintha élne. Nem akartam elképzelni azt, mikor néki repesztette valaki. Azt se, hogy apukám csinálja vele. Ez már több volt a soknál, annyival több, hogy a párnát harapdáltam. Kihasadt a sarka, a számba csúsztak a tollak. Az egyik föl a torkomig, fuldokoltam. Féltem, hogy hányok, míg végre ki bírtam köpni. Öklendeztem, de nem ébredett meg rá senki se.

Délelőtt két csoportba oszlottunk, A–B módra kiválasztva. Sorba álltunk, az első, a harmadik satöbbi A lett, a második, a negyedik satöbbi B. Az A-kat Magda néni vitte magával a hársfateraszra, a

téma A SZÁMOK CSODÁLATOS VILÁGA, a B-kkel Ria néni a tópartra vonult, A CSILLAGOK REJTELMES VILÁGA. Énnékem a B jobb lett volna, tudniillik a számok nem az én csodálatos világom. Mint A, legalább a hársfateraszon üldögélhettem, az a kedvenc helyem itt. Magda néni tornácnak mondja. Ellátni az oszlopok között messzire. Oldalt a konyhakert. A murok kiszáradt maradékán sűrűn ül a por. A későn érő málna virít mögötte, lopkodjuk szorgosan.

Azt hittem, Magda néni valami matekórát tart, de nem. Hogy az ősi múltban a betűk és a számjelek még egybe voltak olvadva. Mindenki rendelkezik úgynevezett születési számmal, rögtön megtudhatjuk, melyik az. Az év, a hónap és a nap számait adjuk össze. Énnékem 1949. 7. 19, vagyis 1 + 9 + 4 + 9 + 7 + 1 + 9 = 40, ami kijött, annak a két számjegye összeadandó, 4 + 0 = 4. Tehát a születési számom 4.

De ez még nem minden. Van a névszámunk is. Fölírta egy csomagolópapírra a táblázatot:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Ebből kell kiindulni. SELMECZY JOLÁN: 1 + 5 + 3 + 4 + 5 + 3 + 8 + 7 + 1 + 6+ 3 + 1 + 5 = 52, 5+2 = 7. Tehát a névszámom 7.

Ezek után el lehet olvasni egy könyvből, hogy főleg milyenek vagyunk. Azért mindenki sokféle, ez csak az alapvonásokat mutatja. Életünk első felében a születési szám a döntő, harmincöt fölött a névszám. Alig vártam, hogy én is kézbe kapjam azt a kopott barna kötetet. A négyes emberre jellemző a határozottság, az akaraterő, a komolyság, a pontosság s az erős igazságérzet. Tényleg! Mínusz határozottság. Talán abba is javulok. Ha megöregszek, hetes ember leszek. Szintén határozott, egyénisége vonzza a többieket, szeret utazni s filozófiával foglalkozni. Nem rossz, nem rossz! Kiszámítottam gyorsan Lencsikét is. KORIN EMŐKE. 1951. 11. 3. Születési száma 3. Könnyen teremt kapcsolatokat, büszke, jól beszél, változékony, ami biztos azt jelenti, hogy csélcsap. Névszáma 8. Majd zárt lesz, rejtélyes, nehezen kiszámítható, lelkiekben s szellemiekben gazdagszik. Ez se rossz.

Álmomba se gondoltam, hogy ilyesmi létezhet! A jóemberek születéséből meg a nevéből ki lehet okoskodni a jellemüket! Oh,

mennyi mindent nem tudunk. Titok, hogy mik vagyunk, mik leszünk. Szoktuk itt énekelni, hogy semmik vagyunk, minden leszünk, de ki tudja az igazat? Az se biztos, hogy ez a harc lesz a végső.

Nem hiszem el! Betrappog egy srác az ebédlőbe, halásznadrág s válltrikó, haja a szemébe lóg, úgy lépked, mint Belmondo. Hiába szól utána Ria néni, nem áll meg. Csönd, mindenki őt lesi. Nem zavartatja magát, addig forgolódik, míg a végén a mi asztalunkhoz baktat, odaköszön: szasz, Joli!

Oh… Kobra! a Karcsi! a Nagy Karcsi!!!!!! Ezzel a séróval! Megáll az ész s ácsorog.

Többen összesúgtak, fölismerték még a Ki mit tudból. Mindjárt irigyeltek, hogy ilyen híres srác jött hozzám, de persze nemcsak hozzám, hanem az egész baráti truppunkhoz. Nem értem, mért oly fontos a jóembereknek, hogy ki kit ismer, amikor a véletlenen múlik.

Pláne boldog lettem, mikor kiderült, hogy négyen jöttek. Tóth Gyuri apjának a Trabantjával, mer Gyuri letette a hajtási engedélyt korengedménnyel. Elhozta Kobrát, Malacit és Snecit. Tibor bácsit csak azért nem, mert nincs harang! – ez ugye a régi vicc, amit már a gyerekkori táborozásba mesélt valamelyik. Nem harangoznak a faluban, a püspök felelősségre vonja a plébánatost, hogy mi történt. Ennek kilenc oka van, feleli a pap, egy: nincs harang.

Az a harang, hogy a Trabant négyszemélyes. Tibor bácsi különben akkora, hogy be se férne. Ez azért inkább poén. De belejátszhat, hogy Gyuri és Tibor bácsi talán még mindig haragszanak egymásra.

A fiúk a hársfateraszon vártak ránk, hoztak ajándékba hármunknak egy kerek doboz konyakos megygyet. Lencsibaba kedvence, én nem szeretem annyira. Meghatódtunk. Olyan jó látni őket! Ütődöttek vagyunk, hogy annyira ritkán találkozunk! Biztos énnékem kellene kézbe vennem, hogy szervezzem, de pont én, Váradról?

Ria néni engedélyt adott, hogy a délutánt velük töltsük, pedig itt rossz szemmel nézik a látogatókat. Azt is hagyta, hogy az ő házuk udvarán verjék föl Gyuriék sátrát, ami benne volt a csomagtartóban, s ugyanolyan bugyikék, mint maga a Trabant.

Reggelig maradnak, az a terv. Irtó sok óránk van! Ugráltam örömömbe, mint egy kerge béka. Mindig ezt akartam, hogy együtt legyünk, a nyolcak, kár, hogy Tibor bácsi hiányzik. Szerettem volna, ha fölhívnánk, tudjuk a számát. Bevitt minket Gyuri a kastélyhoz. Kétszer kellett fordulnia. Jó hangosan röfög a keletnémet kocsi, s füstöl. Állítólag mert kétütemű, mint a motorkerékpárok. A kastély mellett laknak Emőék.

Hívtuk interurbán Tiborék számát. Vártuk aztán a kapcsolást. A szaletliban ültünk, ettük a cseresnyés rácsost, amit Emő hozott be tálcán. Lehet, hogy az anyja haragszik majd, azt mondta, de szerintem Ria néni nem olyan. Mindenkinek jutott két sovány szelet. Kávét is kaptunk, cikóriából, ami énnekem sehogy se megy le a torkomon. Odahaza inkább teázok, mer nálunk meg zaccból főzik a kávét, brrr.

Sokba tellett, mire csöngetett a központ, hogy tessék beszélni. De minek, csak a nagyija volt otthol. Tibor bácsi Berényben lakik a papájával s a mamájával, akik már nagyon öregek, de magukhoz vették őtet. Én fogtam a kagylót, a többiek mind odadugták a fülüket. Sopánkodott a néni: Jajistenem, Tibike már megint elkódorgott, sose szól, hova megy, rossz vége lesz ennek, egyszer a papa szíjat hasít Tibike hátából. Jó, jó, majd próbáljuk később, keszcsókolom! – leraktam. Sajnáltam.

Tibor bácsira gondoltam, s szomorú voltam, mert nem tudtam elég tisztán látni az arcát. Mondtam Lencsikének, kacagott, s elmesélte, milyen. A többiek is beleszóltak. Vica rázta a fejét, ugyan már, Tibor bácsinak csöppet se nagy a füle. Azt hittem, viccel, rávágtam, hogy peeersze, nem nagy, hanem óriási!

S akkor, akkor – Gyuri Emőnek adott igazat!

Elment az eszük, de teljesen. Nem látnak a szemüktől?! Mutattam, mekkora az a két fül. Mire Kobra, hogy nem nagy, csak eláll. Dehogy áll el! – Sneci. Malaci közbeböffentette, muszájság, hogy nagy füle legyen, ha egyszer zsidó!

Csönd lett. Malaci zavarba jött: Most mi van? ő maga tanította, hogy szabad mondani, ha az embernek nincs hátsó szándéka, nekem pediglen mért volna, Tibor bácsi a legjobb barátom! A legjobb barátunk, javítottam, pont azért nem számít, hogy zsi… Malaci

közbevágott: Hagyjad má, persze hogy nem számít! Nem hagytam: Az se számít, hogy te meg cigány vagy, mégse mondjuk! Én nem bánom, mondjátok! – Malaci arca veresedett.

Furi, hogy nem bírjátok eldönteni, nagy a füle vagy kicsi! – Lencsibaba. Beszéljünk akkor az orráról, ajánlotta Vica, aki mindig a béke barátja, mint Bagaria uram a Petőfi Helység kalapácsában. Az orráról, azért mer zsidó? – Tóth Gyuri.

Hagyjátok abba, kérte Kobra, de ha már, akkor közlöm veletek, hogy Tibor bácsinak nagyon derék krumpliorra van, és szürkéskék szeme. Szürkéskék? te jó világ! honnan veszed, a szeme zöld! zöld, mint a tenger, vagyis…

Malaci kihasználta, hogy elhallgattam, na látod, te se vagy biztos benne!

Pedig csak avégett bizonytalanodtam el, mer éngem a tengerhez még sose vittek. Nem láttam. Folyton ígérgetik, hogy egyszer mi is megyünk Mamaiába nyaralni, aztán mégse.

Kétségbeejtő, hogy ahányan vagyunk, annyifélén emlékszünk Tibor bácsira.

Lencsibaba ajánlotta, nézzük meg a szárazmalmot. Gyuri odafuvarozott bennünket, megint két részletben. Valami gróf csináltatta, aki a kastélyokat is, asszem Bolze. Bolzebub, hihi. A fiúkat érdekelte, a lányokat nem anynyira, Lencsi túlságosan beharangozta. Utána kimentünk az Anna-ligetbe, ott is egy kastély. Ezek a grófok építkeztek feszt, ha kellett, ha nem.

Karcsi irigykedett a vadiúj Trabantra, az ő szülei már három éve befizettek rá, de még legalább ennyit kell várniuk, mire kiadják nekik. Gyuri csöndesre fogta a hangját, hogy ez titok. Vannak Szegeden írók, nem olyan igazi írók, akikről tanulunk, hanem kisebbek. Összeálltak, s megcsinálták az írószövetségnek, ami az egész országé, a dél-alföldi csoportját. Ennél fogva külön keretből kaphatnak autókiutalást, s egy éven belül átvehetik a kocsit. De az írók pancserok, nincs pénzük semmire. Beadják az igénylést, aztán felárral meg lehet venni tőlük az autót. Gyuri apja egy drámaíró nevén szerezte ezt a kocsit.

Hiába, minden a kapcsolatokon múlik. Legalábbis ideát Magyarországba, mert minálunk Romániába sokszor az se segít, ha

megvan a jó kapcsolat. Ha nincs, rendes ennivalót se vehet az ember, akármennyi a leu a tárcájában. Közben vonattal tíz percre lakunk a határtól, micsoda pech. Hagyjuk. Éljenek a fiúk, amiért idelátogattak hozzánk!

Lemaradtunk a vacsoráról, annyi baj legyen, Gyurinál és Kobránál volt elég pénz. A vegyesboltban kaptunk szép sütni való szalonnát, a péknél egy kétkilós kerek cipót. Elballagtunk a fasor végibe. A szántóföldön csórtunk zöldpaprikát, elfelejtették leszedni. Találtunk egy kis pityókát is. Igazi lakomát csinálunk. A fiúk tüzet raktak az erdő szélén, a pityókát megsütöttük hamuban, a szalonnát pedig parázson, a zsírját vastag karaj kenyerekre csöpögtettük.

Malaci hozott a kocsmából egy liter piros bort, úgy ittuk a csatos üvegből, körbeadogatva. Amikor elfogyott, Sneci szaladt el újratöltetni. Vígan voltunk. Hogy mi mindenről folyt a szó, nehéz összeszedni. Az biztos, hogy összezördültünk a táncdalfesztiválon, mert nemcsak Emő, a fiúk is azt akarták, hogy Szörnyű Leventét hozzák ki győztesnek, csupán mi ketten Vicával szurkoltunk Kovács Katinak.

Alkonyult. A naplemente lenyűgözött. Lila s kék sávok lebegtek odafönn. Olyan, mint egy ünneplős leány ruhája lassú tánckor! – azt hittem, csak gondoltam, de Lencsikénk átölelt, hogy ez milyen szép. Tényleg? Igen, nagyon, Jolika, te olyan szépeket bírsz mondani! – szipogott, ahogy kiskorába, amikor megismerkedtünk. Szépeket bírok mondani?

Hopp, megérkezett Anna s Dani. Utánunk szöktek. Nekik már csak falásnyi jutott a kajából, a borból egy korty se. Most ők hoztak utánpótlást a csatosba. Cukkoltuk Annát, hogy ez az ő területe. Nem értette, fogalma se volt, hogy az Anna-ligetben vagyunk. Megmondtuk, örült. Szívesen lenne grófnő egy kastélyban, ligettel. Ki nem? Énekelgettünk. A Gangesz partján, csücsül a farkán. Bunkócska. Babám, az ajtót be ne lakatold. Eger városa, papok városa, barátok járnak fapapucsba. Ég a város, ég a ház is.

Eddig föl se tűnt énnékem, milyen jó hangja van Daninak, pláne mikor tercel. Közelébb ültem hozzá, hogy én is tercelhessek. Egyik karját Anna vállára dobta, másikat az enyimére. Jólesett.

Mi vagyunk az éltrió, visította Anna, a többiek nem értették. Újra meg újra elismételte, éltrió, éltrió! Furán hangzott. Valahogy ez is jólesett énnékem.

Kellett volna indulnunk vissza a régi óvodához, a fiúknak meg Ria néni udvarába a sátorhoz. Eszünk ágába se volt cihelődni, hiába hajtogatta Lencsibaba, hogy késő van. Egyszer élünk, mondta Gyuri. Emő kijelentette, hogy ez nem olyan biztos, az ő anyja szerint van reinkarnáció. Azt jelenti, hogy újra meg újra lejöhet a lélek a földre, ha jól viselkedik. Biztató. Ha igaz.

Nem ittam én annyira sokat. De a fejembe szállt. Arra egyszerűen nem bírok visszaemlékezni, hogy csókolóztam volna Danival. Ami végett Anna megharagudott rám. Későbben állítólag Gyurival is, ami végett pedig Lencsikénk haragudott meg. Pedig ő jobb, ha magába száll. Hol vagyok én tőle, aki héttel kefélt, néggyel pettingelt. Ugye. Lehet, hogy nem is csók volt az én részemről, csak puszi. Fogalmam sincs. Arról tudok, hogy végigrókáztam az utat visszafele. A sottis szoknyámra is jutott belőle, szaglik erősen.

Ruhába aludtam, arról is tudok. Reggel majdnem lemaradtam a búcsúról, mikor a fiúk mentek el. Trabanttal jöttek megköszönni Ria néninek. Mi ütött belém, nem tudom, keszkenővel akartam integetni mindenáron, ahogy a népdalokban szoktak.

Na, akkor a Trabant meg nem indult. Gyuri fölhajtotta az elejét, nekiállt szerelni. Mondta, hogy a megszakító alaplap romlott el. A zajra előkerült Ria néni, de nem haragudott. Tippeket adott. Például, hogy van-e benzin. Néki lett igaza, kifogyott.

Gyuri nem jött zavarba, a csomagtartóból kivett egy vaskannát, a tartalékbenzint. De nem tudta beönteni a tartályba, mert az benn van a motor fölött, nehéz odaférni. Gumicső kell, mondta Malaci. Ria néni hozott a házból, később tudtuk meg, hogy az orvosi szekrényből. Egy beöntőről szedte le. Amin sokat kellett röhögnünk másnap, amikor a nagy ijedtségen túlestünk. A benzin nem akart befolyni a gumicsőbe. Malaci a szájába vette, szívott egy nagyot, utána gyorsan a tartály nyílásába dugta a cső végét. Csak az volt a baj, amit mi észre se vettünk, hogy nem csinálta elég gyorsan, és a torkába spriccelt a benzin, amit ösztönösen le is nyelt. Aztán összecsuklott, elájult.

Soká tartott, mire jött érte a mentő. Bevitték a rendelőbe. Onnan a csabai kórházba. Csak másnap délutánra jött hír, hogy magához tért, de nem látogatható. Úgy lett vége a Szarvasi Királyságnak, hogy be se mehettünk hozzá. Ria nénit átvitte a postás a motorján. Addigra mi hazautaztunk.

Minden rossz, ha rossz a vége.

Még idetartozik, hogy az utolsó esténken volt a döntő. Hálisten Kovács Katit hozták ki nyertesnek a Nem leszek a játékszereddel. Toldy Máriával holtversenyben, Más ez a szerelem, fú de nyálas.

Sok második díjat adtak. Zalatnay, Hol jár az eszem, Tárkányi Tamara, Idegen utakon, Koós János, Annyi ember él a földön, és az Illés, Még fáj minden csók. Zorán, akinek jön a hang a zorrán, nem nyert semmit, csak tapasztalatot, Mi fáj, gyere mesélj. Érdemes volt szorítanom Kovács Katiért. Aki különben ápolónő. Az ő esete is bizonyítja, hogy minden lehetséges.

(kicsöng)

– Halló.

– Hálló.

– Jó napot, nem tudom, jó helyen járok-e, Rozsos Tiborral szeretnék beszélni.

– Én vagyok.

– Hát… Tibor bácsi!

– Gyuri, te vagy az?!

– Igen, és Kobra is itt van.

– Szia, Tibor bácsi, Nagy Karcsi vagyok, a Kobra!

– Szevasztok. Hm. Mi a helyzet?

– Voltunk Szarvason a lányoknál a Királyságban, csak te hiányoztál.

– Királyság?

– A nyaraltatás, amit Lencsi anyja csinál. A mi Trabantunkon mentünk, kifogyott a benzin, de apám óvatos, van vésztartalék marmonkannában, be akartuk tölteni gumicsővel, Malaci véletlenül benzint ivott, és rosszul lett, kórházba vitték Csabára, bemegyünk hozzá látogatóba, megkaptam a Trabantot, gondoltuk, hátha akarsz jönni velünk.

– Mi???

– A kórházba! Malacihoz, Malek Lacihoz! Neked az csak egy ugrás, és…

– Ugrás? Nagyon rossz a vonal, nem értem.

– Jaj, Tiborkám…

– Halló, most én beszélek, Kobra!!! Hallasz engem???

– Igen!!!

– MALACIT A CSABAI KÓRHÁZBAN ÁPOLJÁK, MEGLÁTOGATJUK GYURIVAL, HA AKAROD, ÉRTED MEGYÜNK, BIZTOSAN ÖRÜLNE NEKED!

– Kicsoda?

– MALACI!!! KÖZÖS BARÁTUNK! LACI! MALEK LACI GYOMÁRÓL!!!!!!

– Ja. Mi van vele?

– Ó, istenem… Kéred?

– Tibor, megint én, Gyuri! Idefigyeljél, ezt most direkt csinálod, mert még mindig haragszol Lencsi miatt, vagy pedig?

– Nem érdekel. Ki az a Lencsi?

– Na jó. Jössz velünk Csabára a kórházba Malacihoz?

– Mikor?

– Ma délután. Elugrunk érted kocsival.

– Kocsival?

– Igen, kocsival, apámék Trabantjával.

– Apád elhoz?

– Nem, én vezetek, letettem a jogosítványt, korengedéllyel, mint tudod!

– Ja.

– Jössz akkor?

– Mehetek.

– Tiborkám, mi van veled? Mintha nem is volnál ébren.

– De ébren vagyok, csak rossz a kedvem.

– Mert?

– Nem érdekes. Hánykor jöttök?

– Kettő körül. Háromtól hatig van látogatás.

– Láthatás?

– LÁTOGATÁS!

– Jóvan.

– Akkor megyünk. Szió.
– Szasztok.
(kattanás) Szarvasi Napló
1-ső Nap
Megkezdem a SZN-t.
Nem olyan könnyű, a saját anyucim hirdette ki, hogy írjunk naplót. Nagyon szeretem őt, és hálás vagyok Istennek, hogy ő az édesanyám. De mit írjak?
Megmondta, hogy nem szedi be. Mi van, ha az enyimet mégis elkéri. Tavaly nem kérte. Szerintem idén se fogja. Ha mégis kéri, nem adom oda. A naplóba a titkokat is beírjuk.
Az a legklasszabb, hogy Vicával és Jolival együtt vagyunk végre. Óriási ötlet anyucitól, hogy az ötödik Szarvasi Királyságban Joli lett a nem fizetős. Nincs pénze ilyesmire, és ha van, az se magyar pénz, hanem lej. Szerintem át se bírt volna jönni, ha nem ingyér kapja, még így se volt gyerekjáték az ügyintézés, útlevél, stb.
Nekem az rémálom, hogy a rohadt pattanásaimmal vagyok itt, és mindenki látja, de a Szarvasi Királyságról azért nem akartam lemaradni, pont amikor befutottak a barátnőim!
Meg itt van Dani, mingyár őt kiáltották ki Szarvasi Főkirálynak, és körbevitték a nagyfedőn, ami az uralkodói pajzs, kezébe nyomták a húsklopfolót, az a jogar. Joli potyolónak mondta, nálukfele az a neve. A korona vesszőkből font, mint a kenyereskosár. Tuti biztos, hogy ha nem ő lenne a Főkirály, még akkor se teccene neki egy ilyen pattanásos csaj, mint én, amilyen nekem se teccik.
2-dik Nap
3-ik Nap
Tegnap elfelejtettem az SZN-t, ma pótolom. Beválasztottak a Szarvasi Kormányba, Igasságügyminiszternek, Vicát meg Egésségügyminiszternek, mi ketten lettünk csak lányok a kormányban. Most komolyan, én igasságosnak látszok? Vica meg egésségesnek? Közbe nagyon hazudok sokszor, ő meg asztmás, ott a zsebében a kis pumpa. Hát, mindegy.
4-ik Nap
Születési számom még mindig a 3. Könnyen teremtek kapcsolatokat? Büszke vagyok? Jól beszélek? Sokat változok?

Névszámom még mindig 8. Üres a polc. A 8-as zárt, rejtélyes, kiszámíthatatlan, erős érzelmekkel, hajlammal a misztikára. Ezt már tavaly is beírtam a SZN-mba. Skorpió a napom, Vízöntő az a másik jegyem. Anyuci szerint majdnem minden ezen múlik. És akkor mi van?

Az a baj, hogy Jolinak és Vicának azt mondtam, hogy Gyurival és Tibor bácsival is volt valami, plusz kilenc másik sráccal, ebből héttel keféltem. Miért kellett ekkorát hazudnom, pont a legjobb barátnőimnek?

Most aztán benne vagyok a szószban nyakig. Szerintem elkotyogták, mert egykét fiú azóta úgy dülleszti rám a szemét, mintha olyan büdös kurva volnék, mint a Mari, aki komolyan mondta az Annának a fürdőszobában, hogy ő két sráccal kefélt, héttel pettingelt, én meg a vécéből hallgattam, fönt van egy lyuk a falon. Most aztán mit csinálok?

Tudom én már, micsinálok, asztalosinasnak állok. Úgyse tanulok elég jól, hogy fölvegyenek majd az egyetemre. Nem is jelentkezek, szerintem.

5-ik Nap

6-ik Nap

Tegnap megint egy sort se írtam be. Ma annyi minden! Itt van Gyuri, Kobra, Malaci, Sneci! Gyuri Trabantjával. Csak Tibor bácsi hiányzik, hogy komplettak legyünk mi nyolcak! Félek, hogy besúgják Gyurinak a hazugságomat, szólnom kéne neki, hogy azt csak úgy mondtam. Gyuri pontosan tudja, hogy nix kefélés, smároltunk, azt se rendesen. Filmeken láttam, hogy összetapadnak a szájak, az nem lett világos, hogy mi van a nyelvekkel, és amikor be akarta dugni a számba, elllöktem, pfúj! Ettől, lehet, elment a kedve a dologtól, nem nagyon akarta utána, csak ölelgettük egymást.

Anyuci tavaly, amikor elballagtunk az általánosból, fölvitt Budapestre, megmutatta a nagy cukrászdát a Vörösmarti téren a szobroknál. Kinn ültünk, galambok totyogtak oda, etettük őket a kuglóf morzsáival, míg ránk nem szólt a pincér. Ott mondta el anyuci, hogy amikor a férfi és a nő így, úgy, amúgy. És kérdezhetek akármit erről bátran. De nem kérdeztem, csak ültem vörös füllel. Pedig ő jól elmagyarázta volna a csókot nyelvestül. Mindent jól

elmagyaráz, az az erőssége. Ha besúgják Gyurinak, biztos azt hiszi, hogy Tibornak viszont hagytam magamat teljes egészébe. Jaj, de hülye vagyok! Lehet, Dani is azt hiszi, hogy engem mindenki megkapott, s pont azért fütyül rám. Hülyehülye.

Azt se értem, hogy most Danit akarom, vagy Gyurit? És Tibor??? Hülyehülyehülye

7-ik Nap

Elmentek a srácok. Kár hogy.

Mingyár vége a Szarvasi Királyságnak. Nem igasság.

Tavaly sokkal tovább tartott.

Majd még le fogom írni, amit érzek, csak várok vele, hogy összeálljon.

Na, még csak ez a paca hiányzott. Ráment az abroszra is. Anyuci nem szereti, ha a töltőtollával írok, megint igaza lett.

Hülyehülyehülyehülye.

KORIN EMŐKE Lencsibaba

5

Honvédség

***TE* hogy fogod ezt kibírni?**

Te, az elkényelmesedett Malek Laci? Aki máris pohosodsz, amiatt is csúfolnak majd, nem csak a bokszos bőröd végett. Úristen. Pontosan tudtad, hogy minden fiút berántanak a néphadseregbe. Ha fölvették valahova, egy évre, ha nem, kettőre. Azokat a szerencsétleneket, akiket a határőrségbe visznek, háromra.

Láttad, hallottad, mégse bírtad elképzelni, hogy rád is sor kerül. Miben bíztál? Azt hitted, csoda történik? Ma már föl sem foghatod.

Két sorozáson kellett megjelenned, mind a kettőn alkalmasnak találtak, pedig a másodikon, már negyedikes korodban, jól megbámult a fehérköpenybe burkolódzott magas rangú tiszt, nyilván katonaorvos. Visszahívott: Tudja maga, hogy az egyik lába hosszabb, mint a másik? Nem… ez komoly? Igen, várjon!

Két mészárossegéd ugrott elő, ők is fehér, de piszkos köpenyben, vérfoltok nélkül. Anyaszült meztelen voltál, vasláncot hurkoltak a lábodra, és csörlővel fölhúztak, míg fejjel lefelé lógtál, enyhe himbálódzásban, láttad magad fölött a nemi szervedet a szürkecsempés padló felé fityegni, ú, de ciki.

Most a balt, vezényelt a tiszt, pillanatok alatt visszakerültél, ezúttal a másik lábad tartotta a lánc. Úgy van, biccentett a tiszt, a jobb lába hosszabb, legalább egy centivel, tényleg nem tudta? Tényleg… ettől alkalmatlan vagyok? Nem, csak például nem lehet berepülő pilóta. Akkor engedjenek le.

Az ortopédián azt mondták, sportsérülés lehet, izomgörcs a forgóknál, járjál gyógytornára. Hagytad a búsba az egészet. Gőzöd sincs, most is rövidebb-e a bal lábad legalább egy centivel. Nem sántikálsz, akkor meg egye a fene. Gépkocsizó lövész különben is teherautón közlekedik.

Megkérted a négy barátodat, akik itt vannak a laktanyában, hogy még véletlenül se használják a gyerekkori gúnynevedet, esküvel ígérték, de hiába, már az első gyülekezésnél az alakulótéren kibökte valamelyik. Azt a rohadt eget, miért nem bírták tartani a lefcses szájukat? Mindegyik tagadta, hogy ő volt. Egy órán belül elterjedt a

században, hogy te vagy a Malaci. Akkor pedig viheted magaddal a főiskolára is, mert a századtársaid mind veled lesznek. Kurvaélet.

Fontolgattad, hogy hálából bedobod a köztudatba, hogy Nagy Karcsi Kobra, Schneider Miklós pedig Sneci, de mire mész vele? Ezek nem cikik, mint a Malaci. Talán mégse akkora poén, hogy egy században vagy velük, amit Tibor bácsi intézett el, de senki nem tudja, hogyan. Biztos fölkutatott egy ismerőst a néphadsereg magasabb köreiben. Majd azért csak elmondja, ráértek, itt rohadtok jövő augusztus elsejéig. Tizenegy hónap. Sose lesz vége.

Sneci tudta valahonnan, hogy az első zászlóalj-sorakozónál dőlnek el a pozíciók, tíz ember egy raj, nagyság szerint kell fölállni. Az első lesz a rajparancsnok. A második a golyószórós, az nem jó, a golyószóró sokkal nehezebb, mint a géppisztoly. A harmadik az erpégés, az a legszarabb, vállról kell kilőni egy tankelhárító lövedéket, akkorát szól, hogy megsüketülsz. A többi hét géppisztolyt kap, AKM-et, Nagy Karcsi szerint ez annak a rövidítése, hogy Andrej Kalacsnyikov Modern. Milyen lehet az elavult?

Amikor beálltatok, te magasság szerint pont a harmadik lettél, de Sneci rád sziszegett, hogy húzd össze magad, és határozott mozdulattal maga mögé taszított, ő volt a negyedik. Kobra Karcsit nem kellett félteni, amilyen kis dugó. Így kaptatok géppisztolyt, még az Andrej Kalacsnyikov Modernnél is modernebbet. A Modernnek nem fából van a tusa, hanem zöld műanyagból, szükség esetén fönnmarad a vízen. A tiéteken viszont ujjnyi vastag fémrúd tartja aválltámaszt, visszahajtható, mint a németeké. Valaki azt mondta, hogy ez nem AKM, hanem AMD, a többség lehülyézte.

Tibor bácsi rajparancsnok lett a géppuskásoknál, Gyuri sima honvéd ugyanott, lehet, hogy ezt is Tibor intézte? Így az erpégét megúszták. Ők akkorák, hogy a magasság szerintben nem bírtak volna csalni, Gyuri talán pont harmadik lett volna. Csalnak eleget.

Másnap délelőtt a gyakorlótéren lőfegyver-bemutatót tartottak nektek, újoncoknak. El kellett oszlanotok egy hosszú, fehér csík mögött, tíz méterrel előtte homokból készült lőállások, messze valahol pedig kerek céltáblák, háromlábú faállványon. A TÜFE parancsnok magyarázta éles hangon, hogy mit láttok, de amúgy is láttátok.

Először egy tiszt lőtt néhányat pisztollyal, állva. Egész jól betalált a körökbe. Aztán egy fekvő honvéd AKM-mel, több sorozatot, elég hangos volt. Következett a golyószóró, még hangosabb. Aztán a géppuska, nem úgy nézett ki, mint a szovjet filmekben, dobhártyaszakítóan kelepelt, két katona kezelte, az egyik tüzelt, a másik adogatta a hevedert. Ez se leányálom, gondoltad.

Azt hitted, durvább zaj nincs, egészen addig, míg egy törzsőrmester kézigránátot dobott, háromfélét, jaaaj, majd leszakadt a fejed, úgy érezted, víz csorog a füledből. Pedig még csak akkor jött az RPG, a tanktörő lövedékkel, fejedre tapasztottad a két tenyered, hiába, úgy érezted, most már vér folyik a füledből. Percekre megsüketültél, s amikor lassan visszanyerted a hallásod, agyadból mintha üvegcserepek záporoznának kőpadlóra, hogy még apróbb darabkákra törjenek – na, ezt úsztad meg, hála Snecinek. Legalább nem a te válladról indulnak majd ilyen töltetek. Megköszönted, a kelleténél hangosabban, hiába szólt rád, hogy ne ordítsál.

Senki nem értette, hogyan került ebbe a laktanyába Rozsos Tibor és Tóth Gyuri, kettejükön kívül csupa TTK-s, bölcsész és agráros van itt. Sneci, Kobra és te is az ELTE TTK-ra jelentkeztetek, Budapestre, de kevesebb pontot kaptatok, csak a szegedi agrárra jutottatok be. Nem csodálkoznál, ha kiderülne, ezt is Tibor bácsiék intézték el. Gyuri meg ő eleve Szegedre akartak menni, az orvosira, őket se vették föl, becsusszantak a gyógyszerészeti karra, aztán úgy csináltak, mintha világéletükben gyógyszerésznek készültek volna. Tibor bácsi a berényi patika átvételére szőtt terveket. Gyuri inkább Szegeden maradna, az anyja rokonságában volt egy öreg patikus, a Kossuth-szobornál lévő gyógyszertárat tőle vették el az államosításkor, most másutt helyettes vezető, csinálna helyet Gyurinak. Gyuri pedig majd Tibor bácsinak. Vagy fordítva, ha Berény a nyerő. Lényeg, hogy együtt legyenek.

Nem bántátok az agrárt. Nem nagyon. Sneci nagybátyja a Bábolnai Mezőgazdasági Kombinátban volt részlegvezető, még jól jöhet. Egyszer elutaztál vele megnézni. Ebben van a jövő, apukám! – Sneci, büszkén. Igazat adtál neki. Kobrát könnyen rábeszéltétek, úgyis zenekart akart, olyat, mint a Beatles, ő lesz a magyar McCartney, azaz McCobra. A Beatles már nem lép föl többet, 1966.

augusztus 29-én zenéltek utoljára közönség előtt, San Franciscóban, Kobra ezt a Szabad Európán hallotta. Sajnos nem a koncertet, csak a hírt. Vagy százszor közölte veletek, hogy ő fogja betölteni az űrt a bandájával, amit a Beatles hagyott. Addig, amíg végül világhírű lesz, tök mindegy, hol szerez diplomát, úgysincs rá szüksége, de az anyja letöri a derekát, ha nem tanul tovább.

Tibor bácsi egy évvel idősebb nálatok, tavaly már megpróbálta beverekedni magát az orvosira, akkor elszúrta. Csabán helyezkedett el a kórházban, betegtologatóként, azt hitte, előny lesz az idei felvételin, de nem.

Reménytelenül távolinak érzed, hogy a tizenegy hónap leperegjen. Eddig azt hitted, tudod, milyen, ha megáll az idő, de frászt. Ilyen.

Hogyan mondjad el, milyen szar itt? A szarnál is szarabb. Emberi méltóságodat porrá zúzzák. Ez volna a cél? A rabszolga beszélő szerszám, Totya így tanította töriből. A néphadsereg nagyszerű tisztjei, tiszthelyettesei, tisztesei és az öreg katonák azt akarják, kussoló szerszám legyél. Főleg az öreg katonák vadak, bassza a csőrüket, hogy nekik két évig tart. Úgy hívnak benneteket: a kúúúrva tudaóóósok! Mintha tudna bármit az, akit fölvettek valahova gimnázium után.

Az a legszörnyűbb, amikor ordítva kérdeznek, például: Mér nem rakta rendbe az ágyát, katona, mér? Ha nem felelsz, még hangosabban: Süket maga, katona??? Ha próbálsz válaszolni, durván közbevágnak: Ne magyarázza meg, katona! – így szórakoznak veled. Neved sincs, csak: katona! Vagy honvéd. Vagy közlegény.

Állítólag az első hónap az alapkiképzés, utána fölesküszöl, onnastól kicsit könnyebb lesz. De onnastól nem babra megy, ha elkövetsz valamit, futkosóra vághatnak, ugrik az egyetem, mert a futi két évig is tarthat.

Hol van még az eskü! Addig pitymallattól napnyugtáig zavarásznak. Nem érted, miért bírja mindenki náladnál sokkal jobban. Gyuri és Tibor bácsi néha úgy vigyorog, mintha direkt élvezné. Tibor bácsit persze nem csesztetik annyit, félnek, hogy este megbosszulja. Ennyit számít a méret. Őrajta látszik, hogy bárkit

lenyom. Gyuri csókos haverja, kiterjed rá a védelem. Rád, Snecire és Kobrára kevésbé.

Azért ha komoly gebasz van, számíthatsz rá. Például amikor a Máté törzsőrmester fókázás közben rád szólt: Patyolattiszta legyen az a kő, katona, ne olyan, mint odahaza a putriba!

Tibor bácsi odajött, kezében a vizes fókával, végigcsöpögte a padlócsempéket: Törzsőrmester elvtárs, kérek engedélyt jelenteni!

Máténak hátranyaklott a feje, Tibor bácsi annyira fölébe magasodott. Jelentsen, ha muszáj, bassza meg! Jelentem, Malek László honvéd nem cigány, hanem tót, és kreol bőrű. Mi van? – Máté törzsőrmester viszszafelé vette a levegőt. (Mert a főtörzs is cigány, a tiédnél sötétebb bőrrel.) Egy darabig farkasszemeztek, aztán visszaküldte Tibor bácsit a helyére. Mostátok tovább a követ, nehéz volt a röhögést elfojtani.

Hogy fogod kibírni? Majdnem egy teljes évig?? Csikorgatod a fogad egész nap, estére fáj az állkapcád. Mekkora ökör vagy, idejekorán neki kellett volna látnod, hogy fölmentessed magadat. Rebesgetik, hogy akinek eltörött a kulcscsontja, azt kiszuperálták a sorozáson. Megérte volna. Fogalmad sincs, hogyan lehet azt eltörni, és elég-e csak az egyiket. Odakinn lett volna időd, hogy kifundáld.

Borzasztó, amikor délután harsogtatják a katonai indulókat megafonon. Szétdurran tőle a fejed. Úgy szeretted, amikor odahaza besötétedett, még nem gyújtottak lámpát a füstös konyhában, apád bekapcsolta a néprádiót a polcon, csak a varázsszem világított. Adták a jó zenéket, apu együtt búgta az énekesekkel, amit ismert.

Jaj, cica, eszem azt a csöpp kis szád.

Nevetve mondták, hogy egy gézengúz.

A vén budai hársfák csöndesen suttognak.

Rohan az idő.

Máté törzsőrmester egész nap üvölt, főleg azt, hogy: A kurvák vére folyjon patakokban!

Gyuri meg akarta kérdezni tőle, mi baja a kurvákkal, de lebeszélted róla, kár földühíteni. A tőrm másik visszatérő hülyesége: Katonák, rajtam a lebaszás nem áll meg! – mert rögtön továbbadja. Azt is továbbadja, amit meg se kap! – Kobra. És tényleg. Nem lehet kibírni ép ésszel.

A politikai tiszt, Csuni százados azt bömböli, ha dühbe gurul: Nehogy azt higgyék, hogy maguké a diófáig!

Milyen diófa? Most komolyan, honnan szedik ezeket a baromságokat? A tiszti iskolán tanulják?

Tibor bácsi dobta be, alakítsátok meg a beatzenekart. Hallotta, hogy van mindenféle cucc a kultúrtiszt irodájában. Az is Malek, mint te. Malek főhadnagy. Őt biztos nem Malacizzák, ösztövér, mint a pózna. A keresztneve József. Mi, Malekok tartsunk össze, mondta egyszer. Mit akart evvel, fingod sincs. Kérdezte, tudod-e, hogy a Malek szlovákul: kicsi, de ez maradjon köztetek.

Nem tudtad. Még ez is!

Vacsora előtt egy órás szabadfog, akkor vonultatok át. Malek főhadnagyot nem találtátok, egy öregkatona tizedes ücsörgött a folyosón az íróasztal mögött. Odaadta a kulcsot első szóra, hogy megnézhessétek a zenekari fölszerelést. Malek főhadnagy nem köll ahhó, így mondta. Kobra mást se csinált, csak füttyögetett, amikor meglátta a két gitárt, ránézésre tudta, hogy keletnémet gyártmány, te azt hitted, japán vagy kínai, mert az állt a tokjukon: Musima. Olyan vágat volt rajtuk, mint a hegedűn. Az erősítő Vermona, sok tekerentyűvel. Két Regent hangfal, azok is keletnémetek. Harmincwattosak. Tibor bácsi szerint nektek elég. A dobfelszerelés a legócskább, szakadozott bőrökkel, mindegy, úgyse tud senki dobolni.

El kellett dönteni, ki lesz a szólógitáros, ki az akkordozós, ki a basszus, és ki dobos, az a legnehezebb, mert nincs dobverő. Lehet, hogy a dobverőt bezárták a szekrénybe! – Gyuri mindig reménykedik valamiben. A tizedes közölte, hogy dobverő, az nincsen. Nem baj, majd csinálunk faágból! – Gyuri. Ő persze gitáros lett, szóló, Karcsi kapta a másik Musimát, Tibor bácsi a basszgitárt, és akkor filóztak, hogy Sneci doboljon vagy te. Sorsoltak. Nyertél.

Hogy lesz ez?

Gyuri szerzett két kopott fakanalat a konyhásoktól, letörte a kerek végüket, nesze, dobverők. Megegyeztek a gitárosok, hogy mit tudnak, pengetni kezdték a Monkiztól, hogy itszdö lászt trén to klatszvil! Szarul szólt erősítés nélkül. Nyomtad a láboddal a pedált, ritmusra, amennyire tudtad, bumm, bumm, bumm, bumm,

bubumm-bumm! Időnként odasuhintottál a pergődobra a fakanálnyelekkel, da-da-da-dam! Vártad, hogy rád ordítanak, nem így kell! Ám ezek hagyták, hogy garázdálkodj, sőt a refrén előtt Tibor bácsi odaszólt: Király vagy, Malaci, de ne gyorsítsál!

Malek főhadnagy nyitott be, vigyázzba álltatok, csak neked kellett fölugranod, ellökted a cintányért, oldalra esett, nagyot csattant, remélted, hogy nem tört el. Pihenj! – Malek főhadnagy, látom, már meg is alakultak! Ez nektek ismerős. Selmeczy Jolánka hajtogatta lelkesen: Megalakultunk, megalakultunk! – amikor először láttátok egymást ti nyolcan, a hízótáborban. Ott ragadt rád a Malaci, kár, hogy nem tiltakoztál.

Így lett belőletek bítzenekar, és belőled dobos, botcsinálta, a szó legszorosabb értelmében. Karcsi tanítgatott kicsit, ő majdnem minden hangszerhez konyít. Franc se érti, miért jelentkezett TTK-ra, s amikor nem volt elég pontja, miért fogadta el az agrárt. Ahelyett, hogy a zeneakadémiát venné célba. Azt mondja, az agrárt miattunk, a zene pedig a szenvedélye, abból nem akar foglalkozást. Ilyet se hallottál még. Vannak fennkölt szövegei, amiktől tátva marad a szád.

Snecinek nem jutott semmi a zenekarban, ő lett a hangmérnök, hogy lóghasson veletek, mert az tökre világos volt, hogy a zenekarral sokat lehet lógni. Zrínyi együttes, mondta Gyuri, és mindenki elfogadta.

Malek főhadnagy benevezett titeket Néphadsereg Ki mit tudra, bít kategóriába, közölte, hogy kell egy-két saját szám, csináljatok. Újabb nagyszerű alkalom a lógásra, ugye a számcsináláshoz idő kell.

A délelőtti fegyveres gyakorlatokat és a rohampályát nem sikerült ellógni, de a délutáni alakizást és a politikai fejtágítókat igen. Az öregkatona tizedes segítségével be tudtátok lőni a keletnémet erősítőt a hangfalakkal, kihallatszott a raktárból a gitárok zengése. Mindig akadt néhány csellengő katona, aki az udvaron hallgatta, nem mintha olyan jól játszottatok volna. Folyton leálltatok, ha valaki elszúrta. Sokszor te voltál az a valaki. Tibor bácsi „írta” az egy-két magyar számot, pontosabban a kettőt. Az egyik arról szólt, hogy itt vagy bent, és a lányra gondolsz, aki meg ott van kint, jön-e látogatóba vasárnap, és hű-e hozzád. Az volt a címe: Vasárnap. A

dallamát egy ismert operettslágerből lopta, vagyis alakította át. Ha bosszantani akartátok, kórusban ráénekeltétek: Vágyom egy nő után, egy nő után, kerget a vágy! Mindegy, ha elég keményen doboltál, nem lehetett fölismerni az eredetit.

A másik meg arról szólt, hogy jó lenne, ha köréd gyűlne mindenki, akit szeretsz, visszajönne az is, akit elvittek oly messzire. Gyöngus rím ez a szeretsz – meszszire, nem is fekszik a zenére, mégse emiatt lett a baj, hanem politikailag. Mikor a Néphadsereg Ki mit tud elődöntőn szerepeltetek, a zászlóaljparancsnok veszekedett Malek főhadnaggyal: Mit képzel? nem énekelhet a laktanyánk nevét viselő zenekar olyan marhaságot, ami a Varsói Szövetség testvéri segélynyújtására célozgat! ez szabotázs!

Ajjaj. Leesett a tantusz, hogy az augusztusi dologra gondol, ami nektek eszetekbe se jutott ezzel a számmal kapcsolatban. A bítben a szöveg különben se nagyon érthető, elnyomja a zene. Tibor bácsi azonnal átírta, köréd gyűlne mindenki, akit szeretsz, hogyha te nem engem szeretsz, tőlem végleg elmehetsz. Sneci szerint még jobb is lett.

Szerinted így még gügyébb. Mindegy, úgyse hallatszik. A végén nem kaptatok fogdát, ahogy a zászlóaljpéká első mérgében fenyegetőzött. Benne volt a háromtagú zsűribe, nem is jutottatok tovább a területibe.

Addig senki se beszélt a csehországi bevonulásról, attól kezdve téma lett. Dani hozta föl a Ki mit tud után. Ő is itt van. Amikor előkerült a szekrényből egy poros Capri elektromos orgona, Karcsi akart rajta játszani, így kellett valaki ritmusgitározni, Dani jelentkezett, senki más. Őszerinte nem Musima, hanem Muzima, ha keletnémet.

Bedugtátok a Capri drótját az erősítőbe, akkor viszont az egyik Muzimának nem maradt lyuk. Áthoztátok a könyvtárból az íves tetejű Pacsirta rádiót, Tibor bácsi abba nyomta a basszgitárt, gyöngén szólt, sebaj, a basszgitár a legkevésbé fontos. Később az öregkatona tizedes, Patai Béla, addig szerelt, míg megoldotta, hogy a basszgitár is beleférjen a harminc wattba. Örültetek, röhejes lett volna a Pacsirtával föllépni.

A Capri kicsit nyikorgott, Dani szerint lehet hangolni, csak ő nem tudja, hogyan. Patai Béla ezt is kitalálta. Sajnos az elektromos orgonának nincs meg a lába, egy dohányzóasztalra kell tenni, ami még röhejesebb, mint a Pacsirta hangládaként, ez van, ezt kell szeretni.

Karcsi mondta, hogy ilyen Caprin játszott Illés Lajos, amikor az Illés tánczenekar koncertezett az éptáborban, erre nem emlékeztetek, négy év sok idő. Nem Capri, hanem Kápri, javította Dani. Mert német? Mert olasz, tudjátok, a sziget! Most mi van, zenekari próba vagy nyelvlecke? – Kobra bepöccent, Dani figyeljen inkább az akkordokra, a-moll, d-moll, E-szeptim.

Volt a századkörlet előterében a lépcsőfordulónál egy ajtó, ökölnyi lakattal lezárva, a falon pici tábla: SZÁZADKÖNYVTÁR. Soha senkit nem láttál oda bemenni. A lakatot rozsda ette. Gyuri egy dróttal próbálta kinyitni takarodó előtt, de a szerkezet nem moccant. Másnap este leverte baltával, amit favágásra rendszeresítettek, és a fegyverszobából kellett kilopni.

A századkönyvtár szűk helyiségnek bizonyult. Mint egy nagyobb spájz, csak ablakkal. Bokáig ért benne a por. Se könyv, se polc, se semmi. Századkönyvtár, dünnyögte Tibor bácsi, kurvanyátok!

Már úgy ordítozik, mint az öregkatonák meg az őrmesterek.

Lehet, hogy te is?

Sneci beújított egy működő lakatot, olyan picit, amilyen az emlékkönyveken van, sajnálom, ezt tudom nyújtani, szerváljatok nagyobbat, bazmeg!

Kezdtetek összelopkodni ezt-azt a századkönyvtárba, ami lassan a ti privát búvóhelyetek lett. Néhány széket. A dohányzóasztalt a Capri alól. Egy Varia polcot a falra. Elemes hangulatlámpát, orosz gyártmány. Sárga csipketerítőt.

Sneci nagynénje trafikosnő volt Szegeden, tudott szerezni miniüveg italokat, Vodkát, Konyakmeggyet, Gint, és amcsi cigiket, Marlborót, Multifiltert. Ott ittátok meg, testvériesen elosztva hatfelé, azaz mindenkinek egy borsószemnyi kortyintás jutott. A cigit kézről kézre adtátok, mint az indiánok a békepipát. Amikor Sneci még egy feltölthetős akkumulátorú Sokol zsebrádiót is becsempészett, ünnepélyes fogadalmat tettetek, hogy soha többé nem hívjátok

Snecinek. Mától fogva első Schneider Miklós cár a neved! – Tibor bácsi, ünnepélyesen. De csak rövid ideig tartottátok be.

Boldog voltál abban a kis szobában, melyet egymás között úgy emlegettetek: a zug. Falatnyi civil sziget a néphadsereg jeges tengerében! – Gyuri. Jól megaszonta.

Te csórtad el egy gyors mozdulattal a TÜFE előtti folyosóról azt a szekrénykét, melyet kívül-belül sztaniolpapírral bélelve bárszekrénnyé alakítottál, abban tartottátok szegényes készleteiteket, a cigit, a piát, némi nápolyit és csokit a kantinból, az étkezdéből fölhozott almát, süteményt, egy-két májkonzervet.

A kiürült miniüvegeket és amcsi cigisdobozokat sorba állítottad a Varia polcon. Festői rendben! – ezt is Gyuri szonta meg. A Sokolon a Kossuth döngicsélt, és persze a Szabad Európa, az még halkabban, nehogy lebukjatok.

Nagy hiba volt lerohanni Csehszlovákiát, jelentette ki Dani, már nem először, hagyni kellett volna békibe. Hümmögtetek. Nehéz ebbe belelátni, mondta Sneci. Mi olyan nehéz, a csehek ugyanúgy a Varsói Szerződésben és a KGST-ben és a béketáborban vannak, mint Magyarország, milyen alapon vonulunk be haderővel? – Dani. Örülj, hogy a mi zászlóaljunkat nem vezényelték oda, mert akkor mi is tanulhatnánk csehül! – Gyuri.

Tényleg. Éppenséggel odavihették volna ezt az ezredet, akkor a katonásdi komolyra fordul. Hogy az pontosan mit jelentene, azt nem tudtad, a hírek szerint igazi harcra nem került sor.

De ki hiszi el a híreket? – Tibor bácsi. Csönd lett, csak a rádió sípolgatott, alig lehetett érteni, mit beszél az a pasas valami filmekről, amiket persze idehaza nem játszanak.

Gyuri azt mondta, várható volt, hogy a prágai tavasz átterjed mihozzánk, és az lesz a nemzedékünknek az ötvenhat, de nem terjedt át, ami azt bizonyítja, hogy gyáva szar alakok vagyunk apáinkhoz képest. Ki a szar alak, beszéljél a saját nevedben, pattogott Dani.

Nem tudtad, melyiküknek adj igazat. Sneci kinyitott egy minivodkát, nyugalom, barátaim, egésségtekre!

A szertartásos kortyolás alatt senki nem szólalt meg. Utána Kobra: Csak jobb azér, ha rend van Csehszlovákiában! Az elnyomás

nem rend! – Gyuri. Megkérdezte, Kobra vajon azt is helyesli-e, hogy meg vagyunk szállva a szovjet hadsereg által? Kobra rázta a fejét, azért az más. Dehogy más! – ezen elvitatkoztak egy darabig. Többször rájuk pisszegtél, kihallatszik.

Tibor bácsi szerint lehet, hogy gyáva szar alakok vagyunk, de még nem adott rá alkalmat a történelem, hogy ez bebizonyosodjon, és addig is megtehetjük, hogy jobban összetartunk, mint az apáink. Majdnem mindegyiket elővették ötvenhat után, az ő apja életét derékba törték a börtönnel meg a vagyonelkobzással, Kobra apja is ült, Gyuri apját kirúgták, ők hárman például ismerték egymást, de nem tartották a kapcsolatot, ami tulajdonképpen érthetetlen, azt se nézték, segíthetnének-e valamit a családtagoknak. Mer ők nem alakultak meg, szúrta közbe a lélegzetszünetben Gyuri, mi viszont igen, és ez azt jelenti, számíthatunk egymásra.

Dani ekkor kérte, vegyétek be a csapatba. De ugye a lányok távollétében erre nincs mód. Javasoltad, hogy egyelőre legyen kültag, amit megszavaztak a többiek. Dani örült, s azt mondta a rá jellemző fontoskodó hangon, hogy a kültagok szorzata egyenlő a beltagok szorzatával. Az jó, mondta Gyuri, mert csak te vagy kültag, egyszer egy az egy. Annát is bevettétek kültagnak a Szarvasi Királyságban, mondtad te. Dani pedig, hogy kétszer egy az kettő.

Eszedbe jutott az, amikor benzint ittál. Gyuri, Kobra és Tibor bácsi meglátogatott a kórházban, hoztak almát, körtét, Utasüdítőt. Még neked kellett vigasztalnod őket, mert Gyuri a kórház parkolójában nekiment valami betontuskónak, meghorzsolta az apja Trabantjának sárvédőjét, mutatta az ablakból. Azt mondtad, nem kár a ronda, gatyakék festékért, majdnem fölpofozott.

Dani találta ki, hogy a katonaság után (el se bírtad képzelni, hogy lesz olyan) évente gyűljetek össze, pont a leszerelés napján. Megfogadtátok. Épp azon vitatkoztatok, hol legyen a találkozóhely, amikor valaki föltépte az ajtót. Csuni százados. Felpattantatok vigyázzba. Tibor bácsi elnyomta a cigarettát az asztal szélén, a parázsló csikket a markába rejtette, azt hitte, észrevétlenül, de szivárgott a füst az ujjai közül.

Csuni százados az ügyeletes, különben rég hazament volna. Kerek gombszemében a döbbenetet váltotta a fölháborodás: Mija

zisten? mi folyik itt? Arcról arcra ugrált a pillantása. Fogda, gondoltad. Legalább három nap. Inkább egy hét. Odaképzelted az egész társaságot az őrszobára, ahol az ügyeletes egység katonáinak jóindulatán múlik, hogy a büntetésüket töltők kapnak-e valamit enni. Miután az őrség tagjai jóllaktak abból, amit a konyháról küldtek, a maradék jutott a raboknak, akiktől elveszik a cipőfűzőt, a nadrágszíjat, és az egyenevőkészletből is csak a kanalat tarthatják meg. Neked másod sincs, a legelső étkezésnél ott felejtetted az egészet a kecskelábú asztalon. Ki van ahhoz szokva, hogy az evőeszközöket az erre rendszeresített oldalsó nadrágzsebbe tegye? Gyuri szerzett (lopott) neked egy kanalat, hogy ehess valamivel.

Mindez úgy suhant át az agyadon, mint egy vadászrepülőgép. A politikai tiszt már a Varia polcot bámulta. Nyílott a szája, látszott két vipla tömés. Várakozásoddal ellentétben nem ordított. Bamba bődülésféle: Kultúúrsarok!

Nem hittél a fülednek. Csuni százados arcán lanyha vigyorral kifejtette, hogy csak helyeselni lehet, ha a honvéd a becsülettel teljesített szolgálatok és feladatok után kultúúráát módon piheni ki a fáracscságot, mert ha a fáracscság benne marad, nem tudja becsülettel teljesíteni a szolgálatokat és feladatokat.

Tibor bácsi számolta, a politikai tiszt e mondat változatait hatszor ismételte el, annyira tetszett neki.

Megúsztátok. Másnap ezredparancsban rendelték el, hogy valamennyi században kultúrsarkot kell rendszeresíteni, polcokkal, bárszekrénnyel és ülőbútorokkal. Gábor főhadnagy, a ti századotok parancsnoka az esti sorakozónál már azt hirdette ki, valamelyest félreértve a dolgot, hogy bárpult létesítendő. Honvédok, aki tud csinálni bárpultot, lépjen ki!

Dani egy határozott mozdulattal megtaszította Gyurit és Tibor bácsit az első sorból, s utánuk lépett a másodikból: Főhadnagy elvtárs jelentem, mi tudunk! Igen? – Gábor főhadnagy tűnődni látszott. Jelentem, nagyapámnak asztalosműhelye van Vésztőn. Igen? – a századparancsnok két hüvelykujját a nadrágszíja mögé dugta: És mennyi napba tellik egy bárpult? Jelentem, tíz. Egy hetet kapnak, de fain legyen ám!

Őrület. Egy teljes hét szabadság, bárpultra! Dani persze megesküdött, hogy fain lesz.

Vacsora után a zugban minden elkeseredésedet rázúdítottad: Kurvanyád, Dani, bennünket mér nem vettél bele, ti szépen hazautaztok, mi meg itt rothadunk helyettetek is, ez a hála a kültagságért? ez a barátság? ez a mindenki egyért?

Sneci és Karcsi alig tudott lecsillapítani. Dani bocsánatot kért, arra hivatkozott, hogy túl gyorsan kellett cselekednie, és ti nagyon hátul álltatok. Egyébként se gondolta ki a dolgot, hirtelen ötlet vezérelte, mellesleg háromnál többnek úgyse adott volna szabadságot, a három is necces, de fű alatt átment, ne haragudjatok.

Te haragudtál. A jóból téged mindig kihagynak. Azért nem mindig, mondta Gyuri, a zenekarba is bevettünk, hogy velünk lóghassál, pedig ahogy te dobolsz…

Ez rosszulesett: Na, most végre kibökted, tessék, mi a baj azzal, ahogy dobolok, kurvanyátok, aki tudja jobban, csinálja! Higgadj le, Malaci! – Tibor bácsi a válladra eresztette lapátkezét. Leráztad, ezek után nem vagyok Malaci, büdös kurvanyátok!!! Na, na! – Gyuri közétek hajolt, nyugodjál meg, pontosan tudod, hogy Daninak igaza van, senki nem akart neked rosszat, így alakult, nyeld le ezt a békát, szépen kérlek, tessék, itt az utolsó konyakunk, fájdalomdíj, idd meg egyedül, és spongyát rá!

Nono, szólt közbe Sneci, és nekünk Kobrával nem jár fájdalomdíj, csupáncsak azért, mert mi tarcsuk a szánkat? Tartjuk, helyesbítette Tibor bácsi. Sneci ordítani kezdett: TARCSUK! ITT VAGYUNK A HALÁL FASZÁN, ÚGY BESZÉLÜNK, AHOGY AKARUNK, HA MÁR KIHAGYTATOK A BÁRPULTOS BULIBÓL!!!

Ezt a hangerőt nem lehetett megúszni, Máté törzsőrmester rontott be, vérben forgó szemmel: MIT KÉPZELNEK? MELYIKÜK ORDÍT? CSAK NEM A MALAC MÁR MEGINT, AZ A CIGÁNY HULIGÁN? AZT HISZIK, MAGUKNAK MINDENT SZABAD, PISZOK LÓGÓSOK! SZEMÉT BÁRPULTOSOK! A KURVÁK VÉRE FOLYJON PATAKOKBAN! ÚGY MEGALAKIZTATOM MAGUKAT, HOGY APRÓFÁT PISÁLNAK!!!

Nem tiltakozhattál, hogy teneked pont semmi közöd a bárpulthoz. Ráadásul egy időre feledésbe merült, hogy te Malaci

vagy, s Cigány huligán lettél a néphadseregben. Hab a szaron.

Dani, Tibor bácsi és Gyuri vasárnap elutaztak, s a rá következőn jöttek vissza. Gábor főhadnagy a sorakozónál kiléptette őket: Hol a bárpult? Főhadnagy elvtársnak jelentem, kész, szárad rajta a festék, szerdától lehet küldeni érte a teherkocsit. Mi van?? – Gábor főhadnagy úgy hajolt előre, mint aki nagyothall. Jelentem, elhozta volna a tata tetőcsomagtartón, de túl nagy! – Dani. Gábor főhadnagy csóválta a fejét, nem lesz könnyű elintézni. Főhadnagy elvtárs, jelentem, a tata ingyér adta az anyagot, és segített, nem várhatja a néphadsereg, hogy a szállítás is az ő gondja legyen! – Dani. Ezt Gábor főhadnagy belátta.

Este a zugban a bárpultosok kirakták, amit hoztak nektek. Dani pakkja volt a legtartalmasabb, azzal a fél sonkával, de Gyuri apjának házi szilvapálinkáját is értékeltétek. Tibor bácsi a Balaton szeletekkel csak bronzérmes lehetett. Dőzsöltetek.

Elmesélték, hogy Vésztőn, amikor beállítottak az asztalosműhelybe, Dani tatája is szilvapálinkával kínálta őket, rézelejével. Amikor meghallotta, hogy a fiúk bárpultot kénytelenek fabrikálni, kalapáccsal akarta kikergetni őket: Asziszitek, gazemberek, csinálok nektek egy bárpultot puszira? a végén úgyis rám marad az egész! nem, nem és NEM! Dani csak azzal tudta megnyugtatni, hogy az anyagárat kifizeti a honvédelmi minisztérium, és ha ezt leszállítják mintadarabként, komoly megrendelés várható a honvédségtől, tízesével, százasával!

Dani, kérdezted, komolyan azt hiszed, hogy a minisztérium fizet az anyagért? Lófütty, felelte Dani, de mire kiderül, hogy nem, sok víz lefolyik a Tiszán, addigra bármelyikünk meghalhat, főleg a tata, az is lehet, hogy megfeledkezik az egészről, amilyen rövid már az esze. Ügyes, gondoltad.

Arra egyikőtök se számított, hogy nem a vésztői asztalos tata feledkezik meg az egészről, hanem a ti laktanyátok. Hiába érdeklődött Dani, hogy mikor küldik végre-valahára a teherautót a bárpultért, soha nem kapott egyenes választ. Múltak a hónapok, mindannyiótoknak leesett a tantusz, a bárpult csak addig kellett, míg friss volt az az ezredparancs, a többi században nem is vették

komolyan. Jöttek új kampányok, új ezredparancsok, záros határidőn belül elsodorták a kultúrsarok ötletét és emlékét.

Az egy hét potya szabadságot senki nem vehette vissza Danitól, Gyuritól és Tibor bácsitól. Ők hárman olyan csókos barátok lettek, hogy néha azon kaptad magad, féltékeny vagy Danira. Aki egyébként Tíborkámozta Tibor bácsit, hosszú í-vel. Gondoltad, szólsz neki, de ha Tibor bácsinak okés, te minek pattognál. Ezt a bárpult-ügyet sose felejtsed el. Gyorsan kell cselekedni. Ha neked jut eszedbe, hogy tudsz asztalost, tiéd az egy hét, te döntöd el, kit viszel magaddal a tutiba. Aztán már csak kapcsolat dolga, hogy keríts asztalost, kőmívest, vagy bárkit és bármit, hogy célba érj. Se Gyuri, se Tibor bácsi nem ismert asztalost, de ismerték Danit, s az pont elég. Balla tanár úr hajtogatta a gimiben, hogy ahány nyelvet tudsz, annyi ember vagy. Azt nem mondta, hogy ahány használható kapcsolatod van, annyi! A kapcsolatok sokkal fontosabbak, mint a nyelvek. Például ha van tolmács az ismeretségi körödben, akkor ugye megoldottad.

Egy szép napon aztán – miért mondják ezt így? majdnem minden csúnya napokon történik, főleg idebenn a seregben! Egy csúnya napon sorba álltatok a kantinban nápolyiért és lekvárért. Dani volt előtted Tibor bácsival. Hogy őneki elege van, magyarázta Dani. Kezdetben tetszett nekem a katonaság, mondta, élveztem, hogy ügyesen lavírozgatok itt, elérem Máté törzsnél és Gábor főhadnagynál, amit akarok, mert mindig előbb kelek föl, mint ők, hamarabb átlátok a szitán, de most már tele a tököm az egésszel, Tíborkám, épp ezért hamarosan le fogok szerelni.

Ezt mondta szó szerint. Na neee! – Tibor bácsi. Dani bólintott, van egy tervem, és van egy elmeorvos nagybácsim, csak azt kell megoldanom, hogy fölküldjenek Pestre a Honvéd Kórházba. Na neee! – nyögte Tibor bácsi újra, Danikám, aztán fölébredsz, hogy bilibe lóg a kezed! Jó, jó, de tartsad titokban! – Dani hátranézett, észrevett, te is, Cigány huligán, jó? hálából havonta küldök be nektek pakkot.

Biztosra vetted, csak a pofája jár. De egy még csúnyább napon, amikor esett az eső és fújt a szél, kizavart titeket Máté törzsőrmester a rohampályára. Stopperral mérte, teljesítitek-e a szintet. Olyan sár

volt, hogy a szögesdrót alatti kúszásnál az alsógatyád is nedves lett és fekete. A teherautó-plató síkos volt, a deszkafal, amin át kellett lendülni, csúszós, a vakgránátok, amiket a kerek betonbunkerféléből kellett távdobni, röhejesen toccsantak a pocsolyákban. Senkinek nem volt kedve nevetni.

Az utolsó akadály a vakolt fal a két ablakkal, házimitáció. Föl kell mászni rá, előbb az alsó ablakba, aztán a fölsőbe. Ott, ahova a láb kerül, kiáll egy-egy tégla. Sosem értetted, mire jó ez a gyakorlás, háború esetén úgyse olyan házat kell megrohamozni, amelyiket így terveztek, hogy legyenek kiálló téglák az ostromolók számára.

A fölső ablakon túl egy három-négy méteres gerenda, mintha lebombázták volna körüle a házat, azon kell végigszaladni, majd leugrani egy másfél emelet magas stégfélére, arról pedig egy fél emelet magasra, onnan a talajra, s futás még tíz métert a célig. Ha jól beosztod a lépteidet, gond nélkül megcsinálhatod, csak arra kell ügyelni, hogy a gerenda egy függőleges oszlopon áll, s eléggé imbolyog, az jár jól, aki gyorsan végigsöpör rajta.

Dani utolsó előttiként került sorra, egész jó időt ment, de amikor a fölső ablakból kilépett a gerendára, annak a közepén egyszer csak megállt. Gyerünk, katona, rivallt rá Gábor főhadnagy, mire vár, tapsra? Dani nem felelt, két karját átkulcsolta a mellkasán, s csak állt ott fönn, bizonytalan mosollyal.

Senki nem értette, mi ütött belé, féltetek, hogy egy óvatlan pillanatban lezuhan. Gábor főhadnagy ordítozott: Gyerünk, katona, lépjen kettőt és ugorjon! Máté törzsőrmester fogdával fenyegetőzött, s rugdosni kezdte az oszlopot, a gerenda még jobban kilengett jobbrabalra a magasban. Dani mintha észre se vette volna, finoman hajladozott vele, csörömpölt rajta a teljes menetfölszerelés, a gyalogsági ásó, a kulacs, a tártarisznya, a géppisztoly. A fején oldalra fordult a rohambili, vagy nem kapcsolta be a szíját, vagy hanyagul, a szárak röpködtek, a fémcsat kolompolt a sisakon.

Valamit tenni kell! De mit?

Tibor bácsi felmászott utána az ablakba, onnan próbálta rábeszélni, hogy ne gyerekeskedjen. Gyuri az oszlopon kúszott föl, kinyúlva megragadta Dani két surranóját, nehogy leessen, ő is

nyugtatgatta. Dani talán egy kukkot sem értett a barátai szövegéből, mert Máté törzsőrmester éppúgy üvöltött, mint Gábor főhadnagy.

Ekkor Dani tíz körömmel esett a saját arcának, csorgott rajta a vér. Annyira megrémített ez a látvány, hogy nem kaptál levegőt, lábadból kiment az erő, lezuttyantál a sárba. Addigra Sneci és Kobra hozott egy kerti létrát, a gerenda végének támasztották a stégek felől. Kobra fogta, Sneci föllépkedett. Tibor bácsi fújt egy nagyot, s oldalazó léptekkel Danihoz sasszézott, átkarolta hátulról, tolta a létra felé, Sneci pedig húzta óvatosan. Valahogy letuszkolták a létrán, együttes erővel.

A főhadnagy és a tőrm közvetlen közelről harsogott Dani arcába, ő átnézett rajtuk, mint egy darab szaron, mint két darab szaron, s tovább dúlta magát. Senkinek nem volt annyi esze vagy lélekjelenléte, hogy lefogja a kezét.

Futva érkeztek a dögészek a gyengélkedőről, négyen, hátracsavarták a karját, elvitték.

Komolyan aggódtatok. Látogatni nem engedték. El sem búcsúzhattatok tőle, másnap jött a hír, hogy fölküldték Pestre a Honvéd Kórházba.

Micsoda strici! – Tibor bácsinak ekkor esett le a lyukas kétfilléres. Dani elérte a célját. Ezek szerint a rohampályán színielőadás volt? Vagy tényleg be is sokallt? Nem tudtad eldönteni. A szemében igazi tébolyt láttál.

Akár így, akár úgy, sose jött vissza. Leszerelték. Nem küldött semmiféle pakkot. Ti viszont maradtatok még hét és fél hónapot.

CSAK KIBÍRTAD.

A néphadseregben azt az egyet megtanulhattad, hogy mindenhez hozzá lehet szokni.

Amikorra ti is leszereltetek, az amcsik már fölküldték az első embert a Holdra. Apolló, kis lépés, nagy ugrás, satöbbi.

Szeptemberben megjelent az Abbey Road, a Beatles hattyúdala, és elterjedt, hogy Paul McCartney halott. A borítón, amit te csak évekkel később láthattál, úttesten vonulnak át a zebrán. Elöl John, hófehérben, ami Indiában a gyász színe. Mögötte Ringo, szénfeketében, mint egy sírásó. Aztán Paul, mezítláb (érted, mint a halottak), végül George, tetőtől talpig farmerban és elvadult

szakállal – őneki borotválkozni sincs kedve a gyásztól. Oldalt egy Volkswagen bogár, félig a járdán, rendszáma LMW 28IF (28HA = a 27 éves Paul 28 lehetne, ha…).

Mit jelent az LMW? Nem tudtad. Lökött Malaci Wagyok, gondoltad.

Kobráé volt az album, nála hallgattátok Gyulán. Ő meg tudta hozatni az új lemezeket jugóból egy haverja révén, aki benzincsempészetből élt. Kobra ekkoriban táncházakban játszott akusztikus gitáron. Új, csontkeretes szemüvegében még jobban emlékeztetett a kobrakígyóra.

Hát, mondta, lehet, hogy Paul McCartney meghalt, de a hangja jobb, mint valaha!

Röhögtél.

Csatlakozik az előtte szólóhoz Malek László, Gyomáról.

Kedves Dani,

Már megint cserbehagytál. Cserbehagysz te mindig engem és mást is. Ehhez értesz csak. Jössz utána, hogy bocsássak meg. Nincs bocsánat. Sokszor volt, pont ez a baj, ahhoz szoktál, hogy Anna úgyis megbocsájtja, de már nem. Elfogyott a bocsánat, tudod?

Emlékszel, mit meséltél arról a századosról, Csúnya századosról, aki azt kajabálta nektek, ne higgyétek, hogy a tieteké a diófáig! Hát te se higgyed, kedvetlen Dani! Unkedves!!!

Két napig vártam rád, ezalatt nyolcszor futottam ki a buszmegállóba, látta az egész falu, hogy vendégem lesz, és nyolcszor láthatták, hogy mégse. Kétegyházán nagyon kárörvendősek az emberek. Nálunk háromból kettő román, de a többi mind ismeri egymást. Aki nagyon dühös, és nagyon rosszat akar a másiknak, arra nálunk az a szólás járja: hűljön rád a bőröd! Sejted, mit jelent. Én nagyon dühös vagyok, de nem mondok ilyesmit. Inkább hogy felejtsed el a nevemet is, önző Dani.

Akkor kellett volna lepattintanom téged egy életre, amikor a Szarvasi Királyságban smároltál Jolánnal, és azt hoztad föl mentségül, hogy részeg voltál. Lárifári. Meg vagy arról győződve, hogy teneked mindent szabad, mindent lehet. Túlfeszítetted a húrt. Közbe az a vicc, hogy nem is kéred szépen, csak kéred, ha egyáltalán. De most a húr elszakadt, vegyed tudomásul.

Legutóbb arra hivatkoztál, hogy nektek nincs telefonotok Vésztőn, azért nem szóltál, hogy mégse tudsz átjönni. Lárifári! Elég bemenni a postára, hogy hívják föl a kurblison a kétegyházi postát, a postás Gizi néni megtekeri a kurblit, s csöng mindenütt. Kilenc telefon van a faluban, plusz a hivataliak a tanácsházán meg a pártbizottságon. A magántelefonokat fölveszik eccerre, és átadja az üzenet, aki a legközelebb lakik. Mondtam százszor, hogy Cirok Józsiék rézsutt szembe velünk csak átkajabálnak és kész. Mi ebben a bonyolult?

Nem vagyok meglepve. Elárultad a barátaidat, amikor szépen leszereltetted magad a nagybácsid segélyével, nem zavart, hogy őket otthagytad sorsukra a kaszárnyában Hódmezővásárhelyt! Pedig mekkora szád volt, hogy a katonaság milyen buli, semmi pénzért nem hagynád ki, lőni akarsz géppisztollyal, golyóvetővel, tankkal és amivel lehet, rajtad senki se fog ki, a laktanyában is király leszel! Aztán a királyság meddig tartott? Három hónapig! Ilyen vagy te, unkedves dani! Kisbetűvel fogom írni a neved! Dehogy, dehogy, nem fogom se írni, se mondani! Kész! Vége! VÉGE!

Csak ennyit akartam. Ez is több a kelleténél. Húzd le magad a vécén! Ha ugyan van lehúzhatós klotyótok! Ha nem, ugorj bele a budiba! Odavaló vagy!

Vágó Anna Anna, légyszí ne dobd ki ne tépd szét olvasd el! FONTOS!

Figyelj rám, ez nem fer. Egyátalán nem fer. Mindenkinél előfordul, hogy közbejövés, attól még nem unkedves.

DE! A legeslegnagyobb igazságtalanságba azzal mentél, hogy cserbehagytalak és cserbehagytam bárkit is. A katonaságról szót se ejtsél, mert te nem voltál ott! Attól hogy lejöttél látogatni egyszer vagy kétszer, nem jelenti azt, hogy mindent tudsz. Semmiféle cserbehagyás, megbeszéltem az egészet Tíbor bácsival. Arról igazán nem tehetek, hogy nekem van ideggyogyó nagybácsim. Totál veszélyes volt, hogy eljátszottam én az idegösszeomlást, és ha kiesek a szerepből, egyből futkosóra vágnak! Ezt a rizikót én vállaltam! Bármelyik barátom utánam csinálhatta volna, elmagyaráztam Tíbor bácsinak, mit s hogyan.

Ha azt hiszed, nem tudom, honnan fúj a szél, tévedsz! Korin Emőkétől fúj! Pislogsz most, ugye?

Könnyű kiszámítani, hogy az a Lencsibaba az, aki kavarja a szart. Ő a pletykafészek köztünk. Azt is ő mondta el vagy százszor, hogy a Szarvasi Királyságban volt az a szerencsétlen nyelves Jolival. Inkább neki hittél, mint a saját szemednek, pedig ott voltál, láthattad, tele voltunk mindannyian, amit akkor csinálunk, az nem olyan, mint amit józanon.

Mondjál egyetlen példát, amikor tényleg cserbehagytam valakit! A pletykákat viszont engedjed át azoknak, akiknek való. De még a cserbehagyás is megbocsátható, ha elég idő múlik el. Az például már egyátalán nem érdekes, hogy Kobra Karcsi az éptábban a legnagyobb előre megfontoltsággal lopott tőlünk sapkát, azért, hogy nekik meglegyen a leltár szerint, mi meg fizethettük ki. Nem baj, ő volt az ügyesebb, megérdemeltük, sose állítottam erre se, hogy cserbehagyás. Higgadjál vissza a józan eszedhez, Anna! Mi hamarosan fogunk evezőstúrázni a Körösön, Tíbor bácsi, Gyuri, Sneci és Kobra. Jó volna, ha te is jönnél, nem az egyedüli lány lennél, szó van Vicáról. Szarvas mellől startolunk, onnan kapjuk a műanyag kenukat. Előfordulhat, hogy Gyuri hívja Lencsibabát, ők ketten hol járnak, hol nem, állítólag régóta így megy, te ismered őket közelebbről, jobban tudod nálam. Lényeg a lényeg, hogy én téged szeretnélek vinni, most ezt csak azért írom, hogy vedd számításba. Szept. 27 az indulás napja, ez 99 %. Hamarább kellett volna ébrednünk, de így alakult, szerintem még jóidő lesz, vénasszonyok ősze.

Igenis, szeretem ezeket a fiúkat, akiket a katonaságban ismertem meg. A néphadseregbe pontosan kiderült, ki milyen ember, és kire lehet számítani úgy, mint rám! (Azzal ellentétben, amit te írtál, de nem veszem komolyan, szerintem csak haragudtál a közbejövés miatt.)

Jó velük lenni, föleleveníteni a régi dolgokat, az éptábot meg a Szarvasi Királyságot, meg a laktanyát. Meséltem már, hogy csináltunk a századkönyvtárból egy zugot, ott iszogattunk, dumálgattunk, énekelgettünk, de csak halkan, hogy ki ne szűrődjön, mert lebukunk. A zugba alakult ki az IGYUNK! Máté törzsőrmester mindig azt a nótát vezényelte be, hogy a párttal, a néppel egy az utunk, a jelszavunk munka és béke, mi kommunista ifjak indulunk,

mert bennünk apáink reménye. Én találtam ki, hogy mi hatan azt énekeljük: A BÁV-val a MÉH-hel egy az utunk. Persze, nem hallatszott a kórusban.

Ha kiderül: fogda, minimum. A bizományi és a hulladékgyűjtő a párt és nép helyett, rém vicces, nem? Esténkint a zugban is énekeltük: A bávval a méhhel egy az utunk, a jelszavunk munka és – itt félbehagytuk, s úgy zártuk: IGYUNK! Rímelt arra, hogy utunk. És ittunk.

Ha eljössz az evezésre, meghallgathatod. És ihatunk együtt. És… de ezt már nem írom le.

Üzenjél, bármikor átrobogok hozzád Kétegyházára, amikor csak akarod, a fateromnak van motra, ideadja, ha szépen kérem.

Bocsánatodért esedezik,

A Te Danid

P. S. Tudtad, hogy Lencsibabát fölvették a gyógypedagógiára Pestre? Koleszos. Úgyhogy nem valószínű szerintem, hogy az evezésre hazautazik.

6

Névnászút

*Ő*szervezte az egészet. Szabados Vera Viktória. Nem zavarta, ami a többieket eléggé, hogy Magyarország olyan, mint egy kis sziget a nagy szigetben, azaz a Béketáborban. Mint egy If vagy egy Alcatraz. Nehéz megszökni. Utazni is csak akkor szabad, ha az ember kap útlevelet, a konvertibilis valutaövezetbe legföljebb háromévenként. Egyszerűbb a testvéri szocialista országokba, vagy Jugoszláviába, ami átmenet. Szabados Vera Viktória előszeretettel lavírozott a nehézségmegoldás gőzhajóján, kiadta a jelszót: irány Korcsula!

A szervezés kapcsán nemcsak a szállásadókkal, a jugoszláv hajózási társasággal és a MÁV-val levelezett, hanem a beltagokkal, sőt Emő kérésére Vágó Anna kültaggal is. Bonyolult számításokkal bizonyította, hogy tíz nap Korcsulán az ő szervezésében a kinti árakhoz képest elég olcsó. Kedvezményes a szállás és a menetjegy. Volt, akinek nehezére esett kiköhögnie, például Selmeczy Jolánnak, az ő részét összedobták a többiek, tekintettel a tekintendőkre. A társaság ugyanis, bármilyen furcsán hangzik, kifejezetten Joli nászútjára utazott Korcsula szigetére.

Jolánnak megtelt a hócipője Romániával, át akart települni Magyarországra, de hiába kérelmezte, nem kapott engedélyt. Vica elhatározta, hogy megoldja ezt a problémát a lehető legkézenfekvőbb módon, névházassággal. Most sajnálta igazán, hogy nem fiúnak született. Sebaj, meghívta az egész gárdát húsvétolni Csabára. Pikniket rendezett a csatorna partján. Ott adta elő, hogy Jolit át kell menteni. Van-e önként jelentkező a fiúk közül, aki hajlandó egy gyors, üzembiztos névházasságra, tegye föl a kezét. A srácoknak tátva maradt a szájuk, egyikük sem mozdult. Sejtettem, bólintott Vica, ez esetben sorsolunk! – dobókockát rakott a fűbe terített abroszra, akinek a legkisebb szám jön ki, az a nyertes.

Gyuri és Sneci egyest dobott, ők maradtak versenyben. A második körben Sneci hármassal győzött. Tehát ő köti azt a gyors, üzembiztos névházasságot Selmeczy Jolánnal, aki így átköltözhet Nagyváradról. Másfél év múlva barátian elválhatnak.

Vica mosolyogva fogadta a többiek gratulációját, ő is tudta, hogy nemcsak a névházasság ötlete rendkívüli.

A csoportos nászút sem akármi. Ezt majd az unokáik is emlegetik. A „fiatalok" – már csak így hívta Jolit és Snecit – a nagyszobát kapják Korcsulán, a többiek két kisebb helyiségen osztoznak egy emelettel följebb. Joli csak kétbőröndnyi cuccot hozhatott magával, elvégre azt írta az útlevélnyomtatvány megfelelő rovatába, hogy utazása célja: turizmus. Az egyetlen bizonytalan pont az volt a tervben, hogy Selmeczy Jolán megkapja-e az útlevelet, áttelepülési kérelmének elutasítása után. Mázlija volt.

Vica keresett romániai ismerősöket, akik apródonként átcsempésztek Jolinak négy sporttáskát, így azért már nagyjából idekerültek a legszükségesebbek. Átköltözéskor az a szokás, hogy a fönnmaradó holmikból ingyenturkálót rendeznek családi-baráti körben. Joli Szarvasra érkezett, Emőékhez, náluk töltött három napot. Ria néni tejben-vajban fürösztötte. Sneci délben futott be, zsebében a két karikagyűrűvel, pici kartondobozokban. Háromkor tartották az esküvőt a tanácsházán. Ria néni ismerte az anyakönyvvezető-nőt, megkérte, hogy ne eressze bő lére, de hiába. Jelen voltak:

a vőlegény, Schneider Miklós, a menyasszony, Selmeczy Jolán, a tanúk, Szabados Vera Viktória és Malek László, plusz Ria néni. Joli családtagjainak nem volt tanácsos átjönniük, Sneci viszont kihagyta a szüleit ebből az egészből, hiszen csak névházasság, úgysem értenék meg. Szomorú kis ceremónia lett volna, ha Ria néni meghatározhatatlan fajtájú fekete kutyája nem követi őket s szökik be a díszterembe, boldog ugatással, amiért az anyakönyvvezető asszonyság nagyon haragudott.

A másik fénypontnak egy meghatott mondata bizonyult. Hamarosan gyermekeik csilingelő kacagása verje föl otthonuk csöndjét! – kívánta az újdonsült házaspárnak. Ettől négyük csilingelő kacagása verte föl a díszterem csöndjét, amihez némi késéssel csatlakozott Ria néni alt göcögése és a kutya morgása.

Milyen otthon? milyen gyerekek? a gyors, üzembiztos névházasságban???

Ezt persze az a tömzsi asszony az átlós nemzeti szalaggal cicomázva nem tudhatta. Ria néni mentegetőzött, elnézést, kissé éretlenek vagyunk, folytasd, drága Lizám.

Az ifjú pár Ria néni nyári konyhájában éjszakázott, Malaci vacsora után hazament Gyomára busszal. A tervek szerint másnap este vonatoznak föl Pestre. A nászéjszaka háromféleképpen zajlott. 1. Ahogyan Joli meséli. 2. Ahogyan Sneci meséli. 3. A valóság. Joli szerint Sneci benne lett volna a tutiban, de ő azt mondta, inkább aludjunk.

Sneci szerint Joli benne lett volna a tutiban, de ő azt mondta, inkább aludjunk.

A valóság: talpig tréningruhában csusszantak a dupla Pálma gumimatracra, a két enyhén dohszagú lópokróc alá. Egyetlen szó sem esett köztük. A gumimatrac nyomban leeresztett, a dugó kicsusszant a helyéről. Sneci fölfújta szájjal, elakadó lélegzettel. A dugót benyomta, tiszta erőből. Amint visszafeküdtek, a matrac újra leeresztett. Ez ismétlődött, míg beletörődtek, hogy a meztelen hajópadlón kell tölteniük az éjszakát, a gumimatracot lepedőnek tekintve. Ebből alvás nem lett, csak forgolódás, nyögdicsélés. Sneci fél kettőtől katonatörténetekkel szórakoztatta Jolit, míg a fáradtságtól csak elnyomta őket az álom. Már pirkadt.

A Keleti pályaudvar kultúrvárójában volt a találkozó este tizenegykor, a vonat éjféltájt indult Dubrovnikba. Vica megmutatta a közös menetjegyet, úgy állította ki az EXPRESS utazási iroda, mintha egy csoport volnának. Vica össze akarta szedni az útleveleket. Sneci nyújtotta a borítékot, amelyet postán kapott a BM Útlevélosztálytól, még ki sem nyitotta. Vica tépte föl, a mutatóujja csúcsosra vágott körmét használva papírvágó késként. Útlevél sehol, helyette hivatalos irat.

SCHNEIDER MIKLÓS

szül 1950. júni 19. Orosháza. a n Ádor Rozália

szig AU V. 093186

ÚTLEVÉLKÉRELMÉT MINT ILLETÉKES HATÓSÁG

ELUTASÍTOM

mert

AZ ÖN KIUTAZÁSA KÖZÉRDEKET SÉRT

Tessék??? – Sneci kirántotta Vica kezéből, újra meg újra elolvasta, hüledezve. De… miért? – kérdezte, miért pont én nem, ha ti kaptatok?

A társaság tanácstalanul hallgatott. Snecikém, kezdte Tibor bácsi, csináltál valamit, ami…? Ugyan kérlek! – sértetten pislogott, én nem csináltam semmit!

Ez úgy hangzott, mint a vádlott segélykiáltása az utolsó szó jogán. Nyugodj meg, mondta Gyuri, de azért gondolkozzál, ok nélkül nem utasítják el. Csönd lett. Vica azt hitte, hogy a pittyenések, amelyeket a füle érzékel, Sneci fejéből jönnek, odabenn pörögnek a fogaskerekek, s egy kis homok került közibük. Valójában esőcseppek zúzódtak szét az olajos parkettán, pletty, pletty, a kultúrváró beázott.

Jól állok, dünnyögte Joli, pont a férjecském nem jöhet a nászútra!

Kitört a röhögés, a visszafojtott feszültség erejével. Sokáig nem tudták abbahagyni.

Tibor bácsi és Gyuri alapos fejmosásban részesítette Snecit, egymás szavába vágva. Hogyan lehet ennyire ostoba? Ha ez időben kiderül, még fellebbezhetett volna! Kideríthette volna, miért sért közérdeket az utazása! Kereshettek volna együttes erővel kapcsolatot és protekciót!

Sneci mind idegesebben védekezett: Értsétek meg, eszembe se jutott, hogy elutasítják, fogalmam sincs, mire föl, de majd a képükbe mászok! első dolgom lesz holnap, csak van panaszirodája a BM-nek! én olyan ártatlan vagyok, mint a ma született bárány!

És olyan buta is, vágta rá Emő, szart sem érünk azzal, ha holnap panaszt teszel, mire kivizsgálják, már rég hazajöttünk Korcsuláról a kedves feleségeddel egyetemben!

Csak Korin Emőke volt képes ilyeneket mondani, hogy egyetemben. Amióta a gyógypedagógiára járt, kiült az arcára valamiféle tanáros jóindulat az olyan hülyegyerekekkel szemben, amilyennek az egész emberiséget látta. Gyakran őt igazolták az események. Kért Gyuritól egy tantuszt, de többen felvilágosították, hogy a pályaudvaron már forintossal működnek a telefonok. Az anyját hívta föl. Ria néni megígérte, hogy intézkedik, s amint tud valamit, értesíti Snecit. Tibor bácsi javaslatát – Sneci szálljon fel a

vonatra, hátha átjuttathatják a határon, például a vécébe zárva vagy pokrócba burkolva a csomagrácson – a társaság testületileg elvetette.

Érzelmes búcsút vettek a hoppon maradt névférjtől. Sneci sápadtan és búsan integetett a peronról. Így esett, hogy Selmeczy Jolán a férje nélkül utazott nászútra, de hét barátja társaságában. Egész éjszaka ezen humorizáltak, azt se hagyták aludni, aki tudott volna.

Névházassághoz névnászút jár! – Kobra. Ezt jobban megtapsolták, mint a harmonikakoncertet, amit a folyosón adott, amíg a kalauz csöndre nem intette. Malaci két üveg páleszt hozott az útra. Aggódott, mit szólnak hozzá a vámosok, ám addigra kiürültek az üvegek.

Soha nem akart pirkadni. A szomszéd fülkéből ismételten átdörömböltek csendet kérőn, mire ők teli tüdőből: Nem törődünk vele, nem szólhatnak bele, csavard fel a szőnyeget! – e dalszövegnek sajátos fénytörést okozott a tény, hogy a szomszéd fülkében kelet-európai társasutazásról hazatérő jugoszláv nyugdíjasok próbáltak szunyókálni.

Vica nem vett részt a macskakórusban, csitította a többieket, rendeletekre és törvényekre hivatkozva. Agyadra ment a jogi kar! – Tibor bácsi. Vica vállat vont, jó, nekem mindegy, de ha megbüntetnek, ti fizettek! A próféta beszélt belőle, mert a szerb kalauz másodjára két kissé kapatos rendőrrel tért vissza, akik fejenként tízdináros bírságot akartak behajtani rajtuk, összesen százat. Csak jugoszlávul beszéltek ezek a sötét szemű, bajszos férfiak, így Tibor bácsi hiába hajtogatta konyhaangolul és -németül, hogy egyrészt nincs pénzük, másrészt nincs dinárjuk, harmadrészt nyolcan vannak, az összesen annyi mint nyolcvan. Végül Vica intézte el ezt is, száz magyar forinttal.

Másnap délután kászálódtak le a vonatról Dubrovnikban, összetörten, álmosan. Főbe kólintotta őket a napfény és a hőség. Meg kellett keresniük a kikötőt. Odacihelődtek a bőröndökkel. Mindenki Korin Emőkét és Vágó Annát irigyelte, az övék két pici keréken gurult.

Az a kínos hír fogadta őket a mólónál, hogy a délutáni hajó már elindult Korcsulára, a legközelebbire holnap reggel szállhatnak föl.

Vica sírva fakadt, amikor megértette, mit beszél a pénztárosnő. Annyit erőlködött, hogy minden klappoljon, és tessék! Gyuri átölelte a vállát, ugyan Vicus, tiszta haszon, addig szépen megnézzük a várost, biztos van itt dóm és múzeum! Inkább római romok, hüppögte Vica, Diokleciánusz palotája! – megmutatta az útikönyvben.

Csekély lelkesedést éreztek Diocletianus palotája iránt, de valahogyan el kellett ütniük az időt. Fejenként legalább két pohárral ittak a limonádéautomatákból, míg rájöttek, hogy a libudádá (vagy valami hasonló) drága és nem oltja a szomjat. Érdemesebb literes ásványvizet venni a büfékben. Ételre nem költöttek, ették a hazulról hozott maradék rántott csirkedarabokat, szikkadt szalámis zsömlyéket.

Egyikük sem mondta ki a nyomasztó kérdést: hol fognak éjszakázni? Vica abban bízott, találnak játszóteret vagy ligetet, alkalmas padokkal. Nyilvános vécé is kéne, hogy lemoshassák magukról az izzadságot. Végül találtak egyet, sajnos, pénzbe került, mindegy, rászánták, libasorban várakoztak, míg sorra kerültek.

Tibor bácsi lába beledagadt az új, kínai tornacipőjébe, elővette a szandálját: Még soha nem éltem át enynyire, mit jelent az, hogy ólomlábakon jár az idő! Már csak gondolatban nevettek, az ő tagjaik is fájtak. Joli lázadt föl legelőször, nászútról volt szó, nem násztúráról! Vica újra sírva fakadt. Gyuri megpuszilta mind a kettejüket, nyugi, lányok, ez egy kaland! Joli mellbe taszította, jóember, én már férjes asszony vagyok, nem kalandozok! Vica pedig: Jolán, névházassággal még kalandozhatol! Hatol? – ismételte Anna. Többen rávágták: Ötöl-hatol! – de a hangulat nem javult.

Vica újra megragadta a kantárszárat, három csoportba szervezte a társaságot, egy vigyáz a cuccokra, kettő sétálgathat, óránként váltás. 1. Vágó Anna, Rozsos Tibor és Nagy Karcsi. 2. Selmeczy Jolán, Tóth Gyuri és Szabados Vica. 3. Malek Laci és Korin Emőke. Oda-vissza ténferegtek a félkanyaros főutcán. A pénzés nyelvtudáshiány dacára elvarázsolta őket az eszpresszók, a kirakatok és a nemzetközi nyaralóközönség sokszínűsége.

Malaci és Emőke a tengerpart sarkáig kódorgott. Egy lakókocsi-bisztrónál három fehérre pingált fémasztalnál lehetett kávézni.

Hosszú lesz az éjszaka, vélte Malaci, az egyik megüresedő asztalhoz kormányozta a lányt, hozok kávét. Emőke nem tiltakozott, adjak pénzt? – tűnődött, elárulja-e, hogy nála több a dinár a megbeszéltnél. Az anyja az utolsó pillanatban a bőrönd titokzsebébe csúsztatott egy borítékot, melyre azt írta gyöngybetűivel: NEM VÁRT KIADÁSOK.

Malaci a kávé mellé briósra emlékeztető, szív formájú süteményt is vett. Emő nem volt éhes, de a mézes illat elcsábította. Kérdezte, mennyivel tartozik, Malaci legyintett, légy a vendégem! Úgy mosolygott, hogy Emőben fölvetődött, hátha a meghívás a régi jó barát helyett a nőnek szól. Á, biztosan tévedek.

Emő Sós II. Viktorral, egy győri sráccal járt, évfolyamtársával, aki a koleszban két emelettel fölötte lakott. Sós II. Viktor a gyógypedagógia focicsapatának kapujában azzal lett híres, hogy átlagosan minden második büntetőt kivédett.

Első randijukon kizárólag futballtörténetekkel igyekezett szórakoztatni Emőt, s amikor megtudta, hogy még soha nem látott focimeccset, addig kérlelte, míg a lány ráállt, hogy vasárnap megnézze. A csapat nemcsak az egyetemek közötti bajnokságon indult, hanem a BLASZ kettőben is, amiről Emő azt se tudta, micsoda, ezt azonban nem árulta el Viktornak.

A srác a kispad mögött foglaltatott helyet Emőnek, ő nem értette, miért, hiszen Viktor a kapuban állt, olyan messze, hogy csak a körvonalai látszottak a borús őszi időben. Aznap is kivédett egy tizenegyest. Társai a magasba dobták, Emőt leste föntről, amit a lány észre sem vett. 2:1-re győztek.

A csapat közös vacsoráján Viktor büszkén mutatta be a focistatársainak: Korin Emőke, a csajom! „A csajom” bántotta Emő fülét. Sós II. Viktort senki nem a választékos szókincséért szerette. Ha valami tetszett neki, azt mondta: komálom! Ha nem, akkor pedig: a valagam! Szarvason ezt nem használták a seggre, így Emőke pesti szlengnek vélte, elfeledvén, hogy a srác győri.

Viktor igen féltékeny természetűnek bizonyult. Ha Emő rúzsozott szájjal jelent meg a tantermekben, Viktor ráförmedt: Kinek rúzsoztad ki, mi? Emő vállat vont, magamnak, mert jól áll. Ugyan már, ha egy nő vörösíti a száját, az olyan, mintha közszemlére tenné a… – itt

Viktor olyan nyers szót használt a női nemi szervre, hogy Emőke összerezzent, néhány csoporttársuk fülközelben állt.

Mindezek fényében nem csoda, hogy Viktor először meg akarta tiltani, hogy Emő Korcsulára utazzon, különösen amikor elhangzott: közös nászút. Micsoda??? – Viktor nyakán vöröslöttek az erek. Nem úgy, te buta! – tiltakozott Emő, s kerek perec kijelentette, hogy kár a szót vesztegetni, megy a barátaival Korcsulára. Akkor Viktor úgy döntött, ő is utazik. Emő arról hallani sem akart. Óvatlanul elmesélte, a kapcsolat régiségét ábrázolandó, hogy a nyolcakból bakfiskorában kettővel is kavart.

Micsoda??? – Viktor szemében zöld láng gyúlt. Nem úgy, te buta! semmi komoly nem történt, még tizennégy se voltam!

Semmi komoly? – harsogta Viktor. Emőke pedig, vésztjóslóan keskenyre merevülő szájjal: Na idefigyelj, te Sós Kettő Viktor, itt a vége, ki vagy rúgva, én nem kínlódok veled! – maga is meghökkent. Készült már egy ideje arra, hogy levakarja magáról a focistát, de nem ilyen nyersen, hanem a gyógypedagógiai módszerek és a keresztényi alázat szellemében.

Tessék? – a fiú rázta a fejét, velem nem lehet csak úgy szakítani! De lehet. NEM!!! Szakítani mindenkivel lehet, mondta Emő, és reflexből kellett hátrébb rántania a fejét, mert a focista visszakézből ütött.

Emőke faképnél hagyta, abban a biztos tudatban, hogy a legokosabb döntést hozta. Viktor ajándékkal és levelekkel próbálkozott, még verset is írt a lánynak, mely inkább rontotta a helyzetet. Így kezdődött. „Úgy szeretlek, drága kis Emő, / a szívem dobog mint dobverő!” Emő szilárd maradt, majd beszélgetünk. Megígérte a focistának, hogy Korcsulán mindenesetre hű lesz hozzá. Most azonban, a szív alakú süteménnyel a kezében, erre már nem vett volna erős mérget.

A szomszéd asztalnál egy cigányvajdának látszó kövér ember vitte a szót. A többiek csak emelgették a poharat, amikor a vajda kezdeményezte. Talán születésnapja van, vélte Emőke. A terebélyes férfi barna hasa kilátszott a fehér alapon fekete csíkos ing alól. Odabiccentett nekik. Emő zavartan félrefordult. Ez idejön, dünnyögte Malaci, azt hiszi, cigány vagyok. És nem? – Emő.

A vajda már az asztaluknál magasodott, két tenyerével odatámaszkodva. Srgci mrguci vergaci – valami ilyesféle jött ki a száján, a nikotintól barnás fogak közül. No speaking Yougoslave, felelte Korin Emőke. A férfi düllesztette a szemét, s a lányénál is gyatrább angolságú szózatot tartott arról, hogy semmi jugoszláv, ő szerb, és szerbül beszél, a horvátok mind hülyék, ide az ember legföljebb nyaralni jön, vagy hajózni, mint ő.

Emőke csak hozzávetőlegesen értette s fordította Malacinak. Ti honnan? – a vajda. Magyarország. Aha!

– a férfi tenyere alatt kissé meghajlott az asztal. Jobbrabalra pillantott, majd halkan: Háromszáz dinár per kopf átviszlek titeket motorcsónakon a túloldalra Olaszországba, háromötven, garanciával! Nincs annyi pénzünk, bökte ki Emő. Kettőötven. Annyi sincs. Gondolkodjatok! – a cigányvajda visszaült híveihez.

Malaci füle vörösödni kezdett, a barátai tudták, ilyenkor ideges. Úgy tett, ahogyan a nagydarab ember kérte. Elképzelte, milyen volna partra szállni Olaszországban, a konvertibilis valutaövezetben. Garanciával. Kár, hogy egy kukkot sem beszél olaszul. Cigányul sem.

Izgalmas volna disszidálni, új életet kezdeni – Korin Emőkével.

Malaci álmában sem remélte, hogy ilyen jó csajt lőhetne magának, azokat Gyuri és Tibor bácsi szokta lehalászni. Emőre is rávetődtek mind a ketten, még Lencsibaba korában, nem világos, hogy párhuzamosan vagy egymás után.

Olaszországban Emőke talán vele maradna, idegen környezetben ő volna az egyetlen, akire számíthat, a magyar múltat és nyelvet jelenthetné neki.

Vagy ki tudja… nyomban lecsapnak rá az olasz kaszanovák a sötét napszemüvegükben. Malaci mozivásznon látott ilyeneket, a szegedi egyetem filmklubjában gyakran vetítették Fellini filmjeit. De… összes vagyona kétszázharminc dinár. Ha le is alkudná az árat, mihez kezdjen a kapitalizmusban? Nincs se ismerős, se kapcsolat. Anélkül lélegzetet venni se lehet. Á… a szocializmus olyan, mint a bőrszín, egész életre szól.

Emőke azon a vicces képeslapon merengett, amelyet az anyjának írhatna Olaszországból: „Drága anyuci, kösz, hogy végül elengedtél,

mondván, egy kis szabadság nekem is jár, látod, élek ezzel a szabadsággal! Viszlát.”

Mind a kettejükre rátört a nehezen érthető vagy megfogalmazható hangulat, melyet legközönségesebben rosszkedvnek hívnak. Szótlanul bámulták a kora este szélhullámaitól fodros tenger sötétedését. Idejük letelt, visszatértek a találkahelyre. A bőröndöket és táskákat egy hosszú lépcsősoros épület előtt hagyták, ahol az ügyeletesek aránylag kényelmesen ülhettek a fokokon.

Sehol senki. A csomagok is eltűntek. Mi történt? Szaladtak a pályaudvar irányába, aztán vissza a büféhez. A vajda azt hitte, rászánták magukat a csónakútra, jelentőségteljesen bólogatott, mint aki sejtette, hogy így lesz.

Malaci észrevette, hogy jobbra, a bástyának látszó építmény melletti emelkedőn Tibor bácsi kanyarodik a házak közé, két bőrönddel, hóna alatt sportszatyorral. Arra! – kézen fogta Emőt, és futóra vette. Imádta, hogy akadt ürügye a testi érintésre. A lány csöpp keze izzadt, szerette volna kiszabadítani, de Malaci csak akkor engedte el, mikor utolérték a többieket.

A hosszú lépcsősoros épület a helyi színházé, mesélte Vica. Amikor a nézők gyülekezni kezdtek, öt-hat túlbuzgó horvát huligán elkergette onnan a turistákat, csomagjaikat lehajigálva.

Hazafias idióták! – Anna. A horvátok mind hülyék, idézte Emő a cigányvajdát. A leghülyébbek a magyarok, hagyják magukat elzavarni! – Kobra. Szerinted verekednünk kellett volna, hogy bevigyen a rendőr? – Gyuri. Mindegy, keressünk valami helyet, ahol kihúzhatjuk az éjszakát! – Vica.

Másztak fölfelé a lejtős utcán, sajgó derékkal, fogantyú törte kezekkel, míg több kanyart követően a sziklacsúcsra jutottak. E köves meredélyről elébük tárult a mind sűrűbb homályba vesző tenger.

Ezért a panorámáért érdemes volt fölstrabancolni!

– Gyuri. Vica legszívesebben a nyakába ugrott volna, attól tartott, a többiek őt hibáztatják.

Kigyönyörködték magukat. Kezdtek fázni. Senki nem készült arra, hogy az Adrián hideg is lehet. A fiúk egy lapos mélyedés köré

tornyozták a csomagokat, a bőröndöket álló helyzetben, hogy fölfogják a víz felől fújó szelet, mely a sötétedéssel egyenes arányban kapott erőre. Esőkabátok és törülközők kerültek a földre. Ez lesz a nyoszolyánk! – Tibor bácsi. Anna gondterhelten guggolt oda, mi van, ha felfázunk? Majd összebújunk! – Gyuri.

Annát e válasz nem elégítette ki, hosszú sportszatyrából pulóvert, tréningalsót és fürdőköpenyt cibált elő, mindent magára vett. Úgy nézett ki, mint egy kék-fehér csíkos medve.

Valamennyi csillag kivirult az égkupolán. Összegömbölyödtek, próbáltak elaludni. Gyurinak sikerült, horkolt, mint a régimódi gőzmozdonyok. Joli füttyögetett, remélve, attól abbahagyja. Kobra a vécépapírra esküdött, könnyű kézzel becsúsztatott egy lapot Gyuri szájába. A horkolás nem csillapult, ám ettől fogva zizegett is. Vica próbálta fölébreszteni simogatással, lökdöséssel, nyakba fújással, mindhiába. Joli, Anna és Emő tornagyakorlatokkal gyötörte gémberedett tagjait, ha már úgyse megy az alvás.

Tibor bácsi és Malaci lassacskán követte Gyuri példáját. Kevéssel ezután arra ébredtek, hogy a hajnali napfény csípi a szemüket, ahelyett hogy melegítene. Vica és Kobra elment, hogy reggelit szerezzenek. Friss zsömlével és poharas kakaóval tértek vissza.

Ezúttal a komp indulása előtt egy teljes órával ott várakoztak a kikötőben. Amikor a hajó ellendült a parttól, fáradtságuk és állott kedvük helyét elfoglalta a tengeri utazás izgalma. Most hajóztak először a nagy kék országúton.

Kobra kezdte a kurjongatást. Héjja-héjja-héjjahóóó! Először Tibor bácsi csatlakozott, aztán az egész csapat. Végül a fedélzeten ücsörgő többi turista is beszállt. A diadalmas kórus hangját visszaverte a Peljesac félsziget hegyvonulata. Valahol a messzeségben kirajzolódott Korcsula szigete. Megéljenezték.

Malaci berekedt, s Tibor bácsi hangja is fokozatosan elfogyott. Megfáztatok a bérci tetőn! – Vica. Szétrántotta a cipzárt a könyv méretű fekete válltáskán, mely a korcsulai nászút során kapta a „kis tatyó” nevet. Amilyen picinek látszott, oly végtelennek bizonyult a tartalma. Nem tudtak olyasmit kérni, amit Vica rövid keresgélés után ne vett volna onnan elő, győztes mosollyal. Varrókészlet.

Zseblámpa. Ragtapasz. Szemüvegcsavarhúzó. Bicska. Kiskanál. Toll. Papír. Olló. Nagyító. Iránytű. Gyógyszer.

Vica ágyúlövésszerű tüsszentéseket hallatott. Helyesbített: Megfáz*tunk!* – Kalmopyrint osztott szét. Teát is tudsz főzni? – Gyuri. Azt deb, de adhatok egy kadál bézet! – mondta teli orral, s mutatta a kis mézesflakont.

Korcsula egyik szűk utcájában állt a ház, amelynek első és második szintjén kaptak szobákat. Minthogy Sneci nem jöhetett, Vica költözött be Jolihoz, amivel élcek sorozatát vonta magára. Ahhoz a szobához nyitott terasz is tartozott, ott gyülekezett a banda reggelenként és esténként, hogy a boltban beszerzett kenyeret, felvágottat, sajtot, paprikát és paradicsomot megegye.

Vica ismertette a gondosan összeállított napi programot. Strandolás a kelleténél sziklásabb tengerparton, aztán egy kis városnézés. Szent Márk-székesegyház, Tintoretto oltárképével (1550). Gabrielis kastélya (XVI. század). Fejedelmi udvar (XIV. század.). Fölmászatta a társaságot Marco Polo szülőházába is, amely a lépcsőfordulók után egyetlen tetőterasznak bizonyult.

A németet selypítve beszélő asszony, aki beengedte őket, amint megtudta, hogy magyarok, izgalomba jött, elmagyarázta, hogy a tizenkettedik században a sziget többször került magyar uralom alá, bár még többször tartozott Velencéhez.

Istenem, Velence! – nyögte Malaci, de csak Emőke tudta, mire céloz. Később beavatták a többieket. A hangulat elfancsalodott. Joli azt mondta, fél karját odaadná, ha Rómában, Firenzében vagy Nápolyban élhetne. Tibor bácsi kérdését – honnét tudja, még egyikben sem járt – elengedte a füle mellett. Kobra helyeselt, nemzetközi zenei karrierről képzelegve. Anna a *Római vakáció* helyszíneit emlegette, s közölte, az olasz fővárosban ugyanolyan rövidre vágatná a haját, mint Audrey Hepburn a filmen. Vicának eszébe jutott, hogy a főszereplő épp Anna hercegnő.

Gyuri nem akart disszidálni. Tibor bácsi sem: Magyarok vagyunk, mit keresnénk odakinn? Többet, mint idebenn, vágta rá Malaci. Gyuri erre, hogy a pénz nem minden, „szivet cseréljen az, aki hazát cserél!" Ez valami sláger? – Joli. Nem, Tompa Mihály verse, Levél egy disszidált barátomhoz! – Gyuri.

Emő ezt kétségbe vonta, a disszidálást akkor még nem mondták, talán kivándorolt. Gyuri nem szólt semmit. Más sem. Mindannyian átélték, hogy létezésük alapvető fordulópontja volna, ha rászánnák magukat.

Hiába – nem rendelkeztek nyolcszor háromszáz dinárral. Továbbá a vajda garanciáját sem vehették készpénznek. Megtörténhet, hogy a jugoszláv vagy az olasz határőrség – vízirendőrség? – lekapcsolja őket.

A harmadik üveg bor végén jártak, mindig más szaladt le utánpótlásért az utca túloldalán lévő kis üzletbe, mely sokáig nyitva tartott. A szembeni szürke épület kilenc tájt teljes sötétségbe borult, aggok háza volt. Nappal beláttak az udvarra, sötét kendős és ruhás vénaszszonyok ültek kerti székeken, megfáradt varjakra emlékeztetve. Úgy látszik, a férfiak már kihaltak mellőlük. Csak egy tévékészülék szürke villogásából látszott néhány csík az egyik zsalugáter résein át.

A bávval a méhhel egy az utunk, a jelszavunk munka és – IGYUNK!

Malaci vonogatta a vállát, ittunk már jobbat is. Profik vagyunk, visította Kobra, bármitől be tudunk rúgni!

– eljátszotta szájharmonikán a Marseillaise-t. Az Internacionálét. A Himnuszt. Vica pisszegett, késő van, halkabban, már fölkopogtak a tulajék!

Másnap csak tizenegy tájt értek le a szabad strandra. Hamar foszlósra égtek, noha a kis tatyóból Vica elővarázsolta a bergamottos napolajat. A síkos üveg kézről kézre járt.

Malaci lábába a tengerben belement egy tüske, talán vízisüné. Tibor bácsi szerint olyan állat pedig nincs. Csipesz van! – jelentette Vica. Éljen a kis tatyó!

– Gyuri. Vica kihúzta Malek Laci lábából a tüskét. Fájt neki. De az jobban, hogy már nappal is Korin Emőkéről ábrándozott, pedig az ügy jottányit sem haladt előre. Félt vallomást tenni.

Szemmel láthatólag Emő és Anna élvezte leginkább a nap tüzét s a tenger hűvösét. Pedig Emő csak kutyaúszást tudott, Anna semmilyet, mustársárga övgumit hozott magával, az tartotta a felszínen. Ha kilyukad, mi lesz veled? – Malaci. Tanította mellúszni

Emőt. Az oktatás ürügyén könnyed érintésekre nyílt alkalma, Emő számára ezekből vált világossá, hogy nem téved. Ajjaj. Szerette Malacit, vagy inkább kedvelte, de… De, de, de. Várta az alkalmat, hogy tapintatosan leszerelhesse.

Imádok élni! – sikította a délutáni fénybe Selmeczy Jolán. Lóbálta mindkét karját, s egy felhőfejessel a tarajos hullámokba vetette magát, röppályáján még hozzáfűzve: És imádlak titeket! – ebből azonban csupán ennyi hallatszott: És im…

A többiek mégis értették. Ez szállóige lett. És im! Fokozatosan fejlődött. És ima! És impala! És íme! És imide! És Immanuel Kant!

Éjszaka a teraszon Vica csókolózott Gyurival a gyertyafényben, amikor azt hitték, a többiek már az igazak álmát alusszák. Az egész csapat őket skubizta a sötét nagyszoba ablakából. Ettől Kobra fölbátorodott, simogatni kezdte Joli hátát. Ők ketten az alsó szobákhoz tartozó vécébe zárkóztak be. Joli nem vacakolt, pillanatok alatt kibújt a halásznadrágból és a bugyiból, s hátat fordított: Gyerünk, Kobra kígyó, elvégre nászút!

Malaci sétálni hívta Emőt. A parti sétány kerthelyiségében zenekar játszott, sírt a szaxofon, könyörgött a gitár, durrogtak a dobok. Malaci fejet hajtott, ahogyan egy filmbéli bál menüettezői csinálták, táncra perdítette a lányt a járdán. Emő belefeledkezett a ritmusba, egészen addig, míg érzékelte, hogy a srác ujjai a melltartója vízszintes pántját babrálják a blúzon át. Lefékezett, te, szerintem ezen már túl vagyunk! – a focistának tett ígéretére gondolt, de nem említette.

Malaci lehorgasztotta a fejét. Emő fölemelte az állánál fogva: hölgyválasz! – ettől kezdve a lány vezetett. Megállt az idő, az égen néma álló csillagok, satöbbi. Így éreztek, s véletlenül épp ezt játszotta a zenekar, igaz, szerbül. Visszatért a basszusgitáros, valószínűleg a vécéről, s a mély hangok megtámasztották a zenét.

Emő is imádott élni, és imádott táncolni. Kettejük mozdulatainak természetes összhangjától elbizonytalanodott. Kivirágzott a csillagsereglet odafönn, s imbolygott a háromnegyed hold. Amikor Malaci a vállára ejtette a homlokát, Emő átölelte. Zsongott a tenger. Már ciki lett volna tiltakozni, Emő hagyta, hogy Malaci lesmárolja és

tapizza. A hervasztással várhatok reggelig, gondolta. És Immanuel Kant!

Az utolsó napot az éjjeli párosításnak megfelelő elrendezésben töltötték. Emő tovább halasztotta a hervasztást, majd a kompon. Vagy a vonaton. Vagy odahaza, úgyse látják egymást egy darabig.

Joli nem csinált ekkora ügyet abból, amibe Kobrával keveredett a vécében, a jelek szerint Kobra sem akart romeoésjúliázni. Gyuri viszont magától értetődőn telepedett Vica mellé a fürdőlepedőre.

A búcsúestére Emő két üveg sligovicát tett a közösbe. A bávval a méhhel egy az utunk, a jelszavunk munka és – IGYUNK!

Friss fehér kenyér, jugoszláv mortadella és egy nevenincs kenősajt került a terasz sánta asztalára.

Gyuri vetette föl, hogy egyetem után meg kéne próbálniuk egy helyen vállalni munkát. Ugyanabban a városban? – Malaci. Minimum, de ha lehet, ugyanannál a vállalatnál! keresünk egy jól menő állami gazdaságot, az agrárosok vezetik a földművelést, a gyümölcstermesztést és az állattenyésztést, majd elosztják egymás között, Vica lesz a jogász, Emő az iskola igazgatója, Joli az óvodáé, én meg Tibor bácsival megnyitom a patikát.

Szóba került Sneci nagybátyja (főfejes a Bábolnai Kombinátban), aztán Ria néni, és Dani néhány befolyásos rokona, mint akik segíthetnek.

Dani tulképp miért nem jött velünk? – Malaci. Vica habozott: Nem hívtuk… Anna miatt. Énfelőlem itt lehetne, mondta Anna, kit izgat már Dani? Úgy látszik, nem téged, gondolták többen. Ő hova jár? – Malaci. Anna vonogatta a vállát, fogalmam sincs. Most ez komoly? – Gyuri. Komoly… mi már nem vagyunk kapcsolatban.

Emőke tudta, Danit felvették az ELTE-re, földrajz– biológiára, aztán kibukott. Tavasszal sportútra ment, valami magyar–angol focimeccsre, és kinnfelejtette magát. Disszidált?! – ezt Vica kérdezte. A Wolverhampton–Fradira? – ezt meg Tibor bácsi. Emő bólintott Vicának, a csapatokat nem tudta.

Gyászos csönd lett. Mintha Dani halálhíréről értesültek volna. Az a piszok már megint egy brosúrával előttünk jár, gondolta Malaci. Emőnek újra eszébe jutott Itália, háromszáz dinár per kopf.

És én mit csináljak majd Bábolnán? – Anna. Biztos kiad üzemi lapot a Burgert Róbert, mondta Malaci, akkor pedig nyomda is van, ha nincs, majd te csinálsz! Vágó Anna az újonnan alakult Könnyűipari Műszaki Főiskolára járt Pesten, nyomdaipari szakra, és két hónapja a tanszékvezető szeretője volt, ezt azonban nem kötötte barátai orrára.

Kobra az iparszerű kukoricatermelési rendszerről tartott kiselőadást, IKR-ként emlegetve, amikor valaki kopogott a nyitott ajtó üvegén. Úristen, sikította Joli, Snecikém!!!

Schneider Miklós lépett a teraszra, fekete tréningruhában és bukósisakban, kezében steppelt hátizsákkal. Mint kiderült, Emő anyja valóban segített megszereznie a kilépőablakot, barát ismerőse és ismerős barátja révén. Sneci kölcsönmotoron érkezett, egy viharvert Danuvia 125-ösön, másfél napig tartó dübörgés után. Alig állt a lábán. Joli leültette névférjecskéjét maga mellé. Sneci nemzeti hősként fogadta a gratulációkat s az elébe tolt ételt-italt.

Az ifjú névházasok hamar nyugovóra tértek, Vica lehurcolkodott Emőhöz és Annához.

A csapat reggel tudta meg, hogy Sneci rábeszélte Jolit, maradjanak még két napig, hozott magával elég dinárt. Szerencsére a legkisebb szobába nem várt új vendéget a háziúr, megkapták feketén, a rendes ár kétharmadáért.

Amikor a többiek kicipekedtek a komphoz, Joli és Sneci úgy kísérte őket, ahogyan a szülők szokták a táborozásra induló gyerekeket. Joli fehér zsebkendővel integetett, amit keszkenőnek nevezett.

Bámulták a távolodó hajót, amelyen a barátaik a korlátot támasztották. Sneci szép csöndesen elmesélte, hogy voltaképp miért sértett az ő kiutazása közérdeket. Ria néni derítette ki.

Schneider Miklós azért került a BM feketelistájára, mert egy hajdani katonatársuk, Imrus, tavasszal meghívta a születésnapjára, Budapestre, történetesen március 15-én. A fővárosi egyetemisták a Petőfi-szobornál gyülekeztek, hogy megünnepeljék a negyvennyolcas forradalmat. Imrus ezt meg akarta mutatni Snecinek.

A rendőrök váratlanul oszlatni kezdték a tömeget. Imrus történelem szakos volt, s a szervezőbizottság tagja, így történetesen tudta, hogy a kari KISZ-bizottság kért engedélyt a rendezvényre. Előrefurakodott. Sneci követte. A rendőrök igazoltatták és bevitték mind a kettejüket. Bizonyára nyilvántartásba kerültek. Ennyi történt.

Joli nem akarta elhinni, hogy emiatt megtagadnák valakitől az útlevelet, pláne hogy Jugó azért mégse nyugati ország. Pedig igen, mondta Sneci, és ez semmi ahhoz képest, hogy Imrust kirúgták az egyetemről, esztergályos lett Csepelen. Joli, aki az imént fordított hátat szülővárosának és Romániának, hogy végre szabadon élhessen, elsírta magát: Ilyen van? Nyugodj meg, csak ritkán!

Visszasétáltak a szállásukra. Joli megmutatta a tetőteraszt, s onnan az aggok menhelyének udvarát a sötét ruhás vénasszonyokkal.

Sneci az oldaltáskájából előhúzott egy staniclit, Joli kezébe nyomta, s a lány négy ujját rászorította. Mi ez?

– Joli. Majd kiderül, motyogta Sneci.

A staniclban kis kartondoboz. Abban pici bőrbatyu. Abban pedig egy csillogó szitakötő, nem, szitakötős gyűrű. Mi ez? – ismételte Joli, még egy gyűűrűű? és ilyen súlyos? Igen… – Sneci átélte saját gesztusa emelkedettségét. Ne hülyéskedj, Snecikém, névházassághoz csak névgyűrű jár! Pontosan… fordítsd meg!

A szitakötő fenekére parányi betűkkel odavésték: Selmeczy Jolán. Te megőrültél! – szakadt ki a lányból. Sneci nem tudta, hogy az ajándék árára érti, vagy a méretre. Joli közben fölpróbálta, csak a középső ujjára illett.

Odalenn az öregasszonyok jugoszláv károgása fölhangosodott. Sneci megbánta, hogy gyűrűt hozott, ezüstből, cirkónium kövekkel. Tanulta kémiából a cirkóniumot, ZrO_2. Rostos cirkonérc vagy cirkónia, féldrágakő, a gyémánt helyettesítője. Az oxidok és hidroxidok ásványosztály tagja. Fontos kerámiaipari alapanyag, magas olvadáspontja miatt atomerőművek fűtőelemeinek burkolására is használják.

Joli el se tudta képzelni, hogyan fogadhatná el ezt az ékszert, azok után, hogy kefélt Kobrával. Amit hamarosan el kell mondania.

Az öregasszonyok egy része kitipegett az úttestre, izgatottan hadarásztak, s mutogattak valamerre. Mi történt? – kérdezte volna Sneci, ám abban a pillanatban megszólaltak a légvédelmi szirénák, olyan élesen, hogy Joli a fülére tapasztotta a tenyerét.

Ha a teraszon lábujjhegyre álltak, balra láthatták a kikötő sarkát, jobbra pedig a sziget belsejébe vezető parti út egy szakaszát. A tengeren motorcsónakok és bárkák igyekeztek Peljesac felé, a lejtős betonúton autók túrták föl magukat, kínlódva bőgő motorral. A szirénák harsogtak tovább, a vénasszonyok arcán rémület. Gyere! – Sneci nem kért, parancsolt, az útleveled és a pénzed hozzad, a többi le van szarva! Joli nem moccant, erre a fiú megrántotta karját, siess már! kitört a háború!

A harmadik világháborúról azokban az években sokat írtak a magyar napilapok. Joli megértette: mindennek vége.

A ház előtt próbált tudakozódni a vénasszonyoktól, közös nyelv híján kudarcot vallott. Miki már berúgta a Danuviát, s egy kézmozdulattal maga mögé pördítette a lányt. Néhány perc alatt a kikötőbe értek, ahol a komp – talán az utolsó? – épp elrugaszkodott a parttól, a szokásosnál hevesebb hullámokkal küzdve. Elkéstünk, gondolták.

A főtéren a templomi harangok is szóltak, de elnyomta őket az ádáz szirénaszó. Mennünk kellett volna haza a többiekkel! – ez gyötörte őket. Sneci leállította a motort. Egy szalmakalapos, hórihorgas fiú jött feléjük a mólótól. Sprechen Sie Deutsch? – kiáltott rá Miki. Természetesen, válaszolta a srác berlini dialektussal. Tőle tudták meg, hogy nem háború – erdőtűz. A sziget fenyvesei lángra lobbantak, bemondta a helyi rádió német adása. A csónakok és autók azért sietnek oda, hogy segítsenek az oltásban.

Sneci megköszönte. Leült a járda szélére. Joli is. Lihegtek. Nem néztek egymásra. Nincsenek rendben az idegeim, gondolta Sneci. Pedig én tudtam, hogy nem, gondolta Joli, hát… sejtettem.

A kora délutáni verőfényben visszaültek a motorra. Sneci látni akarta a tüzet, fölzavarta a Danuviát a lejtőn. Sűrű füstbe kerültek. Visszafordultak. A szállásuk előtt újra a német fiúba botlottak, ő is ebben az utcában vett ki szobát. A vénasszonyok már visszarajzottak az udvarukba.

A szalmakalapos elmesélte, hogy van itt egy pici sziget, amelyen sok a különleges szitakötő, szeretné megnézni. Motorcsónakot kell bérelni, hármuknak nyilván olcsóbb. Joli mutatta neki a gyűrűjét, a srác hümmögött, biztos, hogy nem tudtatok a szitakötők szigetéről?

Amikor a kishajó vezetője, egy szürke szakállas öregúr meghallotta, hogy Joli és Sneci nászutasok, kettejüket ingyen vitte át. Kacsingatott, mintha arra számítana, hogy odaát a szigeten kerül sor a nászra.

Darabos németséggel, kézi hangosbeszélőn adta a fedélzeten szorongó kilenc külföldi tudtára, hogy a művészek nagy előszeretettel mintázzák a tündérek szárnyát a szitakötőkéről. Az se véletlen, hogy az indiánok szerint a szitakötő az álmodásnak az… izéje… – a jelkép szó nem jutott eszébe németül.

Jobbra és balra két szólamban sistergett a tenger.

Mindenkitől, mindenkitől! Kérdezem tisztelettel:

Mit keresek én, Schneider Miklós (alias Sneci) az agrár szakon?

Állatorvosira kellett volna. A négylábúakat jobban szeretem, mint az embereket, és ők is jobban szeretnek. Még a madarakat is jobban szeretem, lábszámtól függetlenül, csak a mocsadék galambokat utálom, kezdve a békegalambon.

Mit keresek én ebben a sötét odúban, Szeged külsőn? Még ha olcsó volna! A házinéni heti egyszer enged be fürödni. Hogy van az, hogy még a koleszba se vettek föl? Akkor legalább együtt lehetnék Malacival és Kobra Karcsival. Bár ők is külön épületbe kerültek, állítólag ritkán futnak össze.

Micsoda buli lett volna, ha öten együtt lakhatunk! Négyen, mert Tóth Gyuri ebbe is szerencsés, idevalósiként otthonról jár be. Tibor bácsi se panaszkodhat, távoli rokonoknál kapott egy kis különbejáratú szobát, a család tejbe-vajba füröszti, etetik, itatják, néha pénzt dugdosnak a zsebébe.

Én meg kajálhatok a menzán, hétvégén is. Egy évbe telt, mire meg mertem kérdezni, mért hívják itten azt a minikalácsot, amit reggelizek, úgy, hogy O BANÁN. És a francba, hát Orosházi Banános! Csak nem fért rá a cédulkára az ára mellé. Életembe se hallottam, hogy minálunk ilyet sütnének.

Mit keresek én Orosházán? Csak nem az Orosházi Banánost? Nem csoda, ha ritkán megyek haza. Semmi közöm a szüleimhez. Miótától az eszemet tudom, azt hallom, hogy az apám a Határban dolgozik, hehehehahaha! Határ a külső kocsma neve. Hú, milyen vicces… röhög a vakbelem. Anyu meg, mintha a saját öreganyja volna, siratóasszonynak öltözve sertepertél a sparherdnél, vagy kinn matat a konyhakertben, s hajtogatja: Nem lesz ennek jó vége! Mi az, aminek nem lesz jó vége? Viszont az eleje jó volt? És a közepe? Egyáltalán, hol tartunk most?

Az apám rokkantnyugdíjas, amióta leesett a teherautó platójáról, anyu cukorbeteg. Én is ilyen emberi rom leszek az ő korukban? Apám iszik, anyám mániákusan főz, és ha már, akkor eszik. Tömi magát. Arra büszke, hogy az ő tyúkos káposztája milyen franyesz. Hogy a szomszédasszonyok kérik a receptet, de nem adja, mert azt még szegény jó édesanyjától örökűte. Sose bírja megállni, hogy ne tegye hozzá: Más semmit se örökűtem szegény jó édesanyámtó’ Isten nyugosztajja.

A szegény mindig együtt jár a jóval.

Közben a tyúkos káposzta cigány kaja, Malacitól tudom. Malaci mániákusan főz, és a krumplimóringjára büszke, pedig az lényegében köret. Én nem szeretem a krumplit hagymásan és erősen.

Arról se bírom leszoktatni drága jó szüleimet, hogy Snecinek hívjanak. Nekem a Sneciről az a nimola hal jut eszembe, aminek csak annyi a szerepe ezen a földön, hogy a vízi ragadozók megegyék. Alburnus alburnus charusini. Másodikban egy gyönge pillanatomban halbiológia speckolra mentem, ami aztán tényleg! A snecinek szélhajtó küsz a böcsületes neve, a pecások kis szélhalnak is hívják. Hét-tíz centi, két-három deka. Hát ilyen vagyok én? Jó, tudom, a Schneider miatt, a tata volt a nagy Sneci, apám a kis Sneci, én meg csak simán Sneci. Már azért abba lehetne hagyni!

Mit keresek én Szegeden? Életem legnagyobb tévedése, hogy az agrárra jöttem, a haverok miatt. Ha Kobra Karcsi beleharmonikázza a fülembe a kedvenc nótámat, azt hiszi, örömöt okoz, pedig attól sírnom kell. Nem tudja, hogy Jolitól tanultam. Úgy meg vagyok keseredve, mint a fűzfa tekeredve, úgy meg vagyok búval rakva, mint a rózsafa, tovább is van, de elfelejtettem, lala-la-la, la-la-la-la,

úgy meg vagyok keseredve, ahogy a hold tekeredve, ez a vége. Jaj. Joli hol van? Miért nem jelentkezik? Névházasság, névházasság, de azért, de azért! Biztos Pesten kavillózik, ha ugyan ki nem szökött Bécsbe vagy Münchenbe, ahogy mindig akarta. Münken, úgy mondja, még ez is jól áll neki. Jaj, jaj.

Mit keresek én Magyarországon? Ahol majdnem mindig fázok. Nekem délen kellett volna születnem, a trópusokon, a tarhonyaszárító meleg az én világom. Ellennék a tengerparton, banánon és vízen. A szitakötők szigete, az kéne nekem, beválnék éjjeliőrnek. Nappali őrnek is. De mér kéne őrizni a szitakötőket? Minden rovar fél tőlük. Brehm szerint ők a rovarvilágban a sólymok. Száguldoznak összevissza, úgy csapnak le a legyekre és lepkékre, mint a zuhanóbombázók. Annyi fáradságot se vesznek, hogy félrevonulva egyék meg az áldozatot, röptükbe zabálnak, a zsákmány darabjai lehullnak, s ők már vadásznak tovább. Ezt se mondtam el Jolinak, amikor a szigeten magyarázta, hogy a szitakötő a könnyűvé vált kereszt szimbóluma, azt jelképezi, hogy a földi bilincsek és nehézségek fokozatosan megszűnnek, az élet magasabb szintjére léphetünk. Mikor??? Azok után, hogy láttuk azt a hadseregnyi szitakötőt Korcsulán, igazán történhetne már valami!!!

Egy rohadt levelet írhatna! Egy levlapot, minimum. Kösz, jól vagyok! Ennyit megérdemelne a hülye balek névférj. Telefon is van a világon. Joli hirdeti, hogy utál telefonálni, mer úgy nőtt föl Váradon, hogy a lakásukban sose lett telefon. Micsoda baromság, hány év múlt el azóta, meddig számít, hogy mi volt régen?

Fogadok, arra van neki ideje, hogy a naplójába firkáljon esténként, azt Korcsulán se hagyta el. Ami fontos neki, arra figyel az ember. Néki, ahogy ő mondja.

De az úristenit, azért az csak számít, hogy benne van a személyimben: NŐS!

Hol a nő???

Feleségem Schneider Miklósné

Szül. Selmeczy Jolán

Ha meghalok: Özvegy Schneider Miklósné Kedves Vica,

Szerettem volna, ha beszélünk, és nem kell leírni ezeket. Sajnálom, ha azt hiszed, hálátlan vagyok! Örülök, mint majom a

farkának, hogy átjöhettem, tisztába vagyok, hogy elsőként néked neked köszönhetem, napnál világosabb, hogy te szervezted össze az egészet! Amit Schneider Miklósnak és a nyolcaknak köszönhetek, azért is hálás leszek, amíg csak élek!

Igazad van, nem volt rendes, hogy kitűntem a képből Korcsula után. De semmiképp nem akartam a nyakatokon maradni, főleg nem Ria néni nyakán. Pestre hívott egy váradi ismerősöm, nála lakhattam az első hetekben, míg kialakultak a dolgok, ha ugyan kialakultak.

Azt pedig főleg szívből nagyon sajnálom, ha Sneci lelkébe tapostam. Mentségemre szóljon, én komolyan gondoltam, hogy ez „csak" névházasság, és nem igazi holtomiglan-holtodiglan. Értem a leveledből, menynyire neheztelsz, amiért azon az éjszakán összefeküdtem Kobra Karcsival a toalettban. Hidd el, nem volt tervezve, csak így alakult, más az, amit az ember lánya akkor csinál, amikor sokat ivott. Írod, hogy te sose iszol sokat, s ha mégis, akkor se veszted a fejedet el. Irigyellek. De attól, hogy én ilyen belemenős vagyok, ne haragudjál rám. Nem vagyok mocsok, csak csupán megragadom a kínálkozó alkalmakat. Magyarán: szeretek dugni, na!

Egyikünk se szűz, és nem tettünk semmi kárt egymásban Kobrával, úgy emlékszek, ő is élvezte, nincsenek igényei, ahogy nekem se, lelkifurdalásom sincs. Még egyszer: szívből sajnálom, ha Sneci megbántódott. Azzal búcsúztunk el, hogy ugye mi jóbarátok vagyunk, azok is maradunk. Kérlek, mondd meg neki, hogy a szitakötős gyűrűt természetesen nem tartom meg, hanem vissza fogom adni. De úgyis találkoznunk kell majd a válás miatt.

Különben se eltűnés, csak sokat dolgozok, mert szeretnék jutni egyről a kettőre. Nagy hátrányom, hogy nem sikerült diplomát szereznem, mint tinektek, közepes leányálom a kőbányai óvodában robotolni dadusként. Ez jut, micsináljak. Még azért is kaparnom kell, hogy szakképzett óvónő legyek, járok estire. Mögöttem nincs gazdag rokonság, aki elindíthatna a csupa nagybetűs életbe, nem számíthatok örökségre se. Képzeld, most halt meg a nagynéném Szentesen, tőle egy fűnyírót örököltem, s a gyomorfekélyét. A fűnyíróért el se mentem. A gyomorfekély köszöni, megvan. Ilyen jól állok!

Hetenkint négyszer munka után éjjeli portás vagyok egy külvárosi szállodában, amit durvább névvel is illethetnék. Ne terjesszed! Az a fő feladat, hogy a kanos vendégeknek kurvákat kerítsek. El se hiszed, milyen olajozottan megy ez, fényképes katalógus van összeállítva a stricik által, adatokkal s telefonszámmal, csak be kell mondani a nő sorszámát, akit a vendég kiválaszt, félórán belül odahozzák 1500-as Zsigulin, azt annyi.

Kaptam egy manzárdszobát itt, a szladi címére írhatsz nekem, és a központi számon elérhetsz (428–182). Vicus, bocsáss meg, komolyan! Jelentkezzél, hogy nincs öri-hari, jó? Megadhatnád a címem-számom Snecinek, s a többieknek is.

Írod a dalt, aminek a szövegét Sneci elfelejtette. De nem erdélyi, hanem moldvai. Szegény jó nagyanyám énekelgette, így megy:

Úgy meg vagyok keseredve, mint a fűzfa tekeredve, úgy meg vagyok búval rakva, mint a parlagi rózsafa, megyek az úton lefelé, senki se mondja, gyere bé, gyere bé, öleljelek meg, csókot adok, leültetlek, úgy meg vagyok keseredve, mint az újhold tekeredve.

Majd egyszer eléneklem neked. Nektek. A nyolcaknak. Ugye lesz rá mód?

Szeretlek, mint régen, Vicuskám!

Emlékszel, mikor nálad hagytam a kislánykori naplómat, te folytattad, míg a végén visszaadtad? Nahát, azt a füzetet megtaláltam, nagyon fogok rá vigyázni, a legbecsesebb emlékeim közé tartozik

Ölel,

Selmeczy Jolán

7
Továbbképző Központ

***MI* már lediplomáztunk, kiléptünk a nagybetűs** ÉLET-be, állást kaptunk, albérletet találtunk. Elmúlott a hetvenes évek első fele, a hatvanasak csorgásához képest gyorsan. Megszületett az első gyerek, Gyöngyike, Vica-Gyurinál, ők kezdték közülünk a fajfenntartást, ahogyan a családosdit is, ha Joli névházasságát nem számítjuk, márpedig azt nem számítjuk.

Vica sokáig latolgatta, nyolcunk közül ki legyen a keresztapa és a keresztanya, Gyuri ebbe nem akart beleszólni, végül sorsoltak. Emő és Kobra jött ki. De igazából az egész közösséget keresztszülőnek tekintették, s annak is éreztük magunkat. Mi, akik egy városban éltünk az első csecsemőnkkel (Tibor bácsi, Kobra, Sneci és Vágó Anna), egymásnak adtuk a kilincset Tóth Gyuriék pöttöm újszegedi lakásában, a többiek jöttek, amikor tudtak. A falatnyi erkélyről láthattuk az alacsonyabb épületek fölött a Tisza és a Maros összefolyását. Két folyónk van, meg két lefolyónk, gazdagok vagyunk! – e közepes viccet Gyuri a kelleténél többször sütötte el.

Gyöngyike október végén jött a világra, az első hetekben még kitolták az erkélyre babakocsiban, eszkimóvá bugyolálva, ám amint leesett a hó, többé nem merték. Gyuri már rég elfelejtette, hogy hajdanán patikát akart vezetni Tibor bácsival az oldalán, s a néhány éve megnyitott biológiai kutatóintézetben helyezkedett el. Három szabad állás volt ott, Gyuri úgy képzelte, még ketten odakerülhetnénk, ám csak őt vették fel, amit döntően Tibor bácsinak köszönhetett. Hja, a szocialista összeköttetés csodát tesz!

A kutató sétatávolságban volt a lakásuktól, Gyuri úgy tartotta, ez a legjobb benne, mert amúgy műtrágyákkal kísérletezni kevéssé mulatságos.

Mióta Tibor bácsi a városi KISZ-bizottságról átkerült a pártbizottsághoz, a társaság néha elvtársozta. Dőlt belőle a panasz: Csupa seggfej, és mindnek nyalni kell!

Az ő egy plusz két félszobás szolgálati lakását épp a seggfejek utalták ki. Ahhoz képest Gyuriék otthona kutyaólnak látszott. A

vadonatúj épületbe szépreményű ifjú káderek költözhettek, a város legszebb pontján.

Az igazat megvallva már Rozsos Tibor elvtárs is a seggfejek soraiba tartozott. Erre mi nem hívtuk föl a figyelmét. Csak Sneci ugrott neki időnként. Lefunkcizta. Szemére hányta, hogy eladta magát. Tibor bácsi őrjöngött: Könnyű folyton kritizálni meg huhogni, ha akarsz tenni valamit a többiekért, a városért, az országért, el kell foglalnod egy olyan pozíciót, ahol lehet!

Vica mindössze másfél hónapra maradt otthon a babával, utána behurcolta a munkahelyére, a gumigyár jogi osztályára. A vécében szoptatta. A háta mögött úgy emlegették a kollégái: acélmami, a szocialista munka hőse. Kétségtelen, hogy Vicán nem láttuk a kisgyerekes anyák csüggedt elnyűttségét, az örökös időhiány sem jellemezte. Ő vetette föl az elutazós közös szilveszter ötletét, s hagyományaihoz híven meg is szervezte. Naptárában jegyzetelte az ehhez szükséges telefonhívásokat, kettő híján eljutott a százig, még szerencse, hogy a gumigyári vonalat használhatta.

Addig macerálta Tibor bácsit, míg elintézte, hogy megkapjuk a Szabolcs Megyei Pártbizottság Továbbképző Központját egy hosszú hétvégére. Békésben nincs ilyen? – Kobra. Van, de azt nem adták oda.

Három éjszaka, húsz főre, önköltségi áron. Könynyen ment? – Gyuri. Tibor bácsi kis színjátékkal jelezte, hogy csak tisztára kellett nyalnia néhány segget.

Nehezebbnek bizonyult összeállítani a listát. Vica a végén már rikácsolt velünk a telefonban: Hát ez nem igaz, meghaladja erődet a felnőtt döntés, hogy jössz-e és hányan?

JÖSSZ-E ÉS HÁNYAN? – ez is belekerült a nyolcak legendáriumába. A helyzet napról napra változott, olykor mindössze tizennégyen szerepeltünk a listán, máskor túlléptük a húszas keretet, ami Tibor bácsi szerint nem megy, öt szobát tudnak kinyitni, csak ezekben van olajkályha, a többiben nincs semmiféle fűtési lehetőség. Csodálkoztunk, a pártbizottság továbbképző központjától nagyobb luxust vártunk, még akkor is, ha Szabolcs megye. Ajándék pártüdülőnek ne nézd a fogát! – Tibor bácsi. Ő végig úgy viselkedett,

mintha kissé kényelmetlen volna neki, hogy ezt a csürhét beszabadította az úrelvtársak helyszínére.

December 31. péntekre esett, mi csütörtök délután érkeztünk, Malaciékat leszámítva, vonaton. A nyíregyházi állomásra kijött értünk a továbbképző központ mikrobusza, hármat kellett fordulnia. A sofőr, akit Bélának hívtak, mézes alázatossággal segített a bőröndök be– és kirakodásánál, azt hihette, valamiféle magas beosztású elvtársak vagyunk.

Az épület fenyőfákkal teliültetett kertben állt, a kaputól murvás ösvény vezetett a kis tóhoz. Ami a luxust illeti, alulértékeltük, a puritán kinézet minden igényt kielégítő belsőt takart. Az olajkályha sem a hazai fémdobozféle volt, amelybe képtelenség úgy önteni az olajat, hogy ne csorogjon mellé. Rejtély, honnan szerezték az öt francia kályhát, melyek szagtalannak bizonyultak, tartályukba egyheti adag fért el. A szobák az oldalszárnyban voltak, ahová üvegtéglás folyosón jutottunk el.

Azt hittük, elvtársi nyaraló, de időnként mégis folyhat itt valamiféle képzés, mert a főépület elejét tágas tanterem töltötte ki, zöld táblával. Ott buliztunk esténként, s néztük a nagy képernyős színes televíziót a barnára festett, magas fémállványon. A szobákban is volt tévé, persze, kisméretű, és világvevő rádió is.

Az igazi szenzáció a pancs részleg a főépület udvari oldalán, az étkezde mellett. Feszített víztükrű úszómedence, legalább húszméteres, hátul egy kerek melegedő, amelyben gombnyomásra buborékolás és hullámzás támadt. Hátul szauna és gőzkabin. Az öltözők előteréből csigalépcső vezetett a tetőteraszra, a napozóágyakhoz. Azt hittük, azoknak most kevés hasznát vesszük, de tévedtünk, fölhúzható üvegfal védte oldalról, nyitható ponyva felülről, alulról ideáramlott a fűtött uszoda melege. Bámultuk a napozóágyakról az évszakhoz képest szokatlanul kék eget, hófehér fürdőköpenyben (a szobákhoz adták). A felhők mögül kivillanó nap fénye nyárias sárgára világosította a falakat és sápadt bőrünket, úgy éreztük, ilyen színű lehet a boldogság.

A vacsorát jelző csengetéskor valamennyien a vízi részlegben múlattuk az időt, csak Vica szoptatta Gyöngyikét a szobájukban. Sneci a hasán feküdt, törülközőbe csavarodva, álla a napozóágy

peremén, a cinkéket bámulta a fákon. Föltápászkodott, hatalmas ásítást eresztve ki a száján, amelyet csak késve takart el a húsos tenyerével, amikor már becsukta. Schneider Miklós meghízott, gondoltuk, a törülközőt kidomborította a hasa. Sneci érzékelte, hogy figyeljük, vállat vont: Tudunk élni, barátaim! Az biztos! – Gyuri. Sneci vigyorgott: Ha a munkásosztály és a vele szövetséges parasztság látná, hogyan dőzsölünk itt, amíg ők melóznak, betörnék az ajtót, és agyonvernének minket!

Ne beszéljél zöldeket, hadarta Selmeczy Joli, először is, már vége a munkaidőnek, ezt rajtad kívül mindenki tudja, aki állásban van, másodszor pedig nem mi vagyunk az uralkodó osztály, hanem az apparátcsikok és a pártvezérek!

Csönd lett, agyunkba ötlött, mit szól ehhez Rozsos Tibor elvtárs. Joli elég hálátlan, azért ő se tiltakozott, hogy pártfunkci barátunk révén idejöhettünk, méghozzá fillérekért. Tibor bácsi azonban nem vette magára: Jolikám, légy te nyugodt, az apparátcsikok és pártvezérek mind munkásnak vagy parasztnak tekintik magukat.

És akkor mi a helyzet énvelem? – kérdezte Malek Laci. A drága bumfordi (ezt a „kövérkés” helyett mondtuk róla) Malaci a megyei tanács erdészeti osztályán kezdte pályafutását, újabban pedig a gyomai téesz egyik vezetője.

Veled az a szitu, hogy te csak egy elkúrt hivatalnok vagy! – felelte az öccse, Malek Szilárd. Őt most láttuk először. Kiköpött Malaci, csak két fejjel magasabb, két számmal ösztövérebb. Amikor kiszállt Malaci Skodájából, mindenkinek bemutatkozott, volt, akinek többször: Szia, Malek László öccse vagyok, Malek Szilárd, a barátaimnak Szitu!

Társaságunk nem kis Malacinak, hanem kis Szitunak kezdte hívni. Pedig Malaci nem lett nagy Szitu. Malaci nője elképesztően magas sarkú cipőben kopogott ide-oda, ő senkinek se mutatkozott be.

Kis Szituról megtudhattuk, hogy vendéglátóiparit végzett, gyakorlóidejét a Tisza Szállóban töltötte, most azonban, mint mondta, dobott egy hatost, Budapestre hívták, a december 31-én megnyíló Hiltonba. A Halászbástyára, tudod, tette hozzá, valahányszor erről beszélt. Állati büszke volt a Hiltonra és

önmagára, nehéz eldönteni, melyikre inkább. Hamarosan megírja az önéletrajzát A Hilton és én címmel! – Sneci. Nem, Én és a Hilton! – Kobra Karcsi.

A vacsorához a két pincér összetolt négy asztalt az étkezdében, s ünnepire terítették, gyertyákkal, fenyőágakkal. Mind elfértünk körötte. Gyöngyike került az asztalfőre a babakocsiban, édesdeden aludt. Tibor bácsi intésére a pincérek kitöltötték a bort.

Gyuri fölállt, pohárral a kezében, a, aa, aaa… – mintha morogna. Tudtuk, mi következik, csak a kapcsolt részek hökkentek meg. Rázendítettünk, teli torokból: A bávval a méhhel egy az utunk, a jelszavunk munka és – IGYUNK!

Ordításunkra Gyöngyike fölriadt, szerencsére máris aludt tovább. Tartottunk tőle, hogy Vica letol minket, de nem haragudott. Nekiláttunk a vacsorának, a menüt Tibor bácsi állította össze, telefonon diktálta be a továbbképzési központ vezetőjének. Csontleves grízgaluskával, resztelt máj tört krumplival, cseresznyés rácsos. A két üveg vörösbor Tibor bácsi személyes ajándéka, a további rendeléseket magunk álltuk.

Joli javaslatára sorban elmondtuk, mi van velünk, s bemutattuk a kültagokat, akiket magunkkal hoztunk. Gyuri szokás szerint elsütötte, hogy a kültagok szorzata esetünkben nem egyenlő a beltagok szorzatával, amin úgy röhögtünk, mintha most hallottuk volna először. Olyan állapotba kerültünk, hogy bármin tudtunk röhögni már.

Tibor bácsi két nővel jött. A sajátját, Margót a megyei párttitkár jobbkezének titulálta, ám aztán kiderült, hogy gyors– és gépírónő. Margó húga, Nóra is velük volt, ő még egyetemista Budapesten, közgázos. Ismeri Korin Emőkét.

Malaci odahaza, a gyomai téeszben hegyezi a zabot, hivatalosan agronómus. Nemrég kiküldték a Szovjetunióba, hogy tanulmányozza az újonnan föltalált uborkabetakarító gépet. Sajnos, az elmés masina forgókései vígan elsuhantak az uborkák fölött, hiába állítgatta a szerkentyűt az usankában és pufajkában nyüzsgő, Lenin-díjas föltaláló. A béketábor több országából megjelent kutatóknak elmagyarázta, a gép hibátlan, az uborkát kell nemesíteni

még, úgy, hogy a szárról ne lógjon, hanem fölfele meredjen, akkor minden rendben lesz.

Margó megjegyezte, hogy egy Lenin-díjas föltaláló azért nem lehet annyira hülye. Kis Szitu ezt cáfolta, akármilyen díjjal lehet akármekkora hülye, példaként egy állami díjas szállodafőnököt említett.

Erre már nem figyeltünk, Kobra Karcsi következett, ő egyedül jött, és amikor Tibor érdeklődött, mivel foglalkozik, azt felelte, a válással, az köti le minden energiáját. Feleségül vett egy szexbombát, toronymagasan a legjobb nőt Gyulán, aki eredetileg mohácsi, és a gyógyfürdő presszójában dolgozik. Egyszer csak telefonáltak a rendőrségről. Kiderült, hogy a nő hivatásos kurva, immár harmadszor gyűjtik be üzletszerű kéjelgésért. Kobra kevés híján elsírta magát, képzelhetitek… és hogy mit szól a családom, mit mond a szomszédság, a haverok, az egész város, arról beszélni se akarok!

Hallgattunk. Nagy Karcsi mesélte tovább: Vettünk azzal a kurvával alkalmi áron egy körkötőgépet, pulóvereket gyártunk, illetve most már csak én, emellett vendéglátózom, a Halászcsárdában nyomjuk hármasban, hegedű, keyboard és dob… amit a kedves vendég rendel… legalább egy basszgitár kéne még, de nincs rá keret.

Ki hitte volna, hogy a Ki mit tudban középdöntős Nagy Karcsi valami Halászcsárdában végzi, egy olyan bandában, amelyiknek basszgitárosra se futja? Gyászoltuk picit.

Vágó Anna föltette a kérdést, ő vajon már beltagnak számít-e? Nem kapott választ. Igazán szerencsés, bár nem a szakmájában helyezkedett el, vezető tervező a szegedi ruhagyárban. Arra törekszik, hogy abbamaradjon az ósdi modellek gyártása, és nyugatnémet szabásminták nyomán készüljenek a női kosztümök, szoknyák, blúzok, kabátok. Nem könnyű, a gyár párttitkára egy frigid öregasszony, legalább negyvenöt éves, folyton politikai ügyet csinál a dizájnból. Mi az a dizájn? – Margó. Anna nem hallotta, a mellette ülő ritkuló hajú srácra bökött: Zsolt, a párom, fizikus, kristályszerkezetekkel foglalkozik, sajnos Pesten, távkapcsolat.

Zsoltnak sokat kell külföldre utaznia, Leningrádba és Moszkvába, de Svájcba is néha.

Korin Emőke benn maradt a gyógypedagógián tanársegédként, jövőre, ha igaz, adjunktus lesz. Jenő, a férje hallásjavító készülékekkel foglalkozik.

Schneider Miklós következett. Ő ugye nem fejezhette be az egyetemet, se diploma, se rendes állás, politikai okból, de ne sajnáljuk, elvan, mint a befőtt.

Miért nem szóltál? valamilyen állást azért kiügyeskedtem volna neked! – Tibor bácsi, szemrehányón. Sneci legyintett, nem érdekes… úgy teszel, mintha nem tudnád, ugyan már, Rozsos elvtárs!

Most miből élsz? – kérdezte Emő gyorsan, hogy megelőzze a vitát. Sneci nevetgélt, abból, hogy vasárnap zárva vagyok… értelmiségi segédmunkákból. Emő addig erősködött, míg Sneci részletezte, fordít, lektorál, közvélemény-kutatási kérdőíveket töltet ki a cenzusból szociológiai szempontok alapján választott személyekkel. Friss házas, Judit, a felesége a Madách Gimnáziumban tanít magyart és történelmet.

Addigra már mindent elpusztítottunk. Tibor a szigorúbb arcú pincérhez fordult: Eevtárs, miből kaphatnánk repetát? A férfi megenyhült, tört krumpliból maradt doszt, és a süti szélei, de kicsit megégtek. Nem baj, hozza ki legyen szíves ezeknek a derék pógároknak! – Tibor, bájvigyorral. Értettük, azért lettünk pógárok, hogy ne kelljen elvtársoznia bennünket.

Egy korán őszülő kortársunk lépett be az ajtón, egy nála idősebbnek látszó nővel és egy tízévesforma kisfiúval, kigombolt télikabátban. Csak a hangjáról ismertünk rá: Imrus. Nem értettük, mit keres itt. Később Vica elmondta, hogy azért ásta föl Imrust, mert különben nem lettünk volna húszan, akkor mindenkinek többe kerül a szállás és az ellátás.

Imrusnak Sneci örült legjobban, ők, mint a politika üldözöttei, szoros kapcsolatban álltak, erről mi nem sokat tudtunk. Ha Snecinek Pestre kellett utaznia, Imruséknál éjszakázott. Imrus újabban egy maszek lakatosműhelyben kereste a pénzt. Lassacskán az is kibököződött, hogy a nő, Vera, Imrus élettársa.

Vera eredetileg konzervatóriumot végzett oboás, ám évek óta a Magyar Rádió kottatárában dolgozik. A gyerek apja egy fuvolás, az Állami Népi Együttes tagja. Még a kisfiú születése előtt váltak el.

Kezdtünk túl sokan lenni ahhoz, hogy minden kültag nevét megjegyezzük. Vica arra gondolt, talán hiba volt úgy szervezni ezt az évbúcsúztató telelést, hogy hozhattuk a retyerutyánkat. Aztán arra, hogy neki persze könnyű, egy beltaggal házasodott össze. Végül arra, hogy hiába, csak így lehet ezt, akkor is, ha még többen leszünk.

Már csupán Joli nem adta elő élete újabb fejleményeit, azt mondta, hogy nemsoká befut az ő embere is, és majd együtt.

Megettük a repetát, megittuk a bort, azután visszaseregelttünk a medencéhez, Tibor bácsi elintézte, hogy a házirend ránk ne vonatkozzék, különben a vizes részleget hatkor bezárták volna. Arra hivatkozott a vezetőnél, hogy egyszer van szilveszter! Mire az, savanyú arccal: Még szerencse!

Imrus annyival gyorsabban öregedett nálunk, hogy megsajnáltuk. Azért is, mert Vera, a kottatári oboás, ahelyett hogy a fiával foglalkozott volna, éber őrkutyaként viselkedett, másfél méternél messzebbre nem távolodott Imrustól. Amikor a szaunába is követte, Tibor bácsi epésen megkérdezte: Ezek mindenhova együtt mennek? – ekkor vette észre, hogy Vera murugya fia ott kapaszkodik a medence korlátjánál, s hallja. Úgy értem, Gyuri és Vica! – tette hozzá.

Istenien éreztük magunkat. Túlságosan is. Az előtérben álló becsületkasszás jégszekrényből láttuk el magunkat sörrel és üdítővel, a folyékony kenyér jobban fogyott.

A fiúk szellentőversenye még csak Imrus élettársát háborította föl, de amikor Kobra és Malaci célba pisilő bajnokságot rendezett a fejesugró kőkockáról, a józanabb többség is besokallt. Gyuri hajszál híján összeverekedett Malacival és az öccsével. Tibor bácsi állt közéjük: Barátaim, józanság és viselkedéskultúra, igen? – hirtelen megsejtettük, hogyan intézheti az ügyeket pártbizottsági íróasztalánál és közvetlen telefonvonalán.

Vica már rég visszahúzódott a szobájukba Gyöngyivel, Imrusék is eltették magukat holnapra. Lassacskán követtük a példát, csak a kemény mag tartott ki, Sneci, Kobra, Malaci és Tibor bácsi.

E szűkebb körben feltört a honvédség talajvize, elhangzott néhány unalomig ismert katonatörténetünk. Aztán Kobra mesélte, hogy levelet kapott Danitól. Dani áttette székhelyét Nyugat-Berlinbe, egy Maximum nevű ruhabolt társtulajdonosa. Ez a minimum, vágta rá Sneci. Bevallotta, hogy titokban irigyli Danit. Malaci és Kobra nem vallotta be. Tibor bácsi bele se gondolt, ahhoz már túl sokat ivott: Itt az utolsó adag sör, pógárok, oszszuk be! Jóvan, adjad körbe! – Sneci. Nincs nálad a herflid, Kobra? – Malaci. Hozom!

Nemsoká víg harmonikaszó töltötte be az uszoda enyhén visszhangos légterét. A nyitószám – A bávval a méhhel stb. – után az ejj, hajj, zenga zének, a mint a mókus fenn a fán és a bunkócska következett. Tizenegykor Gyuri lejött szólni, hogy csöndesebben vigadjunk. Egy darabig suttogva daloltunk, amin annál harsányabban kellett röhögnünk, miközben valamelyikünknek mindig volt egy kis lelkifurdalása Gyöngyike miatt, s ránk pisszegett.

Fél tizenkettőkor Joli jelent meg a szaunában, égkék bikiniben, csalódottan tapasztalta, hogy már kikapcsolták a hőkemencét. Egy ezüstösen csillogó keretű szemüveg volt vele – eleinte csak azt vettük észre abból az apánk korabeli férfiból, akit Joli húzott maga után a kezénél fogva. Maros Sándor, ismételte Selmeczy Jolán, híres népdalkutató.

Nehéz elhinni, hogy Joli ezt a rozoga bácsit szúrta ki magának. A hírnév nem minden. Pláne az ilyen – egyikünk se hallott még Maros Sándorról. A népdalkutató óvatosan ereszkedett a vízbe, ám aztán lankadatlanul rótta a hosszokat. Pingpongozik is, hogy fiatal maradjon nekem! – avatott be minket Joli. *Fiatal* maradjon? – ismételtük hökkenten, annyi eszünk volt, hogy csak magunkban.

Snecikém, nézzed csak, mi lett a gyűrűdből! – Joli az orra alá dugta a kezét. Sneci először azt hitte, a lány arra céloz, hogy a mostani emberétől értékes aranygyűrűt kapott. Joli középső ujján ott az a régi szitakötős, amelyet Sneci Korcsulán adott át, névházasságuk ürügyén. Rég volt, szép volt… talán igaz sem volt.

Viszont… a szitakötős gyűrű úgy megváltozott, hogy rá se lehetett ismerni. Az ezüst szénné feketedett, a féldrágakövek

színüket vesztették, csillogás helyett sárgálltak a rovar szárnyain. Mit csináltál vele? – Sneci, önkéntelenül. Én semmit, az idő vasfoga.

Schneider Miklóssal együtt értettük meg, hogy alaposan becsapták a budapesti ékszerboltban. Ezüst helyett trombitaréz, féldrágakövek helyett kis műanyag pöttyök. Aznap vette, a Szondi utca környékén, amikor többórás várakozás után megkapta a kilépőablakot a BM Rudas László utcai panaszirodáján.

Sajnálom! – Sneci, csöndesen. Ne sajnáld, így is kedves emlék, látod, hordom! – Joli. És ő… nem haragszik érte? – Sneci a népdalkutatóra értette. Jaj, deeehogy, mindent elmeséltem neki!

A sötét gyűrű látványa Snecit letaglózta. Úgy érezte, egész félrenyaklott életét jelképezi az ezüst, ami átváltozik… – hamarjában nem talált megfelelőt az arany– szarany szópárra. Ezüst–füst? Vagy üst? Áh… aranygyűrűt kellett volna választanom, gondolta. Már elfelejtette, hogy arra nem futotta. Pedig megszokhatta volna, igazából soha semmire nem futotta nekünk, rendre a bé megoldásra kénytelenedtünk, olykor a cé-re.

Amikor Sneci az anyakönyvvezetőhöz járult Judittal, csak a menyasszonynak tudott karikagyűrűt vásárolni, magának nem. A szertartásos gyűrűfelhúzásra rég elhalt apja pecsétgyűrűjét használta, mely minden ujján lötyögött. Apa jó erőben lehetett! – gondolta. Az esküvő után a pecsétgyűrű visszakerült az íróasztal fiókjába.

Az a rémes gyanúja támadt, hogy miután egy napig viselte, talán apa pecsétgyűrűje ugyanúgy elfeketedett, mint a szitakötős, és most szaranyként lapul a sötétben. Éppenséggel hordhatnék valami feketét az ujjamon… itt vagyok huszonhat évesen, se állásom, se lakásom, se diplomám, csak a nagy pofám, az van nekem! – e csüggedt összegzést ritkán vállalta. Szerette inkább úgy tekinteni, hogy a rendszer tántoríthatatlan ellenségeként ő helyezte magát a körökön kívülre. Tudta, Judit sosem tenne szemrehányást amiatt, hogy lényegében az ő tanárnői fizetéséből élnek – ha ugyan élet az ilyen –, de azért boldoggá tenné, ha a férje képes volna beilleszkedni a szocialista társadalomba. Úgy, ahogy kell.

Ez az „úgy, ahogy kell” volt Judit vezérigéje, ennek megfelelően viselkedett a Madách Gimnáziumban, és a házaséletben is.

Megtanulta, hogyan lehet maroknyi gombából akkora levest főzni, hogy kétszer is ehessenek belőle. A galuskával sosem takarékoskodott. Ide is azért jött el, hogy úgy legyen a férje támasza (jobbik fele, anyja helyett anyja), ahogy kell. Sneci sajnos ezt ritkán értékelte. Talán soha.

A délelőtti pancsolás idején kapcsolt részeink – társaink és házastársaink – összeismerkedtek. Ennek örültünk. Annak kevésbé, hogy igazán sebesen kicserélték mindazokat a híreket és adomákat a múltunkról, amelyeket korábban épp mi meséltünk el nekik. Az esetek többségében párnabeszélgetések során, bizalmas hangulatban, amikor az ember úgy veszi, hogy amit mond, kettejük között marad.

Indult a burkolt, majd nyílt féltékenykedés, mely először gyanakvó pillantásokban nyilvánult meg. Zsuzsa, Malaci nője (csak megtudtuk a nevét, és a foglalkozását is) például Emőt méregette szúrósan. Nekünk csak lassan esett le a tantusz, hogy a korcsulai szép napok miatt, Korin Emőke és Malek Laci között tényleg történt ott valami, csak ők ketten tudják, micsoda és mennyi.

Persze, mit várhatunk egy nőtől, aki a téesznek könyvel? – magabiztosan mosolyogtunk. De csak addig, amíg ránk is vetett a hozzánk tartozó egy ilyesféle tekintetet. A zöld szemű szörnyeteg nem aszerint válogat, hogy könyvelünk, jogászkodunk vagy kisdedóvunk. A legképtelenebbnek azt találtuk, ahogyan Selmeczy Jolán adta elő magát, ő ugyanis a rozzant népdalkutatónak rendezett féltékenységi jelenetet. Azzal vádolta, hogy kikezdett Nórával, Tibor nőjének a húgával. Állítása szerint a szaunában.

Nóra volt a legfiatalabb a csapatban, azt hittük, kis Szitu rástartol, de egyikük sem mutatott érdeklődést a másik iránt. Maros Sándor, aki a szaunában nemcsak az ezüstösen csillogó keretű szemüvegét vette le, hanem a fecskéjét is, egy szál törülközőben ült a padra, s igyekezett rábeszélni Nórát, hogy fürdőruha nélkül aszalja magát, finn módra. Világszerte így szokás.

Joli magázta a népdalkutatóját, éles hangon támadt rá: Sándor, honnan a péből tudná azt maga, hogy mi a szokás világszerte? Maros Sándor türelmesen sorolta: Olvastam, vagy hallottam, vagy láttam filmben.

Nóra mosolygott, ragaszkodva egyrészes fürdőruhájához, melyen három madár szállott alakzatban, valószínűleg sirályok.

Vica is Nóra miatt morgott a férjével: Gyuri, a jelenlétemben ne bámuld annyira a seggét, jó? Tóth Gyuri hápogva tagadott.

Igaz, ami igaz, mi, hímek, valamennyien bámultuk a seggét. Nóra fürdődressze hátul az akkor idehaza szokásoshoz képest merész kivágással hívta föl a figyelmet az akkor idehaza szokásosnál edzettebb fenekére. Toronyugrásban a magyar bajnokság bronzérmét nyerte néhány éve.

Már Gyuri is érezte, amit a felesége: közösségi együttléteinket valahogyan a kapcsolt részek nélkül kellene töltenünk, ám ennek fölvetése az ő részéről aligha lett volna ízléses, hiszen Vicával a csapat teljes jogú tagjai. Mindegy, senkinek a kizárására nincs mód, mostantól ez így lesz. Majd megoldódnak a súrlódások, a vonzások és választások.

Délután a többség sziesztázott, hogy üdék és frissek legyünk a szilveszteri bulira. Már a vacsoránál előkerültek a papírtrombiták, az álarcok és süvegek, később a szerpentinszalagok, melyek a csillárra és a falikarokra csavarodva hálózták be a plafont. A konfettit éjfélre tartogattuk.

Tibor bácsi lehozta a Tesla kazettás magnóját, Sneci pedig a Grundig táskalemezjátszóját, egész éjjel szólt a zene, hol innen, hol onnan. Az előcsarnokbeli színes tévé fokozta a hangzavart. Sikerült mindhármat túlordítanunk. Amikor kiraktuk alkoholkészletünket, a palackhadsereg láttán azt hittük, a felét sem tudjuk magunkba dönteni reggelig. Királyok vagyunk! – Malaci. Ő rúgott be leghamarabb. E boldog közlést nagyjából félóránként megismételte.

Az üvegek tartalma hajnali kettőre utolsó cseppig elfogyott. Tibor bácsi még kiimádkozott a vezetőből két liter házi pálinkát demizsonban. Király vagy! – bömbölte Malaci, és Tibor bácsi alig tudta megúszni, hogy szájon ne csókolja.

Imrus bizonyult a táncparkett ördögének, minden lányt és asszonyt megtáncoltatott. Joliban méltó társra talált. Összebújós tangójukat vastapssal ünnepeltük, a népdalkutató fisztulás hangon bravózott. Hülye vén kecske, gondoltuk. Joli boldog arckifejezéssel hajlongott.

Kobra kezelte a magnót és a lemezjátszót, a Sneci hozta egészen friss kiadású bakelitkorongokat részrehajlón túladagolva. Az Eagles együttestől a Hotel California, a Rolling Stonestól a Black and Blue.

Tibor bácsi kazettáiról a Fonográf FG-4 és a Lokomotív GT Bumm című nagylemeze szólt. Ezt már betiltották! – Tibor bácsi. Ugyan, miért tiltották volna be? – Gyuri nem értette. Mert a szólógitárosuk kinn felejtette magát Amerikában… Kovács Katit is majdnem betiltották. Kovács Katit? – Gyuri ezt még kevésbé akarta elhinni. Igen, mert a Rock and rollert a Lokomotív csinálta vele! – Tibor bácsi. Erről azért már hallottunk volna! – Malaci. Dehogy, az ilyesmit szép csöndben szokták! – Sneci. Tibor bácsi ráhagyta, bennfentes mosollyal.

Mintha fölhangosodott volna odakinn a televízió, vagy inkább nálunk támadt beszédszünet. A tévében Bodrogi Gyula és Agárdi Gábor vezette végig a kedves nézőket a húszéves MTV új épületrészén, a frissen fölavatott diszpécserközpontból indulva, erőltetett év végi vidámsággal.

Tibor bácsi, kezdte Kobra, sok olyasmit tudsz te, amit mi, földi halandók nem? Rozsos Tibor vállat vont, aztán a rá jellemző fülig érő szájjal: Mit tippelsz, Kobra? De ha olyan príma barátságba vagyunk, mér nem mondod el nekünk? hagy tanuljunk!

Odabenn csönd, kint Tamási Eszter, Varga József és Takács Mária egymás szájából vette ki a szót.

Ez nem olyan egyszerű! – Tibor bácsi, halkan. De, mert a barátság kötelez! Igen, viszont a hivatali titoktartás is! – farkasszemeztek Kobrával.

Naaa, fiúk, este van, nyugi van, szilveszteri hangulat! – Gyuri töltött a poharakba, majd: A… aa… aaa… a bávval a méhhel, egy az utunk…

Nem csatlakoztunk. Valahogy elment a kedvünk a jelszavunk munka és – IGYUNK!-tól. Hát jóvan, kérdezzetek, tessék! – Tibor bácsi törökülésbe ereszkedett a padlón. Fool to cry, zokogta a Rolling Stones a Grundig sárga anyagmintás szövettel borított hangszórójából. Erre lassúzhattunk volna, de épp senki nem táncolt.

Halkítsd már le! – förmedt Tibor bácsi Kobrára. Ne halkítsad, mondta Sneci élesen, Mick Jagger sokkal jobb, mint Rozsos Tibor

elvtárs hazugságai! Tibor bácsi négykézláb iramodott a lemezjátszóhoz. Sneci útját állta: Mi van, testi erőszakhoz folyamodsz? megszoktad a pártbizottságon a parancsolgatást? Gyerekek, Gyuri újra békíteni próbált, ne már!

Tibor bácsi félretolta: Ha szabad érdeklődnöm, kedves Sneci, honnan szerzed be az amcsi lemezeket, amelyek sehol se kaphatók? Sneci fintorított, sose találnád ki, behozzák nekem külföldről! Aha, és pontosan kicsodák hozzák be? Név szerint érdekel? Akár… – Tibor visszaült a padlóra: Csak azért, mert… hát tessék, elmondom a barátaimnak, hogy Schneider Mikit figyelik, követik, és lehet, hogy nagyon megüti a bokáját, meg azok is, akik becsempészik neki a… dolgokat. Most ez komoly? – Sneci elsápadt: Figyelnek? de… hogyan? és… kik? Tibor beharapta az ajkát: Nagyon is jól tudod, hogy kik.

Ez nekünk új volt. Snecit figyelik? – Joli úgy hajolt oda, mintha rögtön megütné Rozsos Tibort. Naná, hogy figyelik, ha direkt cukkolja a béemeseket. Direkt cukkolja a béemeseket??? – Joli. Mi vagy te, papagáj? Nem, Tiborkám, döbbent! – Joli a földre huppant, két tenyerét a homlokára tapasztotta.

Tibor bácsi zavarba jött: Egy pillanat, nem én vagyok a béemesek, igen? Honnan tudhatnánk? – ez Imrus volt. Na mennyetek ti az anyátokba! – Tibor bácsi hátat fordított a társaságnak. Azt viszont tudjuk, hadarta Sneci, hogy bennünket kidobtak az egyetemről, meg úgy a normál életből is, míg te nyugodtan üldögélsz a pártbizottságon a bőr karosszékedben! Te ökör, nálunk még a megyei főtitkárnak sincs bőrkarosszéke, legföljebb műbőr!

Gyönge kis riposzt, gondoltuk. Tibor bácsi is érezte. Szeretett volna visszavonulót fújni, de már sodorta a lendület: Nem értem, mit abajgattok engemet, akinek nem tetszik a rendszer, költözzön Albániába! de ha már itt élünk, okosabb, ha az ember próbál változtatni a dolgokon, próbál javítani azon, ami rossz, és azt csak belülről lehet, ahogy én csinálom! ahhoz be kell lépni a pártba, be kell illeszkedni a gépezetbe, nem kívülről ugatni, az úgy könnyű! nagyon-nagyon könnyű… tudjátok?

A „könnyű” után szünetet tartott, s fölpillantott a terem sarkai felé. Nem értettük, mit keres a szemével, csak Sneci gyanította, hogy

poloskát. De miért szereltek volna lehallgatómikrofonokat a továbbképző központba? Minél tovább morfondírozott rajta, annál ésszerűbbnek találta. Hiszen ide inkább a tagjelölteket és a közönséges párttagokat hozhatják fejtágítókra, van abban logika, ha tudni akarják, mit dumálnak az étkezdében.

Addigra Sneci felesége elhatározta, hogy kitűzeti a fehér zászlót mindkét vár fokára: Ugyan, gyerekek, nem azért jöttünk, hogy vitatkozzunk, hanem hogy szilveszterezzünk, hölgyválasz! – kézen fogta Rozsos Tibort, húzta táncolni. Sneci tudta, Judit bármit föláldoz a béke és a nyugalom oltárán, az, hogy rokizik Tibor bácsival, nem akkora etvász.

Igaza van Juditnak, mondta Imrus, mire vered a nyálad, Schneider, minket tönkretett a nagy pofánk, már egész életünkre kinyomtak a taccsvonalra! azér kíváncsi vagyok, mit akart az jelenteni, hogy te direkt cukkolod a béemeseket. Imruskám, ez kérdés vagy kijelentés? Ne beszéljél mellé! Kérlek, kár fölhúznod magadat, azt jelenti, hogy elmentem egy házibuliba, tudnom kellett volna, hogy a házigazda kiscsaj faterja az elhárításnál százados, akinek a lakása be van mikrofonozva, már nem emlékszem, hogy nem tudtam, vagy tudtam és szartam rá, szidtam az új gazdasági mechanizmust, aztán vitába keveredtem a cenzúráról, azok a kis pöcsök hajtogatták, hogy nálunk olyan nincs, én meg, hogy van, Harasztira és Dalosra hivatkoztam. Kicsodákra? – Imrus már elvesztette a fonalat. Mindegy, öregem… de kérlek, Judit nem tud arról a házibuliról, világos? Mint a vakablak.

Sneci szeretett volna kibékülni Tibor bácsival, de sehol sem látta.

Tibor bácsi elment a szobájába, fecskét húzott, s besettenkedett a vízi részlegbe. Teljes sötétség és langyos csönd fogadta, ami neki tökéletesen megfelelt. Szívverése ritmusára döngölte az ereit a harag. Úgy érezte, hálátlanok vagyunk. Akkora szívességet kellett kérnie, mint a tanácsháza épülete, hogy idejöhessünk. Be kellett nyalnia a gazdasági titkárnak a veres májáig. Egyszer majd nyilván viszonozni kell valamivel. Mikor a büdös kurva életbe bandázhattak itt pártonkívüliek? Soha.

A keserves úristenit neki! – fejest ugrott a homályba, ahol az úszómedencét sejtette. Ám ahhoz már túl sokat ivott, hogy eltalálja.

A fertőtlenítőszagú csempézeten csattant a homloka, alkarja, álla, hasa, s kis késéssel a két hosszú lábszára. Eszméletét vesztette.

Amikor magához tért, csuromvizesnek képzelte magát. Mióta heverek itt a kövezeten, az a kérdés. Éles fájdalom az állán és a fogsorában.

Már emlékezett, hogyan került ide. Nehezére esett megmozdulni. Percek múltak, a fájás lüktetése számlálta őket. Idővel sikerült fél oldalára fordulnia. Bal könyökére támaszkodott. Vér ez, nem víz! – jött rá, az ízéről.

Kúszott a kijárat felé. A kerek forró medencéhez odasütött a hold az üvegfalon át. Megnézte magát a víz tükrében. Derengett az arca, orrán és állán zúzott seb. A szájából is folyt a vér. Nabazmeg.

Így nem kerülhet a többiek szeme elé. Margó sikítófrászt kapna, a húgával együtt, márpedig ahol Margó és Nóra sikítani kezd, ott megrepednek a falak.

Mélyeket sóhajtva bemászott a kerek medencébe. Jólesett a forróság. Tarkóját a gumírozott peremre hajtotta. Lemosta magáról a vért. Már rózsaszín lehet körötte a klórozott víz. Nyelve végigtapogatta a fogsorát. Ajjajjaj… a két fölső metszőfoga határozottan rövidebb lett. Kitörött? Mutatóujjával is megvizsgálta. Nem, beljebb ütődött. Ilyen van? Úgy látszik.

Okosabbnak találta, ha marad a vízben, ameddig csak lehet. Kezével csobogtatta a felszínt, s nyögdicsélt, ó, anyám, de barom vagyok, ó, mekkora idióta, jaj, de nagyon balfasz vagyok!

Ellenvetés? – kérdezte egy jól ismert szoprán hang a sötétben. Emő jött be a férjével: Nem is tudtuk, hogy itt vagy! Addig volt jó, gondolta Tibor bácsi. A lágy gomolygástól lírai hangulatba került. Fölidézte, mennyire szerette Korin Emőkét akkoriban, amikor Tóth Gyuritól akarta elcsábítani.

Emő semmit nem változott azóta, hogy Lencsibabáztuk… bár persze sötétben mindenki olyan, mint régen. Tibor bácsi értékelte, hogy a sebesüléseit Emő nem láthatja, nehezére esett volna végighallgatni a féltő szavakat és a tanácsokat, egyszóval az anyáskodást. Emő becsusszant a vízbe, Tibor bácsi mellé. Édesem, te nem úszol? – a férj hangja messzebbről, mintha mutálna. Talán majd később! Tessék? KÉSŐBB!! – Emőke, teli tüdőből. Jenő, a

hallókészülékek avatott kezű mestere talán már maga is hasznát venné egynek.

Jenő lendületes kartempói és lélegzetvétele. Mell, gyors, hát, hosszonként váltott. Tibor bácsi irigyelte, ő csak a kutyaúszásig jutott.

Baj van? – kérdezte Emő csöndesen. Nincs, illetve… eltanyáztam, bevágtam a fejem. Fáj? – Emő ujjai oly könnyed tapintásokkal vizsgálták végig Tibor bácsi arcát, mintha lepke vagy szitakötő szállna le. Pedig a tíz körme csúcsosra vágva és vörösre lakkozva. A vacsoránál találgattuk, hogy Emő csinálta, vagy manikűrös.

BeKössem? – Emőke mutatóujja a homlok és az áll sebénél megtorpant. Nem kell! – Tibor bácsi megfogta a kezét, lehúzta a vízbe, és – maga sem értette – nem engedte el. Emő beletörődött, hogy az ujjait rabságba ejtette Tibor bácsi péklapát tenyere, úgy tett, mintha észre se venné. Vagy mintha természetes volna.

Annak érezték mind a ketten. Ismerték egymást azok a kezek, érintkeztek eleget annak idején.

Hallgatták Jenő lihegését. A csobogás szünetelt. Drágám, kiáltotta a férj, hová tűntél? Brűgölök! Én akkor fölmegyek, túl hideg ez a víz nekem, várlak a szobában! Jó.

Amint Jenő kicsörtetett, és a csapóajtó is abbahagyta a nyikorgást, Emő azt mondta: Minden túl hideg neki.

Tibor bácsi kieresztette a fölgyülemlett feszültséget egy hosszú sóhajjal.

Emő végre kihúzta a kezét a férfiéből. Ekkor érezte az alkarján, hogy… Tibor bácsi, teneked… hm, fölállt! Ööö… csak a meleg víztől… vagyis… Hagyjuk, ajánlotta Emőke.

Lencsi, kezdte Tibor bácsi, megtennéd, hogy… bocs… esetleg…? Tiborkám, tudod jól, hogy akkor is ezt kérted, ugye? Ja… akkor is hiába… ne is mondjál semmit, persze-persze, nagyon hűséges vagy, és nagyon férjezett, ugye? Igen… és kicsit terhes is, ha igaz. Hűha!

– Tibor bácsi rekedt hangja falzettba csúszott: Hát, én akkor… gratulálok.

Erről egyikünk sem tudott, ideértve Jenőt, az örömhírtől majd boldogan krúgató férjet. Vica után tehát Emő is bekapta a legyet,

születik egy kis Emő. Vagy egy kis Jenő. Vagy? – egyikünk sem találta el.

Tartották a csöndet, mely ezúttal a víz csicsergéséből, valamelyik radiátor pattogásából, továbbá a beszűrődő hangelegyből állt. Az étkezdében az Eagles énekelt az életről, mely a gyors sávon az igazi. Az előcsarnok tévéjében Tamási Eszter szólított fel minket, hogy készítsük elő a pezsgőt.

Tibor bácsi nem tudta eldönteni, valóság ez vagy ábrándkép: Emő szakavatottan megfogta, és célirányos mozdulatokkal juttatta föl a csúcsra. Tiborkám, mondta azután, tekintsd baráti szívességnek, de ebből nem csinálunk rendszert!

Rozsos Tibor próbálta visszanyerni lélegzetvétele megszokott ritmusát. Az járt a fejében: őneki vajon lesze gyereke?

Elképzelte, hogy hirtelen kigyúlnak a neonlámpák, az éles fényben látszanak a rózsaszín vízben lebegő fehér, sikamlós cérnaszálak. Milliónyi pindurka vitéz, teljes tévedésben, azt hiszik, megérkeztek oda, ahová az anyatermészet szánta őket.

Kedves Barátom!

Vagy:

Kedves Karcsi!

Vagy:

Kedves Kobra!

Vagy:

Kedves Nagy Károly! (nem kívánt törlendő)

Tudom, rég nem beszéltünk, bizonyára talán megleplek, hogy írok neked.

Remélem, talán emlékszel még rám, a jó öreg Imrusra.

Hozzád fordulok, igazából segítségért és tanácsért.

A levelet egy ismerősömre bíztam, aki ösztöndíjas volt itt Párizsban, most utazik haza, azért nincs boríték, megígérte, hogy s.k. dobja bele a postaládádba. Ülök a slamasztikába benne nyakig.

A vízumom már lejárt, úgy volt, itt maradunk Verával, de másképp alakult. Szerintem tudod már, valaki a társaságból talán mondta, hogyan jutottunk idáig, de ha nem, akkor most én.

Elindultunk Verával a nagy nyugat-európai körútra, EXPRESZ-igazolvánnyal és 390 nyugatnémet márkával. Abban a hiszemben

voltam tartva, hogy ez csak egy nyaralás. Ahogy a vonat átment a magyar határon, Vera mindenáron be akart ülni az étkezőkocsiba. Csodálkoztam, olyan kevés a valutánk. Erre föl két Lánchídkonyakot rendelt, és megmondta, hogy ő bizony kinn marad Párizsban, elege van az Akácfa utcai albérletből és a rádiókottatárból. A fiát majd kihozatja valahogy.

Zoli révén (tudod, a volt férje, aki disszidált) megszervezte, hogy bejuthat helyettesítőnek a francia rádió zenekarába, ha elég jó. A próbajátékot kölcsönhangszerrel csinálta, mégis fölvették. Na, akkor egyelőre én intézem a háztartás ügyeit, és ő keresi a pénzt, aztán majd alakulnak a dolgok talán. Így is lett, azzal a kis műsorváltozással, hogy rögtön megcsalt az első hegedűssel.

Kihajigáltam az utcára az összes holmiját, erre hívta a rendőrséget, akik meg engem hajítottak ki, mert Vera írta alá a bérleti szerződést. Alkalmi munkákból élek, alkalmi haveroknál héderezem.

Mi lehet itt belőlem? Egy ősz clochard, legföljebb. Az ősz már meg is van. Szeretnék hazamenni, de félek, az érvénytelen vízummal talán be se engednek, vagy börtönbe csuknak.

Tegyed meg azt a szívességet, hogy érdeklődsz. Ha kell, Tibor bácsit is igénybe veheted, talán ő tud segíteni.

Mi a helyzet ilyenkor? Mit csinálnak velem? Végülis csak annyi a bűnöm, hogy túlléptem a határidőt. Vera miatt, aki vígan oboázik. (Érted!?) Klassz.

Gyors válasz kéne, talán minden nappal tovább romlik a helyzetem a hatóságok szemében.

Karcsikám, ugye megteszed? Anyám lebetegedett a hírre, hogy kint ragadok.

Szépen kérlek!

Ha nagy leszek, meghálálom.

Barátod,

Imrus Kedves Tibor,

Sajnálom, hogy félreértettelek. Úgy hittem, arra bíztatsz, kérjem fölvételem a pártba. Arra nem számítottam, hogy még tagjelöltnek se akarnak bevenni, szerintük nem vagyok közösségi ember, és erkölcstelen az életformám, amin hogyha majd változtatok, akkor

jelentkezzek. De most tényleg, aki szórakozóhelyen játszik a kikapcsolódni vágyó dolgozóknak, az nem lehet közösségi ember? Vagy az a baj, hogy körkötőgéppel gyártom a pulcsikat, amiket szintén a dolgozó tömegek fognak megvenni, méghozzá a vidéki dolgozó tömegek, mivel piacokon árulják őket a batyuzók, akik tőlem viszik?

Legyen már igazságos elbánás, ha egyszer népi demokráciában élünk, vagy mi a szösz! Tehetek én arról, hogy sose kaptam rendes állást? Engemet az élet szorított erre az életformára, ami azt jelenti, hogy éjjel-nappal melózok, és alig alszok. Ami az erkölcstelen életet illeti, nem én rúgtam föl a házasságot, hanem az a rohadt kúrva, ezt még ő se tagadja! Akkor?

Nyilván fölszedek egy-egy csajt az éjszakában, de kérdem én a tisztelt elvtársaktól, a szocialista emberfőnek nincsenek testi vágyai? A párttagoknak nincsen farkuk, csak Marx-Engelsz-Lenin kötetük, kérdem én?

Mondjad már meg nekik, hogy rendes, becsületes ember vagyok, aki szeretne részt venni a szocializmus építésében, amihez az köll, hogy odaengedjenek! Elhelyezkedek én bármi állásba, amit adnak, szarok a körkötőgépre, amitől máris ízületi gyulladásom van, és a lúdtalpaim is irtóra fájnak. Szeretnék én rendes, becsületes melós lenni, higgyed el! De inkább nekik köll elhinni!

Köszönöm, ha segítesz, gondolom, tudsz intézkedni valahogy.

Kedvező válaszodban bízva, régi barátod:

Nagy Karcsi

Ja! Még valami. Imrus, az a marha, tovább maradt Párizsban, lejárt a vízumja. Tőlem akar tanácsot. Szerinted mit mondjak neki? Nagyon megszorongatják a tökét, hogyha hazajön? Mert haza akar.

…………………………………..

Tisztelt Asztalos főhadnagy elvt.,

pártbizottsági futárral átküldöm ezt levelet, amelyet Nagy Károly (beceneve Kobra) irt Rozsos Tibor elvtársnak.

Nagy Károly tudomásom szerint azonos a „Kigyó” néven az éjszakai élet során folytatott tevékenységében megfigyelt személylyel.

Amennyiben volna további teendőm, kérem, jelezze.

Elvtársi üdvözlettel,
Keltai Margó
Titkárságvezető
Szegedi Pártbizottság Kelt: 1978. január 10.

8

Kulcsos ház

***TI* már szinte valamennyien apukák és anyukák** voltatok (Joli a kivétel), amikor Vica a Tisza-tóhoz szervezte az évi rendes közös nyaralásotokat. Amilyen előrelátó, számításba vette a bölcsődei-óvodai szünet kezdetét, és a rá következő hetet célozta meg. Jolival és Snecivel légipostai levelekben érintkezett.

Joli a pasijával Nyugat-Berlinben időzött, valamiféle nyomorgós ösztöndíjon. Egyikőtök sem értette, mit kutathat a magyar népdal témakörében Major Sándor odakint. Vica az ő hazatérésük időpontjához próbált igazodni.

Sneci Hollandiában tartózkodott, egyikőtökkel se közölte, hogy örökre vagy átmenetileg, s egyáltalán, milyen alapon. Nem akart – vagy tudott – jönni. Már hivatalosan is a rendszer ellenségének számított. Úgy hírlett, a hatóságok kifejezetten örülnének, ha nem térne vissza soha többé.

Férjekkel, feleségekkel, gyerekekkel együtt az összlétszámotok jóval húsz fölött járt, az eredmény attól is függött, beleszámítjátok-e a december végén született ikreket, Emő babáit. Senki nem hitte, hogy mindjárt kettő lesz neki, komoly hasat növesztett, de mégsem akkorát.

Vica biztosra vette, hogy Emőnek fia lesz, ez a népi bölcselem a csúcsosan meredező bébipocakról. Ehelyett: két pici lány! Újszülöttként is sűrű, bungyur hajjal, szerencsére e szempontból az anyjukra ütöttek, és nem az apjukra. Talán hallókészülékre sincs szükségük, mondta Gyuri Vicának, miután fölautóztak Budapestre, nagy nehezen eltaláltak a Bakáts téri kórházhoz, és megnézték az ikerlánykákat az üvegfalon át. Közületek csak ők. Emő akkor fütyült rá, a tűzforró boldogság nem hagyott teret más érzésnek. Később sérelmezte.

Tibor bácsi igazat adott neki, azért ez nem volt szép tőletek. Ő fölment volna Gyuriékkal, de a kisebbik fia belázasodott és kruppos köhögésrohamot kapott azon az éjszakán. Margó egyszerűen nem engedte el a férjét Budapestre.

Az utóbbi években Margó mind ritkábban engedi el bárhová. Ez a szomorú igazság. Rákapott, hogy kisebb-nagyobb füllentésekkel teremtsen magának szabad időt, például ha veletek akar találkozni. Pofa sört is csak úgy mert bedobni bármelyikőtökkel, hogy utána elrágcsált néhány szem babkávét, azt hitte, így van esélye, hogy Margó nem szagolja ki, merre járt.

Margó az esetek többségében mindent kiszagolt, Tibor bácsi néha Misz Marplénak hívta (úgy ejtette a detektív néni nevét, ahogy írjátok), berényi hangsúllyal. Margó rendre kijavította, angol nyelvtanfolyamra járt.

Emőke – mindannyiótokat meglepve – azt mondta, ők a világ minden pénzéért sem hagynák ki a közös nyaralást, csak az a kérése, hogy olyan helyszínt válasszatok, ahol szükség esetén található lőtávolságban gyerekorvos.

Vica emiatt adta föl eredeti tervét, hogy Tátralomnicra utazzatok. Országon belül, sőt a Dunán innen keresett szállást mintegy harminc főre. Így bukkant arra a kulcsos házra, mely a víztározó északi partján állt, s a hírek szerint alig használta valaki. Időnként a tó élővilágával foglalkozó madárbiológusok éjszakáztak a szerény, de elfogadhatóan berendezett szobákban.

Csupán egyhez tartozott saját fürdőszoba, Vica azt Emőéknek adta, mindannyiótok helyeslésével. A többiek a közös zuhanyozót használták. Beosztottátok, reggel-este kilenctől tízig a nők, tíztől tizenegyig a férfiak. Ennek dacára kezdetben sokkal jobban éreztétek magatokat itt, mint a Tibor bácsi szerezte pártüdülőkben. Az anyatermészet varázsa! – Gyuri.

Pedig az anyatermészet szemdüllesztő hőgutát és makacs szúnyoghadsereget küldött rátok, a vérszopók furcsamód délelőtt is támadtak. Gyuriék rengeteg szúnyogolajat hoztak orvosságosüvegekben. Bőkezűen osztogatták, hatásosnak bizonyult, egyben irtó büdösnek. Ettől ti is elmenekültök, nem csak ők, gondolta Tibor bácsi. Nem mondta ki, mert Vica nyelve annyira megélesedett, amióta a gumigyár jogi osztályáról átkerült a városi IBUSZ-iroda élére, hogy reménytelen vállalkozás szópárbajozni vele. Ezt a férje és a két lánya alapszabálynak tartotta. Ha akartak valamit, hízelgéssel vagy ravaszkodással próbálták elérni.

Egész autókaravánnal érkeztetek, a zászlóshajó Vica szolgálati kocsija, a nagy fekete Renault 16-os, amelyet valamennyien irigyeltetek. Ahhoz képest Tibor bácsi remek 1500-as Zsigulija traktornak látszott.

Szállásotok eredetileg az uradalom cselédsora lehetett. A háború után költözött be a helyi téesz, a tulajdonos grófi család Brazíliába menekült. Az omladozó melléképület egészen addig üresen állt, míg az ifjúsági utazási iroda kipofozta, és kulcsos házzá alakította.

A közös vacsorát mindennap egy másik család készítette. Ez jópofa ötletnek hangzott, amikor Vica – még áprilisban – előállt vele, ám kitalálni könnyebb volt, mint megvalósítani. Miben főzzetek ennyi embernek? Malaci dobta be, hogy kölcsön kell kérni főzőzsámolyt a helyi téesz vagy az általános iskola menzájáról. A téesz nem adta, az iskola igen, úgyis szünet van már.

Vasárnap: lecsó (Tóth Gyuri). Hétfő: gulyásleves (Rozsos Tibor). Kedd: csülkös bableves (Vágó Anna). Szerda: grenadírmars (Nagy Karcsi). Csütörtök: krumplipaprikás virslivel (Selmeczy Joli). Péntek: túrós csusza (Malek Laci). A reggeliket is beosztottátok. Délben nem kell enni! – Vica.

A ház mögötti tisztáson kajáltatok, az összes kerti és szobai asztalt odacipeltétek, s valamennyi ülőalkalmatosságot. Az ételosztás kezdetét a hagyományos bordalotok jelezte: A bávval a méhhel egy az utunk, a jelszavunk munka és – IGYUNK! Fogyott a házi pálinka és a kannás bor. A kaja és az ital közös kasszából ment, Vica számításai alapján összedobtátok a pénzt.

A bajok a harmadik nap elején kezdődtek. Kobra Karcsi nem hozott reggelit. Egyáltalán, föl sem kelt. Amikor próbáltátok ébresztgetni, úgy gyomron rúgta Malacit, hogy az nem kapott levegőt. Zsuzsa – Malaci Zsuzsája – visítva avatkozott közbe, hegyesre vágott hosszú körmeivel fenyegetve Kobrát. Ő ettől meghátrált, s karmolástávon túlról küldött titeket melegebb égtájakra. Arra hivatkozott, hogy őneki kivételes bánásmód jár, hiszen minden este szolgálatban van egyszemélyes zenekarként a szintivel, ráadásul ő a hangtechnikus is. Menjen kifliért és kakaóért valaki más. Becsüljétek meg, hogy szerdán ő főzi a vacsit, az se igazságos.

Miért nem akkor szólt, amikor a beosztás elkészült, érdeklődött Tibor bácsi, mire őt is gyomron akarta rúgni, csakhogy Rozsos Tibor a legerősebb közületek, elkapta Kobra lábát, és a vaságyra dobta, hogy nyekkent. Hagyjuk, még részeg, majd én elugrom a pékhez, ajánlkozott Gyuri, ám lehurrogtátok, ez Kobra feladata. Ökölbe szorult a kezetek a közösségellenességétől.

Joli megjegyezte, hogy Kobra leginkább a saját szórakoztatására nyomja a vendéglátós műsorát, a többség esténként nyugtot akar, nem össztáncot, már egyiktek se tinédzser. Emő volt az egyetlen, aki védte: Klassz, hogy élő zenénk van, elfogadhatjuk, hogy cserébe tovább alhasson!

Vica kiborult, mi a helyzet ővele, aki legalább száz munkaórát fektetett ebbe a közös nyaralásba, és mégis, főzőbrigádban is van, reggelihozásban is van, úgy értve, családilag, mert az ugye tök mindegy, hogy a férje vagy ő végzi el a munkát, akár a gyerekekre is bízhatja majd, ha elég nagyok lesznek.

Álláspontját nem tudtátok elfogadni. Malaci kijelentette, Vicáék kezdettől előnyt élveznek amiatt, hogy mind a ketten beltagok, úgy volna igazságos, ha Gyuri a munkák szempontjából külön számítana. Vica sírva fakadt, rendben, számítson külön, de akkor a jövőben a közös nyaralás-telelés szervezését minden évben vállalja valaki más, ne őtőle várjátok.

Emő átölelte, édes Vera Viktória, hát kitől várjuk, ha nem az utazási irodástól?

Helyeseltetek, senki más nem képes összehozni ilyen frankón, csak Vica! – kitört isten békéje.

Látszólag. Mert a hajszálrepedések megmaradtak. Minden alkalommal föllobbant a vitatűz, ha a legkisebb ok adódott. Rendszerint Emő játszotta a békéltető szerepét, ő igazi harmóniát tudott teremteni, úgy, hogy előbb-utóbb megölelte azt, aki éppen kiborult közületek. Meg kell hagyni, Emő az ikerbabáktól kiegyensúlyozódott, fát lehetett vágni a hátán, amit a többi anyáról nem mondhattatok el. Az anyák mindig idegesek! – Malaci. Tibor bácsi pedig: Nehéz már összetartani a nyolcak bandáját!

Pedig a kulcsos házban csak hetek voltatok.

Malaci újabban a napirendre-nem-térés bajnoka lett. Ti már el is felejtettétek az összezördülés okát, amikor ő még vissza-visszatért rá. Zsuzsa ezt Malek Laci munkájával magyarázta. Amióta átkerült a szegedi tanács ingatlanosztályára, állandóan ellenérdekű felek vitáival foglalkozik, ráadásul napi tíz órában, attól olyan ideges.

Ti azonban hallottátok már Malacitól, hogy inkább azért ideges, mert úgy került a kisajátítási ügyek rengetegébe, hogy fogalma se volt az egészről. Egy női munkaerő szülni ment, a helyére vették föl, nagy hirtelenséggel. Gyuri ajánlotta be, az ő gyerekkori haverja volt a tanács igazgatási osztályán valamilyen főfejes. Malacinak negyvennyolc óra alatt kellett döntenie, otthagyja-e a téeszt és Gyomát, vállalja-e, hogy számára ismeretlen szakterületen kell helytállnia. Zsuzsa nagyon biztatta, neki imponált Szeged, és az osztályvezetői státusz.

Sok fojtott feszkót keltett Kobra új felesége. Kirítt közületek.

Furcsálltátok, hogy olyan… izésen öltözködik. Úgy is viselkedik. Kihívóan, na. Egyáltalán nem úgy, mint egy anya. Vele volt a kisfia. Kobra úgy bánt a sráccal, mintha a sajátja volna. A nőnek még a bemutatkozása is erősítette az összképet. Nyúlósan bírta mondani, fölkunkorodó hangsúllyal: Saci vagyok! – nyújtotta vérvörösre lakkozott körmű ujjait, mintha kézcsókra számítana, ami a ti köreitekben nem volt szokás.

Kiderült, hogy Saci is körköt. Nehezetekre esett elképzelni, hogy ezekkel a kacsókkal és körmökkel bármilyen gépet működtethet. Lassacskán megtudtátok, hogy tényleg nem, valójában az öccse gyártja a pulóvereket, és persze Kobra. A házasságkötés másnapjától mind a két körkötőgép Kobra lakásában állt, az lett a műhely, ő pedig a felesége kertvárosi családi házába hurcolkodott.

Saci első férje nem került szóba. Gyuri és Tibor ismerte futólag, úgy hívták, Lajos. Kezdetben a MEO-n dolgozott a Szegedi Konzervnél, aztán külkereskedővé lépett elő, orosz nyelvtudása révén, másodállásban a paprikafeldolgozó termékeit is árulta. Főleg a Szovjetunióban és Kelet-Németországban. Emellett állítólag ő hozta tető alá azt a megállapodást, amelynek alapján a jugoszláv hadseregnek szállítottak konzervborsót, zöldbabot, sűrített paradicsomot és különféle kompótokat. Gyakran utazott Moszkvába

és Kelet-Berlinbe. A fáradalmakat szegedi szórakozóhelyeken pihente ki. Sokat költött, a jelek szerint volt miből. Míg azután nyitható tetejű Skoda Feliciájával nekirohant egy szabályosan közlekedő pótkocsis teherautónak, éjféltájt, útban Vásárhely felé. A kocsiban két igazán fiatal nő – inkább lány – ült rajta kívül, mind a hárman szörnyethaltak. A biztonsági övet, melynek használata már évek óta kötelező, Lajos sosem kapcsolta be, a hátsó ülésre nem is szereltetett a Feliciában.

Városszerte szóbeszéd tárgya volt a tragikus baleset, hallottatok róla. Arra nem számítottatok, hogy az özvegy épp a ti Nagy Karcsitokra veti ki a hálóját. Aki aztán szépen beleült a villába, meg a Tátra II. márkájú csehszlovák faházba a Balaton déli partján, Szabadiban. Mindenbe, amit az első férj hordott össze a családjának.

Vica mondta ki, amikor Saci a vízparton tovavonaglott rúzsvörös bikinijében, magas sarkú papucsában, erőteljes csípőmozgással: Esküszöm, mint egy sarki kurva! Az asszonyok helyeseltek. A férfiak kussoltak. Ők alig tudták leszakítani tekintetüket a nő seggéről, mely kétoldalt merészen kilógott a csöppnyi fürdőbugyiból. A far ívét keskeny csipkeszalag is hangsúlyozta.

Legjobban Malaci Zsuzsája helyeselt. Többségetek elfeledte, hogy néhány éve még Zsuzsa teste és kihívó fürdőruhája borzolta a kedélyeteket. Őt már megszoktátok, most Saci kavarta föl az állóvizet.

A ti asszonyaitok és nőitek sokkal visszafogottabban öltözködtek, jártak, beszéltek. Rúzst csak este használtak, vékonyan, szem– és arcfestéket mértékkel. Saci kezében a szépítőszerek őrjöngésbe fogtak. Kobra volt az egyetlen, akit ez nem zavart.

Őszintébb pillanataitokban nektek, pasiknak, be kellett vallanotok, hogy Saci jóval izgatóbb, mint a társaság valamennyi nőtagja együttvéve. Az ő közelébe helyezkedtetek, hiába tettétek rá az epés megjegyzéseket a háta mögött.

Emő rögtön bizalmába fogadta, megengedte neki, hogy az ikreket ringassa, büfiztesse, és adogassa szoptatáshoz. Emőből hiányoztak az előítéletek. Amikor észrevette, hogy Saci válláról lecsusszant az ujjatlan mohairpulóver (mellesleg Emő férje is a dekoltázson átbukni próbáló bal mellet skubizza), csak annyit mondott: Sackó, kilóg a

didkó! Ó, bocsi! – Saci megigazította ruházatát. Emő Jenője vörös nyakkal fordult el, noha Emő nem féltékenykedett. Szemben a többi asszonnyal. További nézeteltérések támadtak a vacsorakészítésnél. A napi főzésfelelősnek egyre-másra azt feleltétek, ha segédmunkára hívott: Én már voltam! Vagy: Én holnap leszek!

Basszuskulcs, sopánkodott Anna a folyó partján, idáig ez sose volt probléma, nem számoltuk, örültünk, hogy együtt csinálhatjuk, mi ütött belétek? Hát igen, hogy mi ütött belénk, ismételte fölpaprikázva Joli (épp ő toborzott brigádot magának holnapra). A mennykő, mondta Maros Sándor súlyosan, és bár viccnek szánta, komolyak maradtatok. A népdalkutató vállat vont, akkor én úszom! – csobb.

Az állandó csatahangulat nem csillapult. Még sosem fordult elő, hogy határozottan egymás idegeire mentetek. Kisebb csoportokban próbáltátok megfejteni. Tibor bácsi tagadta a problémát, szerinte bármely emberi közösség ugyanígy viselkedne, ha nincs összeszokva. Mi ne volnánk összeszokva, amikor hatéves korunk óta ismerjük egymást? – vetette ellene Joli. Igen, de év közben alig találkozunk! – Malaci.

Évi egy nyaralás nem csinál nyarat! – Tibor bácsi. Van az kettő is, de nem számoljuk, jegyezte meg Vica, ha valaki, ő tudta. Kobra azt dobta be, hogy túl sok a gyereketek, ami az asszonyokat anyatigrissé változtatja. Ugyan, a gyerekektől csak vidámabb az egész, mondta Joli, a szeme felhősödött. Gyorsan másra tereltétek a szót.

Joli még mindig nem szült, pedig már nagyon szeretett volna. Emőnek bevallotta, hogy orvosi segítséget is igénybe vettek, bebizonyosodott, hogy Maros Sándor népdalkutató hiába idősebb nála tizenöt évvel, spermái kimagasló virgoncsággal indulnak a csatába. Joli petéiből hiányzik a fogadókészség. Néhány hónapja rendszeres injekcióktól várják a helyzet javulását.

Tibor bácsi lapátkezében darabokra szakadtak a virslik, amelyekről a kotont próbálta lehúzni, míg Joli eltiltotta ettől a tevékenységtől. Nem maradt más dolga, mint ürítgetni a kupicát. Ennek hatására újabb különvéleményt adott elő a belső villongásokról. Harminc körül jártok, huzamosabb ideje vagytok megállapodva, a szerelem pedig két-három év múltán oda, be kéne

vallanotok, hogy többékevésbé mindannyian unjátok a banánt, oppardon, csak a hölgyek, az urak a zöldbabot unják, érted! a hüvelyt, höhö! napnál érthetőbb, ha egy dögös csaj megbolondít benneteket, mint ez itt ni! – Saci fenekére csapott, amelyen most lasztexnadrág feszült.

Az éles csattanásra oda kellett néznetek. Nyomban követte még kettő. Kobra pofon vágta Tibor bácsit, oda-vissza, de úgy, hogy hátranyaklott a feje. Tibor bácsi fölpattant a horgászszékről, lendületből ugrott Kobrának, néhány szakszerűnek látszó ökölvívóütés után összeakaszkodtak, s a nedves homokra zuhanva birkóztak.

Saci ekkor bebizonyította, hogy a látszat gyakran csal, térdre hullott előttük, mindkettejük csuklóját megragadta, s vékony, dallamos hangon könyörgött: Károly, Tibor, jaj! legjobb barátok vagytok, jajjjaj! az isten szerelmére, azonnal hagyjátok abba! ennyit senki csaj nem ér, jajjajjaj! ha nem hagyjátok abba, elmegyek!!!

Kobra megmerevedett, föltérdelt, Tibor bácsi lihegve pislogott, az oldalán heverve. Fogjatok kezet! – Saci ezt olyan csöndesen kérte, hogy alig hallották, de engedelmeskedtek. Segített felkelniük, leporolta őket: Kísérjetek el a házba! – beléjük karolt, s vitte a két hímet, papucsa tűsarka apró lyuksorokkal jelezte haladásuk irányát.

Tibor bácsinak már megint igaza van, gondoltátok többen, ám senki nem érzett bátorságot, hogy kifejtse. Gyuri azt kezdte magyarázni, hogy a beteljesülési komplexussal is számolnotok kell, közelegtek a krisztusi korhoz, és amit ebben az országban el lehet érni, az nagyjából már megvan nektek. Lehet az embernek egy lakása és egy nyaralója, meg egy autója, ha ki bírja várni, míg a MERKÚR leszállítja az előjegyzett kocsit, slussz, passz, másra-többre nincs mód, igazából szükség sincs. Nem maradt cél. Mi a francnak hajtsátok magatokat a munkahelyen vagy az élet egyéb mezein? Marx azt írta egy helyütt, hogy aki nem valósítja meg önmagát a munkájában, az a szabad idejében és a magánéletében se fogja.

Emberek, tegye föl a kezét, aki úgy érzi, megönvalósul az állásában! – Gyuri. Senki nem jelentkezett. Gyuri bólintott. Malaci pedig: Akkor figyeljetek, a… aa… a bávval a méhhel… – bekapcsolódtatok, ám csekély lelkesedéssel.

Joli kavargatta a krumplit az ötvenliteres alumíniumedényben a főzőzsámolyon, mely tízpercenként lecsapta a villanyórát a házban, négy hosszabbítót dugtatok össze, hogy elérkezzen a tisztásig az áram. Ilyenkor kórusban ordítottatok a fönt tartózkodóknak, hogy valaki nyomja fel a kallantyút.

Emő hozzátette az eddigi érvekhez a magáét: Az se szerencsés, hogy annyira mostohák itt a körülmények, hamar elfogy a meleg víz, nem könnyű aludni a recsegő ágyakban, aki nem tudja kipihenni magát, nyilván irritábilisabb, és a szúnyoginvázió még rátesz egy lapáttal! – ölelgetett benneteket, s azt mondta: Én anynyira-de-annyira szeretlek titeket, nem akarom, hogy elszaródjon ez az egész, jövőre is nyaralni akarok veletek! közös szilveszter is jó volna! drága Vica, szervezzed! szervezzed meg nekünk!

Joli váratlanul rázendített egy zsoltárra, de rajta és Maros Sándoron kívül kevesen tudtátok a szöveget. Ekkor ért vissza hozzátok Tibor bácsi, nedves hajjal, nyilván lezuhanyozott. Mögötte Kobra, ragtapasszal az arcán, és Saci, olyan bő tréningalsóban-fölsőben, ami közderültséget keltett. Nyilván a férjéét vette magára, hogy lezárja kurvás öltözködése időszakát. Emő őt is hosszan ölelgette.

A krumplipaprikás remek lett, édességnek Joli és Maros Sándor Tibi csokikat osztogatott nektek papírzsákból. Gyerekek, vegyetek sokat, vegyetek kettőt! – így a népdalkutató.

Kobra lecipelte az asztalok mellé a szintetizátort, a kis Regent hangfalat és az állványos mikrofont. Egy új zenekar néhány számát tanította nektek. Az Edda friss hang a magyar pampán. Miskolciak. Kobra fölautózott miattuk Pestre, a Budai Ifjúsági Parkba, ahol az őrjöngő tömeg alatt leszakadt a korlát, a sebesülteket kórházba vitte a mentő.

Ez ám a siker! – Maros Sándor. De nem hallottátok, Kobra maximumra tekerte a potmétert, s érzelemtől telten bömbölte: Minden sarkon álltam már, minden lépcsőn ültem már, és ha eldobtam egy követ, amerre gurult, arra mentem tovább!

Aznap mindannyian hajlandóak voltatok beállni a macskakórusba. Vonításotokat messzire vitte a víz.

Egyszer egy szép napon, tudom, hogy elhagyom a várost, ahol élek, mindent itthagyok, mit Miskolc adhatott, igen, holnap, holnap indulooók!

Malaci a sokadik ismétlésnél módosította a szöveget: Mit Szeged adhatott! Átvettétek. Tibor bácsi kivételével valamennyien latolgattátok ekkoriban, hogy talán föl kéne költöznötök Pestre, nagyobb tér, tágabb lehetőségek, kevesebb pletyka, provincializmus, visszahúzó erő. Irigyeltétek Emőt és Annát, akik már a fővárosban éltek. Bár nem annyira, mint Danit és Imrust, akik ugye disszidáltak. És Sneci? Talán ő se jön vissza a kapitalizmusból, ott biztosan jobban érvényesül.

Legutóbb Zsolt találkozott vele, Anna fizikus férje. Egy konferenciára utazott Rotterdamba, hogy előadást tartson az általa növesztett kristály forradalmian újszerű tulajdonságairól. Schneider Miklós Amszterdamban él egy Thea nevű holland nővel, van egy gyerek is, nem biztos, hogy közös. A nő rotterdami, az a foglalkozása, hogy cipőket tervez.

Ezt már mondtad, vágott közbe Anna, csak az a kérdés, hogy abból meg lehet élni? – Asszem, elég jól! – Zsolt.

Anna irigykedett, ő Budapesten nem talált munkát, változatlanul ruhákat szeretett volna tervezni. Zsolt élénk színekkel ecsetelte a Thea nevű holland nő családjának pazar villáját, mely a Nieuwe Maas folyó partján állt. Sneci és a nő meghívatták őt vacsorára a szülőkhöz, s úgy mutatták be, mint világhírű akadémikust. Ami erős túlzás. A szó angolul folyt. Hollandiában mindenki beszél angolul, legjobban a személyzet. Képzeljétek, libériás inas hozta a kaját! – a ritkuló hajú fizikust ez annyira elkápráztatta, hogy sejtettétek, ha tehetné, azonnal vásárolna egy folyó menti családi házat, ahol ugyanolyan libériás inas hordaná körbe az ezüsttálakat. Erre semmi esélyt nem láttatok, Zsolt a PKKI-ben kutatta a kristályok titkait, szánalmasan kevés pénzért. Emő pirulva vallotta be, hogy nekik rendben van az anyagi szénájuk, Jenő a hallókészülékek mellett újabban ráállt az olasz Corinetti számoló– és írógépeinek javítására, szerencsére elég ócskák ahhoz, hogy sok dolga legyen. Azon ügyködik, hogy hivatalos szerviztevékenységet folytathasson. Nem lesz könnyű az állami vállalatok ellenében, de Jenő ügyes fiú, tudja,

mitől döglik a légy. Az se baj, ha nem sikerül, legalább többet lesz otthon.

Gyuri egyszer csak így szólt: Az a baj, hogy Budapesten alig ismerünk valakit, nincsenek kapcsolataink, kezdhetjük elölről az egészet! Tibor bácsi fölnyerített: De nagy marha vagy, apukám, itt ülnek a tűz körül a kapcsolataid!

Egymásra mindig számíthattok, mondta Kobra, ez sokkal többet ér, mint… – nem találta a megfelelő hasonlatot. Mint az arany? – Anna, segítőkészen. Tibor bácsi fokozni akarta: Mint a platina!

Saci később beszámolt az ő amszterdami élményeiről. Még az első férje, Lajos vitte ki egy sportútra, valamiféle cselgáncsbajnokságra. A csarnokba, ahol a sportesemény zajlott, oda se dugták a képüket, inkább a grachtokon mászkáltak, aztán a piros lámpás negyedben, ahol félpucér lányok néztek rájuk a kirakatokból. Végül beültek egy kávéházba. Furcsa gyógynövényszag terjengett. Saci nem, de Lajos sejtette, mitől, a pultnál marihuánás cigarettát is árultak, szálanként.

Malaci és Anna nem tudta pontosan, mi az. Saci szakaszosan mesélt, kivárta a perceket, amikor Tibor bácsi hallótávolságon kívül volt, a tűzzel foglalkozott vagy fáért ment, ő mégiscsak pártfőmufti, mit lehessen tudni. Emő sikkantott, jajistenem, és kipróbáltad? Persze. Jajistenem, és milyen? Saci csak annyit mondott: Fúúú! – huncutul mosolygott, amit korábban kurvásnak minősítettetek. Magához húzta Emőt: Ne terjeszd, de van nálam egy szál… különleges alkalomra tartogattam. És ez most az? – Emő, reménykedve.

Saci úgy hozta le az alpakka cigarettatárcát, hogy Kobra ne lássa, de hiába, a férje rövid akkordzárlattal befejezte az eddázást, belebúgta a picit gerjedő mikrofonba: Csüccs! – így szokta meg a vendéglátóiparban. Odanyomult a feleségéhez: Sacikám, ha már, akkor én is kérek!

Az pontosan úgy nézett ki, mint egy közönséges cigaretta. Saci úgy hívta: dzsojnt. Megmutatta, hogyan kell szívni, ökölből, és a dzsojnt kézről kézre járt. Már egyikőtöket sem zavarta, hogy Tibor bácsi is odaült a körbe, rutinos mozdulattal vette át a csikket, pedig neki is ez volt az első eset. Most, hogy Kobra nem zenélt, és senki nem óbégatott, csak az enyhe szél susogott.

Emőke nyúlt a cigiért, de Vica félrelökte a kezét: Neked már elég, te szoptatsz! Emő lihegett a fölháborodástól: Felnőttem én már, tudom, mit csinálok, ki akarom próbálni! franc se tudja, lesz-e még egy alkalmam ebben a büdös életben?! igenis, kérek! mért kell mindenből kimaradnom, csak azért, mert ikreket szültem? az anya is ember, vagy nem?!

A férj, Jenő, csüggedt legyintéssel jelezte, fölösleges erőlködni. Ha Emő valamit a fejébe vesz, meg is teszi.

Szipákoltatok, s látva, hogy Saci behunyja a szemét, követtétek a példát. Hűlt a levegő, élesedett a csönd, amibe Emő időnként belevisított: Jajistenem, éreztek valamit? jajistenem, mit kell érezni?

Nem kapott választ. Lekötött titeket mindaz, amit a vadkender hatóanyaga ellazíthatott vagy eltúlozhatott bennetek. Gyorsította az érzelmi körhintát, hogy amit éppen csináltatok, az sem munkásnak, sem parasztnak, sem vele szövetséges értelmiséginek nem engedélyezett a béketáborban. E szót most még Rozsos Tibor elvtárs is a rabság szégyentelen körülírásának vélte a feneketlen éjszakában.

Kedves Joli és Sándor,

illetve

Kedves Sándor és Joli,

Olyan édesek vagytok. Nem tudtam eldönteni, melyiktek írta a levelet, mert alávéstétek mind a ketten, és a betűk alakjából se könnyű megmondani, nő vagy férfi kezétől származnak, pedig ezt általában el szoktam találni. Úgy szeretném képzelni, hogy egy bekezdés Joli, egy bekezdés Sanyi, milyen szép volna! Én még sose írtam közös levelet senkivel, egyszer meg kéne próbálnom. Thea biztos ráállna, de ő nem tud magyarul, tehát világos volna, melyek az ő sorai. Na mindegy.

Annyira kellemes meglepetés ez a szívtől és lélektől iszamos levél (vagy iszamós?). Dereng, hogy az Egri csillagokban írta Gárdonyi, hogy vértől iszamós a rohamlétra (vagy iszamos?).

Remélem, nem romlik el a magyarom, ahogy a barom disszidenseké. Amióta megkaptam a levelet, vigyorgok, mint a sült alma, ha eszembe jut. Márpedig gyakran jut eszembe. Igazi szaloncukorkák vagytok, hogy gondoltatok rám, és bizony, óriási örömöt okozott részletes beszámolótok a közös nyaralásról, amelyen

ezúttal nem vehettem részt. Nincs bátorságom azt mondani, hogy majd legközelebb, jelenlegi helyzetemben nem száz százalék, hogy hazamehetek egyáltalán, s ha igen, hány év múlva. Következő dilemma, hogy akarok-e, ezen még gondolkoznom kell, mint oly sok mindenen. Gondolkozni, azt lehet ebben a lapos országban, adott hozzá a nyugalom, a csönd, a béke, amit békénhagyásnak is nevezhetnék.

Okosan tettétek, hogy nem postai úton juttattátok ki, meggyőződésem, hogy a cenzúra szúrós tekintettel áll a vártán, éberen és lesújtásra készen. Majdnem minden hazulról érkező boríték csodálatosképp a magyar posta nylonzacskójában érkezik, föltépve, az obligát felirattal, miszerint a küldemény a kézbesítés során megsérült. Rám vannak állva. Kérdés, a telefonomat is lehallgatják-e? A holland királyi posta ebben nem nyújt segédkezet nekik, az tuti. Vajon a tiétekkel mi a helyzet? Legyetek óvatosak. Állítólag onnan derül ki, hogy amikor fölveszitek a kagylót, és vártok a búgó hangra, gyanús percegések vannak, elég hosszan.

Arról keveset írtok, hogy ti hogy vagytok, vannak tippjeim, ha ennyire szeretnétek kijönni ide több hónapra. Sándornak talán tényleg tudnék segíteni abban, hogy megkapja az ösztöndíjat, de az Universiteit van Amsterdamon nincs semmi kapcsolatom, én a rotterdami Erasmus Universiteiten vagyok óraadó, ismerek egy-két professzort a kulturális hagyományok tanszéken. Annak kéne utánanéznetek, hogy egy innen érkező meghívás mennyit ér az ösztöndíjtanácsnál. Fontos, hogy az ösztöndíjtanács háromkeresztes elvtársai még csak ne is sejtsék, hogy közöm van az ügyhöz, mert akkor lőttek az egésznek. Maradjunk kapcsolatban, de szigorúan így, kiutazókra bízzátok a leveleket, én is mindig fogok találni valakit, aki Pestre megy.

Itt az a szokás, hogy két letter of recommendation kell a pályázatokhoz, flamandul vagy angolul. Ha olyasvalakik írják, akiket ismernek a döntnökök, vagy legalább a nevüket, az félsiker. Az egyiket megírom én, majd Thea lefordítja, de a másikat Sándornak kéne megszereznie, ha van kapcsolata külföldön ismert folkloristával vagy népzenésszel. Nem emlékszem, hogy Maros Rudolf, a Kodály-tanítvány rokon-e, ő szerintem jó volna. Ha az

ösztöndíj nem sikerül, akkor is érdemes kijönnötök szerencsét próbálni. Szívesen küldetek Theával meghívólevelet, az ő családja nagy tekintélyt élvez errefelé, a nagyapja jóléti miniszter volt egy darabig a boldog békeidőkben. Hm, azok tulajdonképpen még mindig tartanak. Szerezhetünk értelmiségi segédmunkát, zenész területen könnyebb is, mint nekem, aki csak fordítani tudok magyarra, és előadásokat tartani az otthoni viszonyokról. Egy haverunk kottamásoló, beajánlunk hozzá. Joli lehetne baby sitter, ha másképp nem, au pair, tudjátok, lakásért-ellátásért, sokan házaspárt is befogadnak. Ilyesmit csak a vízum lejártáig lehet csinálni legálisan, ami kétszer hosszabbítható a nagykövetségen vagy a konzulátuson, érdeklődjétek meg, ha csak nem akartok disszidálni, ami savanyú kenyér. Az én helyzetem zavaros. Meghosszabbítottam egyszer, de másodjára mondvacsinált okból visszautasították. Fellebbezést írtam a nagykövetnek, vagy panaszt, mittomén, nem kaptam még választ. Szeretnék hazamenni, de csak ha nem kapcsolnak le a határon s kaszliznak be rögtön. Sejtem, hogy erre nézve száz százalékos garanciát senki nem ad, de most, hogy holland állampolgár a feleségem és a gyerekem, talán kaphatok rendkívüli eljárással holland állampolgárságot, akkor pedig védve leszek. És megszűnne végre az örökös problémázás a munkavállalási engedély ügyében. A Nansen-útlevél a világ legszomorúbb szava. Na jó, a második, a halál után.

Szeretném tudni, odahaza mit szóltak a nagy lengyel sztrájkhullámhoz, itt tele voltak vele az újságok, a derék vajevők megtanulták Gdan´sk és Lech Wałe¸sa nevét, bár a vesszőt az n-ről és a cedille-t az e-ről elhagyják. Levélfordultával írjatok erről, jó? Mondanom se kell, hogy az én nevemről is ugrott a vessző, Miklosz vagyok, néha Mikló, és gyakran azt hiszik, hogy nő. A Schneiderrel nincs problémájuk.

Mi különben éldegélünk, mint hal az állóvízben. A kis Louise olyan, mint egy egész napos állás, nagyjából én vagyok vele, nekem csak heti kétszer kell Rotterdamba vonatoznom. Thea viszont minden nap bemegy a cipőszalonba. Ez egy unalmas kis ország – minden működik. Csupa nyárspolgár, este hét tájt elnéptelenednek az utcák, leülnek a szertartásos vacsorához. Belátni, a függöny nem

divat. Csak a részegek és a kurvapecérek kódorognak az éjszakában, de mind az ivás, mind a kurvázás erre szakosodott negyedekben zajlik. Erről azonban nem számolhatok be, én egy elszánt és hősies kisgyerekes atya vagyok, kérem szépen. (Szabad olyat kérdezni, hogy nálatok várható-e trónörökös, vagy menjek inkább anyámba?)

Ölellek titeket, a valamikori viszontlátás erős reményével:

Miki Thea

(megkértem, hogy ő is írja alá, de nem is tudja, hogy mit, hehe, ezzel a trükkel szerezhetnék tőle ezt-azt, hehehe)

Följegyzés 29765/80.

„Népdalkutató" elmondása szerint a feladat elvégzését nem tette lehetővé az a tény, hogy a „Szabó" néven megfigyelt célszemély a Kiskörei viztározónál szervezett együttnyaralásra nem jelent meg, mivel Hollandiába meghivást kapott, ahol is megnősült és gyereke született és tanár. Hazajönni „Népdalkutató" értesülései szerint nem áll szándékában.

Kérdésre közli, hogy az a bizonyos mondat: „A bávval a méhhel egy az utunk, a jelszavunk munka és – igyunk!" tudomása szerint nem tartalmaz rejtjeles üzenetet, hanem csupán egy, a sorkatonai szolgálatban kialakult vicceskedés, valódi államellenes irányultság nélkül. Tehát sem az állami bizományi áruházat, sem a hulladékgyüjtő vállalatot nem akarja kritikával illetni, a közismert mozgalmi dal humoros (vagy kamaszkorban annak tartott) kiforditása, csasztuskásitása. Tudniillik a társaság fiu tagjai együtt töltötték sorkatonai szolgálatukat Hódmezővásárhelyen.

Jelenti továbbá, hogy a lengyelországi hajógyári sztrájkokról és felfordulásról semminő vita nem folyt, szó sem esett. Legalábbis a jelenlétében. Állitása szerint igyekezett mindig mindenütt ott lenni és figyelni.

1980. szept. 30.

Ács szds Látta: Asztalos fhdgy

9

Vadászkastély

***ŐK* is elváltak. Meg ők is. Ők szétköltöztek, de** talán újra megpróbálják együtt. Stb. Ki érti ezt? Ó… tulajdonképp mindenki.

Menetrendszerűen beköszönt az az időszak, amikor az ember meg tudná fojtani a párját egy kanál vízben. Vagy szíven szúrná. Kilökné az ablakon. Pontosan kettő darabba vágná. Ha más okot nem ad rá, amiatt, mert örökké ott nyüzsög, kardtávolságban.

Csak Szabados Vica és Tóth Gyuri házassága látszott szilárdnak. Selmeczy Jolánról és a párjáról nem lehetett eldönteni, mi van velük, ők hol különköltöztek, hol össze, oda-vissza, oda-vissza. Maros Sándor sokat császkált Nyugat-Európában, néha csak a saját szakállára és pénzén utazott népzenei konferenciákra. Mindig kapott útlevelet, ördög tudja, hogyan. Jolit szerette idehaza felejteni, s ő egyre kevésbé bánta.

Ekkor már a nyolcak nem Szegedet tartották „A" városnak. Öten Budapestre kerültek. Pontosabban fölverekedték magukat. Korin Emőkének ezért sem kellett verekednie. Neki szinte minden varázsütésre sikerült, beleértve a válást. Jenő példás nagyvonalúsággal fizetett, mint a katonatiszt, már a bírói ítélet előtt folyósítani kezdte a bőséges tartásdíjat, sőt inkább apanázst. A lakás is Emőé lett.

Selmeczy Joli leköltözött Szögedébe, igazából azért, hogy eltávolodjon a népdalkutatótól. Pedig ekkor őrajta kívül már csak Malek Laci és Kobra Karcsi maradt a hírös városban. Amikor igazgatóhelyettesi állást hirdettek az egyik újszegedi óvodában, pályázott, s nyert. Jól érezte magát a gyerekek között, kevés időt töltött az irodájában.

A szögedi különítmény tagjai kisebbségnek érezték magukat, ezért ők gyakrabban összejártak, mint annak előtte az egész banda. Vica szerepe – központi mágnes – Jolira maradt. Találkozásaik fő színtere a Baja presszó lett, melyet Kobra és Saci üzemeltetett, Tibor bácsi jóvoltából. Kobra jól ismerte a helyszínt, évekig szolgáltatta a talpalávalót a város déli csücskében lévő alagsori helyiségben.

Tibor bácsi búcsúajándékul taposta ki nekik azt a gebint, mielőtt fölhelyezték a Pénzügyminisztériumba, a miniszteri titkárságra. Kobra és Saci egy hatalmas disznósajtot készített neki hálából, s ötkilós parasztkenyeret süttetett a tápéi csodapékkel, mert Rozsos Tibor ezt a kettőt kiváltképp szerette, különösen házi cseresznyepálinkával, amelybe a magokat is belefőzték.

Erről az italról Malaci gondoskodott. Ő változatlanul a szegedi tanácsnál intézte a kisajátítási ügyeket, s mindig akadtak hálás parasztemberek, akiknek a vályogháza helyén épült az új út, a cementmű, a kutatóintézet telepe. A pálinka szóra sem érdemes ajándéknak számított. Néha olyan komoly summák cseréltek gazdát, főként három ügyvéd közvetítésével, hogy Malaci még Krisztának, a második feleségének se merte bevallani. A pénz javát egy bemutatóra szóló takarékbetétkönyvben gyűjtögette, a legnagyobb titokban.

A legutóbbi néhány évben Malaci úgy meghízott, hogy igazán rászolgált gyerekkori becenevére. Kriszta viszont egy dekát sem szedett magára, még akkor sem, amikor megszülte Malek Lacinak Kislacit, épen, egészségesen. Kis Malaci, gondolta Joli a pufók csecsemő láttán.

Amióta Vica és Gyuri a pesti vizeken evezett, lazulni látszottak a baráti szálak. Talán csak azért, mert a csapat túljutott a harmincas éveinek közepén, lefoglalták a családi élet meg a munkahely gondjai, örömei. Ekkoriban nem vettek volna erős mérget arra, hogy fennmarad a nyolcak közös nyaralási-telelési hagyománya.

Eddigi életükben megszokták, hogy mások határoznak a sorsukat érintő kérdésekben, csodálkozva érzékelték, egyre tágabb terük nyílik, hogy ők döntsenek. Magukról és mind többekről. Szaporodtak a munka hierarchiájában alájuk tartozók. Családi viszonyaikban ugyanez történt. Nem csupán leszármazottaik számosodtak. Szüleik, nagyszüleik fokozatosan gyermekedtek, eltartásra, gondoskodásra szorultak, s felelős lépéseket kellett tenni az ügyeikben.

Szabados Vica Budapesten is az IBUSZnál dolgozott, a tizenharmadik kerületi irodát vezette. Tóth Gyuri váratlan fordulattal a MALÉV-hoz került, annak köszönhetően, hogy egy

ideje a repülőgépes gyomirtás módszereinek tökéletesítésével foglalkozott a kutatóban. Összehaverkodott pilótákkal és nyugalmazott repülős tisztekkel. Közepes protekció kellett ahhoz, hogy fölvegyék Ferihegyre, a kisgépek és a helikopterek kiszolgálásával kapcsolatos feladatkört bízták rá.

Elhatározta, hogy repülővezetői engedélyt szerez, előbb vitorlázó, aztán motoros gépre. Szorgalmasan járt a tanfolyamra. Az elméleti képzés mellett negyvenöt óra repülési gyakorlat kellett ahhoz, hogy hatósági vizsgát tehessen, és SPL-t (Student Pilot Licence), növendék-pilóta szakszolgálati engedélyt kapjon.

Reménytelennek tűnt, hogy odáig eljuthasson. Vica attól tartott, már az egészségügyi teszteken elbukik, de tévedett. Gyuri makacsul araszolt előre az újsütetű rögeszméje valóra váltásához vezető hosszú, kacskaringós úton. Vica hol kikacagta, hol támogatta.

Tibor bácsi jobban szenvedett Budapesten, mint ők. A Pénzügyminisztérium épületében sokáig el-eltévedt, olyankor úgy tett, mintha épp azon a folyosószakaszon volna dolga. Ugyanilyen elveszetten bóklászott a magánéletében. Mióta a felesége visszaköltözött Szegedre a lányukkal, árvának és kifosztottnak érezte magát az Ó utcai lakásban. Eleinte élvezte, hogy mindig van kégli, korlátozás nélkül viheti föl a nőket, akiket általában a Balettcipőben szedett föl, ám hamar megunta. Magánya búját Gyurinak sírta el.

Kezdte hívogatni a munkahelyén, viszonylag rendszeresen. Kérte, meló után kapjanak be gyorsan valamit a Megálló étteremben, közel a kis Madáchhoz. Inkább kocsma, de Tibor bácsi szerint ott a legjobb a sólet az egész városban. Oké, ha ilyen létkérdés neked a sólet! – Gyuri. Tibor bácsi fölnyerített: Nagyszerű, már csak az hiányzik, hogy te is lezsidózzál! De pillanat, téged nem kell lezsidózni, ha egyszer… az vagy?! Tibor bácsi körülnézett, hallotta-e valaki, s utána: Ahogy én zsidó vagyok, úgy te is!

Rozsos Tibor kondorosi nagypapája még Reich volt, az apja magyarosított a háború után. Berényben, ahol a nagyszülei nevelték, soha nem esett szó arról, hogy ő zsidó volna. Akkor került oda állandóra, amikor az apját bekaszlizták ötvenhat után. Az anyját addigra már eltemették. Egyre többet gondolt rá. Híres

szépasszonyként tartották számon. Tibor bácsi már csak úgy tudta fölidézni a vonásait, ha nem a saját emlékeire, hanem néhány fekete-fehér fotóra gondolt. Azokon álomszépnek látszott az anyja. Sok egyebet nem tudott előadni róla Gyurinak.

Az apjáról főleg az jutott eszébe, hogy megőszült a börtönben. Ő épp az iskolából jött haza, s az a rozzant, galambfehér hajú ember ott ült a konyhaasztalnál, göcsörtös ujjai doboltak a piros kockás viaszkosvásznon. Tibor bácsi nem ismerte meg, az apjának ez lehetett a kegyelemdöfés.

Gyuri általában nagyon lassan evett. Ezen az estén hirtelen lerakta a kést meg a villát, kis ideig csak nézte a zománcos láboskát, amelyben a kaját szervírozták, és zokogni kezdett.

Gyuri, az isten áldjon meg, mi van veled? – Tibor bácsi megfogta a vállát. Az anyám… tudod, év elején fölköltöztettük, és tegnap… nem talált haza, mondta Gyuri, szaggatottan véve a levegőt. Hogyhogy? Csak úgy… elvittem a bőrgyógyászhoz, a fejbőrén nőnek valamik a haja alatt. Doktor Tabajdi ránézett, és a Kékgolyó utcába küldte, az onkológiára, de az anyám letérdepelt előtte, jaj, doktor úr, nagyon szépen kérem, ne kűdjön engemet oda, tessék inkább kezelni engemet, én mindenre kész vagyok, mindenre hajlandó vagyok, csak ne kűdjön engemet oda! – előrántotta a tárcáját: Doktor úr, mondja meg, mibe kóstál, van énnekem pénzem, csak ne tessék az onkológiára kűdeni, azt az egyet ne tessék!

A bőrgyógyász nagy nehezen ráállt. Azóta minden hétfőn viszem anyámat a privát rendelőjébe, cinkes kenőccsel próbálkozik. Tegnap indultunk vissza a lakására, egyszer csak azt kérdezte: Igaziból hová megyünk, édes Gyurikám? Anya, hát hozzád! Értem… az hol van? Alig akartam elhinni, ilyen nincs, ne tudná a saját címét? Anya hunyorgott, azt mondta, most épp valahogy elfelejtette. Érted ezt? Elfelejtette!

Tibor bácsi nyugtatni próbálta, papírzsepit adott neki, mert ő meg azt felejtette el, hogy Gyuri mániákusan kitart a régimódi rongy zsebkendőinél, amelyeket Vica háromszögletűre vasal. Gyurikám, anyukád nem mai csirke, előfordulhat nála egy pillanatnyi rövidzárlat, ne szívd mellre! – átölelte. Gyuri azonban mellre szívta, s bármennyire igyekezett, nem volt képes abbahagyni a sírást. Az

anyja pillanatnyi rövidzárlatán kívül nyomta még a szívét ez-az, habozott, elmondja-e Tibor bácsinak, ennek a drága, túl nagyra nőtt gyereknek. Inkább hallgatott róluk. Rozsos Tibor azért mégiscsak pártkáder, előbb-utóbb magasra emelkedik a csillaga a pénzügyminisztériumban. Gyuri úgy képzelte, hamarosan minisztert csinálnak belőle. Jobb, ha az ember nem köt mindent az orrára.

Gyurival mindjárt az elején tudatta a főnöke, hogy kérnie kell fölvételét a pártba, ez a belépőjegy bármely közepesen fontos beosztáshoz. Az elhárítási szempontból kiemelt jelentőségű vállalatoknál, amilyen a MALÉV, kifejezetten alapfeltétel, csak megbízható elvtársakat alkalmaznak a legalsó szinteken is. Gyuri annak rendje-módja szerint kérte fölvételét, s mivel akkor már eldőlt, hogy állományba veszik a MALÉVnál, a pártalapszerv sem vacakolt, a tagjelölti státuszt átugorva fogadta sorai közé Tóth György elvtársat. Sokat nyomott a latban Rozsos Tibor elvtárs bizalmas telefonja, meg az, hogy Szabados Vera Viktória elvtársnő férjéről van szó.

A nyolcakból lassacskán minden hím eldöntötte a dilemmát, kívülről akar kritizálni, vagy bévülről javítani a helyzeten, ahogyan Tibor bácsi fogalmazott az egyik közös nyaraláson. Mindannyian belátták, hogy pártonkívüliként nem boldogulhatnak. Ebben az országban a párt a védőháló. Nemcsak arra szolgál, hogy bebújhassanak mögé, hanem arra is, hogy mászhassanak rajta szépen fölfelé.

Szidják örökké, pedig sokat köszönhetnek annak a hálónak. Néha vastag szálakból áll, mint a hajókötél, máskor finomakból, mint a szita. Betakar, fojtogat, ugyanakkor meg is véd, attól függ – amitől lóg. Szar ügy, de még a szar is jobb, mint a vér! – ahogyan a szegedi kutatóintézet igazgatója, a régi vágású akadémikus mondogatta, ha olyan megalkuvásra kényszerítették, amely ellen alárendeltjei berzenkedtek.

Sneci az egyetlen kivétel a társaságban, ő mindjárt az elején annyira elkúrta a saját helyzetét a hőzöngéseivel, hogy föl sem vetődhetett a párttagsága. Soha nem is akart jelentkezni. De Schneider Miklós esete nem mérvadó, ő ugyanis inverz üldözési

mániásnak bizonyult, vagyis akkor volt boldog, ha üldözték. Bárki más szenvedett a bizonytalanságtól, a kiszolgáltatottságtól, a vándorélettől, a hozzátartozók elvesztésétől és cserbenhagyásától, Snecit a jelek szerint nem zavarta, sőt ebben dagonyázott. Odakint aligha lehetett boldog, a derék hollandok nyilván fütyültek rá, és nem üldözték.

A többieknek, akik tágas, világos otthont, Lada ezerötszázast, mosógéppel és porszívóval fölszerelt háztartást, nagy képernyős színes tévét, önálló (nem iker) telefonvonalat, tóparti víkendházat, szilárd szocialista családot, előmenetellel kecsegtető állást akartak, az egyetlen megoldás a párttagság. Tibor bácsi már az egyetemen belépett, elsőként a csapatból. Malaci csak a hetvenes évek végén, ami az ő beosztásában a tanácsnál késeinek számított. Kobra igazán szeretett volna, de neki csak a nyolcvanas évek elején sikerült, amikor a Kisiparosok Országos Szövetsége tagjaként az ottani alapszervnél próbálkozott, és Tibor bácsi telefonált oda is.

Érdekes, a lányok közül csak Szabados Vera Viktória lépett be, csöndesen, fű alatt, amikor a szegedi IBUSZnál nógatni kezdte a főnöke. Őt azóta békén hagyták. Gyurit viszont a közelmúltban Ferihegyen többször megkereste két idősebb férfi. Lehívták az épület elé, lassú körsétára vitték a kerítés mentén. Elmondták, hogy a nemzetközi helyzet igen bonyolult, számítani kell a nyugati hírszerzés egyre fokozottabb aktivitására, már nemcsak hivatásos ügynököket használnak adatgyűjtésre, hanem civileket is. Ezeknek egy része nyilvánvalóan légi úton érkezik az országba. Valószínű, hogy segítésükre beépítik – vagy már be is építették – a reptéren dolgozók egyikét-másikát. Tóth elvtárs képzelheti, mekkora veszélyekkel fenyeget ez a helyzet. Ne értse félre, csak annyit kérnek, ami amúgy is minden magyar állampolgár alkotmányos kötelessége, hogy legyen éber. Tartsa nyitva a szemét, s ha bármi gyanúsat észlel, tudassa! – átadtak neki egy névjegykártya méretű papírlapot, amelyre golyóstollal írtak két telefonszámot. Azzal a kétszer hat számjeggyel, a lendületesen durva vonalakkal Gyuri gyakran álmodott.

Soha nem tárcsázta egyiket sem. Minek is tette volna? A belügyes elvtársak három-négy hetente jelentkeztek, újabb körsétára, mely

télen még feltűnőbb volt. Amikor Gyuri visszatért az irodájába, s lerázogatta a kabátjáról-kucsmájáról a havat, kollégái úgy tettek, mintha észre se vennék. Tudják, gondolta Gyuri, különben kizárt, hogy ne humorizálnának ezeken a sétákon.

Nem fújt be senkit. Ha név szerint kérdezték valakiről, mellébeszélt. Ám sejtette, nem sokáig érik be ezzel. Előfordulhat-e, hogy egyszer betuszkolják egy sötét autóba, elviszik valahová, pincébe, börtönbe, kínzókamrába, s vallatni kezdik, ahogy a filmekben? Hősként viselkedik majd? Vagy hamar megtörik? És akkor mi lesz, MI LESZ? Vele és a családjával?

Úgy szerette volna megbeszélni valakivel. Vicával nem merte, az asszony újabban olyan főtiszti határozottsággal alkotott véleményt bármiről, ami a férjével kapcsolatos, hogy abban nem volt köszönet. Kérlelhetetlen mondatokba foglalta, mi volna Gyuri teendője, s a legcsekélyebb ellenvélemény esetén is hallatta azt a gúnyos ciccegést, melyet a nyelv és a fogak összeérintésével képzett – cccccc! –, majd pedig: Hülye vagy, tóthgyörgy, hülye vagy! – ez volt a refrén.

Tibor bácsi mit szólna?

Gyuri a két lehetséges állásponttól egyaránt fázott. Ha Tibor bácsi helyesli, hogy ő a karrierjét féltve nem küldi melegebb égtájakra a belügyes elvtársakat, csalódnia kell benne. Kiderülhet, hogy Rozsos Tibor elvtársat is fölkérték ilyesfajta éberségre. A másik eset, ha Tibor bácsi fölháborodik, esetleg hajlandó intézkedni annak érdekében, hogy szálljanak le róla, szintén kínos. Amit egyvalaki tud a társaságban, záros határidőn belül mindenki tudja. Igazából ez az egész fővárosra áll. Sőt az egész hazára. Barátai, munkatársai, főnökei, előbb-utóbb a szomszédai is értesülnének róla, hogy ő a béem embere. Spicli?! Mit szólnának a gyerekei? Brrr.

És ha simán kimutatkozna a két középkorú pasitól?

Beszédmodoruk és gesztusaik alapján a civil ruházat ellenére biztosra vette, hogy valamilyen rangú tisztek. Mi volna, ha kerek perec nemet mondana? Állásvesztés? Kizárás az MSZMP-ből? Útlevélmegvonás? REF, folyamatos jelentkezési kötelezettséggel a rendőrőrsön, köztörvényes bűnözőkkel együtt? Vagy ezeknél is súlyosabb? Hát… az ötvenes éveknek azért már végük. Még Snecit

se vitték el annak idején soha, legföljebb kihallgatni, amikor lebukott a stencilezett szamizdatokkal. Állítólag egy ujjal sem bántották. Aztán hagyták, hogy távozzon az országból.

Éppen itt tartott gondolatainak tűszúrásaiban, amikor Tibor bácsi: Hallottad, hogy végleg hazajön? Gyuri a kérdést is csak másodjára fogta föl, mert trombitálva fújta az orrát: Kicsoda? Rozsos Tibor fölcsattant: Mióta nem figyelsz? egy szó sem jutott el az agyadig? Bocs. Semmi baj, de percek óta nyomom a sódert Sneciről! Ne haragudj… kezdjed újra. Na jó, bejövök még egyszer! – Tibor bácsi ezt a fordulatot egy ifjú vidéki színésznőtől tanulta, aki idén a fővárosban akart szerencsét próbálni, s abban a tévedésben volt, hogy Rozsos Tibor minisztériumi főfejesként tehetne ezért valamit.

Sneci választhatott, vagy át-S-bahnozik Kelet-Berlinbe, a Magyar Népköztársaság nagykövetségére, vagy marad Nyugat-Németország felségterületén, azaz átrepül Kölnbe, s onnan elvonatozik Bonnba, a nagykövetségre. Attól tartott, Kelet-Berlinből nem engednék vissza. Eljutni Bonnba pedig egy kisebb vagyonba kerül, s nem biztos, hogy megéri. Mégis emellett döntött.

A konzuli osztályra küldték. Közölte, hogy szeretne véglegesen visszatérni Budapestre. Az illetékes ügyintéző végül valamilyen listán megtalálta: Schneider Miklós, anyja neve Ádor Rozália? – kérdezte bánatos hangon. E listán azok szerepeltek, akiknek hazatérését a hatóság nem tartotta örvendetesnek, az ország érdekeinek kedvezőbb, ha külföldön maradnak. De arra nézvést, hogy nevezett Schneider Miklósnak voltaképp mi a bűne, nincs irat vagy utasítás. Az eligazodásban mit sem segített az ügyintéző néhány gyors telefonbeszélgetése a megfelelő otthoni szervekkel.

Jöjjön vissza három nap múlva, ajánlotta a hivatalnok. Sneci gúnykacajt hallatott. Kijelentette, hogy akkor inkább mégis disszidál, és ez a konzuli osztály lelkén szárad.

Állítólag egészen a belügyminiszterig eljutott az ügye, aki – ha igaz – legyintett, engedjék csak be, ha olyan marha, hogy itt akar lenni!

A belügyminiszter nagyvonalúságának okát Tibor bácsi könnyedén kikövetkeztethette. Annak idején maga Aczél György rendelte el, hogy Schneider Miklós arra a bizonyos listára kerüljön,

amikor Sneci fölháborodott, hétoldalas panaszbeadványt küldött neki az őt ért hatósági zaklatások miatt. Voltaképp Zola *Vádolom* című, Dreyfust védő szövegének parafrázisát írta meg, ám ez senkinek nem tűnt föl. Aczél akkor a KB kulturális titkára volt, tavaly viszont leváltották.

Snecit csak azért vonhatják felelősségre, mert vízuma lejárta után nem tért haza, ez nem oly súlyos vétség, hogy aggódnia kéne. Befogadónyilatkozatra van szüksége, mely igazolja, hogy lesz hol laknia.

Kérdés, melyikünk ad neki egy ilyet? – ez a mondat ott maradt a Megálló étterem cigarettafüstös és olajszagú légterében. Gyuri sejtette, Tibor bácsi aligha teheti, és ő sem. Nem tudták, hogy egy nő (ismert filmkritikus) megteszi helyettük.

Gyuri rendelt még egy rund Kőbányait, noha mind a ketten kocsival közlekedtek. Szolgálatival, de még nem tartottak ott a szamárlétrán, hogy állandó sofőr is járt volna nekik.

Már odakint álltak a járdán, az esti ködgomolyban, mely összekeveredett az autóbusz eregette bűzös kipufogógázzal, s búcsúzkodtak, amikor Tibor bácsi megkérdezte: Mit szólsz, hogy pofára estek az amcsik? Gyurinak elsőre nem esett le a tantusz, hogy a Challenger űrrepülő felrobbanására céloz a barátja. Hét halott, öregem, folytatta Tibor bácsi, ennyit az amcsi csúcstechnológiáról! Hát igen… az egész világ menthetetlen! – Gyuri. Vigyázz magadra! – Tibor bácsi újra megölelte. Ez a fajta testi érintés nem volt megszokott közöttük, Gyuri elérzékenyült, s hogy leplezze, jól hátba vágta: Te is, elvtikém!

Úgy látszik, öregkorunkra már nemcsak nyári barátok leszünk, hanem rendesek, gondolta Gyuri. Nyári mikulás, téli gyümölcs.

Szabados Vica nemrég kapott levelet Selmeczy Jolántól, újabban ő is Commodore 64 számítógépet és Seikosha printert használt, volt az óvoda irodáján. A számítógép papírjának szélén látszott a letépett lyukacsos szegély hagyta mikroperforálás. Vica után Gyuri is elolvasta Joli szeszélyes mondatait, a Nagyváradról raktáron maradt ízes szavakkal. Joli arról tudósított, hogy a szögedi részleg rendszeresen vigadoz (így, -ik nélkül) Kobráék presszójában, melyet átkereszteltek, Baja volt, Harmónia lett. De a jóemberek feje oly

kemény ám erretájt, mint a székelyeké, csökönyösen Bajázzák a presszót, s Kobra szüntelenül duzmál evégett.

Amint Vica megtudta, hogy Sneci hazatelepedik, ezt megünneplendő, szervezni kezdte a nyolcak közös tavaszolását. Ezúttal döntsön a helyszínről ő. De fogalma se volt, hová címezze a borítékot, csak annyit írt rá, Schneider Miklós, Budapest, és várt.

Sneci kis idő múltán fölhívta, bár a levelet nem kapta meg, még külfölfön van, de már csak ideig-óráig. Telepátia. Imád túrázni, mondta, olyan tájék kéne, ahol lehet, odakünn rászokott, különösen a hegyi túrázásra. Hegyi túrázás, Hollandiában? – hüledezett Vica. Sneci ekkor mesélte, hogy már áttette a székhelyét Nyugat-Berlinbe, túrázni pedig a Bajor-Alpokban szokott, sziklamászni amúgy lehet Berlinben is, edzőteremben.

Sziklamászni? edzőteremben?? – Vica majdnem elejtette a kagylót. Addigra Sneci lerakta.

Így esett a választás a tokaji hegyvidékre. Vica a Tátrát és az Olasz-Alpokat is számításba vette, de Miki nem merte elhagyni a Magyar Népköztársaság területét, amíg nem volt biztos abban, hogy az ügye véglegesen rendeződik, és visszakapja az útlevelét.

Csak Gyuriék, Emőke és Malaci jött gyerekestül. Malaci mind a négyet elhozta, az öt kislány és a három kisfiú biztosította a megfelelő zsivajt.

Vica a legnagyobb titokban kapcsolatot keresett Danival és Imrussal, s egyedül ő tudta, hogy valószínűleg mindketten betoppannak.

Táborverőként Gyuriék, Tibor bácsi és Emőék érkeztek leghamarább, konvojban. Azon a péntek délelőttön napfényverte párában lebegett Északkelet-Magyarország. A meteorológiai jelentés esőt jósolt, ami még váratott magára. Könnyű kézzel verte az ördög a feleségét, amikor bekanyarodtak a lejtős parkolóhelyekre.

A hajdani vadászkastély tornyán fél lábon állt a büszke érckakas, de nem csikorgott élesen. Kukurikú!

– visította Ernő, s a társaság megállapíthatta, hogy ő már félig tele van. Ám ez senkit nem zavart. A hangulat olyan volt, mint fiatalkorukban. Emő azt vette a fejébe, hogy sokat fognak itt táncolni, s mindjárt a parkolóban kezdte, a kocsija rádióját

bekapcsolva hagyta. A Queen zengte, hogy ők a bajnokok, a világbajnokok! Emő legalább annyira rajongott Freddie Mercuryért, mint Gyuri és Tibor bácsi Lennon–McCartney-ért. Emő ikerlányai éppolyan érzékien rázták magukat a zenére, mint az anyjuk.

Késő délután futott be az az űrlényre emlékeztető alak, tetőtől talpig fekete bőrszerkóban és csizmában, hófehér sisakban, egy olyan áramvonalas motoron, amilyet ők még nem is láttak. A hengerek mély dübörgését visszaverték s megsokszorozták a hegyek, öszszeszaladtak rá valamennyien. Amikor végre kikapcsolta, süket csönd támadt. De csak fél percre, utána a lányok sikítozva ugrottak a nyakába, Sneci!!!

Schneider Miklós élvezte sikerét, már ezért érdemes volt iderobognom, fordulhatok is vissza! Ne tedd, így Malaci, péntek van, tehát? Sneci stréber diákként biccentett: Péntek, lottóhúzás, hetivásár, buzik napja! Plusz – Malaci spanyol grand módjára hajtott térdet s fejet – a Malek László-féle kihagyhatatlan túrós csusza, töméntelen ropogós kurcinával és tejnek az ő fölével!

Sneci lehúzta a széles cipzárt a fekete bőrdzsekin: Meggyőztél, maradok!

A férfiak a motort vizsgálgatták szakértő tekintettel, a gyerekek viszont fölültek rá, hármasával. Gyuri végigsimított az első kerék széles, piros sárvédőjén. A benzintartályt és a hátsó tárolórekeszek közepét ugyanolyan színűre lakkozták, fehér betéttel. A krómozott kormány lusta ívben hajlott hátra, a visszapillantó tükröket vékony fémrúd emelte szemmagasságba. Magyarországon ilyesmi nem kapható. Egy vagyonba kerülhet. Többe, mint Malaci VW mikrobusza.

Ez egy Harley–Davidson, közölte Sneci, 1965-ös, kéz alatt vettem Ausztriában, ez volt az első modell, amelynek elektromos önindítója van, nem kell berúgni! – mutatta. Aki akar, mehet vele egy kört! – mondta, de egyikük sem élt a lehetőséggel. Állatira irigyelték. Még akkor is, amikor elmondta, milyen hatalmas összegű vámot kellett fizetnie. Ha ezt tudom, eszembe sincs megvenni! – Sneci.

Ki gondolta, hogy ebből a Schneider Mikiből egy ilyen motoros vagány lesz?! – tette föl a kérdést Korin Emőke. Joli a legkevésbé. Snecit érdekes módon göthösebbé változtatta a nyugati jólét – vagy a

túrázás? –, ám a testsúlyánál is jelentősebb fogyatkozás a hajzatában történt. Valaha dús és kezelhetetlen loboncai megritkultak. Rövidre is vágatta. Hátul ökölnyi tonzúra, nem egészen középen. Szemből nem látszott.

Jolit meghatotta a tar folt, a meztelen, viaszsápadt fejbőr a sebezhetőség képzetét keltette. Fölkavarodtak emléktöredékek a közös múlt koralljából, s ezt nyomban meg akarta osztani valakivel, leginkább Snecivel. Csakhogy Malaci igényt tartott kettejük négy dolgos kezére az alsó teraszra kivitt konyhaasztalnál. Agyonkarcolt deszkán vagdosták a szalonnaszeleteket pici négyszögekre a kurcinához. Malaci azt akarta, hogy egyformák legyenek: Jolikám, figyelj oda, adjunk a szépségre!

Terebélyes fazékban főtt a tészta a zsámolyrezsón. Malaci időnként odaugrott, hogy megkeverje a méteres fakanállal.

Emlékszel, amikor Korcsulán… – kezdte Joli Snecinek, hiába szólt rá Malaci, hogy ne Korcsulán, hanem a kurcinán járjon az esze.

Emlékszel, amikor… meg amikor a… megamikora…

Sneci emlékezett is, nem is. Habozott, mit szóljon Joli érzelmi bolygásához. Valaha bármit megadott volna, ha a lány az övé lesz, ám Joli nem adta be a derekát – csak névházasság. Sneci agyában megjelent az a régi szitakötős gyűrű, amelyet valaha Jolinak vett. Milyen királynői ékszer benyomását keltette az ékszerész üvegfedelű asztalában, s a lány ujján is. Ah, mi lett abból a gyűrűből kevés idő múltán… az állítólagos ezüst szénné feketedett, a kövek zavaros sárgára koptak. És ah, mi lett Joliból… – ezt a gondolatot elhessegette. Inkább a hatalmas fazékhoz lépett, s most ő próbálta kavarni, küzdve a húszkilónyi csuszatészta súlyával. Hát igen, gondolta, hol a szitakötő?

Eljutott hozzá a hír – talán Kobrától –, hogy Joli megint lezárta kapcsolatát Maros Sándorral. Selmeczy Jolán sorozatos szakításai a népdalkutatóval Snecit a Kínai Népköztársaság hivatalos üzeneteire emlékeztették, amelyeket a Szovjetuniónak küld, valamiféle vitatott határvonal ügyében: A Kínai Népköztársaság százhetvenkilencedik utolsó komoly figyelmeztetésében fölszólítja a Szovjetunió kormányát, hogy tartózkodjék határsértő viselkedésétől.

Sajátságos, hogy épp Sneci próbált olyan kitartóan ösztöndíjat vagy alkalmi állást szerezni Maros Sándornak Hollandiában. Biztatására a testes férfi meg is jelent Amszterdamban, annak ellenére, hogy Miki kapcsolatai befulladtak. A népdalkutató a jég hátán is megél, hajtogatta Maros Sándor, s valóban. Rejtély, miként volt képes két vagy három hónapig jönni-menni odakint, bármiféle megbízatás vagy munka híján.

Este sokáig buliztak. A túrós csuszának legalább a fele megmaradt. Emő vigasztalta Malacit: Csak mert vigyázunk a vonalainkra, harminc s negyven közt az ember állati gyorsan fölkapja magára a kilókat, pláne a nők! Malaci legyintett: Pedig még sose sikerült így, icipicit odakapott, ropog, mint a nápolyi.

Kobra megbánta, hogy nem hozott hangszert, csak egy kis tízlyukú C-s herflit, az mindig a táskájában volt. Otthon még úgy érezte, éppen eleget nyomta a talpalávalót ennek a társaságnak. El is lustult, barátságból már esküvőkön sem akaródzott játszania, csak honor esetén, melynek összegét fokozatosan emelte. Nem volt szüksége rá. A presszó és a kis kötőüzem többékevésbé eltartotta a családot. Már mind a kettőt Saci irányította. Nagyon belejött.

Saci harmadik éve igazolatlanul hiányzott az évi rendes nyaralásról. Menjél csak, apukám, én itthon tartom a frontot!

Kobra nem tudta eldönteni, hogy Saci őt unja jobban, vagy a gyerekkori barátait. Az is lehet, hogy van valakije. Kobra figyelt, leselkedett, hallgatózott, de semmi jele, hogy az asszony görbe utakon járna.

Másnap sokáig aludt volna a társaság, de megérkezett Imrus és Dani.

Imrus dús szakállba burkolózott, mint Marx Károly. Persze, ki tudja, milyen lehetett Marxé, rajzokat és fekete-fehér fotókat láttak róla. Meg szobrokat. Dani úgy lefogyott, hogy lógott rajta a bőr. Bordó Fiat 124-esen érkeztek, vadonatújnak látszott. IBUSZ-kocsi, mondta Imrus, a reptéren vettük ki! – hangsúlyain érződött, hogy ritkán beszél magyarul.

Senki nem mert rákérdezni, hogy Dani egészségese. Gyurinak rémlett, a legutolsó hír szerint Dani soha többé nem akar

Magyarországra jönni, ezt sem hozta szóba. Az ölelések, kézszorongatások, vállveregetések nehezen maradtak abba.

Joli csinált reggelit, föl is tálalta, parancsoljatok, szalonnás rántotta húsz tojásból, kezdetnek! Dani ezen annyira nevetett, hogy majd megfulladt. Annyira nem jó vicc, gondolták a többiek, s amikor Dani köhögött is néhányat, felötlött a gyanú: tüdőbaj? Ők a negyedikes gimnazista történelemkönyvből még azt tanulták, hogy a gümőkórral a szocialista egészségügy végleg leszámolt, isten nyugosztalja, nincs többé. Imrus később elmesélte, amit az autóban hallott, Dani nem beteg, csak munkanélküli és magányos, ezekbe fogyott bele.

Vica elhatározta, a közös nyaralás egyik célja az lesz, hogy Danit fölhizlalják, meg se várta, kér-e repetát, másodszor is lapátolt a tányérjára, ilyet te nem eszel a dajcsoknál! Dani tiltakozott, neee, szétpukkadok… milyen dajcsoknál? – kiderült, hogy már Stockholmba vetette a sorsa. Pincér egy kerthelyiségben, állandó éjjeli műszakban. Nem értem, sopánkodott, a többi felszolgáló mind hízik, csak én fogyok! – elhallgatta, hogy már kidobták abból a vendéglőből, azóta piaci rakodóként dolgozik, éhbérért.

Imrusnak viszont fogynia kéne. Kedélyesen állt e problémához: Én antiamerikai vagyok, szarok az egészséges életre! – csámcsogva zabált.

Aznapra Vica csónakos kirándulást tervezett. Joli és Sneci maradt a vadászkastélyban, a szombat esti főzést ők vállalták.

Beültek a ladikokba, áteveztek a tóvá duzzadt folyón. A túra célja a vadregény, ezek Vica szavai. Gondossága arra is kiterjedt, hogy gumicsizmákat osszon szét a másik parton, hasznát vették az ingoványos talajon. Elhanyagolt erdőbe kerültek, ahol a satnya fák közé beszivárgott a nádas, lépteikre vadkacsák, kócsagok és az ő ismereteikkel nehezen azonosítható madarak rebbentek föl.

Bágyadt napsütésben hevertek el a kétarasznyira nőtt, önnön súlyától oldalra dőlő fűben. Vica fedeles kosárból kínálta a szendvicseket, Kobra sportszatyorból a dobozos sört, a pálinkát és a szódavizet. Tudunk élni, dörmögte Tibor bácsi. Mindig is tudtunk! – Gyuri. Imrust nógatni kellett, hogy elmesélje a történetét. Ő Párizsban gondolta tölteni hátralévő életét, ahol végzetes szerelemre

gyújtotta egy amerikai lány. Tíz évvel volt fiatalabb Imrusnál, de ez csak Imrust feszélyezte eleinte. Úgy hívták, Rosebud, azaz rózsabimbó. Rászolgált a nevére, Imrus az illatáért elment volna gyalog Marseille-be. Kinézete ellenére nem távol-keleti, hanem indián. Pequot. Ez a törzs Connecticut állam területén élt, amíg végzetes összeütközésbe nem került az új telepesekkel, az angolokkal. Rosebud erről írta a diplomamunkáját a Sorbonne-on.

Amint megvédi, Rosebud hazaköltözik az USA keleti partjára, Mysticbe, és bekapcsolódik az Indiánok Jogaiért Küzdő Mozgalomba, amelynek az édesapja az egyik aktivistája. Remek, fújtatott Imrus, és velem mi lesz, ha te elmész Amerikába? Rosebud másodpercig sem gondolkodott: Vagy jössz velem, vagy szakítunk, s maradsz Párizsban. Neked mindegy? – Imrus alig bírta magába fojtani a jajveszékelést. Szeretném, ha velem jönnél, de ez a te döntési helyzeted, mondta a lány tárgyilagosan.

Imrus persze fölszállt Rosebuddal a Pan American légitársaság New York-i járatára. Alig tudott angolul, és nem volt semmiféle odakint hasznosítható végzettsége, szakmája, gyakorlata. Rosebud anyja révén egy Kmart áruházban kapott állást éjjeliőrként. Utólag az a rögeszme vert fészket a fejében, hogy ez volt az asszony első eredményes húzása annak érdekében, hogy lerobbantsa a lányáról a kelet-európai jöttmentet. Imrust az anyósa következetesen – és szándékosan? – úgy hívta: a bulgáriai. Alig látta Rosebudot, hiszen amikor ő kora reggel hullafáradtan hazaért, a lány épp elrohant az Indiánok Jogaiért Küzdő Mozgalom irodájába.

Így ment, egészen addig, amíg egy őszi vasárnapon Rosebud szüleihez voltak hivatalosak, a hálaadás napi vacsorára, gesztenyés pulykára. A szülők New Londonban éltek. Másfél órával azelőtt, hogy indulniuk kellett volna, a lány a konyhában bejelentette, rossz híre van, beleszeretett egy munkatársába. Imrus se köpni, se nyelni nem tudott, indián, mi? Rosebud a fejét rázta, perzsa. Ugyan, ne etessél… a perzsák már kihaltak! Dehogy haltak, Iránban élnek, kivéve akik áttelepültek Amerikába.

Imrus társ és lakás nélkül maradt. Engem még egy indián nő is elhagy, fuck, fuck, fuck! Nehéz idők következtek. Hónapos szobába költözött. Munkába állt ablakmosóként. Arra nem számított, hogy

olykor húszharminc emeletes épületek végtelen üvegfelületeit kellett tisztítania, csörlőn föl-le mozgatott padon – ehhez képest tériszonya volt. Dolgozott többek között egy harminchat méter magas, piramis alakú autószalonon, annak az előcsarnokába berohant hányni, értelemszerűen a mellékhelyiséget kereste, de nem találta, így kénytelen-kelletlen a króm szemétládába ürítette a gyomra tartalmát.

Arra tért magához, hogy egy igen kedves, szürke köpenyes asszonyság törölgeti a homlokát a repülőgépeken osztogatott kölnivizes papírkendővel. Imrus az anyjára ismert volna benne, ha nem szénfekete a bőre. Ez a néni – hivatásos takarító – vitte el magával Imrust a gyülekezetbe, ahol hosszú évek óta először érezte magát otthon. Az Isteni Igazság Társaság tagjai katolikus fundamentalisták, lényegében örökbe fogadják egymást, a Krisztus korabeli esszénusok vagyonközösségi elveit követve. Aki teheti, támogatja a rászorulókat.

A szakállunkat nem vágjuk, mint látjátok, a hajunkat se nagyon, ezzel is jelképezzük abbeli hitünket, hogy amit Isten adott, csak Ő veheti el! – Imrus fejet hajtott, imához összetapasztott tenyérrel.

Előadását mély csönd követte. Aztán Emő, félénken: Akkor te szektás vagy? Imrus vállat vont, tudta, a szektás a szocialista Magyarországon egészen mást jelentett: Inkább úgy mondanám, végre családom van, jó nagy családom, törődnek velem, már nem érzem magam egyedül! Mi is törődtünk veled, amíg… – Emő félbehagyta. Imrus kesernyésen mosolygott: Igen, amíg, ez a helyes kifejezés… van még sör?

Megkapta. Közben alig észrevehetően szemerkélni kezdett az eső a tétova napsütésben. A pindurka csöppek cirógatták a bőrüket, csak Vica kémlelte aggódva az eget, mi lesz velük, ha zuhogni fog. Nyugodj meg, mondta Emő, sehol egy felhő.

Odakint se kolbászból fonják a kerítést, mi? – Tibor bácsi, hogy nevessenek. De hiába. Mért nem jössz haza? – Vica. Itt sincs senkim. És mi? – Emő. A két nő átölelte. Dani elsírta magát.

Túl sok a férfisírás életünknek ebben a fejezetében, gondolta Tibor bácsi. Helyette azt mondta: Imrus, Dani, ha mégis rászánjátok magatokat, hogy visszagyertek, mi segítünk, tudjátok, ami a miénké

az a tiéteké is, és ami a tiéteké az a miénké is! Imrusnak tátva maradt a szája: Hogyhogy, te ismered az Isten Igazsága Társaság kiskátéját? Tibor bácsi elröhögte magát: Imrus, ez a negyedik pont, a tizenkettőből! Milyen tizenkettőből? Jaaa, te… akkor még nem…

A társaság nekiállt, hogy elszavalja Daninak a tizenkét pontot, úgy, ahogyan azt annak idején leírta Selmeczy Jolán I. b. oszt. tan. Egy: 8 a magyar igasság, mert 8an megalakultunk. Kettő: Egységben az erő. (Viribus unitis.) Három: A 8 össze tart minden kor, megosztja élelemét és titkait. Négy: Ami a miénké az a tiéteké is, és ami a tiéteké az a miénké is! Az Öt és a Hat épp senkinek nem jutott eszébe, majd meg kell kérdezni Jolitól. Hét: Esküszünk hogy rabok tovább nem leszünk. Nyolc: Nyújts feléje védő kart, ha küzd ellenséggel. Kilenc: A nagyvilágon ekívül nincsen számodra hej. A Tizenegyet sem tudták fölidézni. Tizenkettő: Együtt amíg élünk halunk.

És ti ezt komolyan vettétek? – Imrus csodálkozott.

Eltűnődtek. Malaci a hasára fordult, igenis, komolyan vettük, mér ne vettük volna komolyan? azótától tartjuk a kapcsolatot, figyelünk egymásra, minden évben megszervezzük a közös nyaralást, illetve Vica szervezi, néha a közös szilvesztert is, nemsoká megyünk a Queenkoncertre! Angliába? – Dani csodálkozott. Nem, jönnek Budapestre, a Népstadionba, Vica lőtt nekünk jegyeket!

Ez többeknek újdonság volt. Vica kicsit haragudott, e meglepit a búcsúvacsoránál gondolta nyilvánosságra hozni, mindegy. Imrus, Dani, ha akartok, szerzek jegyet nektek is!

Amazok haboztak. Kérdezték, pontosan mikor. Bonyolult Pestre jönni, és elég drága. Szeretik ők annyira Freddie Mercuryt?

Az eső elállt, a száradó fű csiklandós illata lebegett köröttük. Behunyt szemmel élvezték a természet titokzatos neszezését.

Mire visszaértek a vadászkastélyhoz, már délutánodott. Joli és Sneci meghámozta a rengeteg krumplit és kicsontozta a csirkedarabokat. Az a bizonyos krumplipaprikás az évek folyamán krumplival egybefőzött paprikás csirkévé dúsult. Sneci nosztalgikus hangulatban kuktáskodott Jolinak, akit következetesen névfeleségnek hívott. Azt hitte, vicces, míg Joli rá nem szólt: Hagyd abba, fáj!

Sneci nem kérdezett rá, inkább más vizekre evezett. Mesélt a szamizdat kiadványokról, amelyeknek terjesztésébe már akkor bekapcsolódott, amikor még idehaza volt. Később a gyártásukból is kivette a részét. Dobálta a Joli számára ismeretlen neveket, akikkel együttműködött. Míg Joli megkérdezte: Egyáltalán, mi az a szamizdat?

Engedély nélküli kiadvány. A szó eredetileg orosz, szám izdát, olyasmit jelent, hogy magánkiadás, bár ebben Sneci nem egészen biztos. És ez nem veszélyes?

– Joli. Ebben a pillanatban megvágta a hüvelykujját. Annyira nem, mint az éles kés, felelte Miki, hozta a motorja bőrtáskájából a kis mentőládát, szakszerűen beragtapaszozta a sebet. Míg Joli izmos kezén matatott, mind a ketten arra gondoltak, mi történt volna, ha a névházasságot annak idején a nő hagyja komolyra fordulni.

Amikor a zsámolyrezsó áttüzesítette az óriási lábost, Joli azt kérdezte: Snecikém, szerinted előfordulhat, hogy a szocializmusnak minálunk egyszer… hogy úgy mondjam… vége lesz neki, mint a botnak? Sneci a fejét rázta, a mi életünkben biztosan nem, majd talán az unokáinkéban, esetleg… azt hiszem, a szovjetek semmi áron nem hagynák, hogy elevezzünk tőlük, kőbe vésték Jaltában, hogy mi az övék vagyunk.

Jolinak volt bizonyos telepatikus érzékenysége, körülbelül azokban a percekben, amikor a kirándulók a 12 pontot szedegették össze, az ő fejében is megjelent a régi irka. Ő természetesen tudta az egészet. Öt: Együtt jobb mint egyedül. Hat: Halál a fasisztákra. Tizenegy: Véd és dac.

Te tulajdonképp miből akarsz élni idehaza? – Joli. Azt ő is szeretné tudni, felelte. Akár így lesz, akár úgy lesz, valahogyan mindig csak lesz. Odakinn összekuporgatott egy kis vastartalékot. Nyilván csinálja, amit eddig, például cikkeket ír külföldi lapoknak, álnéven. Most kapott egy ösztöndíjat is, hat hónapra. Annak a külföldi üzletembernek a révén, Soros a neve, aki támogatja a szerveződő ellenzéket a szovjet blokk országaiban.

Amikor valamelyik szövege megjelenik Nyugaton, a honort a devizaszámlára küldik, kiveheti hivatalosan. A dollárboltban cigit

vesz, eladja trafikosoknak, így megkétszerezheti az összeget. Nem kell nekem olyan sok, tette hozzá fanyar mosollyal.

Nekem se kéne olyan sok, gondolta Joli, csak egy férj, és két gyerek. Megbízható, unalmas pasas. Aki mellett nincs szorongás. Sneci iránt máig érzett bizsergést a szívében, ám nála távolabb kevesen eshettek a körvonalazott férjtől. Joli azért elképzelte, milyen volna száguldani vele a benga nagy motoron, bőrszerkóban, bukósisakban, nyugatnémet autópályán. Bukósisak nélkül is elképzelte, a valósággal ellentétben tucatnyi copfkígyóvá fonva lebegtek mögötte a hajfonatai.

A vacsora és az ivászat soká elhúzódott, számtalan a bávval a méhhel satöbbi – IGYUNK! verte föl a környék csendjét. Sneci a többieknél hamarabb feküdt le, hosszú napja volt, korán kelt. De hajnali háromkor visszajött a tábortűzhöz. Imrus kicsi színes gömböket sütött a társaságnak, állítása szerint az egész USA ezt zabálja, mesmelou a neve, nem tudja, magyarul mi. Épp olyan ragacsosnak és édeskésnek bizonyult, mint a vattacukor.

Sneci nézte egy darabig, aztán: Mályvacukor, marshmallow. Ülj le! – Joli. De nem azért jöttem, hogy én itt leüljek, mondta Sneci önkéntelenül, a többiek rögtön rázendítettek a dalra. Ő türelmesen kivárta, aztán: Gyerekek, hallottam a német rádióban, hogy Skandináviában állatira megnőtt a radioaktivitás, úgy néz ki, baleset történt egy szovjet atomerőműben, de nem biztos… nekem az a gyanúm, hogy a ruszkik kilőttek egy atomrakétát az USA-ra, csak elcseszték, lehet, hogy itt a világháború. Ugyan, Snecikém, mondta Joli, imádod a drámai bejelentéseket, Korcsulán is azzal szarattál be, hogy kitört a harmadik világháború, lerohantunk a kikötőhöz jegybe-gyűrűbe, aztán lótüdő!

Sneci erre, mérgesen: Jolikám, égett az összes erdő a szigeten, az neked lótüdő? Igen, világháborúhoz képest a leglovabb tüdő, apukám!

Néhányan nevettek. Joli hozzáfűzte, hogy aztán áthajóztak a szitakötők szigetére.

Lehet, hogy ez az atomdolog csak a nyugatnémetek uszítása, vélte Tibor bácsi.

Hiába vették félvállról Sneci drámai bejelentését, a közös ivászat tébolyult vígságának buboréka elpattant. Nemsoká mindannyian ágyba bújtak. Emő utolsó gondolata az volt, milyen nagyon szereti ezeket az embereket, és milyen remekül sikerült ez a nap. Talán mert kevés velük a gyerek, több szabadság jutott a felnőtteknek.

Reggel Jolit telefonhoz hívták. A vonal végén a főnöke, az óvoda igazgatónője. Arra kérte, hogy a bejelentettnél egy nappal hamarább vegye föl a munkát, influenza terjed az óvodában, a dolgozók fele betegállományban, sok gyerek is elkapta. Joli fontolgatta, mit feleljen.

A főnöknő csacsogott, ahogyan szokott, elmesélte, hogy tegnap Ica (az egyik dadus) ura betalpalt, bizalmas hírt kapott Pestről, a haverjától, aki portás a Központi Fizikai Kutatóintézetben. Ott beszélik az okosok, hogy jelenleg sokkal erősebb a napsütés az évszakhoz képest, és a gyerekeket semmiképp ne vigyék ki a szabadba. De énnekem erről nulla hivatalos értesítést küldtek, sopánkodott az igazgatónő, akkor mit higygyek, Jolikám, mondjad meg, mit higgyek?

Joli elengedte a füle mellett a kérdést, s azt mondta, aligha tud hamarabb visszamenni, kocsival hozták s viszik, alkalmazkodnia kell. Ha a helyzet nem javul, kér egy újabb telefont, akkor majd kifundálja, hogyan legyen.

Visszaballagott a többiekhez, elmondta, mit hallott. A KFKI baljósabban csöngött a szájából, mint amilyennek ő hallotta a főnöknőéből.

Sneci zordan bólogatott. Közölte, hogy már a londoni rádió is bemondta, Ukrajnában történt a baleset, Kijevtől északra, s amíg kiderül a teljes igazság, kerülendő a napozás meg a nagylevelű zöldségek fogyasztása. Príma, szólt bele Tibor bácsi, ma úgyis gulyás lesz.

Tisztelt Főszerkesztő Úr, kedves Erich,

Nézze el Ön énnekem a hibákat, amelyeket elkövetek fogni, hála a német nyelvtudás számára szegénységemnek. Boldogabb vagyok, ha most egyszerűen megköszönhettem volna a szép felkérésnek, mely miatta adhattam egy helyzeti jelentést Magyarországról.

Különösen arról, hogyan fogadtuk mi magyar nép a csernobili atomkatasztrófa következményei.

Hálátlanság lehet, hogy azok után, amikor Ön rendelkezésembe bocsátottad tekintetes lapod egy teljes oldalát, mégis egy panaszt terjesztem elő. Higgye el Főszerkesztő úr, egy hálával is érzek, mivel ritkán foglalkoztok ti Budapestnek és Magyarországnak problémáival, és csak örömöm lehet, ha ezúttal, és ilyen szép móddal.

DE! És ez egy nagyon nehéz DE. Minekünk itt szokásosnak vesszük, ha egy szövegünket cenzúrázzák. Jómagam tulajdonképpen meg se jelenhetek az országomnak a határainkon belül, csak samisdat kiadásokban. Ám arra nem számítottam volna, hogy épp az egyik legtekintetesebb nyugatnémet napilap nyúl abba be, amit írtam, és eltöröl belőle legfontosabb sorokat.

Tudom, hogy egy nyomdai csinálás sorában kell néha eltörölni a beférés miatt, és engem telefonon elérni Budapesten komplikált, azonban épp azt eltörölni, hogy: „A Kádár-rendszer olyan őskori állat, mely túlélte önnön kihalását, Kádárnak, Aczélnak és masztodon társaiknak a történelem süllyesztőjében a helyük”, nagy kár, mert az Önök tekintetes lapját itt a pártközponton is olvassák, és ez az üzenet megérte volna az egy misét.

Mondanom sem is kell, hogy egy hiú reménynek gondolom, hogy Kádár lemond, még inkább hogy leváltják. Azt sem tartom valószínűen, hogy a szovjet csapatok valaha is kimennek Magyarországból. Az én ebben az életemben biztosan sem. Nekünk azonban nagyon fontossággal bír, hogy a pártvezetőség tudatában legyen azzal, hogy akármit nem követhet el, mert a nyugat rajta teszi a szemét a Magyarországra.

Kisebb fájás, hogy Önök teljességgel törölték volt azt a részt, amelyben fölsoroltam, mit nyomtattak ki a magyar sajtóban a szovjet atommű katasztrófájáról. Ennek a résznek a kimaradásával az Önök olvasóitok azt gondolhatják, hogy semmi szó nem esett a magyar lapokban, ami nem az igazság. A tény úgy van, hogy a csernobili felrobbanásról a magyar napilapok csak három nappal utána írtak valamit, keveset, nem világosat. Április 29-én először, és akkor is csak korláttal, az MTI (Magyar Távirati Iroda) híreivel. A

Népszabadság és a Népszava is a második oldalon, a Magyar Nemzet a nyolcadikon írta le, hogy egy szerencsétlenség lett a Szovjetunióban, a csernobili atomműben a reaktorban baleset, és a sérülteket egy orvosi ellátásban részesítik. Megírták, hogy Csernobilt Ukrajnában találják, Kijevtől északra, a Pripjaty és az Uzs folyóknál.

A következő napon olvashatta csak a magyarok azt, hogy mik a szovjet „intézkedések a sugárszennyeződés ellen”, illetve hogy „hazánk levegőjében nem növekedett a radioaktivitás”. Addig azt se tudtuk, hogy növekedhetne volna, és sugárszennyeződés lett légyen. Persze, gondolta mindenki, hogy ha azt közölik hivatalosan, hogy valami nem növekedett, akkor az jelenti, hogy de igen!

Azért is kár, hogy kihúzva: „Mi, magyarok, valaha egy közép-európai nagyhatalom állampolgárai voltunk. Azonban az első világháborút lezáró trianoni béke kishatalommá változtatta Magyarországot. A baj csak az, hogy az ország vezetői ezt soha nem lettek hajlandóak tudomásul venni.” De még nagyobb kár, hogy a cikk végüli mondatai sincsenek nyomtatva, szerintem jellemző az, hogy: „Kádár ide, szovjetek oda, a Queen együttes óriási koncertre jött ide Budapestre a Népstadionba, ahol július 27-én hetvenezer magyar vásárolt drága jegyet és izgult és ugrált, we are the champions.” Nemde?

Remélem, az idézőjelbe magyar bekezdések tartalmát a fordító megmondja Önnek.

Ezeknél személyesebben probléma nekem, hogy a bevált samisdat álnevem – Nagy Miklós Cár – helyett az igazit rakták a cikk fölé. Hiába nem ötvenes évek ez, hanem nyolcvanas, ezzel kicsit veszélyes. Nem törődöm, természetesre veszem, hogy az elhárítás biztosan talán többet tudja rólam, mint. Valószínűleg már kiszagolták, hogy Nagy Miklós Cár én vagyok. Mégis, örülnék, ha nem hoznának Önök döntéseket, és használhatnám ilyen írói névvel, amit akarok.

Lehet, hogy azért többé nem akarnak tőlem semmi írást, mert panaszt küldök, amit sajnálom. Ha lehet kapnom még egy másik lehetőség, szívesen megírom arról, ami most nem került be, újabb cikkemet, és önteni fognék tiszta vizet a pohárba.

Nagyon kérem, hogy a honoráriumot semmiképp nem utalják devizaszámlára át, hanem küldjék egy borítékban készpénzben valakivel, vagy tartsák maguknak, amíg ki tudok jutni majd.

Ha válaszolna, kedves Erich, ne postán, jó?

Maradok az Önnek híve,

KIS Miklós Cár

260*260*

……………………

„Szabó" levelét a postai ellenőrzés küldte át. Másolatot készitettünk, leforditattuk, majd az eredetit továbbitásra visszaküldtük. Nem célszerü, hogy „Szabó" rájöjjön célszemély mivoltára, már igy is gyanakszik. Levelezését tovább figyeljük, telefonját ellenőrzés alatt tartjuk.

Asztalos szds

Látta: Tóth fhdgy

Emő, édesdrága Emőke!

Mindig úgy imádtam a társaságod. Olyan ritkán látlak. Sajnos. Sokszor szeretném, ha itt volnál. Hogy dumcsizzunk. Tudnod kell, néha beszélek hozzád. Ami még furibb, válaszolsz. Szerintem pont azt mondod, amit tényleg mondanál, ha. Egyszer-kétszer nem ártana leellenőriznünk. De mikor erre gondolok, nem vagy soha nem vagy itt elérhető. Rohadt nagy dög város Budapest, itt élünk benne, mégis valahogy közelebb voltunk, amíg Szegeden. Vagy talán akkor is, amikor gyerekkorunkba te Szarvason, én Csabán.

Nemcsak téged szeretlek, anyukádat is, sose bírtam elmondani, mennyire odavoltam, amikor kiderült a betegsége. Szerintem akik voltunk a Szarvasi Királyságban akárcsak egyszer, mindenki istenítette. Én különösen, mert az én anyám, hát az nagyon durva, tudod, mennyit gyötört. Egész gyerekkoromba térdepeltetett a nyers kukoricaszemekre, sokszor meg is vert a vízbe áztatott kötéllel. Sírtam, és apukámra gondoltam. Aki sose védett meg tölle tőle, mert élte világát, mint Marci Hevesen, csakhogy még jobban, amikor kiment Bécsbe. Azt hitte, ha küldi a Lewis farmert, az orkánkabátot meg a kazettás magnót, mingyá mindjárt pótolja az egészet, és boldog leszek.

Mondtam már, hogy az apám megint fölcsinálta azt a k. und k. nőt (kurva és kurva, de különben osztrák– magyar), és karácsonyra meglep egy harmadik kistesóval? Mindegy, úgyse látom őket soha.

Biztos időhúzásból fecsegek erről. Fáj nekikezdeni, leírni meg pláne, attól olyan véglegessé válik. Emőke, bebaszott a ménkű, a házasságomnak annyi!

Nos. Csak belevágtam a közepibe. Sose gondoltam volna, hogy ez lesz történhet velünk is. Tudom, tudom, mindenki elválik, van, aki többször. De az én életemben Gyuri volt a biztos pont, az origó, a szikla, rá bármi körülmények között számíthattam. Most ez a kőszikla egyszeribe szétrepedt elporladt, itt maradtam üres kézzel. Talaj nélkül. Hátország híján. Egyedül a csatatéren.

Fogalmam sincs, mit kell csinálni ilyenkor. Minnél jobban igyekszem „értelmesen" viselkedni, ahogy boldog-boldogtalan tanácsolja, annál marhábban viselked vagyok.

Próbálom megérteni Gyurit, arra hivatkozik, hogy mindenkinek egy élete van, és aki boldogtalan benne, annak változtatni kell. De az ő boldogtalansága az én boldogtalanságomat fogja okozni, és a gyerekekét! Fölfogni se bírom. Mi lesz? Hogy lesz? Összeszedi a cókmókját s elköltözik? Vagy adjuk el a lakást? Menjek innen én? Hova?

Persze, nem a lakás a lényeg. Attól, hogy a nagymellű sztyuvinak sikerült magára rántania Londonban, még nem törlődött a mi közös életünk.

Én tudtam, amikor kivittem Gyurit a reptérre, úgy tudtam! Láttam, sunyin kerül az a nő, fölfigyeltem rá, hogy milyen rövid a szoknyája, pedig a légikísérők formaruhájában volt. Szerintem fölhajtotta. Az egyenblúz majdnem a köldökéig kigombolódva. Melyik krapek tud ellenállni, ha egy fiatal pipi kelleti magát neki? Abban bíztam, hogy az én Gyurim az a krapek, aki ellen tud. De nem. Jaj, Emőke!

Az a legszarabb, hogy vártam a reptéren, és már a kocsiban kezét tördelve bevallotta. Majdnem karamboloztam. De összeszedtem magamat, szépen hazavezettem, nem sírtam, csak befele folyt a könnyem. Készítgettem a mondatokat, meg akartam bocsájtani. Erre mi történik? Gyuri nem is gondol arra, hogy rendbe hozhatnánk a

dolgokat, bűnbánó arccal készül a második életére. Keres valami bérelhető lakást, el akar tűnni az életünkből.

Emő, mondjad meg, mit csináljak, ha nekem is elegem van? Tűnjek el én is? Hová? Hogyan? Mi lesz a gyerekekkel? És mi lesz azzal a szent szarral, amit családnak hívnak? Tudom, hogy a nyolcakból már váltak elegen, de én nem bírok! Adjál tanácsot! Segíts rajtam!

Én

Mi

Gyuri

Te

(A levél itt félbeszakad.)

10
Élet Velencében

***ÉN* Rozsos Tibor vagyok, a Tibor bácsi. Igen.** És te? Aha. Bocs, persze, már bemutatkoztunk, csak most túl sokat ittam, érted. Ja-ja, te vagy az író, Vass… Márton, igen, szkifi regények, bla-bla-bla. Hát bocs, én nem olvastam egyik könyvedet se, nincs időm, lassan már semmire. A szkifi meg… ne haragudjál, de ki nem szarja le, mi lesz a jövőben? engemet az érdekel, mi van most, és azt se tudom. Szi fi? Komolyan? Vagy száj fáj? Öcsém, most valami újat hallottam.

Én már elvesztettem a fonalat. Teneked könnyű, írókám, sose kellett rendes munkahelyen dolgoznod, úgy értem, szervezetben. Plusz mondtad, hogy mikor leomlott a szocializmus, itt se voltál, kinn léboltál New Yorkban, benne a tutiban. Értem, de az mindegy, hogy New Yorkban vagy kicsit odább, fő, hogy Amerikában. Ígéret földje, satöbbi! Ha már ismertünk volna, sárgulunk az irigységtől. Én most is sárgulok. Csinálhatod, amit akarsz, egyes-egyedül. És megélsz a száj fájból? Mázlista!

Sneci mesélte a viccet, tudod, Schneider Miklós, aki az előbb ment ki. A tátralomnici közös nyaraláson mesélte… igen, voltunk ott is. Ha ismered, ne hagyd, hogy végigmondjam! A rabbinövendék föl-alá rohangál a rabbiképző folyosóján, két kezét a homlokára tapasztva: Nem értem, nem értem! Arra jár a főrabbi, és szolgálatkészen: Édes fiam, mit nem értesz, hadd magyarázzam meg! A növendék vállat von: Magyarázni én is tudom, de nem értem, nem értem!

Egy sört? Komolyan? Én azt hittem, minden férfi iszik, ha pont lehet. Félsz a feleségedtől, mi? Ja… feleséged sincs. Dupla mázlista! Kérek neked még egy narancsdzsúzt. Dehogynem, lecsúszik az.

Tudod, mi folyik Magyarországon? Majd én fölvilágosítalak. Racizás! Bé-listázás! Hát… le van szarva. Még a szar is le van szarva, írókám! Egészségedre! Sörrel nem koccintok, pedig lejárt az idő, Haynau, tudod.

Mikor Stockholmban kuksoltam, még értettem, mi a pálya. Világos, mint a vakablak, nekünk befellegzett, elzavarják a régi garnitúrát a tarka zabba, kell a hely az új seprőknek, bármilyen

szarul sepernek. De én tavaly épp azért cseleztem át magamat a külügybe, hátha meglapulhatok, átvészelhetem a nagy tisztogatást. Barom vagyok. Ha beindul az úthenger, állati nagyot kéne ugranod előle, hogy megússzad. Akkorát nem bírtam.

Nehéz Margó és a gyerekek szemébe néznem. Kézzel-lábbal tiltakoztak Svédország ellen, Budapesten akartak maradni, hiába ígértem fűt-fát, virágot, zöld mezőt. Mire jó, ha megtanulhatnak svédül? Én meg, hogy ahány nyelvet tudsz, annyi ember vagy, blablabla, különben is, amerikai iskolába járhatnak, angolul lesz a tanítás. Igen ám, de pont mikor kezdték megszokni az északi szelet, a rövid napokat és az állandó esőt, hazazamekoltak bennünket, a tanév végét se várhattuk ki. Ezt már képtelen voltam megmagyarázni. A srácok sírtak. Margó csak nézett lesújtóan. Ami roszszabb, mint ha kiabálna.

Azt hittem, elücsöröghetek a külügyben, mint középhangya, de nem, hónapokon belül megkaptam a fölmondásom. Ugrott a szolgálati autó, a diplomataútlevél, a privilégiumok, életemben először ott álltam térdig a semmiben. Már elfelejtettem, hogy az ember nemcsak bekerülhet a pikszisbe, ki is eshet onnan, egész életembe csak fölfelé buktam. Margó vigasztalt, hagyjam abba az aggódást, van némi tartalékunk, ha minden kötél szakad, eladjuk a dömsödi halásztanyát, amit az apjától örökölt. Ha kell, ha nem, odajárunk egész nyáron.

Abban a korban vagyunk, hogy lassan mindenkinek lesz egy hétvégi helye, és a feleségek nyomatják, hogy oda kell menni. Nyírhatod a füvet, festheted a kerítést, átképezheted magad karbantartó szerelőnek. Kobráék Balatonszabadiban vikendházalnak. Hívogatják a nyolcakat, kerti sütögetésre. Mennénk is, ha nekem például nem a dömsödi halásztanyán volna jelenésem ugyanakkor. Közben nem is horgászom soha. Tóth Gyuriék Agárdon építkeznek, ott azért voltam párszor segíteni. Majdnem elváltak, akkor félbemaradt az a ház, betonalap és két szint, már a cserepet várták a tetőhöz, aztán benejlonozták és másfél év cigarettaszünet. Korin Emőkéék ugye Leányfalun vettek egy Duna-parti nyaralót, ezt tudod, ha jóban vagy velük, ők is hívogattak bennünket.

Kezdtem azt hinni, hogy a rohadt hétvégi házak miatt nem lesz már közös nyaralás, de aztán Vica, Tóth Gyuri Vicája megoldotta, mint mindent: külföldre szervezte. Így kerültünk ide Velencébe.

Szóval, kiszuperáltak a külügyből, secperc alatt. Kétségbe voltam esve. Margó bezzeg azonnal talált munkát, visszavették a Medimpexbe. Alacsonyabb beosztásba került, de még így is elfogadható fizetéssel. Az én gyógyszerészdiplomám már rég elavult, kitörölhetem vele a seggem, soha nem dolgoztam a szakmámban, késő elkezdeni. Próbálkoztam haveri vonalakon bejutni a Richterájba és a Kőbányaiba, koppantam nagyokat. Az ellenségemnek se kívánom! Ehhez már öreg vagyok. Ne tiltakozzál, írókám, a tények kemény dolgok, mondta Sztálin elvti, akinek szintén sanyi. Negyventől lefelé visz az út.

Hol legnagyobb a veszély, máris jön a segély! Tátralomnicon kiderült, hogy Malek Laci, tudod, az a duci, részvénytársasági elnök-vezérigazgató lett, társtulajdonos a pénzügyes cégben. Ha valaki ezt jósolja tíz évvel ezelőtt, körülröhögöm. A drága, nehézkes Malaci, a szegedi tanács ingatlanosztályáról! Oppardon, már tanács sincs, csak önkormányzat!

A Csorbatónál hanyagul megkérdezte, akarok-e nála dolgozni. Malacikám, nekem gőzöm sincs a pénzügyekről, azt se tudom, eszik-e vagy isszák! Tiborom, énnekem sincs, mondta, és jól hátba vágott, majd belejössz, apukám, mint nagykutya az ugatásba! Kobra helyeselt, tudod, aki harmonikázik, hogy úgy is van, testvér, segítsd a lebukottakat! Emő meg rázendített: Azért vannak a jó barátok, hogy a rég elvesztett álmot visszahozzák néked majd egy szép napooon! Saci pedig, hogy nem, hanem: Azért vannak a jó barátok, hogy az eltűnt boldogságot visszaidézzék egy fázós alkonyooon! Kobra a két nő vállára tette a kezét: Mind a kettőtöknek igazatok van, előbb az álmot, aztán a boldogságot, kétrefrénes. Malaci elbődült: Meghalt Máté Péter király, oda az igazság! Ez így megy a mi körünkben. Gyerekkorunkból ismerjük egymást, ötvenhéttől! Jó, mi?

Amúgy kicsit szomorkás hangulatban zajlott a tátralomnici közös telelés, Tóth Gyuri, tudod, a tüsihajú, akkor nem jött velünk, épp ment a huzavona, hogy válnak, nem válnak. A felesége, a Szabados

Vica persze ott volt, mert ő a főszervező. Na, Vicuska mindjárt a második napon akkorát esett a sípályán, mint egy lópokróc. Ügyesen a lábát törte, vittük az elsősegélyhelyre, aztán a poprádi kórházba, megröntgenezték, begipszelték. Fogadkozott, hogy soha többé nem szervez közös telelést, legföljebb közös nyaralást, és az se biztos. Nem kell komolyan venni, hamar megbékül. Látod, itt vagyunk.

Különben én jobban szeretem a közös nyaralást, mint fagyoskodni a hegycsúcson. Minek kínlódjak a sílécekkel? Az ilyesmit gyerekkorban kell elkezdeni. Te tudsz síelni, írókám? Gondoltam. Én hol kezdtem volna, a berényi laposon? Nem értem a többieket, mind alföldi gyerekek vagyunk, mifelénk a szánkózás is csak abból állt, hogy húzgáltuk egymást ide-oda. Sehol egy domboldal, amin lecsúszhatnál. Igazából a Mátrában szánkóztam először, a pártüdülő mellett a gyerekekkel, jobban féltem, mint ők.

Szegény anyám időben kezdte, gyerekkorában, amíg az apjának ment a fakereskedés Erdélyben, sokat vitték a havasokba, és Tátralomnicra is egyszer-kétszer. Neki a folytatás hiányzott. Istenem, de rég meghalt. Apám sose sízett. Ő úgy mondta: síjjelt. Nem síjjeltem én, édes fiam, minekünk nem tellett ilyen úri huncutságokra!

Most már nekem se tellene. Kocsit kellett vegyek, életemben először. Eddig állami autón jártam, sokszor magam vezettem, de volt pártgarázs, pártsofőr, pártszerelő, mindent elintéztek.

Ha valaki azt mondja nekem öt éve, vagy akár csak három éve, hogy ez lesz itt, küldöm a zárt osztályra. Most már úgy érzem, az én eszem ment el, vihetnek a Lipótra. Széllelbélelt alakok jóindulatára szorulok. Mikor Malaci cégénél mégse váltam be, Kobra – Nagy Karcsi – segített állást kapni egy bankban, „a” Bankban. Pontosabban egy katonatársunk, akivel ő jóban maradt. Én nem, de fölvettük a fonalat. Vizesnyolcas. Mindegy, nagy jót tett velem.

A fölvételi beszélgetésen több szó esett Kobráról, mint a nevetségesen rövid pénzügyi gyakorlatomról, amire Malek Laci cégénél tettem szert. Tóth György adott kölcsön egy kézikönyvet, abból puskázgattam, igazából Vicáé. Hát aki mindig nyüzsög, Szabados Vera Viktória, a főszervező! Semmi baj, majd megtanulod. Tóth Gyurinak mákja volt, időközben átment a MALÉV-tól a

Közlekedési Minisztériumba, a légügyek tartoznak hozzá, állítólag nyugdíjas állás. Ha létezik olyan még ebben a rezsimben. A jelek szerint őt békin hagyják. Sokáig pilóta akart lenni, de arról az ábrándjáról már letett.

Egészen odavoltam, amikor kiderült, hogy Gyuri és Vica is válni fog, bedobta magát az egész társaság, hogy elsimítsuk.

Hol tartottam? Fölvettek a Bankba, közepes gázsival, kocsit nem adtak, ez egy félig állami, félig magáncég, sebaj. Sietek haza, táncos léptekkel nyitok be a konyhába, kihúzom magam, mint a győztes hadvezér, mondom Margónak: Diadal, bankár lettem, Husika! – ez hiba volt, utálja, ha Husikázom. Vágta a pofákat, kevesellte a fizetésem. Azt el se árultam, hogy próbaidő.

Nem könnyű beilleszkedni. Délre már zúg a fejem a kimutatásoktól és a számsoroktól, pláne hogy mindent komputeron kell csinálni. Malacinál is ez volt, de ott a titkárnő kezelte, viszont a Bankban nekem kell nyomkodni a billentyűket, amikor gépelni se tudok! Nem ám csak egy-egy levelet kell bepötyögni, hanem táblázatkezelés, olyan, hogy ha egy számot átírsz, változik vele a többi, néha fingom sincs, mit csináltam. Folyton valamelyik kolléga segítségére szorulok.

A mi csoportunk a hiteleket bírálja el, énnekem kell tárgyalnom az ügyfelekkel. Nehéz. Ha a Bank érdekeire figyelek, kábé senkinek nem adhatok hitelt, honnan a francból állapítsam meg, hogy visszafizetie? De a Bank pont abból él, hogy hitelt ad, abból, amit a többi ember berakott, magyarán: az egyik ügyfél pénzét, aki azért tartja nálunk, hogy kamatozzon, odaadjuk a másik ügyfélnek, akitől viszont mi kérünk kamatot, és ez a kamat magasabb, mint a másik. Nem kevéssel. Mióta ezt megtanultam, elment a kedvem attól, hogy bankban tartsam a lóvét, ezer szerencse, hogy nincs is.

Ellenőrzik, miket döntök, de csak szúrópróbaszerűen, amit kihasználok. Mindenkinek a kérelmét jóváhagyom, akit a baráti körből küldenek hozzám, és sok ilyen jön. Ma neked, holnap nekem. Kéz kezet mos. Ha nincs pénzed, az baj, de megoldható, ha barátaid nincsenek, az az igazi csőd, írókám. Ne mondjad már, hogy nincsenek barátaid! Akkor te nem hiába jöttél Velencébe, mert én leszek a barátod! Csirió!

Amikor életemben először láttam komputert, akkora volt, mint egy ház, az egyetemen, olyan fémajtókkal, mint a tornaterem öltözőszekrényei, mind nyitva, sárga asztali ventilátorokat raktak oda, egyszerre zörgött vagy húsz darab. Mondták, túl meleg van itt a gépnek, így próbálják hűteni. Szovjet gyártmány. Később aztán Kobránál láttam Commodore 64-est, ő mondta, hogy lehet rajta gépelni, ha az ember lemond az ékezetek egy részéről. Hát, én tudok lemondani, öregem.

Margó vett magának Commodore 64-est, attól fogva nem akaródzott fölállnia mellőle, örökké a dzsoj sztiket fogta, tenisz, pasziánsz, missn imposszibl, satöbbi. Megmutatta, hogyan használható írógépnek. Lekopogtam rajta egy beszámolót, azt ígérte, kinyomtatja. De mire kész lettem, eltűnt az egész. Nem akartam bevallani, hogy ilyen béna vagyok, szívtam a fogamat, és megírtam újra. Gőzöm sincs, mit szúrtam el, de másodszor is eltűnt. Csöndben káromkodtam.

Margó odajött, s a nyíl billentyűkkel valahogy előkerítette a szöveget – mind a kettőt, ott voltak szépen, egymás alatt. Kérdezte, melyiket nyomtassa ki. A másodikat, az lett a jobb. Magyarázta, hogy képzeljek el egy szabványos, A4-es lapot, amelyik azonban fönt és lent végtelen hosszúságú, a nyilakkal tudom húzni mindkét irányba. A monitort pedig egy benézőnyílásnak fogjam föl. Azért nem találtam a beszámolót, mert fenn volt, a nyílás fölött.

Ezen azért már túl vagyok. Az a baj, hogy lassan tanulok, gyorsan felejtek. Aranyapám, egy unikumot se dobsz be? Én a sörbe öntöm. Ez a Tibor bácsi koktél, kérlek tisztelettel. Herr Cvak, dász iszt ejn Unikum! Volt az apámnak egy nagy unikumos üvege, vázának használtuk, úgy mondtuk, zvack.

A nyolcakból csak Joli nem jött hozzám hitelért. Tudod már, kik a nyolcak, akikkel rendszeresen együtt nyaralunk. Van néhány kültag, téged is beveszünk, ha jól viselkedsz. Egy gyerektáborban kerültünk össze, ahova hízni küldtek. Most már fogyótáborba kéne mennünk, igaz?

Joli a Selmeczy Jolán, a fekete tűzről pattant kis nő. Na ő az egy, aki hízótáborozhatna! Hátulról még mindig olyan, mint egy gimnazista, bikiniben is. Joli az istennek se akart hitelt, pedig

kifejezetten fölajánlottam neki. Hogy őt kiveri a verejték az adósság gondolatára. Nem bírtam meggyőzni, hogy jó üzlet tartozni. Kobráék bezzeg záros határidőn belül megtaláltak. Saci annyira kikupálta Kobrát, hogy rá se lehet ismerni. Igen, a szemüveges bajuszos szájherflis. Most itt nem, de egyébként tipp-topp alpakaöltönyökben jár, tűhegyes orrú, csináltatott cipőben, ezüstkeretes szemüvegben. Régebben feketekeretes volt neki. A csibészes mosolya is átalakult, olyan izésre… bennfentesre.

A legfeltűnőbb azért a pecsétgyűrűje, majd nézd meg. Mint egy bokszer. Két cirádás betű egy pajzson, N és K. Mert Nagy Károly, ugye. Nemesi címer, basszus! Pedig Kobrát világéletében csak a zene érdekelte, meg a ketyeréi, az erősítők, a szintetizátorok, a hangládák. Saci csinált belőle őrgrófot. Most tudod, mit talált ki? Eladták a szegedi presszót és a kötészetet, rongyrázós hangszerboltot nyitottak Pesten, a tizenharmadik kerület szélén, egy másikat a hatodikban, a hitelből pedig még kettőt a belvárosban.

Kobra azt hitte, remek lesz, munkaideje alatt is nyomkodhatja a billentyűket, ehelyett adminisztrál, személyzeti ügyekkel foglalkozik, könyvelőhöz és bankba rohangál. A Zserbóban kávéztunk ebédidőben, ott mesélte. Akartam segíteni, hozza át a számláit a Bankba, mindent elintézünk helyette, akkor legalább bankba nem kell szaladgálnia. Erre ő, hogy jó ötlet, de meg kell beszélnie Sacival. Mindent meg kell beszélnie Sacival. Majd hív. De persze nem. Saci sose bízott bennem.

Számítottam rá, hogy előbb-utóbb beállít az irodámba Schneider Miklós, pedig tavaly úgy összevesztünk, hogy többé nem is akart köszönni. Igazából én se akartam. A barátság sok mindenre följogosít, de azért nem szabad visszaélni ezzel a lehetőséggel. Túlfeszítette a húrt.

Sneci, az egy pukkancs! Tátralomnicon elküldött az anyámba. Mondtam neki, higgadtan ám, hogy anyámat ne szidja, azt senkitől nem tűröm el. Erre még nagyobb hangerővel bemondta anyám testrészét is, hogy oda menjél, Rozsos Tibor elvtárs! Megragadtam a csuklóját, penderítettem rajta egyet, nekicsapódott a vaskályhának. Úgy befűtöttek a szlovákok, hogy izzott a rostély. Sneci ordított. Vele is a poprádi kórházba mentünk, ahova Vicával, már

ismerősként fogadtak. Másodfokú égési sebek. Képzelheted. Technikailag én csináltam, de nem akarattal, arról nem tehetek, hogy elvesztette az egyensúlyát. Üzente, hogy soha többé nem akar látni, de azért bementem hozzá a kórházba, átnézett rajtam, mint egy darab szaron.

Min vesztünk össze? Azon, hogy ő ugye már képviselő úr volt, én meg épp földönfutó senkiházi, abban se lehettem biztos, hogy nem citálnak bíróság elé. Túlzás? Írókám, most így látod, de akkor olyan kommunistaellenes hangulat volt, hogy a régiek közül sokan attól féltek, meglincselnek minket. Börtönbe csak aztán dugnak. Mind a kettő esélyes volt. Ránk lőcsölték ennek a kis országnak minden baját. Pedig nem loptunk, én biztosan nem, csináltuk, amit lehetett. Hát… csinálják jobban, viszont azért hagyjanak bennünket is élni! Leben und leben lassen. Sneci meg kijelentette, az ilyen rohadt úrelvtársak miatt tartunk itt, és engem a hasonszőrűekkel együtt ciánoztatni kéne! Mit szólsz? Ja, hát valamennyire tele volt, Becherowkát ittunk, de vagy tízen, két üveggel. Legföljebb hárommal.

Amikor a Parlamentbe került, meghívta a nyolcakat – engemet kivéve –, körbevitte őket az épületben. Mindegy, jártam bent gimnazista koromban, tanulmányi kiránduláson. Hatan mentek, Malacinét is számítva heten. Joli nem tudott följönni, már csak ő maradt közülünk Szegeden. Tudod, nekünk az volt a világ közepe, olyan, mint neked New York, vagyis New York mellett az a… New Haven, ja.

Szeged a Tisza-parti Párizs, írta Ady. Mi? Hogyhogy nem Ady? Mi az a Pece? Ööö… most valami újat hallottam. Nagyvárad, a Pece-parti Párizs? Joli biztos örülne, ha tudná, ő váradi. Lehet, hogy tudja. Aztán egy névházassággal áthoztuk, pont Sneci vette el. Sorsolás volt. Hosszú.

Két kocsival mentek az Országházba, Malaci mesélte el. Bátran bekanyarodtak elébe, se rendőr, se díszőr nem állította meg őket. Ott parkoltak a képviselők autói, Malaci úgy látta, legalább húsz százalékuk Trabant. Kijelentette, hogy ő nem bízik olyan politikusban, aki Trabanton jár. Megjegyeztem, hogy amióta nagy cégvezér lett, magasan hordja az orrát. Malaci röhögött, az is igaz, de

egy ekkora orrot nehéz alacsonyan hordani. Ezen viszont én röhögtem. Szerinte aki a saját anyagi helyzetét se tudja menedzselni annyira, hogy rendes autót vehessen, az hogyan tudná intézni az egész ország ügyeit?

Sneci úgy vitte őket körbe, mintha szovjet kormányküldöttség volnának, oppardon, orosz, és úgy mutatta be: A nyolcak! – amiben az a vicc, hogy a sok képviselő és a hivatali dolgozók egyike sem kérdezett vissza, hogy ugyan kik volnának azok a nyolcak? Tisztára mint a moszkvai hivatalos utakon, ahol ha be akartál menni olyan helyre, ahová csak pártfunkciknak lehetett, az volt a megoldás, hogy vittél magaddal egy embert, s amikor elétek állt a cerberus, rámutattál: Eto sza mnoj! – és határozott léptekkel továbbhaladtatok. Ennyit se tudsz oroszul, írókám? Azt jelenti: „ez velem van", tehát be kell engedni. Nyilván, ha ilyet szólsz, te sem lehetsz akárki, érted.

Nem tartalak föl? Mert én elpofázok itt szépen, aztán lehet, hogy arra gondolsz, mit akar tőled ez a farok, ahelyett hogy fölmehetnél a szobádba. Biztos vár a feleséged. Ja… igazad van, elfelejtettem, hogy nincs feleséged, bocs. Akkor a szép szőke nő, aki veled van. Barna? Oké. Nem fog morogni? Biztos várja már, hogy befejezd a dumát ezzel a nagy benga pacákkal, aki én vagyok. Szólítsál Tibor bácsinak. Tényleg mondtam már, bocs, bocs.

A szép barna nő nyilván azt szeretné, hogy andalogjatok a tengerparton, nézzétek a holdfényt! Romantika, írókám, az kell a nőknek. Biztos látszik Velence sziluettje. Jó, ez is Velence, de azért ez a Lidó. Thomas Mann? Itt? Hát én ezt nem is tudtam! Figyelj csak, a Thomas Mann tényleg buzi volt? Na jó, csak úgy kérdem, nekem édes mindegy. Halál Velencében, ugye?

Amiótától Snecit nekilöktem a forró kályhának, nem kerestük egymás társaságát, sőt kerültük, ezért nem vettem részt a közös szilveszterezésben, amit Vica a Pece-parti Párizsba szervezett. Egybekötötte az általános születésnapi ünnepséggel, nagyjából mindenki betöltötte a negyedik ikszet, Selmeczy Joli és Tóth Gyuri már egy évvel hamarább. Megkezdtük ötvenes éveinket… anyám!

Te hanyas vagy? Negyvenhatos? Ne hülyéskedj! Hogy a francba álltál el ilyen jól? Na ja, a dologtalan élet, csak üldögélsz, ábrándozol, írogatsz… Jó, akkor *írsz,* bocs, de nem kelsz mindennap

fél hétkor, mint én, amióta az eszemet tudom. Este hét előtt sose keveredek haza. Tessék? Túl akarod élni a nemzedéked? Szép terv.

Elkúrt egy nemzedék vagyunk, öregem. Régebben úgy mondtam, a puhányok. Se forradalom, se háború, se nemes küzdelem, csak az unalmas kaparás a hétköznapokban, egyik szakasztott olyan, mint a másik. Kaparj, kurta, neked is jut. Sínautóélet? Ja… nem véletlenül te vagy az író. Aztán amikor már beletörődtünk, hogy ez a sínautóélet lesz a nyugdíjig, bumm, leomlott a rendszer, és betemette a társaságot. Na jó, nem a társaságot, hanem főleg pont engem.

Ahhoz túl későn születtünk, hogy benne legyünk ötvenhatban, ahhoz meg túl korán, hogy most újult erővel vessük magunkat a kapitalizmusba. Nem vittük sokra, egyikünk se. Nem mutattunk meg semmit. Azért elvagyunk.

Csöngött aztán a telefon a Bankban, beszól a titkárnőm, hogy Selmeczi keres. Tudni kell, hogy Selmeczi a debit és credit kártyák elterjesztésével foglalkozó csoport vezetője, jó haver, megiszunk néha egy-egy kupa szeszt. Benyomtam a gombot: Halló, női napozó! Bocsánat téves! – mondta egy asszony, és lerakta. Hamarjában nem tudtam hová tenni. Csönget a titkárnőm, hogy úgy látszik, megszakadt, újra Selmeczi. Ráförmedtem Selmeczire, gyerünk, lökje már, amit akar, nem érek rá! Mire ugyanaz a női hang: Elnézést, én Rozsos Tibor úrral szeretnék, ha jó helyen járok!

Leesett, hogy Selmeczy Jolán az. Arra nem számítottam, hogy nem maga miatt hív, Snecit konferálja be. Schneider Miklós országgyűlési képviselőnek nem volt annyi vér a pucájában, hogy fölhívjon, Jolit kérte meg, puhatolja ki, haragszom-e, fogadom-e. Haragudtam, amit nem vallottam be, és fogadtam Snecit, természetesen, azonnal. Nyújtotta a kezét, megráztam, láttam, habozik, aztán csak átölelt, és én visszaöleltem.

Nehéz elmagyarázni, mi van két ember között, vagyis nyolc ember között ilyen hosszú idő után. Ha jól számítom, harminchárom éve ismerjük egymást a nyolcakkal, inkább harmincnégy, már csinálhatunk egymással bármit, a barátság valahogy túléli. Összetartunk. Jolinak például Malaci szerezte az üzlethelyiséget a Dóm háta mögött, hogy végre ő is vigye valamire. Képzeld, alig akarta otthagyni az óvodát! Ja, nemes dolog, de fölkopott az álla.

Gyerekruhát árul, használtat. Az óvodai kapcsolatai révén szerzi be, fillérekért, és szerény, de nem sértő haszonnal adja el. Nem, Selmeczy Jolán sose ment férjhez, szabad madárnak született, az is maradt.

Mondanom se kell, kapott hitelt Sneci is, a legkedvezményesebbet, amilyet csak ki bírtam brusztolni. Engedélyeztem gyorsan néhány ugyanolyat másoknak, nehogy szó érje a ház elejét. Azzal a jelszóval, hogy ezek VIP-ügyfelek, Schneider Miklós például képviselő.

Sneci akkor is számíthat rám, ha összeverekszünk. Én is számíthatok rá, ahogyan a többiekre is. Malaci például a Bank hitele mellé adott neki kölcsön, és Sneci a kettőből vette a lakását. Malacinak nem gond, ha Sneci csak sokára fizeti vissza. Meg se érzi. A Bank nem ilyen engedékeny. Volt már, hogy egy részletet én utaltam helyette, nem is szóltam neki.

Jó, még ezt az egyet, aztán eltesszük magunkat holnapra. Illetve már holnap van… alszunk, na. Te csak most kerültél közénk, mint Emőék haverja. A férjének a haverja, igen. Tudod, az első férje nem volt ilyen klassz pasas, mint ez a rockzenész. Emő szerint szívesen nyaralnál velünk máskor is, gyere csak, majd azt mondom: Eto szá mnoj!

Emőék is kaptak kedvezményes hitelt. A Bank ebből él, nem kell aggódni, mindig a Bank jár jobban. Ha kéne hitel, keressél föl bátran hivatali termeimben. Csókosomnak tekintelek mától fogva!

Vica megint betalált a tízes körbe ezzel a Velencével. Örök emlék marad. Ennél már csak az lehetne nyerőbb, ha egy jó kiscsajjal volnék itt. Bevallok neked egy hétpecsétes titkot, elvtikém, de esküdj meg, hogy köztünk marad! Sírig tartsd a pofád, oké? Van egy nő… egy sukár kiscsaj, szerintem cigány, ami nekem rendbe van, nem vagyok rasszista. Megőrülök érte, de ugye van az embernek családja, meg minden. Hát így.

Bitte schön! Schreiben Sie alles zu meinem Zimmer! Sechs und zwanzig. Danke! Na. Jó volt veled, írókám, de most már megyek az ágyikóba.

Bízhatok benned? Figyeljél, van ám még egy titkom, ez nem hétpecsétes, hanem száz! Esküszöl? Akkor rád bízom ezt az én

százpecsétes nagy titkomat. Nekem… úgy alakult, hogy viszonyom lett a feleségemnek a húgával. Érted, milyen helyzet? Ja, és plusz a cigánylány. Zajlik az élet! Ha egyszer elmesélném neked, írhatnál belőle egy jó kis könyvet. Nem tudományosat, de fantasztikusat.

Azért a rendszerváltás jól bebaszott nekünk! Kellett igyekezni, hogy egyben tartsuk a nyolcakat. Emő ugye MDF-es, az anyja jóba volt Antall Józseffel. Szegény Ria néni nővére kinn él Kanadába, annak a férje a torontói egyetem orvosi könyvtárában dolgozik, és Antall meg a budapesti ugyanilyenben volt igazgató, innét a kapcsolat. Gyuriékról nem lehet tudni pontosan, de baloldaliak. Sneci nyilván SZDSZes, és valamennyire Kobra is. Malaci viszont kisgazdapárti, akart indulni a tanácsi választáson, akarom mondani, az önkormányzatin, nagy nehezen lebeszéltük. Hülyeség, az ember addig párttag, amíg kötelező, nem igaz? De ez a kisgazdázás Malaciéknál családi hagyomány, az apja és a papája nagyon kisgazdapárti volt a háború után, míg ki nem verték belőlük.

Emő annyira hithű Antall Józsefező, hogy amikor a miniszterelnök azt mondta, az államadósság a legfőbb problémánk, ő kiszámította, hogy, ha jól emlékszem, húszmilliárd körüli összeg az, dolcsiban. Elosztva az ország lakosságával kábé kétezer dezső, vagyis kilencvenezer ficcs fejenként. Hiszed-e vagy sem, az édes Korin Emőkénk fejébe vette, hogy mi, magyar lakosság, fogjuk magunkat, és dobjuk össze. Kilencvenezret sokan rá bírnak áldozni, mondjuk, a magyarok fele, a módosabbak püngessenek száznyolcvanezret. Azon bukott meg a dolog, hogy a rockzenész beintett, ő nem adja oda a pénzét, amiért sokat keccsölt, csupáncsak azért, hogy az Antall Józsi örüljön.

Na jójcakát, barátom!

Még csak annyit, hogy én ugyan trónolok a Bankban, ne hidd, hogy egy csöppet is tetszik a kapitalizmus, amire a Magyar Népköztársaságban oly nagyon vágyakoztak egyesek. Most aztán megkapták, oszt mégse boldogok.

Te boldog vagy, írókám? Nehéz, nehéz… nincsenek nehéz kérdések, csak nehéz emberek. Hát… én nem vagyok boldog. Húzom az igát, mint az ökör.

Kitette az egyik kolléga a karikatúrát a Ludasból, hogy egy pali áthúzza a táblát: KÖZÉRT, odaírja helyette: MAGAMÉRT. Ez van most, öregem.

A szocializmus a világ legszebb ötlete! Mindenki képességei szerint melózzon, és szükségletei szerint részesüljön a javakból. Mert úgyse tudsz kétszer megebédelni. De tévedés. Háromszor is meg tudsz ebédelni, ha akarsz, és igenis, az emberek annál többre vágynak, minél többjük van. Kétszobás lakás helyett négyszobás kéne, vagy egy családi ház. Kis autó helyett nagy. Satöbbi.

A szocializmus gyönyörű volna, de kivitelezhetetlen! Még sehol se sikerült, nem is fog. Mikor életembe először Olaszországban jártam, egy kis faluban a tengerparton, minden halász veregette a vállamat, hogy ők szocialisták. Közben akkora hajókkal dolgoztak, mint a Kossuth-gőzös a Dunán. Mondtam nekik, a szocializmus azzal kezdődik, hogy elveszik tőlük a bárkát! Nem hitték.

Sneciék a hetvenes évek végén kijelentették, hogy ami nálunk van, az nem szocializmus még, mert nincs demokrácia, nincs egyenlőség, és legjobban a dolgozó nép szenved, pedig állítólag ők az uralkodó osztály. A munkásság a vele szövetséges parasztsággal és a haladó értelmiséggel. Az voltál te, a haladó értelmiség. Hogy most mi vagy, nem tudom.

Én már semmit nem tudok. Ne haragudj, hogy rád öntöttem, túl sokat ittam, ne haragudj, hogy sírok, mindjárt abbahagyom.

Megteszel egy szívességet? Felejtsd el az egészet, amit összehordtam, felejtsed el. Nagyon hálás leszek. Nagyon hálás vagyok. Szió.

Jaj… a gombod… a kezembe maradt… fölvarrjam? Tudok varrni, voltam katona. Te is? Hol? Kalocsán? Hát mi meg Vásárhelyen, a Zrínyi laktanyában. Öten a nyolcakból, a fiúk. Rút vót, rég vót, de igaz vót.

Nem értem, mi ütött belém, ne haragudjál, írókám! Nyugi, föl bírok azért menni. Öregesen.

Persze, elengedlek, csak szépen kérlek, bocsássál meg! Látod, letérdelek! Oké, fölállok. Hagylak menni most már tényleg, bocsesz. Rendes gyerek vagy te. Málágyec. Holnap látjuk egymást. Isten áldjon.

Kedves Emő és Dzsoni,

Hadd köszönjem meg a segítséget, és azt is, hogy a titoktartást nemcsak ígértétek, hanem valóban nem árultátok senkinek el. Abban igazatok lehet, hogy a szűk baráti körben megmondhattam volna, de nem vitt rá a lélek. Én el se bírtam hinni, azért se akartam kikürtölni. Nem lehet igaz, biztos csak elcserélték a leleteimet, hát tök jól vagyok!

Átmentem másik kórházba, és amikor ott is ugyanaz jött ki, őrjöngtem, csapkodtam az asztalt. Egyszer összsetörtem az irodámban a széket és az állólámpát, falhoz vágtam a repi italokat, kiabáltam: A kurva anyátok, mér pont én? Bejött a titkárnő, halálra válva, hogy főnök, mi történt? Ráordítottam, kiküldtem. Ő lesz az utolsó, akinek elmesélem, amilyen pletykafészek.

A nyolcaknak nem bírtam. Engemet ne sajnáljatok, attól csak még szarabb lesz. Pedig szar így is nagyon. Bartha professzor valóban különleges ember és orvos, megtesz mindent, ami a tudomány mai állásánál lehetséges, sőt még annál többet, adja a gyógyszert, ami pedig csak kísérleti fázis, viszont ha beválik, az legalábbis Nobel-díj!

Mentül többet gondolkozok, antul inkább kezdek rájönni, hogy én is tehetek róla. Sose jutott eszembe, hogy meglesz a böjtje. Mi a szent szarnak cigarettáztam annyit, minek pálinkáztam, miért ettem a sok nehéz húst, a szalonnát, a tepertőt? Arról nem is beszélve, hogy imádom a csülköt, a pacalt, a kolozsvári káposztát. És mozgás nuku… Nem csoda, ha tönkre mentek a belső szerveim, könnyen megtámadhatta őket a betegség.

Már egy hete nem dohányzok, a baj az, hogy azóta rettentő éhségem lett, legszívesebben állandóan zabálnék, akkor viszont kövéredek. Kriszta müzlit ad reggelire, s ebédre zöldségeket párol, úgy étkezek, mint a kecskék! Ha így folytatjuk, nemsoká mekegni fogunk, mert ő se eszik mást, olyan rendes. Csak a gyerekeknek főz, titokban, azt hiszik, nem tudok róla.

Kocogni is fogok! Minden reggel. Este is, ha ráérek. Kriszta rágja a fülem, hogy adjam át a vezetést a cégben valakinek, amíg meggyógyulok. Nehéz, mert kiben bízzak? Nincs olyan munkatársam, akiről biztosan tudom, hogy nem teszi tönkre, nem

lopja ki belőle a pénzt. Ez is az én hibám, annyira ment a szekér, hogy nem foglalkoztam utód kinevelésével.

Bartha professzor csináltatott speciális röntgent, amihez izotópokat kellett innom, utána huszonnégy óráig nem volt szabad a gyerekek közelébe mennem a sugárzás végett. Jolinál töltöttem egy éjszakát, ragaszkodott hozzá, azt mondta, ő nem fél a rádióaktivitástól. Jó neki. Én félek. A műtéttől is. Bartha profeszszor szerint hetven százalék az esélyem arra, hogy ki tudja vágni, tokkal-vonóval.

Emő, én nagyon félek! Mi lesz, ha mégse sikerül? Kislaci hét éves, Öcsike még csak kettő, az isten szerelmére, hogy fognak felnőni, ha én, ne adja Isten! Most veszem észre, hogy folyton Istent emlegetem. Szoktam imádkozni is, Emőke, itt tartok!

Annyira szeretnék veletek találkozni! Tudom, milyen elfoglalt vagy, értem, hogy amíg Dzsoni haza nem jön a lengyelországi turnéról, meghalni sincs időd, de talán úgy belefér, hogy átmegyünk mi? Kislaci és Öcsi sokszor emleget titeket. Szerintem van még néhány szép nap ebből az őszből. Telefonálj, találd ki, mikor legyen. De ne túl soká!

Nem szokásom énnekem levelet írni, csak most mégis jól esik. Remélem, jól megy a gyógypedagógiai kutatás, amibe benne vagy. Dzsonit üdvözlöm, ha beszélsz vele telefonon. Szóljatok majd, ha Pesten koncertezik a zenekara, szerezzetek jegyet, nem baj, ha fizetős. Három kéne, Öcsinek még korai, de Kislaci igazi rocker, képzeld, dobol! Dzsoni meghallgathatná egyszer,

Ölel barátod,

A jó öreg Malaci Laci

Bp. 1991. X. 2.

(bőrkötésű jegyzőkönyv, 111–120. old.)

Kedves naplóm,

idén elhanyagoltalak, sokat írtam pénzért, sehogy sem jutott rád energiám, remélem, nem haragszol, én haragszom magamra, milyen dolog az, hogy csak akkor veszlek elő, ha bajom van, különben baj mindig van, szerencsére nagy baj ritkán, közepes és kicsi bajok adódnak, ennek fényében naponta kéne írnom beléd. Túlzás, ha az ember naplója átalakul panaszkönyvvé, igenis, számot kell adni a jó

dolgokról is, ahhoz előbb észre kell venni őket, indeed, például ez volna egy nemes célkitűzés a boldog új évre.

Hívtak szilveszterezni Rozsos Tiborék, jól hátba vert a Rozsos a Balettcipőben, ott iszogattunk. Töltsed velünk a boldogtalan évvégét, írókám, ha nincs jobb dolgod, Szentendrére megyünk egy hotelba, üresen áll, de befűttetünk, a Bank rátette a mocskos mancsát az ingatlanra, mert a tulaj nem bírta fizetni a hitelét.

Talán megyek is, ők az elmúlt időszak legjobb fejleménye, a „nyolcak", öt férfi, három nő. Gyerekkoruktól barátok. Állítólag a forradalom után szerveztek táborozást kissrácoknak, mert nem volt elég kaja a városokban. Aki a legtöbbet hízott, kapott egy csokitortát. Volt ilyen tényleg?

Rám fért volna, cérnaszerű kissrác voltam, míg ki nem vették a mandulám, utána kezdtem összeszedni magam. Engem nem küldtek hízótáborba.

Azon a kaján, amit az anyám előállított, nehéz lett volna hízni, az is igaz, hogy amit akkor a közértben adtak, abból varázsolni kellett. A Benczúr utcai hentes vérfoltos polcai félig üresen álltak, csirkét vehetett az ember, néha disznóhúst, karajt vagy combot. Utáltam a karajt, a sütés kiszárította, olyan lett, mint a cipőtalp. Anyám néha beleoperált egy szál kettes kolbászt, nem sokat javított rajta, kolbásszal átdobott húsnak hívta. A csirkét kirántotta, az se volt puha, pláne amikor mellényúlt, zsemlyemorzsa helyett grízt tett a panírba, attól kifejezetten kopogott. Hát, anyámat nem a főzési tudományáért szerettük. Fél tucat ételről azt hittem, utálom, amíg meg nem kóstoltam másutt. Például amikor a Farkaséknál tejbegrízt ettünk, kérdeztem, miért nincsenek benne gombócok, ugyanis anyáé mindig csomós lett, csak tessék-lássék kavargatta.

Ebben a Rozsos Tibor-féle társaságban valamenynyien nagy szakácsok, a férfiak is. Emőék révén keveredtem ebbe a csapatba, és Rozsos Tibor ajánlott kültagnak.

Az a néhány barát, akikkel esetleg én nyaralhattam volna együtt, ha bárkinek eszébe jut ilyesmi, már a temetőben van. Nemcsak a mosónők halnak korán, a magyar írók is. Ezek, akikkel jóban voltam, rendszerint a jelenről írtak, én pedig már akkor is a jövőre vetettem

figyelő szememet, amikor a science fiction idehaza még gyerekcipőben járt. Később kezdték szkifinek hívni, bántja a fülem.

A nyolcvanas években pályázatot hirdettünk a lapunkban, találják ki az olvasók a sci-fi magyar nevét. A háromtagú zsűri (én nem voltam benne) azt hozta ki győztesnek: fanti. Hát, nem tom, elég infanti. Ami azt illeti, voltak azért közös kéthetek a szigligeti alkotóházban, néhány közös szilveszter is, mindezt elsodorta többek korai halála, majd pedig a rendszerváltás, utána pártpreferenciák alapján szétszakadozott a népség-katonaság.

Rozsos Tiboréknak sikerült megtartaniuk egymást, pedig a „nyolcak" is megoszlanak, de náluk az érzelmi szál erősebb. Aj, de irigylem őket! Nekem egy fia barátom sincs az általánosból, a gimiből sincs, nyilván az én hibám, jó lett volna úgy felnőni, hogy számíthatok hét barátra.

Velem senki nem táborozott, senki nem kötött névházasságot, senki nem írt tizenkét pontot, értem senki nem lopott, csalt, hazudott, nekem senki nem adott legkedvezményesebb hitelt, értem senki nem tartott ki tűzön-vízen át, se férfi, se nő, se apa vagy anya.

Nehéz a sci-fi író sorsa, előbb-utóbb megéri azt a kort, amiről fantáziált, s kénytelen tapasztalni, hogy minden egészen másképp alakult, mint kigondolta.

Lehet, hogy most az egyszer mégis bele kéne fognom egy amolyan „rendes" könyvbe. Hagyományos regénybe, ami róluk szól. (Rólunk?) Adva van egy társaság, évente elutaznak valahová, a könyvben nem találkozunk velük máskor, mint ezeken a közös nyaralásokon. Múlnak az évek, házasságok, gyerekek, válások, öregedés, gondok, bajok, örömök, satöbbi. Ha hetven év története, akkor hetven fejezet, jól áttekinthető szerkezet.

Szerintem tudnék én igazi regényt írni. Nincs ilyen író meg olyan író, csak jó és rossz író. Kérdés, mit szólna hozzá az olvasótáborom. Náluk jobban csak saját magamat lepném meg. Valami azt súgja, hogy azért a könyv valamikor a jövőben fejeződne be, hagyományaimhoz híven.

Asimov és Bradbury,
a kezemet megköti.

A „nyolcak” köreiben rám ragadt, hogy én vagyok az „írókám”. Rozsos Tibor kezdte, de már a gyerekeik is mondják. Kissé lesajnálóan hangzik, mindegy, föl kell fedeznem benne a szeretetet. Tibor, akárhányszor beszélünk, megkérdi, hogy „írogatsz még?” Ettől a falra mászom, én soha nem írogattam, történetesen az ÍRÁS a foglalkozásom. Szerintem Rozsos Tibor tudja, hogy ugrom erre, épp azért csinálja.

Ők nyolcan dolgozgatnak, és nem panaszkodhatnak (noha szoktak), a lehetőségekhez képest elég jól beilleszkedtek, már megint. Ebben az átkos rendszerben is boldogulnak. Mindegyiknek van mit aprítania a tejbe, még az a bizonyos Selmeczy Jolán is gyerekruhabutikot nyitott, pedig egész életében óvónő volt.

Szegény Malek Laci viszont súlyos beteg, izgulni kell érte, izgulok is. Kemózzák, de nagyjából megmaradt a haja, érdekes, hogy viszont Tibor bácsi egészen rövid idő alatt kihullajtotta göndör fürtjei javát, mintha szolidaritásból csinálná.

Selmeczy Jolán fiatalabbnak látszik, mint Szabados Vera Viktória és Korin Emőke. A nyolcak szerint Emő a szépségkirálynő. Én Selmeczy Jolánt izgalmasabbnak látom, a mélyen ülő szemeivel. Ha beszél, két kezével verdes a levegőben, mint egy törékeny madár a szárnyával. A körme porcelánosan domborodik. A szitakötő a kedvenc élőlénye, azt mondta.

Pusztulnak a szegény szitakötők a nagyipari fakitermelés miatt, láttam egy természetfilmet a tévében. Hetven év múlva lehet, hogy az ötszáz fajtából már csak száz marad. Kár értük.

Tegnap megint azt a szitásat álmodtam. Ültünk egy népstadion méretű szitán, mi, a nemzedékem, vagyis az ismertebbek, a szitát két hatalmas tenyér ringatta jobbrabalra, a fonat rugózott, amitől mindannyian fölfölrepítődtünk, egy-két méternyire, s visszaestünk. Újra fel, újra vissza, így ment hosszan. Valami lágyan nyikorgott, mintha féderes kocsin utaznánk. Még soha nem utaztam féderes kocsin, de álmomban biztosra vettem, hogy az ilyen. Amikor már berendezkedtünk rá, hogy így lesz, míg világ a világ, hirtelen a két hatalmas tenyér nagyot lendített a szitán, ettől fellökődtünk, a többség aztán visszahullott a fonatra. Néhány szerencsés flótás egészen magasra szállt, odafent egy másik szita lengett. A

legmázlisabbaknak sikerült elkapniuk azt a fonatot, felhúzódzkodtak, és a fönti szitán lengtek tovább. A pechesek visszaestek a helyükre. A legpechesebbek épp a fonat lyukába, s azon keresztül lehullottak a sötét mélységbe. Ám alant is ingott egy szita.

Arra riadtam álmomból, hogy nem a szita ring alattam, hanem a biológiai matrac, amit drága pénzért szereztem be a feleségem nyomatékos kérésére, kevéssel a válás előtt, hogy nyugodtabban aludjunk. Ennek ellenére nyikorog.

Föltettem a kérdést félálomban, hogy ugyan ki készítette ezeket az óriási szitákat, ki fonta, ki kötötte? Talán aki iszik, mint a szitakötő? – nem jutott eszembe, hogy az a kefekötő, aki úgy iszik, mint a.

Fogmosás közben még eljátszadoztam a gondolattal, hogy a cicavízió mintájára ez a szitavízió.

Gyöngus poén.

Annyit azért

(lap alja – a jegyzőkönyv betelt)

11
Emléktúra

***TE* sem vagy jobb a Deákné vászlnánál,** ez jár a fejedben napok óta. Ki a fransz volt Deákné? Az fix, hogy nem a haza bölcsének a felesége. Hívd föl az írókát, ő tudja az ilyesmit.

Na. Vass Márton két magyarázattal is előállt. Pálóczi Horvát Ádám szerint bizonyos Deákné (aki élt valaha) vászna egyszer a földre esett, piszkos lett, azaz rossz. Erdélyi János szerint a deákné = a falusi tanítóné (minélfogva kisbetűvel írandó) a korhely férjét nevezte vászonnak. Szóval, a falusi tanító a jósági mértékegység.

Kérdezted, honnét veszi ezeket? Nevetgélt: Snecikém, valamihez nekem is kell értenem, a nagy számok törvénye alapján!

Rendben. Tehát.

Nézz szembe vele, hogy te sem vagy jobb a deákné vásznánál. Ha eszedbe jut, hogy a politikai karrierednek egyszer s mindenkorra vége, az fáj kevésbé, hogy már nem ugathatsz bele az ország ügyeibe. Inkább a dohány hiányzik, amit havonta fölmarkolhattál, fizetés, költségtérítések. Idézzed emlékezetedbe, hogy cserébe nap nap után ott kellett aszalódnod a parlamentben és a képviselői irodaházban. Az íróka állítja, hogy a nap mint nap germanizmus, a nap nap után a jó. De az meg úgy hangzik, mintha dadognál.

Második éve, hogy új életet kezdtél, mire véljed, hogy újabban álmodsz a plenáris üléssel, a kulturális bizottsággal, s a minisztériummal is, ahová téged küldtek, ha egyeztetni kellett? Mennyi reménytelen harc, ostoba vita, frázispuffogtatás! Te nem ezt akartad, és a többiek sem, amikor annak idején – de hagyd az annak idejént a franszba. Valaki mondja meg, miért kísért az a negyvennyolc hónap, amit végtelennek éreztél, ameddig tartott, reménytelen állóvíznek, jeges sárnak, mocskos dagonyának.

Nap nap után föltetted magadnak a kérdést: hogy a búbánatba kerültetek ebbe a helyzetbe. A súlyos helyzetben, amelyben kerültünk, mondta 1956-ban Kádár a rádióban, túlragozva. Füledbe ragadt a lassú, drámainak szánt gurgulázás. E silány fölvételt is rátettétek a magnókazettára, amit a szamizdatidőkben állítottatok össze a forradalom fennmaradt hanganyagaiból. Nagy siker volt,

több százat adott el az a néhány áldozatkész ember, aki nem félt ajánlani barátainak és ismerőseinek. Árat nem mondtatok, ki-ki annyit pöngetett érte, amennyit gondolt. Te magad ingyen is ajándékoztál belőle féltucatnyit, igazából a nyolcaknak, kivéve Tibor bácsit, érthető okból, akkor ő még irtó vonalas volt. Most viszont benne van a szarban.

Magad sem érted, hogyan lehetsz ilyen boldogtalan, amikor itt a szép új világ a nyakatokon, amiről anynyit ábrándoztál ellenzéki barátaiddal. Mehetsz át a határon, mint kés a vajban, kiutazásod már nem sért közérdeket, pofázhatsz szabadon, nem hallgatnak le, nincs rendőri felügyelet. Szabadság és kapitalizmus, bisz gromoboj.

De akkor mi a baj?

Az talán, hogy botcsinálta politikusnak bizonyultál?

Józanabb pillanataidban mindig tudtad, nem neked való a parlament, a párt, a bizottságosdi, az öltöny és a nyakkendő. Ami még kevésbé neked való, az a korrupció, az asztal alatti megállapodások, egymás lopni hagyása. De ne játsszad itt a becsület bajnokát, téged oda sem engedtek semmiféle húsosfazékhoz, ha lett volna rá példa, és visszautasítod, verhetnéd a melled teljes joggal.

Mindig úgy tettél, mintha te vonnád ki magad a pártvezetésből. Azzal még soha nem néztél szembe, hogy fokozatosan kiszorítottak, a többi régi bútordarabbal együtt. Helyet a fiatal madaraknak! Talán nem karvalyoknak, de azért ragadozóknak. Minimum rigóknak, azok élve cibálják ki a zsákmányt (esetükben a gilisztákat) a földből.

Nesztek. Tiétek.

Mi maradt? Ez a lakás. Kárpótol a korábbi silány életterekért, amelyekben azóta húztad meg magad, hogy elköltöztél Orosházáról. Tizennégy helyen albéreltél, ebből nyolcszor személyzeti szobában. Máig ott hédereznél, ha Tibor bácsi nem szerez hitelt, és Malaci nem ad kölcsön, szinte erőszakkal. Ideje volna, hogy visszafizesd a kölcsönt, földerítendő, hogy kinek.

Szörnyen sikerült az évi rendes, ezúttal Vica helyett Julika, Malaci új csaja szervezte. Titokban végigtelefonált mindannyiótokat. Malaci lábadozik, nincs olyan állapotban, hogy utazhassék, de szeretne látni titeket, megtennétek-e azt az óriási szívességet, hogy a közös nyaralást Gyomára tervezitek az idén. Isteni ötlet! – Vica.

Egyetértettél. Volna abban ráció, ha szép sorban végiglátogatnátok a nyolcak családi fészkeit, hogy lássátok, hol nőttek föl a barátaitok. Igazándiból csak öt helyre kéne mennetek, hiszen Gyuriéknál sokszor voltatok Szögedébben, Emőéknél is, főleg a Szarvasi Királyságok idején. Ria néni háza különben már csak fényképen látható, az útépítéskor kisajátították és lebontották. Ria néni – szerencsére? – ezt nem érte meg, addigra elápolták távoli rokonok valahol, rémlik, hogy Csabán.

Eltűnődtél, akarod-e, hogy a barátaid lássák a vályogházat Orosháza alsón, a mostani állapotában. Az új tulajdonos beüvegeztette az oszlopos tornácot. A Határ csárdába is el kéne vinned őket, a faterod törzshelyére. Ha valaki kérdezte, mit csinál az apád, a család azt felelte, dolgozik a határba!

Módszeresen halálra itta magát a Határban. Sokszor küldtek érte, de hiába kérlelted, úgy tett, mintha meg se hallaná. Rángattad a zakója szélét, tűrte, aztán lesöpörte a kezedet, haggyá má! Ez volt a te apád, a haggyá má! És mégis, mostanában álmodsz róla. Mi a szent szarért? Nem tudod.

Malek Laci büszke a gyomai házra, ahol felnőtt, és arra is, hogy sikerült megszereznie, kifizette a tesóját. Ha teheti, lenn tölti a hétvégéket. Már bevezettette a gázt. Hagymázos terveket sző egy alapos átépítésről. Cirkofűtésben gondolkozik. Az lesz csak autentikus a vályogházban. Betonkoszorút és emeletráépítést akar. Napkollektorokat nézeget, melyek húsz év alatt megtérülnek, közben pedig… de senki nem szól semmit. Julika kifejezetten biztatja, szerinte hadd ábrándozzék, van teje, van ideje!

Csöng a telefon, fölveszed. Malaci új csaja, ezt fuvolázza: Hálló, Juli, tudunk beszélni? Tudunk, feleled, s arra gondolsz, miért ne tudnánk beszélni, egyikünk se néma, másikunk se süket.

A társaság hím tagjai szemmel láthatólag irigylik Malacit, legalábbis a nála tizenkilenccel fiatalabb új csaja miatt. Ez egészen abszurd, éppen most. Egyiktek sem érti, a drága tohonya Malaci hogyan volt képes fölszedni egy ilyen jó nőt. Kezdetben célozgattatok rá négyszemközt, hogy nyilván Malaci pénze a döntő faktor, de tévedtetek, Julika családja dúsgazdag, híradástechnikai termékeket hoznak be Ausztriából és Németországból, rengeteget

kaszáltak olasz faxgépekkel, közvetlenül a rendszerváltás után, abból lett a cégük.

Julika bizalmasan elárulta, hogy az apját faxkirálynak hívták a szakmában, magas labda a vetélytársainak, akik úgy emlegették: faszkirály. Julika apja azonban kicsit se fasz, a lány bemutatta, joviális angol úrnak láttad. Talán ezért küldte ki Julikát Cambridge-be, ott járta az egyetem első évét, nyomja angolul, mint a vízfolyás.

Neki csak megszületni volt nehéz! – Malaci. Julika ugyanis rosszul sikerült császármetszéssel jött e világra, nemcsak az anyja, ő is majdnem belehalt a rutinműtétbe.

A várakozások ellenére Julika hazajött Angliából, de az egyetemet nem folytatta, s nem akart ügyködni a családi vállalatban sem. Fotózni kezdett, reklám– és divatképeivel sokat keresett. Gyakran dolgozott ismert modellekkel, emiatt is szívből irigyeltük Malacit. Julika egyébként bátran odaállhatott volna a saját kamerája elé. Neked jobban tetszett, mint a csontsovány manökenek, rajta azért volna mit fogni.

Gyurinak is megdobogtatta a szívét, de láttad, igyekszik leplezni. Amióta Vica megbocsátott neki, minden lehetséges módon pedálozott. Vica pontosan tizenhétszer utasította vissza, ez sokszor elhangzott. Csak a kövektől puhult meg. Gyuri – az idősebbik lányával összeesküvést szőve – mutatós köveket gyűjtött a Duna szentendrei partján, és amikor Vica nem volt otthon, a lépcsőházból induló ösvényt épített. Be az előszobába, át a nappalin, egészen a hálószobáig, ahol a kősor fölkúszott a franciaágyra (emezek spárgára kötve), s ott méteres szívet rajzolt ki (amazok vörösre mázolva zománcfestékkel). A szív közepén várta Vicát a gondos fogalmazvány, mely megtöltött egy szótárfüzetet. Igazán romantikus, vélték a nők elismerően. Ökörség, gondolták a férfiak, veled együtt. Mondani senki nem akarta.

Julika rendületlenül kitartott Malaci mellett, noha a családja tett egy erőtlen kísérletet, hogy kiátkozza. A lány közölte velük, hogy a saját életük elrontására kaptak jogosítványt az úristentől, az övét ő maga bonyolítja.

Ha nem Malaci csaja volna… ach. Neked miért nem jut egy ilyen áldozatkész fiatal nő, ez itt a kérdés, drága Snecikém, dünnyögted

félhangosan, már nem először. Amíg Hollandiában éltél, anyád minden levelét így kezdte: Drágaédesaranyoskis Snecikém! Akkor idegesített, most bármit megadnál, hogy még egyszer Snecikézzen. De ha meglátogatod az otthonban Budakeszin, rád néz a kaviccsá vált szemével, és fogalma sincs, ki vagy. Néha doktor Tunklinak hív, máskor azt hiszi, te vagy a Bernát főápoló, ami akkor fájt igazán, amikor kiviláglott, hogy a Bernát főápoló egy hatvan körüli öregasszony. Ne sírj, Sneci, ökör lesz belőled.

Gyakran latolgatod, nem volna-e okosabb, hogyha hazavinnéd. El tudnád látni? Kérdés. Vissza nem hozhatnád, méter hosszúságú a várólista, Gyuri nagyon nehezen szerzett helyet az anyádnak. Siralmas ez, így is, úgy is.

Julika a főutcán egy egész panziót kivett nektek. Az utolsó percben dőlt el, hogy hányan hoznak férjet-feleséget, gyereket. Az első alomból született fiúk-lányok már felnőttek, Vica Gyöngyikéje például betöltötte a húszat, szeptemberben lesz az esküvője. Küldtek aranyszegélyű meghívót. A vőlegény Bach, nem Johann Sebastian, hanem Gábor. Nemsoká dr. Bach Gábor lesz, végzős a jogi karon, fölteszed, ez is számított, amikor Vica és Gyuri beleegyezett. Tibor bácsi persze nincs itt. A neve sem hangzik el. De miért, miért? Épp az, hogy beszélni kéne róla.

Louise, a lányod remélhetőleg nem hamarkodja el. Ő még csak tizenhét! – előadja a Lokomotív GT. Louise nem jönne haza Hollandiából a kedvedért, a nyolcak miatt még kevésbé, utálja a magyarokat, Thea erre nevelte. Akad olyasmi, amiért jönne? Á… Egy éve nem láttad. Sze la ví.

De azért! Nem vagy te olyan szar apa, mint ahogy ebből következne. Következnék, mondaná az íróka.

Hú, milyen feszes segge van Julikának! Hordja azokat a sötét cicanadrágokat… A haját begöndöríti, érdekes, kifelé kanyarodnak a szálak, körben a homlokánál és hátul is.

Felejtsd el!

Azt ugye nem várhatja se Thea, se Louise, hogy innen küldözgessed nekik a lét, ha a forintjaidat átváltod, nevetséges összeggé zsugorodnak. Nem a te hibád, hogy a lányod folyton visszautasít. Idejöhetne egy fél évre. Jó, legalább egy hónapra!

Fölajánlottad százszor, mindent kifizetsz. Kérnél személyi kölcsönt a Banktól. Tibor bácsi biztos elintézte volna, most ugye nincs rá módja. Talán Malaci… hát…

A folyóra néztek a panzió ablakai, a Körösre, amit a pestiek Kőrösnek ejtenek, ugyanúgy, mint a Kőrutat. Sosem értetted, miért, mert viszont azt, hogy kör, fórsriftosan röviddel. Most őszintén, ha mi békésiek tudjuk, a drága budapestiek miért nem? Bizonyos dolgok hosszabbak a fővárosban? A munkaórák biztosan. Viszont az évek gyorsabban telnek! Erre varrjál gombot.

Nem találtad a helyedet itt Gyomán. Illetve Gyomaendrődön, ugye. Pedig Malek Lacit szereted, amióta először megláttad a hízótáborban. Ahogy öregszik, egyre markánsabbak benne a vonók. Amióta fogyni kezdett, mintha a bőre is barnulna. Cigányasszonyosodik az arca. Ha nagy baj van, férfiak, nők, mind egyformák lesztek. Márpedig Malacinál nagy a baj. Látod, érzed. Mit tehetnél érte? Azzal se bírnál segíteni rajta, ha melléfeküdnél a betegágyba.

Az íróka hozott videokazettákat és könyveket Malacinak, mondhatni, kezébe vette a kiművelését. A tiéteket is. Mindig ajánl regényeket mai szerzőktől, néha meg is veszi a példányokat és szétosztja. Ennek örülsz, annak nem annyira, hogy számon kéri. Elmagyarázom, gyakoroltatom, visszakérdezem, szokta mondogatni, azt hitted, viccel, de nem. Be kell ismerned, ő az egyetlen komoly ember a társaságban. Aki szigorúan betartja a tizenkét pontot – bár az se biztos, hogy ismeri –, és igazán bedobja magát Malaci érdekében, folyton körülötte sertepertél, mint Julika kisinasa. Együtt amíg élünk halunk.

Reméled, hogy Malek Lacinak is tart még egy darabig ez az amíg.

Miért hívod írókának Vass Mártont, ha olyan komoly ember? Annak idején Tibor bácsi kezdte, és mindenki átvette. A vidékiekre jellemző ez, ha valakire ragasztanak egy nevet, az rajt marad örökre. Mindenki tudja, hogy te vagy Sneci, a sváb, Orosházáról. Ő meg viszont az íróka, Budapestről. Gyanítod, hogy zsidó, mindegy, nem téma. Pesten sokkal többet foglalkoznak evvel. Orosháza alsón gyerekkorodban kicsit cigányoztak, sváboztak, tótoztak az osztályban, de nem ment vérre. Ami azt illeti, sose zsidóztak. Nem

volt kit? Amikor bejutottál az országos listán a parlamentbe, kezdődtek a durva szarozások, téged is egyből lezsidóztak magyar fórumos körökben, a Schneider név miatt. Meg persze az SZDSZ miatt, ahol tényleg összeszaladt sok zsidó, te észre se vetted, amíg bele nem verték az orrodat. Jó, legyek zsidó, gondoltad, voltam már sváb eleget, kapjátok be!

Azt hitted, ha a szocializmusnak sanyi, végre egyenesbe kerül az ország. Fájdalmasan csalódtál, nem lehet az az ország egyenesben, ahol zsidóznak. Sose kértél helyreigazítást, ha nyomtatásban tették, azzal csak megismételnéd a képtelenséget, ráirányítanád a reflektorfényt. Sajnos hogy a szeretteid kiborultak, azt várták, lépj valamit. Ugyan, mit léphettél volna? Ez a mocsokság olyan, mint a mesebeli sárkány, ha levágod egy fejét, kettő nő helyébe. Nyugati újságírók nem értették, hogyan fajultak el a dolgok. Te sem értetted.

Vass Márton (nem fogod írókázni, juszt se) kérésére Julika megszervezte a csoportos látogatást a Kner Nyomdába. Csak négy főből állt a csoport, a többiek még föl se keltek. Soká tartott az esti tivornya, néhányan vissza se jöttek a panzióba, Malacinál aludtak a padláson, ahová a vendégszobákat tervezi. Pilleágyakat és gumimatracokat vittek föl, lerakták a meztelen deszkafödémre.

Rajtad kívül csak Joli mutatott némi érdeklődést a könyvnyomtatás múltja, jelene és jövője iránt. Julika becsületből kísért el titeket.

A szamizdatos időkben tudtad volna hasznát venni az elavult NDK gyártmányú nyomógépeknek, amilyeneket a múzeumban láttál. Rómajor a márkájuk, vagy ilyesmi.

Rég volt. Föl kellett vonatoznod Budapestre, találkozni az összekötőddel, Laborccal. Nem így hívták. Azt mesélte, hogy ezt a nevet Anonymus találta ki, ő onnan vette, mert a névtelen krónikásnál ungvári kapitány az illető. Laborc makói, de az atyai ág Ungvárról települt át.

Utcán találkoztatok, egy darabig sétafikáltatok öszszevissza, hogy megbizonyosodjatok róla, nem követnek se gyalog, se kocsin. Gyors mozdulattal a hónod alá dugta az anyagot, amit a szamizdatbutikból hozott. Visszavitted Szegedre vagy Orosházára, fölkerested a kalandvágyó lelkes lányokat, akik titokban éjszakákon át gépelték.

Max öt átütő papírt lehetett egyszerre befűzni, vagy inkább beerőltetni, négy indigóval. Bori pausznak hívta, Melinda kenyérpapírnak. A többiek és te átütőnek.

Igyekeztél teríteni a példányokat, szabott ár híján annyiért, amennyiért lehetett. Tizenötöt, húszat tudtál eladni. Két eredeti még megvan, a házkutatáskor nem vették észre a rejtekhelyet a fáskamrában – a többire percek alatt rátaláltak. Ez a kettő a költözéseket is túlélte, Judit megőrizte, nemrég nyomta a kezedbe, innentől vigyázz rájuk te. Kopácsi Sándor: A munkásosztály nevében, fordítva franciából, és Orwell: 1984, fordítva angolból. Tucatnyi ilyen kiadvánnyal volt dolgod, később a havilapot bízták rád, amit már stencilezhettél. Kőkorszaki módszernek tűnik most, pedig menynyivel frankóbb volt a gépelésnél!

Amikor a Soros kezdte behozni a mindenható xeroxokat, forradalmian fölgyorsultak a dolgok. Meggyőződésed, hogy a fénymásolók és a faxok verték be a legnagyobb szögeket a szocializmus koporsójába, és ha a Soros ezt tudta előre, akkor lángelme. Neked eszedbe se jutott. Igazából mindig egyszerűbbek a dolgok, mint hinnéd.

Meg kell őrülni attól, ahogy Julika imbolygatja a seggét… falra kell mászni! Úgy tesz, mintha észre se venné a guvadó pasiszemeket. Pesten ezt is hosszú ú-val mondják: gúvad. Gnúvad, barátaim! Magyar gnúvad, magyar narancs.

A lányok már így születnek, hogy van nekik ez a farjárásuk, vagy bakfiskorban tanulják egymástól? Jaj. Próbáld letépni a szemed onnan. A kis teniszlabda-melléről is, mely finoman pattog föl-le, föl-le. Figyeljél a múzeumi idegenvezető asszonykára. Magasnyomás, síknyomás, mélynyomás – ach, de szexuálisan hangzik. Elfordulni. Arccal a vasút felé.

A szadeszszékházban kuporogtál a választás éjszakáján. Mintha tegnap lett volna, pedig két éve. Befülledt a helyiség a tömeg leheletétől, te fáztál, szokás szerint, lehet, hogy idegi alapon. Pontosan tudtad, hogy a pártod nem nyerhet, azért kellett szorítani, hogy a pártod nem nyerhet, azért kellett szorítani, ben, az első szabad választáson, amikor pedig biztosra vetted, hogy csak ti nyerhettek. Azok, akik a magyar ellenzékben nevet szereztek

maguknak, szinte valamennyien az SZDSZ-be kerültek, úgy érezted, puszta hálából is rátok kéne szavaznia mindenkinek. De hála nincs a politikában. (Sem.)

Vásárra vittétek a bőrötöket akkor, amikor ezért még állásvesztés, rendőri felügyelet, durvább esetben börtön járt. Jelentős mértékben nektek köszönhető, hogy inogni kezdett a rendszer merev építménye, meg persze annak, hogy a szovjeteknél kezdődött az olvadás. Hát, mi magyarok hálaadásban aligha nyernénk világbajnokságot. Rendben. De azért! Arra ki számított, hogy a szocik visszavághatnak? Hogy a kis növésű főnökük, marslakó formátumban (azzal az addig sose látott fejmerevítővel) még az autóbalesetéből is hasznot húz? Légy őszinte, sejtetted. Tudtad. Időtök lejárt. A demokrácia első négy éve alatt elkönyveltek titeket ravasz zsidó bagázsnak. Ha már, akkor miért nem váltatok azzá? Úgy vonultatok a politikai vágóhídra, mint az áldozati borjak.

Kénytelen voltál tudomásul venni, hogy a pártod hatalmi tényező maradt, de jóval kisebb erővel, s teneked már nem jut hely. Politikai pályafutásodnak vége, anyagi forrásaid kiapadnak, itt állsz negyvenes éveid közepén, az abszolút nulla ponton. Az új fiúké a terep, akik elég ügyesek és ravaszak, övék a hatalom és a dicsőség. Vagy fölépíted az egzisztenciádat úgy, hogy se párt, se csoport segítségére nem vársz, vagy örökre konzerválod magadnak a boldogtalanságot.

Könnyebb lett volna, ha áll melletted-mögötted egy ilyen Julika, de nőügyekben sose bizonyultál szerencsésnek. Rendre rossz döntéseket hoztál. Épp akkor szakítottál Piroskával, pedig ő legalább megbízható volt, olyan kialakult egyéniséggel, mint a márvány. Unalmasnak találtad. Te viszont annyira izgi vagy, mint Agatha Christie, ugye? Fafej.

Gyuritól kaptad az ötletet, ő mondta, hogy a helyedben elővenné a diplomáját. Ugyan kérem. Elfelejtette, hogy nem kaphattál diplomát, kivágtak az egyetemről politikai okból. Különben se érne sokat a poros agrárképzettséged, pláne hogy az állattenyésztési szakirányt választottad. Hol vannak már a téeszek és az állami gazdaságok? Próbálkozz a Bábolnai Kombinátban? Az még üzemel, úgy tudod. Á… De azért! Erről jutott eszedbe, mennyire szereted az

állatokat, odáig is elmennél, hogy jobban, mint az embereket. Az állatorvosi lett volna neked való, bár nyilván onnan ugyanúgy kicsapnak. Mindegy.

Elkezdtél kijárkálni Bécsbe, a nagybani piacra, különleges kutyaeledelt hordtál haza, húszkilós zsákokban, olyasmit, amilyenről nálunk akkor még nem is hallottak. Például extra fogtisztító adalékanyaggal, vagy idős ebeknek egészen alacsony kalóriatartalommal. Telefonhívásra házhoz szállítottad. Ezzel dobtál egy hatost. Viszonylag jól kerestél.

Meglepett, milyen lusták a kutyatulajdonosok, ők is elautózhatnának Bécsig. Fölvetted aztán a repertoárodba a haleledelt, később az akvaristakellékeket. Épp amikor azon meditáltál, hogy ideje boltot nyitnod, Kobráék becsukták a legkisebb hangszerszalonjukat a Katona József utcában, mert egy nagyobbat akartak. Kérted, játsszák át neked a helyiség bérletét, sikerült elintézni, vannak még kapcsolataid a tizenharmadik kerületi önkormányzatban. Kábé minden idődet fölemészti a szállítás, így beállítottad Manci nénit a pult mögé, ő volt az első házinénid Budapesten. Jóban maradtatok, rendszeresen hívogatott vasárnapi ebédre hozzájuk. A férje nyugdíjas tornatanár, ő sztrapacskában erős, Manci néni rántott csirkében.

A Kner Nyomda múzeumában jó hűvös volt, odakinn arcon csapott a hőség. Tombol a nyár. Mindenki izzad, mint a ló. Te is, esténként mégis fázol, amit a többiek nem értenek, plédbe burkolódzol. Mint Malaci, aki csak elővigyázatosságból, és nem is burkolódzik, hanem burkolja Julika. Fölébe hajol, belátsz a miniszoknyája alá, és guvadsz, a többi kannal egyetemben.

Kobra Karcsi hozott le hangszereket, magának miniszintetizátort, a többieknek kiosztott csörgőket, cintányért, rumbatököt, neked fekete fabéka jutott, pici dobverővel kell sikálni a hátán lévő tüskéket, hogy öblösen kattogjon. Jó a Kobrának, hogy bármikor tud rendezni házi koncertet, végtelen a repertoárja Beatlesből és Hungáriából. A Csavard föl a szőnyeget-et vagy ötször nyomtátok el.

Hülye vagy, hogy sose tanultál semmilyen hangszeren, pedig anyukád mennyire szerette volna, ha zongorázol, eljátszhatnád neki

a fürelízt, így mondta. Később aztán láttad leírva: Für Elise (von Ludwig van Beethoven), tehát inkább Für Elize, igaz?

Bekapcsoltátok a kis Junoszty tévét, amit Vicáék hoztak le. Malaciéknak csak egy vénséges vén fekete-fehér Duna készülékük volt, még a szülőktől maradt, elég megbízhatatlan, néha a kép fénylő ponttá szűkült, olyankor rá kellett ütni egy nagyot a politúrozott kávára, attól összeszedte magát. Vagy végképp megkukult.

Egyes vagy kettes? – Vica színpadias mozdulattal hajolt a nyomógombokhoz, mintha szavazásra tenné föl a kérdést. Mi a műsor? – Malaci. Az egyesen a Lehetetlen. Joli fölsikított: jaj de jó! pont Cseh Tamás a vendég, imádom! Kobra pfujolt, blöff, ez még gitározni se tud rendesen! Fogd már be, szólt rá Emő, most nem gitározik, hanem az életét meséli, engem érdekel. Két pártra oszlott a társaság, a nők mind odavoltak Cseh Tamásért, a férfiak – rajtad kívül – Kobrának adtak igazat. És így lett vége a Malaci Emléktúrának! – Emő mondta ezt, egy nyárral később. Malek Lacit addigra eltemették. Julika Farkasrétre akarta, de a végrendeletből kiderült, Malaci Gyomán szeretné az örök nyugalmat. A sírnál Julika éppolyan dögösnek látszott, ahogyan mindig, jól állt neki a gyászruha és a fátyol. Malaci első két felesége, Zsuzsa és Kriszta állt Julika két oldalán, gondosan föltett sötét sminkben. Úgy karoltak Julikába, mintha attól tartanának, be akar ugrani Malaci után a gödörbe.

A nyolcaknak sanyi – maradtunk hetek. Juszt se teszed hozzá: mint a gonoszok! Mondták ezt a többiek sokszor.

Ki hitte volna, hogy már negyvenhat évesen meghalhat közületek valaki?

Beült a társaság a temetővel átellenben a Búfelejtő kocsmába. Kobra vékony hangon sírt, mint a nők. Sose gondoltad volna, hogy ennyire fölkavarja Malaci halála. Téged is, pedig annyira rákészültél. De azért! Ő az első halottatok. Ráébreszt, hogy tényleg vége az ifjúkornak. Megértetek a halálra? Hát… miért szereted annyira a hangzatos kifejezéseket? Már nem a Parlamentben vagy.

Tibor bácsi hiányáról egy pillanatra sem bírtál megfeledkezni a temetőben. Vajon tud-e róla, hogy most kíséritek Malek Lacit utolsó útjára? Se vége, se hossza nem volna a poénjainak azzal

kapcsolatban, hogy a református pap kis híján lekéste a ceremóniát, így a ravatalozó helyett a sírnál mondta el a gyászbeszédet, a gyomai dalárda zsoltárai után. Te már el is felejtetted, hogy Malaci református. Julika mesélte aztán, hogy amióta a betegsége súlyosbodott, templomba jártak, s buzgón imádkoztak. Talán ha korábban kezdjük… – Julika belesírt a mondatba. Undormány tőled, hogy ettől még jobban kívántad.

Tóth Gyuri együtt énekelt a héttagú dalárdával, olajos baritonja picit lemaradva szállt a fejek fölé. Ahol a szöveget nem tudta, lalázott. Ez biztosan tetszett volna Malacinak. Az se kizárt, hogy hallgatta – valahonnét.

Gyuri különben hatalmas életfordulatot tett, immár a másodikat, az első a MALÉV volt, éles váltás a biológiai kutatóból, ugye, a műtrágyáktól a repülőgépekhez. Amikor Horn megnyerte a szocikkal a választást, attól félt, őt is elküldik az elvtársak, tömeges leépítésről szóltak a rémhírek. Addigra a minisztériumban ült. Hajtogatta egy ideje, hogy a maga ura akar lenni, de nem hitted, hogy tényleg meglépi. Januárban közhírré tette, hogy vett egy patikát Békásmegyeren. Eladta a lakásukat, béreltek egy kisebbet, az agárdi nyaralójukat is pénzzé tette, plusz kapott egy komoly hitelt a Banktól – ez volt Tibor bácsi legutolsó jótéteménye, mielőtt bevitték.

Csodálkoztál. Igaz, hogy gyógyszerész az eredeti végzettsége, de azt már rozsda marja, nem ragyog. Még meglepőbb, hogy rá tudta beszélni Vicát. Amióta újra együtt voltak, megváltoztak náluk az erőviszonyok, Vica hordta a nadrágot. Gyuri átszellemült arccal ismételgette, hogy patikára nem lehet ráfizetni, mindenki beteg, és aki nem, az majd lesz. Jogos. De azért! Teljesítmény, hogy erről meg tudta győzni Vicát.

Rozsos Tibort a Bankból vitték el, fényes nappal. Nem akartad elhinni. Azt írták a pletykalapok, hogy bilincsben, de nem igaz, az Agrobank tulajdonosát és vezérigazgatóját vitték el bilincsben. Tibor bácsit szimplán beültették a rendőrkocsiba. Azzal gyanúsították, hogy a Bank nevében visszaélt gazdasági hatalmával, úgy adott hitelt kis és közepes vállalkozóknak, hogy cserébe tulajdonjogot kért a cégekben. Ő azzal védekezett, hogy kikérte a bankfelügyelet véleményét erre a konstrukcióra, és jóváhagyták.

Próbáltál közbenjárni az érdekében, csakhogy addigra már nem voltál képviselő, s a pártod piksziséből is kiestél. Az ajtók bezárultak előtted. Vica hatékonyabbnak bizonyult, ő ugye alapjában véve dr. Szabados Vera Viktória. Évfolyamtársai közül a jobbak ügyvédek lettek. Hamar eljutott dr. Goldsmidt Elemér irodájába, a falakat görög szobrok fautánzatai díszítették. Goldsmidt doktort futólag te is ismerted, ő volt az ellenzékiek ügyvédje a szocializmusban. Nem szívbajos, ami a honoráriumát illeti. Tibor bácsi számláit zárolták, de szó nélkül összedobtátok a zsetont, Malaci akkor még élt, majdnem annyit adott, mint a többiek együttvéve.

Azt azért kitalpaltad, hogy kapjál engedélyt a meglátogatására. Második hónapja tartották előzetesben. Vittél neki könyveket és sárgabaracklekvárt, az a kedvence. Nem adhattad át, előbb tüzetesen megvizsgálják. Nincs-e fűrész a dzsemben, vagy titkos üzenet a lapok közé rejtve.

Arra számítottál, hogy Tibor bácsi gyötrött lesz, kimerült és letört, ehelyett fülig ért a szája, még ő vigasztalt, szerinte jól áll az ügye, dr. Goldsmidt bedob apait-anyait, ne izguljatok.

Az ügyvéd szerint nehéz lesz olyan vádat emelni Rozsos Tibor ellen, amely megáll a lábán, tekintettel arra, hogy a szóba jöhető gazdasági bűncselekmények előfeltétele a károkozás. Azokban az ügyekben, amelyeket bevontak a nyomozásba, az összes hitelfelvevő alá– írta a nyilatkozatot, hogy őt semminemű kár nem érte, a hitelnek köszönhetően a cége nem ment csődbe, sőt föllendült.

Szóval, jól állok, mint fasz a lakodalomban! – Tibor bácsi vigyorgott. A smasszerra sandítottál, aki az ablaknak támaszkodva figyelte a beszélgetést, láttad, derűs nagyvonalúsággal tekint Rozsos Tiborra, mint afféle úri huncutra, aki úgyse marad itt sokáig. Már őt is megnyerte magának, gondoltad.

Elhitted, hogy ártatlan, de gyanítottad, nem lesz sétagalopp elérni, hogy a bíróság fölmentse. Tisztán emlékszel Vica okfejtésére, ha egyszer az igazságszolgáltatás malomkövei beindulnak, valamit-valakit meg akarnak őrölni. A bíróság nem szeret hiába dolgozni. Ehhez társul most a Horn-kormány plebejus hevülete, nem bánják, ha az ügyész és a bíróság példát statuál egy bankárral – egy zsidó bankárral.

Harmincperces beszélőt engedélyeztek, kétszer addig tartott, a smasszer jóindulatának köszönhetően. Miután végigvettétek a hetek hogylétét, s elmesélted Malek Laci temetését, még csak negyedóra telt el. Tibor bácsi sajnálta Malacit, de nem akart a búnak utat adni, ő vette át a szót. Úgy adomázott, ahogyan a közös nyaralásokon szokott. Rendszeresen beengedik hozzá Margót. Persze, őt is kihallgatták, majd szembesítették Tibor bácsival, mert a családi káeftének (nem is tudtad, hogy olyan is van nekik) az asszony lett az ügyvezetője.

Fogalma sincs az egészről, mondta Tibor bácsi, úgy írta alá a papírokat, hogy el se olvasta, és a szembesítésen, amikor a nyomozó azt kérte, számoljon be a káefté tevékenységi köréről, Margó vonogatta a vállát, s hozzám fordult: Apukám, minek is lettem én az igazgatója? – Tibor bácsi felhőtlen örömmel röhögött, a smasszer is vele.

Aztán a benti mindennapokról sztorizott. Elolvasta a szabályzatot, mely szerint a szabad vallásgyakorlást minden őrizetesnek biztosítani kell. Kérelmezte, hogy hívjanak hozzá rabbit. Attól fogva hetenként jött be a rabbi. Igen ám, de zsidó istentisztelethez tíz darab férfi kell, hogy meglegyen a minyem. Szükség esetén kilenc is elég, ha kinyitják a tóraszekrény ajtaját, az jelképezheti a tizediket, több engedmény nincs, kilenc a legalsó határ.

Honnan vegyek itt ennyi zsidót? – Tibor bácsi, színpadias gesztussal. Agitálni kezdtem a pógárokat, fajra és vallásra tekintet nélkül, mondtam, hogy jó mulatság, kapunk bárheszt és kakaót, a rabbi rendelésre behoz nekünk amcsi cigarettát! És kérlek, nem kilenc, de két tucatnál is több pógár jelentkezett a zsidó istentiszteletre, köztük persze cigányok, nem csoda, idebenn ők a többség! Látnod kéne, Snecikém, amikor a cigusok kappedliben davenolnak, öregem, úgy hajlonganak, mint a parancsolat! – Tibor bácsi élvezte a saját poénját.

Elmosolyodtál. Láttad, a barátod hibátlan fogsorán megcsusszan a neonfény, és egy pillanatra elhitted, hogy minden jóra fordul.

1996. december 31, szilveszter éjszakája. Újszeged, Páncél köz 2.

Ez lesz a naplóm innestől. Moleskine. Beától s Ildikótól kaptam karácsonyra, állítólag ilyen volt Picasso s Hemingway jegyzetfüzete. Inkább könyv ez, kockás lapokkal, azt szeretem a legjobban. Négyzethálós, mondaná Gyuri. De hogy nekem az eladólányaim karácsonyi ajit vesznek! Egész jó főnök lehetek.

Sneci folyton próbálta rábeszélni az egész társulatot, hogy írjunk naplót, lélektisztítás céljából, ő arra esküszik, hogy számítógépbe, én a fülem botját se mozdítottam, hát van arra nekem időm, aki máig elsőként érkezik az üzletbe, s utolsóként megy haza? Pedig amikor kicsi voltam, mindig naplóztam. A nyolcak – így írtam: 8ak – közös naplóját is én indítottam, aztán Vicánál hagytam, a végin hozzám került, s pont a napokban megtaláltam! Kár, hogy már nem kapni pepita füzetet.

Mártogatós tollal írtam. Lehet, hogy Magyarországon másképp ment, nekünk Váradon az elemiben tiltották a golyóst. Tollszár, tollszem. A padokba vájtak egy lyukat, abba rakták a tintatartót. Nyikos bácsi, a pedellus reggel körbejárta a nyolc osztályt, az A-kat meg a B-ket, s egy nagy, barna papírzacskóba dugott üvegből löttyintett tintát a tartókba, annyit, ami a tanítás végire elfogyott.

Odahaza is mártogatóssal írtam, sok pacával. A mostani gyerekek már azt se tudják, mi az. Ők a computert tudják, de tövirűl hegyire. Kicsit megtanultam, amenynyire nekem kell, viszont a napló jobban esik töltőtollal a Moleskine-be.

A 12 pontot ötvenhétben írtam, mostan pedig sajnos negyvenhét múltam. Mi vagyunk a korelnökök Gyurival, de ő novemberi, szóval én vagyok a korelnöknő. Július 19-edikén születtem, a Rák jegyében, a Nők Lapja szerint a legcsaládszeretőbb jegy, gratulálok, közbe magamba élek, egyedül az egész csapatból.

Írókám kiszámította az aszcendensem, Nyilas, ha stimmel az óra s perc, amit az anyukám mondott, ha jól emlékszem egyáltalán, már rég meghalt. Lehet, hogy ezen múlik a sorsunk? Hát, nem tudom. A Nyilasokból jó bíró, törvényhozó, tisztviselő, rendfenntartó válik, alkalmasak a papi hivatásra s magas egyházi méltóságokra, tájékoztatja a Nők Lapja a kedves olvasóit. Hogy miért nem engem választottak római pápának, ezek után nem értem.

Mit írjak, mit is írjak? 1949. július 19. keddre esett. Prágában vettem ezt az öröknaptárt, a Vencel-téren. Kimentünk hatan december közepén, a VikiTours kedvezményes ajánlatával. Úgy fájt, hogy Malaci s Tibor bácsi nem jöhetett.

Isten nyugosztaljon, Malek Laci, emléked kegyelettel őrizzük.

Téged meg, Rozsos Tibor, gyorsan szabadítson ki az úr, a sors, a végzet, az aszcendensed, vagy a nyavalya tudja, mi.

Jókívánságok 1997-re:

1. Maradjak egészséges, s ne hagyjon cserbe a kedélyem.

2. Nőjön a forgalom a boltban, legalább 20%-kal. 3. Több adóhivatali vizsgálat már ne legyen!

4. De hogyha mégis, akkor ússzuk meg büntetés nélkül, s hogyha mégse, hát legyen kis összeg.

4. Bukkanjon föl a királyfi az életemben, hófehér paripán. (Hahaha!)

5. Minden barátom-barátnőm újévi jókívánsága is teljesüljön, az enyimével együtt!

n nn nn nn nn nn nn n

Viszlát, ’996!

Isten hozott, ’997! Rozsos Tibor, 3127. sz. elítélt.

3127 8127 8777 zzzz

Sikerült olvashatatlanra firkálni.

Rozsos Tibor volt elvtárs, volt bankár. Volt férj, volt
barát. Rozsos Tibor voltam!

Kinek ír naplót az elítélt?

Miért kell összepiszkítani ezt a szép, egésséges füzetet a hülyeségeimmel?

Mire jó, hogy itt gubbasztok a priccsen, és égetem a zseblámpát, hogy lássam a füzetben a vonalakat?

Arra jó, hogy embernek érezzem magam, akinek még vannak gondolatai, és emlékszik az ábécére!

A Á B C CS D E É F G GY H I Í J K L LY M N NY O Ó Ö Ő P Q R S SZ T TY U Ú Ü Û V W Z ZS.

Mi van a dz-vel és a dzs-vel? Mittudomén!

a á b c cs d e é f g gy h i í j k l ly m n ny o ó ö ő p q r s sz t ty u ú ü ű v w z zs.

Kezdek visszaszokni a kézírásra itt a Gyűjtőben, amióta megszolgáltam, hogy a könyvtárba dolgozzak, mint a kevés írástudó egyike. Vakok közt félszemű a király! Hogy Gyurit idézzem.

Mi lehet a jó öreg Tóth Gyurival? Színét se láttam, mióta itt vagyok! Joli bejött, Sneci is bejött, Kobra is bejött, Emő levelet küldött, Malaci meg ugye elhalálozott. Vica és Gyuri? Se kép, se hang!

Mindegy. Így is, úgy is telik az idő. Egy nappal rövidebb a fogság, de egy nappal az élet is, a nagy költő szerint! Nem tudom eldönteni, hogy József Attila vagy Radnóti ez a nagy költő, holnap majd megnézem, van tőlük kötet, nem mondhatnám, hogy gyakran kiveszik a szeretve tisztelt sorstársak!

Ezek a derék pógárok krimikre buknak, meg Rejtő Jenőre, mást nem olvasnak. Még a Déry novelláit rá bírtam tukmálni Lakatos Gabira, mert adták a tévében a Szerelem című filmet. Mondtam Gabinak, hogy Déry Tibor írta a novellát, és abból lett a film. Börtönben volt ötvenhat után. Erre kivette. De aztán visszahozta, s kérdőre vont, minek kábítom, amikor nálunk nincs olyan trepni,

tehát biztos nem itt volt! Persze hogy nem, Déryt nyilván a szegedi Csillagba vitték. Hogy az őtet nem érdekli, mondta a Lakatos Gabi.

Van még a Pillangó, ha valaki börtönről akar, abból is csináltak filmet. Lakatos Gabi persze nem látta, és amikor megtudta, hogy az se a Gyűjtőről szól, hanem az Ördög-szigetről, azt mondta, hogy arrafele nem ösmerős! Óriási! Végül kivitte Az utolsó mohikánt. Így megy ez minálunk.

Jött beszélőre Vivike, a sukár kis cigánycsaj, akivel kavartam, mielőtt megjelentek a Bankban a kedves rendőr urak. Jól néz ki, combcsizma, kantáros miniszoknya, fölül nyitott fehér pulcsi, kinn volt mind a két válla, a mellbimbója majd átdöfte az anyagot. Lakatos Gabinál a mázsás felesége ült, Gabi düllesztette a véreres szemét Vivikére, az asszony is észrevette, fújtatott mérgében.

Lakatos Gabi az összes barna bőrű pógárnak továbbadta a hírt, hogy cigánylányt döfögetek, nagyot nőtt az ázsióm! Mázlim volt, mert Nóra is bejelentkezett aznapra, de már túl későn, elutasították. Az volna még szép, ha összefutna Vivikével! Vagy ha megmondják neki, hogy másik nőt fogadok. Az se lett volna népünnepély, ha Margó fut össze Vivikével! Vagy a húgával!!! Még nagyobb lett az ázsióm, hogy két nő is látogat, plusz egy asszony. Pedig… azért az túlzás, hogy a feleségem húgát is döfögettem. Szégyelljem magamat.

Margó egyre ritkábban jön. Nem bánom. Amióta kiderült, hogy szisztematikusan jelentgetett a III/III. ügyosztálynak a szegedi években, elment a kedvem a… csak úgy el. Sose voltam se álszent, se finomkodó, el bírom fogadni, hogy a szocializmusban csináltunk eztazt kényszerből vagy félelemből, de nekem elmondhatta volna. Bár… én se mondtam el mindent.

Kinek a szar, kinek a szarné.

Arra senki nem számított, hogy Sneci kibányássza a régi III/III-as kartonokat a történelmi hivatalban. Azt spec tudtuk, hogy Maros Sándor – a Joli Maros Sándorja – frankón ügynök volt. Joli rájött. Akkor aztán fölvonatozott Pestre, összetrombitált bennünket a Művész cukrászdába, zavartan elmesélte, és kezét tördelve bocsánatot kért tőlünk.

Fos.

Talán csak az, hogy már annyira meguntam Husikát, hogy minden ürügy kapóra jön, amiért haragudhatok rá. Mit csináljak? Indítsak válópert, innen? Á… Csak jussak ki, aztán meglátjuk. Majd elválik! Hát igen. Négyen vagyunk zárkaközösségben, a többi három pógárnak már tönkrement a házassága, három különböző okból, a lényeg ugyanaz.

Isten tudja, mi lesz, ha egyszer kiengednek innét. A Bank már egy másik bank tulajdona, ha akarnák se vehetnének vissza, erkölcsi bizonyítvány híján! De miért akarnák? A régi káderok közül nincsen ott már senki, akit ismerek. Grezsa Tomi Algériában van a kereskedelmi kirendeltségen. Rózsa Gábor bróker lett.

Szegény Malaci biztos segítene.

Ismerek én még bárkit a Horn-kormány vazallusaiból? Különben is, mire kijutok innét, biztos már a FIDESZ lesz az úr. Nekik áll a zászló. Ők garantáltan tojnak rám, nem pont a volt pártfunkcik a szaloncukrok a karácsonyfájukon.

Talán bele kéne ásnom valami új dologba magamat. A három társam a zárkaközösségben erősen hajt, hogy leérettségizzen. De érettségim már van. Mi legyen énvelem?

Hallom, esik a hó odaki.

Ég a házad idebe.

Meghalni – elszunnyadni – és alunni, talán álmodni: ez a bökkenő.

Tovább hogy van? Nem jut eszembe. Mondtam pedig a Hamlet-nagymonológot szavalóversenyen, a magyartanárnő diktálta belém. Az ő nevére se emlékszem. Kiestem a Békés megyei döntőn.

Mert hogy mi álmok jőnek a halálba? Öööööö. Valami, valami… mind e földi bajt!

Holnap megnézem, van Shakespeare-kötetünk. Négy dráma. Még senki nem vitte ki. Én a Hamleton nagy nehezen átrágtam magamat. Ráérek, basszus.

Szép hölgy, imádba legyenek foglalva minden bűneim.

12

Hotel Sissi

Ő szerette legjobban a vizet az egész társaságból, Korin Emőke. Főleg a forrót. Behunyta a szemét, lebegett, már nem érezte teljes biztonsággal, hol végződik ő, és hol kezdődik a perzselő gyógyvíz. Hagyta, hogy a folyékony tűz magáévá tegye. Nem emlékezett, miféle nyavalyák kúrálására ajánlotta a szálloda színes ismertetőfüzete, beérte azzal, hogy eggyé válhatott a hevülettel s félálmaival.

Amikor meghallotta a férfistrandpapucs cuppogó csattanásait a nedves padlócsempéken, mérget vett volna rá, hogy az ő Dzsonija közeleg. Bensőjében egy fölívelő hang kétségbeesett müezzinként esdekelt: Ne! ne gyere ide! hagyjál békén! – ám Dzsoni helyett Nagy Karcsi szólalt meg: Emőke, láttál már ajrót? Nem… az mi? Euró, németesen ejtve! – Kobra Karcsi mutatta a tenyerén a zöld árnyalatú bankjegyet. Ja! – Emő nyúlt volna utána, de Kobra hátrahúzta a kezét: Ne vizezd össze!

Emő nem értette, miért olyanra csinálták, hogy a dollárra hasonlítson? Január elsején vezették be a fejlett nyugat-európai országokban. Ugrott a schilling, a márka, a francia frank… fura lesz, mindenütt ugyanaz a pénz. Szerinted nálunk is bevezetik? – kérdezte. Persze, pár év, és a forintnak sanyi! – Kobra visszadugta a tárcájába, azt pedig a szállodai frottírköpeny zsebébe: Jössz szaunázni? Később.

Szívesen ment volna, a gyógymedencében már puhára főtt, föltálalható. Ugyanakkor elképzelte a koedukált szaunát, ahová a Hotel Sissiben csak fürdőruha nélkül szabad belépni az eligazító tábla jelezte órákban, például most. Az osztrákok és a németek lazán pucérkodnak, pocakos pasik és lottyadt nők gunnyadnak a lépcsőzetes fenyőpadokon, annyi fáradságot se véve, hogy a törülközővel betakarják azokat a részeket.

Emőkének nulla kedve volt meztelenkedni idegenek társaságában. A barátainak sem akarta megmutatni, miféle károkat okozott rajta az idő. Szúró fájdalommal idézte föl a boldog emlékezetű múltat, amikor a tenger, a Balaton vagy akár a

strandmedence partján csönd lett, ha ő felvonult a kacér bikiniben, amit néhány éve dobott ki. A fenekét újabban annyira vágta, hogy mélyvörös csíkot hagyott rajta.

De nem a segg a legfőbb baj, hanem a mell. Emőt átlagos méretű cicikkel látták el az égiek, csak az anyagsűrűség hagyta cserben, fokozatosan. A Szarvasi Királyságok idején egyszer kihallgatta Dani beszélgetését a haverjaival. Ria néni (Emő anyja) csöcséről volt szó. Az egyik fiú azt mondta, túl nagy, mire Dani: Olyan, hogy túl nagy mell, nincs!

Persze. Amíg nem lóg.

Emő két fölpolcolt őszibarackja még ma is odatapasztja a hímek tekintetét. Az udvarok átderengenek a ravasz szabású bikinifelsőn, a bimbók pedig kisujjbegyként dudorodnak, különösen ha hideg víz érte őket.

Emő tudott úgy ügyeskedni vetkőzés közben és után, hogy a hm… lógást többékevésbé álcázza. Aki megpillanthatta a pilótakeksz méretű udvarokat az erős bimbók körül, le volt nyűgözve. Ruhában a bajokat csak igen tapasztalt női szem vehette észre.

Használta e fegyverét férfitársaságban, élt vele, s nagy ritkán vissza-. Sejtette, hogy az ikrek szoptatása óhatatlanul tönkreteszi a két feszes dombot, de akkor a vártnál kevesebbet romlottak. Boldoggá tette, hogy a lányok örökölték a mellét. Nagyjából akkor, amikor ők kapták meg a csodafegyvert, Emőé lassú, sokáig alig észrevehető hanyatlásba fogott. A bimbók, melyek eladdig az óraszámlap kettesére néztek, csúsztak lefelé, a hármasra. Ötvenen túl pedig a négyesre. Push up melltartókkal leplezhette, valamennyire. Ám ami az utóbbi években történt, az már padló. Mély ráncok, visszafordíthatatlan petyhüdés.

Dzsoni úgy tett, mintha nem zavarná, ám azért szóba hozta néhányszor a plasztikai műtét lehetőségét, ismert egy sebészt, aki ajánlgatta önmagát a baráti körben. Dzsoninak szinte mindenre volt egy embere, a szobafestéstől a gyógytornáig. Műtétre Emő nem bírta rászánni magát.

Megint férfistrandpapucs cuppogása. Emőkém, jössz a szaunába? – ez már tényleg Dzsoni. Az ő testén kisebbeket harapott az idő, neki

viszont a fogai hullottak ki, teljes fölső protézisre szorul, ahhoz azért még fiatal, öt év a lemaradása a feleségéhez képest. Igen, nemsoká, menj előre! – Emő. Jól van, szívem! – a talpak csattogása, egyre távolabbról.

Hiába állítja Dzsoni, hogy neki mindegy, Emő nem hülye, és úgy ismeri a férjét, mint a tenyerét. Szeretkezéskor Dzsoni egy bizonyos sóhajjal nyúl Emő melléhez. Régebben hosszú percekig csak a cicikkel foglalkozott, attól indult be. I'm a breast man! – hajtogatta. Kilenc hónapig zenélt egy hajón a Karib-tengeren, tudta ezt bejelenteni spanyolul és portugálul is.

Most a szegény mell-ember bajban van, gondolta Emő, amikor Dzsoni erotikus figyelme inkább a köldökére és a fenekére összpontosult. Ez is bizonyítja, hogy a segg még úgy-ahogy oké. Emő nézegeti magát otthon a tükör előtt, hasát behúzva, fenekét megfeszítve, nem rossz, nem rossz… nem olyan rossz, mint… A mellén csak azzal segíthet, ha rátapasztja a tenyerét.

Kövesse Dzsonit a szaunába? Vagy üljön át az élménymedencébe? Újra Dani jutott eszébe. Ő volt a legizmosabb a társaságban, kár, hogy nem nőtt magasabbra. Abban az évben, amikor Dani lett a Szarvasi Király, egyszer kibuggyant a farka a fecskéből. Aránytalanul nagy, meglepően görbe. Emő olyat azóta se látott. Mi lehet Danival? Nyoma veszett Svédországban. Dzsoni zenélt Stockholmban is. Elméletileg összefuthattak.

Emőnek nehezére esett a fejét tartania. Ha nem vigyáz, elalszik itt a forró vízben. A kénes szag a poklot és az ördögöket juttatja eszébe. Aztán a régi ötvenforintos tolakodott az agyába, a Rákóczi-féle szabadságharcot idéző csatajelenettel. Minekünk pont olyan lesz az euró, mint a dollár, gondolja, irigységünk tárgya. Amíg be nem léphetünk az övezetbe. Pár év, ha Kobra jól tudja. Dzsoni már készül rá, amint nagyobb összeghez jut, átváltja euróra. Dzsoni egész élete arról szól, hogy örökké készül valamire.

Szegény Dzsoni és Árnika, írta Lázár Ervin. Hol a fiú, hol a lány változik kacsává. Vagy libává?

Szegény Dzsoni és Emőke.

Hülye liba vagyok! – állapítja meg. Indul a szaunába.

Ezt a közös tavaszolást nem Vica szervezte, hanem Malaci öccse, Malek Szilárd. A kis Szitu.

Malaci már nincs. Emő megnyalta mind a két ajkát. Akik vagyunk még, készüljünk föl rá, hogy el fogjuk veszíteni a többieket. Egymást. És sok minden mást.

Malek Szilárd például az állását veszti el épp most, ez a tíz nap a hattyúdala itt a Hotel Sissiben. Ő már csütörtökön lelécel, a többiek vasárnap délutánig maradnak. Ezt még el tudta intézni. 11:00 a check out time, ami a direktor úr kedves vendégeire sose vonatkozott, Emő rendszeresen járt ide a két lányával, Dzsonival és annak két fiával, három egymás melletti szobát vettek ki, illetve amikor a fiatalok a partnereiket is hozni akarták, négyet vagy ötöt. Kis Szitu mindig kerített nekik helyet, féláron. Emő értékelte, hogy a szálloda személyzete már névről ismerte őket.

Érdekes, hogy amíg Malaci élt, az évi rendest egyszer sem tartották itt. Vica nem akart visszaélni kis Szitu kedvességével, pedig Malaci öccse váltig biztatta, gyertek csak, majd szólok, ha!

Tavaly egy egész emeletet megtöltöttek, lejött Malaci özvegye, továbbá az első felesége, és mind a négy Malek gyerek. A nejek mély egyetértésben, változatlan gyászban. Valamiképp egyre jobban hasonlítottak egymásra, mintha testvérek volnának. Rémes, hogy már Kislaci is érettségire készül. Idén ők – Malaci pereputtya – nincsenek itt. Emő szerette volna tudni, hogy miért.

Gyuri és Vica nem kaphatott szobát a hatodikon, mert ők két vizslával jöttek, s a kutyákat Malek Szilárd a három fölső emeletről kitiltotta a renoválás után.

Kobra és Saci hatalmas Land Roverrel kanyarodott a főbejárat elé, másfél parkolóhelyet foglaltak el. Úgy látszik, megy a hangszerbusiness. Csak nekem nem megy semmi, gondolta Emő.

Változatlanul a gyógypedagógiát nyomta, az utóbbi években a korai fejlesztésre specializálódott. Tervezte, hogy nyit egy centrumot szülés megviselte babáknak, alkalmas medencékkel, kis tornatermekkel, foglalkoztató szobákkal. Sok pénzre és tevékeny társakra lett volna szüksége. Meg bátorságra, hogy fejest ugorjon a bizonytalanság zavaros vizébe. Nem szánta rá magát. Hiába ajánlott Tibor bácsi komoly hitelt, amikor még a Bankban hegyezte a zabot,

hiába nógatta Malaci szegény, hogy fogjon hozzá, majd ő segít, és hiába biztosította Dzsoni, hogy minden erejével támogatni fogja.

Most már késő. Tibor bácsi leülte a magáét, szabadulása óta úgynevezett tanácsadó, ami annyit tesz (bizalmasan bevallotta), hogy néhány hálás régi ügyfele kegyelemkenyerén él. Malaci pedig… szegény Malaci. És tessék, Malek Szilárd meg ül a lapáton! Többé ide se jöhetünk! – Emő hajszál híján elsírta magát. Mintha mindenki összeesküdött volna ellene.

Dzsoni ezt nem érti. Ha nyomhatja a basszust, őneki kerek a világ. Az a három-négy zenekar, amelyikben az elmúlt húsz évben játszott, ha meg is szűnik, új formációkban föl-föltámad, és mindig ő a basszer. Dzsoninak fogalma sincs, mi történik az országban, a világban, neki elég a négy vastag húr (bár öt– és hathúrosa is van), tökéletesen el tud feledkezni térről és időről, ha lapgitárján játszhat, mely erősítés nélkül nem ad hangot. Röhejes. Szemüvege bepárásodik, tekintetéből az értelem szikrája is eltűnik. Basszgép, gondolja Emő. Vagy basszállat.

Mit kezdjen az ember egy basszállattal?

Emő egy hideg januári napon figyelte Dzsonit, amint tévézés közben gyakorolt a lapgitáron. A dallam a fejében szólt, s zümmögte halkan a szájával, a húrok csak zizegtek fémesen. Dzsoni a televízió hangját kikapcsolta, a duma nem érdekelte. A képernyőn hófödte csúcsokat mutattak, Emő a Mont Blanc-ra tippelt, s megnyomta a távirányító audio gombját. Zengő bariton: „…lehetne tenni? Annyira fölszaporodott a csúcsturizmus szemete a fölfelé vezető ösvényen, hogy…” Dzsoni az első kiállásban gyors mozdulattal a távirányítóra csapott, némította a tévét. Emő sóhajtott.

A képernyőn öblös krátert mutattak, a hegy fölött átrepülő helikopterről, melynek árnya végigsuhant a tájon, majd tengerpartot, virágfüzéres lányokkal. Emő visszakapcsolta a hangot. „…a tenger nem sokáig bírja, hogy szennyvízcsatornának és derítőnek használják a part menti né…” Hiába tartotta a kezében a nyommeget (rockzenész körökben hívták így), Dzsoni sebes mozdulattal odakapott, s így is eltalálta a megfelelő gombot. Újra csönd lett.

Korin Emőke tompa morgást hallatott, mint a támadni készülő vadállatok. Addigra végtelen esőerdők fölött szállt a gép, már nem a

helikopter, hanem egy kicsiny kétfedeles. Emő biztosra vette, hogy valahol Brazíliában, az Amazonas deltájánál, ha ugyan ott van. Aztán a Niagara vízesés. „…a világ legkülönlegesebb természeti kincseit fenyegeti a legnagyobb veszély, mert ezeket a legnehezebb megvédeni, és szükség esetén…” Arra nem számított, hogy Dzsoni föláll, s egy ugrással veszi birtokba a nyommeget. Birkóztak, a hang be, ki, be, ki, „…el kell…” „…kár vol…” „…a jövő zálo…” – Emő elvesztette a türelmét, teljes erőből Dzsoni homlokára sújtott a távirányítóval. Nyolc napon túl gyógyult. Dzsoni nem tett följelentést, azt hazudta az orvosnak, hogy leesett a lépcsőn.

Itt tart a gyógypedagógia köztiszteletnek örvendő tanárnője, gondolta Emőke.

A társaságból senkinek nem mesélte el. Még. Vicára biztosan ráönti, ha kettesben maradnak. Dzsoni két fia kitalálhatta, mert azóta ellenségessé vált az addig barátságos viszony.

Mi az istent csináljak? Régóta allergiás vagyok a macskaszőrre és a házi porra – most már Dzsonira is. Shit!

Hogyan tovább, ha bejelentem, hogy tipli?

Emő nem érti, a hajlott hátú basszer miért nem unja őt? Unja, csak magának se vallja be. Hová lett az ellenállhatatlan szenvedély, amellyel átcsörtetett Emő korábbi életén? Bárminő gátlás vagy rossz érzés nélkül robbantotta le a férjéről. Emő még soha nem tapasztalta, hogy egy hím ennyire akarná őt. Visszatekintve megállapítja, hogy inkább a meghatottság miatt választotta Dzsonit, saját érzelmei kisebb szerepet játszottak. Ez a baj. Listen to your heart, when he’s calling for you! Hallgass a szívedre! Hogy te mi a bánatra hallgattál, nem tudod már, gondolja mélabúsan a szaunában, ahol egyedül maradt. Előbb a magyarok adták föl, aztán a német ajkúak. Dzsoni már akkor kiszédelgett, amikor Emő fürdőlepedőbe csavarodva beült az alsó sarokba.

Talán most dőzsöl utoljára a Hotel Sissiben. Amennyiben lelép Dzsonitól, akkor se futná wellnessre, ha kis Szitu maradna a főnök, vagy az új igazgató is adná a kedvezményeket.

Szegény kis Szitu olyan arccal jön-megy, mint a nagybirtokos a földosztáskor. Élet-halál kapitánya volt itt, most ő a vesztes. A lúzer. Emőnek az első vacsoránál mesélte el, hogy mi történt. A

recepciósok évek óta kiadnak néhány szobát a saját szakállukra, az okozott kár nyolcmillió forintra becsülhető.

De te nem tudtál róla! – Emő. Épp ez a baj, a multit nem érdeklik a mentségek, az igazgatónak mindenről tudnia kell, ha én leplezem le őket, kitüntetnek, így meg kirúgtak, fer ez, csak az a kérdés, mihez kezdjek, negyvenkilenc évesen sehova se vesznek föl, sehol se kellek! – ugyanolyan bánatos kutyaszeme volt, mint a bátyjának. Ha Malaci élne, biztosan elrendezné az öccse sorsát. Én mit tehetnék? – kérdezte Emő önmagától. Saját sorsommal se tudok megbirkózni.

Szegény Malacinak az volt az elmélete, hogy az ember tartsa magát olyan távol az államtól, amennyire csak lehetséges. Emő nem emlékszik, mondta-e a rendszerváltozást megelőzően is. Ő persze könnyen beszélt, jó pillanatban lépett jót, saját pénzügyi részvénytársasága elnöki irodájából fütyülhetett az államra. Eltőzsdézgetett. Vajon a vállalatával mi lett? Oda kis Szitu nem mehetne?

Ebédre egy tányér levessel és friss zsömlyékkel várta az étterem a félpanziósokat. Kis Szitu két nagy, kerek asztalt foglaltatott a társaságnak, RESERVED FOR THE DIRECTOR föliratú zászlókkal. Tizennyolcanhúszan fértek oda. Emő és Dzsoni a többieknél korábban szeretett enni, még csak Kobra jött le Sacival. Húsleves és gulyás közül választhattak. Emő inkább egy hosszú kávéra vágyott. Kis Szitu alacsony hibaszázalékkal olvasott a törzsvendégek tekintetéből, csettintésére a teremfőnök nagy bögre kávét rakott Emő elé, tejszínhabbal, éppen úgy, ahogy szerette. Szilikém, angyal vagy! – Emő dobott egy távpuszit. Bár az volnék! – Kis Szitu. Mér, akkor mit csinálnál? – Saci. Elröpülnék.

Pompás ötlet, gondolta Emő. Csak az a kérdés, hová. Kis Szitu hamarosan beavatta Emőt, hogy ő a maga részéről a francia Riviérára szállna, Nizzába vagy Cannes-ba, ott szeretne hotelt igazgatni. A Carlton vagy a Negresco épp megfelel, mondta, azzal a kétértelmű mosollyal, ami Emőnek szegény Malacit juttatta eszébe. Meg azt, hogy sok-sok évvel ezelőtt Korcsula szigetén Malaci hajszál híján levette őt a lábáról ezzel a mosollyal. Hogy mi volt a hajszál, arra Emő már nem emlékszik. Malaci igazán kedves, jóravaló srác volt. Ha akkor engedek neki… ma talán őt unnám. Föltéve, hogy

máig is él… ha meg nem halt, itt a vége, fuss el véle, aludjatok jól, álmodjatok szépeket, ébredjetek egészségesen.

Kobra és Saci indult fürödni Dzsonival. Emő megkönnyebbülten nézett utánuk. Azt ígérte nekik, hogy majd csatlakozik. De szívesebben maradt kis Szituval, aki átkísérte a presszóba, s egy csettintéssel újabb hoszszú kávét rendelt, ezúttal magának is.

Szilikém, mit szerettél legjobban ebben a hotelban? – Emő. Imádtam az egész napi robot után beülni Bélához, a séfhez, kicsomóztam a nyakkendőt, és csirkepörköltet ettünk mélytányérból, kanállal, kenyérrel, anélkül hogy egy rohadt szót szóltunk volna egymáshoz… ez hiányozni fog, akárhova kerülök.

Olyan szomorúan nézte maga előtt a kerámiaborítású asztalt, hogy Emő megsimogatta a tenyerét: Ne búsulj, ha valaminek vége szakadt, az valami másnak az eleje, majd meglátod!

Kis Szitu azonban valami mást látott meg Emő szembogarában, s nem akarta elengedni az ujjait: Emő… Emőke…! – nyökögte. Emő kiszabadította a kezét, semmi baj, semmi baj, mondta nyugtatónak szánt hangon.

Ajjaj, gondolta, most azt hiszi… siessél, aranyom, a férjed után, ha nem akarsz botrányt. Sajnos, abba az életkorba kerültem, amikor bármelyik pasiba bele tudnék esni, bármelyikkel el tudnék fogadni egy őrült hétvégét – ha megengedném magamnak. Lehet, hogy a pasik is így vannak velünk. Még ígyebben! azért pasik.

Fél füllel hallotta, kis Szitu a recepciósok összeesküvésének részleteit mesélte. Amelyek csupán az ő számára voltak fontosak vagy érdekesek. Emő rakosgatta tovább a múlt építőkockáit Malaciról, Korcsuláról. Utána egy távoli medencében lezajlott jelenetet próbált fölidézni. Hol is voltunk akkor? Közvetlenül egyetem után, szilvesztereztünk, az biztos. Igen… pártbizottsági üdülőben, talán Szabolcsban.

Késő este Emő megtette Tibor bácsinak a sötétben, nyakig a meleg vízben, barátságból. Annyira ki volt bukva! Mindeközben Jenő, Emőke első férje úszott a hideg medencében, aztán fölment átöltözni.

Mondtam Tibornak, hogy ebből nem csinálunk rendszert, kétségtelen, de azért jelentkezhetett volna! Nem kell mindent

készpénznek venni, amit a nők beszélnek összevissza. Őszintén szólva Emő azóta is orrol rá. Egy kicsit. Ő volt az első szerelmem! Nem tud róla. Én se nagyon tudok róla! – újra beutazta saját életútját, ezúttal egy Tibor bácsival kötött korai házasság hajóján. Neki szült volna ikreket, őrá hasonlítanának, nem arra a szerencsétlen Jenőre. Amúgy csöppet sem szerencsétlen, a hallókészülékek után átnyergelt az irodagépekre, azokról pedig az internetre, elsők között nyitott webáruházat műszaki cikkekre. Él, mint Marci Hevesen. Ezalatt kis Szitu a saját bukásáról áttért a jobboldaléra, elemezte, miért is vesztették el a választásokat, pedig ő valamennyi családtagjával egyetemben rájuk szavazott. Hiába rendezett a FIDESZ nagygyűlést a Kossuth téren, emelkedett ugyan a részvétel a második fordulóban, ám egy paraszthajszállal győztek a szocik és a szadeszosok. Pech a köbön, és szomorú, hogy… Pszt!

– Emő újra megfogta kis Szitu tenyerét, s a szemével is jelezte, hogy Schneider Miklós közeledik. Kis Szitu félbehagyta a mondatot, erőltetett örömmel pattant föl: Szia, Snecikém, mivel szolgálhatok? Te… úgy tudtam, hogy te már… – Sneci elakadt. Stimmel, végnapjaimat töltöm itt, de azért egy italt még el bírok intézni neked.

Valami nagyon furcsa volt Snecin. Időbe telt, mire Emőnek leesett, hogy micsoda. Látta már öltönyben, motoros bőrszerkóban is, de fényes-suhogós joggingban még soha. Ráadásul a bordó-fehér fölsőn az állt a szíve tájékán: MAGYAR BRIDGE VÁLOGATOTT.

Nem tudtam, hogy te bridzselsz, én is! – kis Szitu örvendezett, Emő sejtette, kevésbé a közös szenvedélynek, mint inkább annak, hogy a kényes témától odább evezhetnek. Közismert, hogy Schneider Miklós SZDSZes képviselő volt. Az talán kevésbé, hogy 1994 óta állateledellel foglalkozik.

Én sajnos nem tudok bridzsezni, mondta Sneci szerényen, ezt a tréninget egy kedves nőtől kaptam, aki bridzstáborokat vezet, érted… hosszú.

A csönd is hosszú lett. Sneci elfogadta a tukmálást, Unicumot kért, kis Szitu koccintott vele. Emő sejtette, hamarosan megoldódnak a nyelvek. A direktor bukása bánatos históriájába kezd, Sneci pedig az állattartók rigolyáit kifigurázó adomákkal áll elő, újabban ez a kedves produkciója. Az sem elképzelhetetlen, hogy visszatérnek a

választásokhoz. Emő egyikőjüknek sem akarta az orrára kötni, hogy ő a maga részéről a második fordulóban szavazás helyett egész nap Újházi tyúkhúslevest főzött, anyukája receptje alapján. Az ikrek kérték, Dzsoni születésnapi vacsorájára. Hogy akkor biztosan eljönnek. Huszonhárom évesek… nem csoda, ha öregnek érzem magam.

Újházi, a színész állítólag kakaslevesnek találta föl ezt az egytálételt, afrodiziákumnak, amelyet hölgyvendégek fogadása előtt készíttetett magának. Ezt Vass Márton mesélte. A prűd vendéglősök csináltak belőle tyúkhúslevest. Emő tervezte, hogy előássa az eredeti receptet, s megfőzi, Dzsonira ráfér a serkentés.

Emő a zsebnaptáraiban első házasságkötése óta vezetett erotikus statisztikát. Bakfiskorában kezdte, akkor a nyelves puszikat írta be. Felnőttként az akciókat pötytyökkel jelölte, saját csúcsait csillagokkal. Jenő, a hallókészülék-specialista közepes aktivitása az első évben heti egy-két pöttyre rúgott, feleannyi csillaggal. A továbbiakban havi két-két pötty és csillag, Emő addigra kitapasztalta, miként szállhat föl, mielőtt Jenő megelőzné.

Beérte ennyivel, s Dzsoni színre lépéséig eszébe se jutott, hogy több kéne. A basszer inkább naponta pötytyözött, mint hetenként, csupán azt kérte – olykor követelte –, hogy Emő több nyílását is rendelkezésére bocsássa, amit ő a kezdeti idegenkedés csillapultával már megtett. Az évek múltával a statisztika ennek ellenére jelentős hanyatlást mutatott. A tavalyi adatok alulmúlták Jenő leggyöngébb teljesítményét.

Emőke hiába próbálta megbeszélni Dzsonival, a férfi makacsul kitartott amellett, hogy nincs itt semmi megbeszélnivaló, hosszabb viszonyban a partnerek lankadnak, ez természetes, el kell fogadni. Sajnos, ismétlődően úgy fejezte ki: Vagy megszoksz, vagy megszöksz!

– amitől Emő hátán fölállt a szőr.

Sneci és kis Szitu már csakugyan a választási eredményeken kérődzött, mind a ketten ügyeltek rá, hogy politikai meggyőződésükkel ne bőszítsék a másikat. Orbán Viktor voltaképpen úriemberként viselkedett, mondta Sneci, beismerte vereségét, elsőként gratulált Medgyessy Péternek, utána mondta,

szellemesen, hogy sokan voltunk, de még mindig nem elegen. Kis Szitu bólogatott, az a legokosabb, ha az ember várakozó álláspontra helyezkedik, és mindenkinek ad egy esélyt, elvégre senki nem úgy ül a bársonyszékbe, hogy na, én szarul fogok kormányozni.

Emőke örült, hogy békén hagyják. Ő családi alapon emdéefes. Mindegy, az MDF gyakorlatilag fölszámolódott, ha úgy tetszik, belefolyt a FIDESZ-be.

Most a fideszeseket rúgják ki mindenhonnan, úgy, ahogy a szocikat rúgták a múltkori választások után, panaszolta kis Szitu. Neked akkor nyert ügyed van, mondta Sneci, téged még Hornék idején neveztek ki, most a régi haverjaid biztos visszakerülnek a húsosfazék mellé, segíteni fognak! Aligha… nekem már nincsenek régi haverjaim. Az baj! – Sneci együtt érzőn hátba vágta. Odaszólt a pincérnek: Még egy rundot, az én számlámra, a 612-esben vagyok. Nem, az én számlámra! – kis Szitu. Az enyémre, jó? De itt én vagyok itthon… voltam.

Emő jobbnak látta észrevétlenül távozni, mielőtt a két hím-ego halálosan összevész azon, hogy ki fizesse a következő rundot. Fölment a szobába, fürdőruhát húzott, arra törekedve, hogy a nagy tükrök egyikében se pillantson önmagára, különben képes és hasra veti magát az ágyon, s ma már nem megy le a vízi világba, ahogyan a Sissiben nevezik a medencéket.

Az Emő nemzedékébe tartozó nők épp olyan mértékben vesztik el a kortárs férfiak fölötti hatalmukat, amilyen mértékben azok vesztik el a hatalmukat gazdasági, politikai és kulturális értelemben. Rájuk torlódnak a fiatalabb pasik, lenyúlják a jó pozíciókat, nőket, pénzforrásokat.

Mi a teendő? Szívni. És szívni hagyni.

A medencék majdnem teljesen kiürültek. Hova lett a jónép?

Emő nem tudta, hogy ingyenes tangóoktatás kezdődött a bárban, pedig az A–4-es plakátot kiragasztották több helyre. Örült, hogy nincsenek sokan, beugrott a feszített víztükörbe, azzal az elhatározással, hogy tíz hosszig meg sem áll. De már a másodiknál egy karcsú rozmár fújtatott oda mellé, sötétszürke gumisapkában és úszószemüvegben. A rozmár Selmeczy Jolánnak bizonyult. Joli, Jolikám! – Emő átölelte, s kevés híján lerántotta a mélybe.

Kikapaszkodtak a fémkorláthoz. Na mi van veled, ezer éve! – fuvolázta Emő. Hogyha röviden akarod, semmi se, ha hosszan, hát hurcolkodok főfele Budapestre. Jaj, de jó, mesélj!

Úszás helyett a kénes gyógymedencében kötöttek ki. Joli húsz percig mondta, lélegzetszünet nélkül. Elég már őneki Szegedből, ahol lassan senkit se ismer, semmi nem köti oda. Gyerekruhát a szögediek újabban nem vesznek, használtat még kevésbé, legalábbis tőle. Alig bírja kitermelni a bérleti díjat. Az egyetlen, ami jól fogy: a fabogár. Ő maga csinálja, lombfűrésszel. Váradon az iskolában volt kézióra, Joli igen szerette a lombfűrészelést, a frissen vágott falemez illatát.

Egy szép napon – akkor még az óvodában dolgozott – beszerezte a lombfűrészt a vasedényben, csinált néhány szemléltető ábrát, öt milliméteres prespánból, katicát, pillangót, egeret, rókát, medvét. Filctollal húzta ki, amit kellett, majd az egészet fényesre lakkozta. Amikor otthagyta az óvodát, a pillangót és a katicát nekiadták búcsúajándékul. Kiszögezte őket az üzletben. Csinált melléjük egy szentjánost és egy szitakötőt. Amikor a harmadik vevő akart venni fabogarat, odaadta. Készített utánpótlást, ezeket már mozgatható szárnnyal, madzagra akaszthatósan. Úgy elkapkodták, hogy alig győzi gyártani!

Joli szemében Emő évek óta nem látta kigyúlni a boldogság lángját. Fabogár, Emőke, érted? ez lesz az én projektem! s Kobráék mind a négy hangszerszalonjukban kiteszik, csinálok olyan politúrozott feketét, mint a zongorák, s barnát, mint a pianínók!

Öcsém… te egyenesbe vagy! – Emő. Joli hátradobta a fejét, a haja szétterült a gőzölgő víz felszínén: De csak nyomom itt a sódert, azt se kérdem, hogy vagy? Emő ingatta a fejét. Ó, be kár, Emőke, mi a baj… Dzsoni? Emő bólintott. Végjáték? Emő újra bólintott. Van hová menned? Emő rázta a fejét. Joliban az a csodálatos, hogy mindig mindent ért és megért.

Másfél percen belül kialakult a terv. Közösen bérelnek lakást Pesten, sőt inkább Budán, azaz Óbudán, Emő beszáll a fabogárüzletbe, némi pénzzel, meg a két keze munkájával. Összeölelkeztek, áldomás gyanánt. Most, hogy ezt ilyen szépen elrendeztük, mondta Joli, folytassuk az edzést! – átugrott az

úszómedencébe. Hősies fejesét Emő nem bírta utánozni, a forró után jegesnek tűnt a víz.

A boldogságtól ordítani tudnék, gondolta. Igyekezett fölvenni a tempót a barátnőjével. Surrogott a lélegzetvétele, kéztempóitól gyöngysorok kavarogtak kétoldalt.

Megint az a régi jelenet, a pártüdülőben, Tibor bácsival. Lüktető sötétség. Az úttörő(lány) ahol tud, segít. De kár, hogy Rozsos Tibor nem jött el. Biztos nincsen pénze. Malaci gyerekeinek és özvegyeinek sincs, nyilván nehezükre esnék elfogadni kis Szitu jótéteményeit. Na, egy gonddal kevesebb.

Emő a mai Rozsos Tibort igyekezett látni, kopasz, rózsaszín fejével, amelyen csak néhány ősz hajpihe jelezte, hogy mekkora bozont hírmondója.

Annak idején Tibor bácsi a pártmedence sikamlós sötétségében nem kérte, hogy Emő a száját is használja. Nem merte, pedig a férfiak mind azt akarják, Emő sosem értette, miért. Talán a pornófilmek hatása. Emő nem rajongott azért sem, ha őt szolgálták ki orálisan, neki az kellett, hogy hagyományos módon mélyedjenek bele, jó sokáig.

Már a hetedik hossznál tartott, amikor eszébe jutott, hogy a pártmedencében éppen terhes volt. Később elment az a gyerek, és vagy három évig nem bírt teherbe esni. Akkor viszont szerencsére duplán. Megédesült a szája íze ikerlányai képétől.

Joli sebesen hasította a vizet, Emő próbálta utolérni. Gyerekkorukban azt hitte, Selmeczy Jolán sokkal szebb nála. Aztán Tibor bácsi és Gyuri is őt, Korin Emőkét hajkurászta. Kevés sikerrel. Hivatalosan Gyuri csajának számított egy darabig, noha alig történt köztük valami. Ma már ezt is sajnálja. Hatvannégyben, az építőtábor után a két fiú összeverekedett érte, bár erről soha nem mondták el az igazat. A harc után állítólag kezet fogtak.

Két sportember, gondolja Emő. Sportkamasz. Gyuri vívott. Tibor bácsi kosarazott. Én meg – a Lencsibaba – kikosaraztam mind a kettőt.

Kiült a medence partjára lihegni. Látta, hogy a közismert sci-fi író, a társaság kültagja slattyog be az uszodába, azzal a tévéssel, aki még csak egyszer-kétszer mutatkozott ebben a társaságban.

Miért nincs velük nő? – Emő ezen tűnődik, miközben azok földerülve integetnek neki. Kissé mélabúsan latolgatja, melyikkel tudna új életet kezdeni. Ezek talán nem verik a nőket.

answer forward move to delete

From „Rozsos Tibor"
<tybor4949@freemail.com>
To „Korin Emoke"
<fabogar.kft@datanet.hu>
Bcc „Selmeczy Jolan"
<fabogar.kft@datanet.hu>, „Szabados Viktoria"
<szavi.vickitours@axelero.hu >, „Toth Gyorgy"
<orrszarvu.patika@freemail.com>, „Nagy Karoly"
<kobra.piano@piano.hu>, „Kovari Sarolta"
<saci.piano@piano.hu>,
„Miklos Schneider"
<sneci@hotmail.com>,
„Marton Vass"
<future.books@c-mail.com>
Subject magyarázom a bizonyítványom

Drága Arany Barátaim! :-)

Nézzétek el nekem, hogy az évi rendes közöst kihagytam! Malek Szilárdtól duplán bocsánatot kérek, fölajánlotta, hogy a Hotel Sissi vendége lehetek ingyér! Nehéz elfogadni, amikor a többiek fizetnek, próbáljátok ki! De ezen valahogy már túltettem magamat, amikor megszédültem a konyhában, a kőre zuhantam, föl se bírtam kelni. Már csak ez hiányzott!!!

Tudjátok, hogy mostanában összeomlott minden, a házasságomnak vége, munkalehetőségem gyakorlatilag nincs, a válásra ráment az a kis tartalékom, amit eltettem nehezebb időkre. Nem tudom, lesznek-e még nehezebb idők, mint a börtön, a válóper, és annak fölismerése, hogy a kutyának se kellek!

Feküdtem ott a padlón, és rájöttem, esélyem sincs arra, hogy bárki rám nyissa az ajtót, épp hogy beköltöztem, annyi eszem nem volt, hogy adjak valakinek egy tartalék kulcsot. A telefonom a pulton. Hogy tudnám lecsalogatni?

Higgyétek el, jutott eszembe számtalan szebbnél szebb gondolat! Csak az nem, mit csináljak? Addigaddig gondolkoztam, míg elvesztettem az eszméletem! Az amerikai úton tértem magamhoz, az idegsebészeten. Onnét telefonálhattam volna, ez valahogy elmaradt. Bocs, bocs, bocs.

Malek Szilárdnak üzenem, ne csüggedjen, lentről csak fölfele vezethet az út! Magamnak is ezt mondogatom. A heteknek pedig:

A BÁVVAL A MÉHHEL EGY AZ UTUNK, A JELSZAVUNK MUNKA ÉS – IGYUNK! :-)

A régi szeretettel:

Tibor© bácsi SMS

Felado 0630475 5747

Nevem Borsos Virag. En vagyok az a no (van aki szerint=kurva) aki probalta megedesiteni (van aki szerint=megkeseriteni) nehai Rozsos Tibor eletenek utolso felevet. Mindenkit ertesitek, akinek a szamat megtalaltam az o mobiljaban. Rozsos Tibor (=Tibor bacsi) rovid sulyos betegseg utan elhunyt. Emleket kegyelettel orzik akik szerettek. Partecedulat a felesege kuld akinek gondol. Temetese junius 15en fel negykor lesz Mezoberenyben. Resztvetnyilvanitasokat ne nekem hanem a szent (=volt) csaladnak.

13

Tengeri hajózás

***MI* azért álmunkban se gondoltuk volna,** hogy ketten is kidőlnek közülünk még a nyugdíjkorhatár elérése előtt.

Valahogyan biztosra vettük, hogy együtt fogunk megöregedni, ahogyan együtt nőttünk fel, mi, a nyolcak & tsai.

Gyuri és Vica kidolgozott egy kedves műsorszámot, vagy húsz éve, azóta sokszor előadták az évi rendeseken, amikor a bulihangulat a tetőfokára hágott. Középre „gurultak”, mintha kerekes székben volnának. Vica azt játszotta, hogy ráadásul nem lát, szódásüvegtalp szemüvege van, Gyuri pedig azt, hogy ráadásul nem hall, sípol a készülék a fülében, amit eleinte tényleg betett, amíg Jenő Emőke révén kültagunk volt, ő kölcsönözte a magával hordott prototípusokból. Kobrának ma már kéne hallókészülék, de szégyelli bevallani.

Édesz Arankám, hát már egy kávécka szincen? – Gyuri selypített a képzeletbeli protézistől, és ordított a képzeletbeli hallókészüléktől. Drága Gyurikám, kávécska van, kiszolgálás nincsen! – Vica köpködött az öregségtől. Árvácka, mit beszész árváckáról, már régen kiültetted, még tavasszal, édesz Arankám! Vica, teli tüdőből: Nem ÁRVÁCSKA, hanem KÁVÉCSKA, állítsad be a hallókészülékedet, te hülyeállat! Gyuri erre, ütődött arccal: Codálat? kit codálsz, Arankám? – és így tovább. Vica előbb-utóbb rátért a fogorvosokra: Gyurikám, el kell vigyél doktor Hegedűs Robihoz, élő fogra nem jó, de műfogban verhetetlen, csak győzze az ember pénzzel, mer van énnekem ez az esztéká prozézisem, de azzal mindent lehet, csak harapni nem! Poézisz? – értetlenkedett Gyuri. Hagyjuk, előbb az audiológiára menjünk, csináljanak végre valamit azzal a szarral, mit hallasz te azon, a Szabad Európát? Nem értem, mit beszélsz, drága Arankám, tedd már be a protykódat, nem virág az, hogy örökké a pohár vízben tartszad!

A szöveg lassan és fokozatosan változott, eltűnt belőle az SZTK, bekerült az Óbudai Fogcentrum, az Ofotért helyét a lézeres szemműtét vette át, százezer, de megéri, állítólag Bécben olcóbb!

Mi, akik szemüveg híján már nem boldogultunk, rojtosra nevettük magunkat a két vénséges vén emberi romon, abban a biztos hiszemben, hogy ettől azért még nagyon távol vagyunk. Tibor bácsi a szám végén általában csatlakozott a duetthez, szintén kilencven és száz közé öregedve, fölolvasta az aznapi Népszabadság halálozási rovatát, ismerősökre bukkant, s örvendezett, hogy az ő neve nincs odanyomtatva, egészen addig, míg elkomorodott: ajjaj… Rozsos Tibor… szegényke, ilyen fiatalon… ééélhetett volna még! – e röcögtetett sopánkodásra kitört a vastaps, a három föllépő művész pedig hajlongott a tolószékben.

Pompás viccnek éreztük, egészen addig, amíg tényleg megjelent a halálozási rovatban: „Fájdalommal tudatjuk, hogy elhunyt ROZSOS TIBOR, a legjobb édesapa és férj, életének 52. évében. Búcsúztatása június 15-én 15:30-kor lesz a Mezőberényi Temetőben (Vasút u.). Távirati cím: Rozsosné Keltai Margó, 1024 Bp. Kút u. 9.” Úristen, ennek is már vagy öt éve!

Azt a kutyakomédiát, amit Tibor bácsi elhagyott felesége és az új nő rendezett, végtelenül szomorúnak és megalázónak találtuk, de nem tudtuk, mit tehetnénk. Kezdjük ott, hogy Rozsos Tibor egyikünknek se mutatta be Borsós Virágot, és ez jelent valamit, igaz? Folytassuk azzal, hogy Keltai Margóról is megvolt a véleményünk, amióta kitudódott, hogy figyelt bennünket, és beszámolt erről-arról a III/III-as ügyosztálynak, főleg a saját férjéről, bár állítólag akkor még csak a pasija volt. Ő állítja ezt, Keltai Margó, mi nem értjük, miért olyan fontos körülmény ez, pasiról szabad besúgni titokban, férjről nem annyira? Mindegy, a halál véglegessége komor határvonal, felülírja, hogy kit csaltak meg kivel. Igazán behúzhatta volna a karmait mind a két nő, vívás helyett. Szegény Tibor még ki se hűlt, rögtön egymásnak estek.

Az se volt világos, hogy Margónak mi a problémája. Tibor bácsi addigra elköltözött tőle, két bőrönddel, mindenről lemondott a javára, mért veri akkor a tamtamot? És a másik nő mért nem marad nyugton? Talán mert Tibor bácsi meghalt, mielőtt tejelhetett volna? Ilyen a szeláví, az efféle hölgyek okosabban teszik, ha megnézik a kipécézett férfi leleteit, amennyiben arra számítanak, hogy az illető

hátralévő éveiben eltartóként működik, végül közepes hagyatékkal hálálja meg a szolgálatokat.

Tibor bácsinak rosszul ment a börtön és a válás után, szüksége lett volna néhány évre, hogy anyagilag összeszedje magát, és hagyhasson ezt-azt az új nőre. Meghökkentünk, amikor a gyászhírt SMS-ben kaptuk, de a huszonegyedik században élünk, s mifelénk úgy mondják, a rossz hír gyors lábakon jár, a jó hír cammog. Cammoghatna hozzánk már néhány! – súgta Gyuri Kobrának a temetésen.

Különben ő, Kobra Karcsi volt közülünk az egyetlen, aki vette magának a fáradságot, hogy fölkeresse szegény Tibor nőjét. A legsűrűbb nyolckerben, ahol még tart a huszadik század, annak is inkább a közepe, mint a vége. A házfalakon a lövésnyomok ötvenhatból maradtak. Vagy negyvennégyből?

A szűk utcának azon a szakaszán egyetlen autó sem parkolt. Kobra habozott, nem biztos, hogy jó ötlet otthagynia a Land Rovert, megbámulták a gyerekek, és a sarkon ődöngő suhancok is, akik dobozból itták a sört. Lélekben vállat vont, csak békén hagyják… biztosítva van. A dzsip ajtaja ujjlenyomatra zárult és nyílt.

A körgangos ház keramitkockás udvarán arcul csapta a kerület jellegzetes szaga, égett olajat, hagymát, rothadó gyümölcsöt, emberi kipárolgást és ürüléket azonosított az orra. A nyomor bűze, gondolta. Eszébe se jutott, hogy itt még közös vécék vannak a függőfolyosók végén. Fölmászott a harmadikra, lift nincs. Ajtószámok sincsenek.

Egy öregasszony üldögélt a gangon, fonott széken, elzárva az utat. Kobra a másik irányba fordult volna, de a hátába döfött a rikácsolás: Kit tetszik keresni? Borsós Virágot! – céduláról olvasta. Az öregasszony fintorgott, ja… arra, az a kék! – a kéket úgy mondta, mint valami főbenjáró bűnt. Csakugyan furcsa látvány volt a kopott barna nyílászárók között az andalúz kék ajtó és ablak. Szemmel láthatólag házilagos kivitelezés, a festék ittott lecsorgott a vakolatra. A csöngője se jó, tessék kopogni! – az öregasszony.

Kobra megköszönte. Vajon Rozsos Tibor utolsó nőjének még mije nem jó?

Borsós Virág fekete trikóban és cicanadrágban nyitott ajtót, a haja és a körme is fekete. Gyászol, gondolta Kobra, bemutatkozott. A nő félreállt, s a valaha tigrismintás kanapéra mutatott, mely az egyetlen szoba közepét foglalta el, átlósan. Kobra látta, hogy a kanapén túl volt a hálószoba a franciaággyal, innen pedig a nappaliként szolgáló terület, fotellal, székkel, sparherddal. Kobra elfogadta a kávét, de nem kért bele tejet, mert a doboz az ablakpárkányon állt, ki tudja, mennyi ideje.

Mivel szolgálhatok? – a nő, s a szeme már könnyesedett. Kobra azt felelte, tulajdonképp semmivel, Tibor bácsi az egyik legjobb barátja volt, ha nem „a", kötelességének érezte, hogy eljöjjön, fordított esetben szegény Tibor bácsi is fölkeresné az ő özvegyét.

Borsós Virág biccentett, mint a jó tanuló, csakhogy ő nem az özvegy, ő a szerető volt! akinek semmi nem jár, legföljebb a szája, de már az se, megfogadta, hogy kussol, őrzi azt a pár lopott órát, ami jutott nekik! biztosra veszi, Rozsos Tibor köreiben őt csak egy ravasz kurvának tartják, aki szemet vetett a férfi vagyonára, azt el se bírják képzelni, hogy az ő életében Tibuska volt „a" szerelem, *the one and only!* – a hibátlanul ejtett angol kifejezés Kobrát sokkal inkább meghökkentette, mint a zokogásba fúló monológ.

Törte a fejét, mit tegyen? Megsajnálta Borsós Virágot. Sóhajtott: Mit tehetek érted? – nyugtatólag a térdére eresztette a kezét. A nő lerázta, fölpattant: Ne tegezz, nem őriztünk együtt disznót! azt hiszed, te is megbaszhatsz egy kis pénzért? takarodj a búsba, míg szépen mondom! – fölkapott valamit (Kobra csak utólag jött rá, hogy sodrófát), csépelni kezdte, olyan erővel, hogy durrogtak a csontok.

Félretaszította a nőt, rohant kifelé, kapott a hátára és a tarkójára is egyet, a gangon megbotlott, térdre esett. Az öregasszony úgy biccentett, mint aki figyelmeztette. Csattogott a cipője talpa a lépcsőn, szálltak utána a visított szavak vércserajként, nem értette, de tudta, mik lehetnek. Átvágott a keramitkockás udvaron, néhányan üldözőbe vették, s mire kijutott a ház elé, már utolérték. Szembefordult velük. Emlékezett kamaszkorából, ha többen támadnak az emberre, nyugalmat kell színlelni, majd kiválasztani a főfiút, a hangadót, és tökön rúgni, vagy nekilökni egy másiknak, azután szaladni. Így ment ez annak idején a gyulai vár tövében.

Cigányok voltak, három húsz körüli krapek, piszkos tréningruhában, egyikük kezében seprű, gumibotként forgatta. Kobra zsebre dugta a kezét, hogy elaltassa támadója éberségét, várt, míg az rúgtávolságba ért, akkor határozottan előrelendítette a jobb lábát. Nem vette észre, hogy addigra a háta mögé sorakoztak az utca sarkáról a korábban ott sörözők, azok is hárman, s valami éles, kemény tárggyal úgy vágták fejbe, hogy elsötétült a világ. Utolsó gondolattöredéke ez volt: a kocsidat féltetted, magad helyett… súlyos hiba.

Ilyen részletesen csak az Európa fedélzetén mesélte el nekünk, a vérpiros alkonyban. Az Adriai-tenger, akár egy ágyba készülő széplány, illegette magát az égbolt tükrében. Az Európa finoman ringott a vízen, csikorgott a horgony lánca.

Amikor Kobra visszanyerte eszméletét a macskaköves járdán, egy rendőr és két mentős hajolt fölébe. Kérdezgették, de nem bírt megszólalni. A kórházban hallgatták ki, órákkal később. Még csak foszlányosan emlékezett a történtekre. Támadóiról nem tudott személyleírást adni, azt, hogy cigányok voltak, elhallgatta. Saci hiába kérte, majd követelte, följelentést sem tett. Nincs is szükség rá, mondta Vica, a súlyos testi sértés hivatalból üldözendő bűncselekmény a Magyar Népköztársaságban. Hol van már a népköztársaság? – Gyuri. Vica helyesbített, a Magyar Köztársaságban dettó.

Hát igen, sok mindenre rááll a szánk, aminek tizenhét éve sanyi. Emő olykor tanácsnak mondja az önkormányzatot. Kobra közértnek a boltot. Joli fölszabadulásnak az ostromot. Az író úr pedig pufajkának a vattadzsekit.

Az adriai hajós körutazást mostanában vették föl a VikiTours ajánlatai közé. Vica úgy mondja: krúz. Az Európa egy háromszáz esztendős vitorlás hajó tökéletes utánzataként épült, amelyet nagy teljesítményű motorral is fölszereltek. Nyolc belső és nyolc külső (ebből négy balkonos) kabinjában harmincnégyen férnek el, plusz a személyzet.

Vica az egész hajót kibérelte, hatfős legénységgel. Huszonheten jöttünk az évi rendesre, a szokásosnál több kültag és még több „gyerek”, tizenkettő, akik nagyjából felnőttek. A második nemzedék

benjaminja Malek Szilárd kisfia, de már ő is tizenegy. Doajenje – ha mondhatjuk ezt lányról – pedig Vica és Gyuri Gyöngyikéje, aki harminc múlt, s hozta magával két óvodáskorú gyereket. Vicáék másik lánya Londonban él, illetve pasizik, Gyuri szerint. Vica abban bízik, hogy előbb-utóbb öszszeházasodnak, s mielőtt ők is szülnek egy unokát neki, hazatelepülnek. Gyuri ellenben arra biztatja a fiatalabb lányát, maradjon csak az angol fővárosban, s gyártson egy új kis alattvalót a British Commonwealthnek.

A tizenkét napos körutazás költségét nem éreztük aránytalannak, a belső kabin száznegyvenezerbe, a külső száznyolcvanba, a külső balkonos kétszáztízbe került fejenként. Egyszer élünk! – Gyuri. Az nem is olyan biztos! – Emőke. Ő az önbizalmát újabban ezoterikus könyvekből merítette, s mindenkinek kölcsönadta, aki hajlandónak mutatkozott, hogy elolvassa.

A tengerészek a taton terítették meg az egymás mellé tolt kerti asztalokat vacsorához. A szakács paellát készített, tenger gyümölcseiből, melyeket Gyuri útközben fogott merítőhálóval, a kapitány segítségével. Olasz és görög borokat ittunk. Esteledett, ám a napkorong még a horizontot záró érdes hegyek fölött imbolygott. Nap, elvágott nyak, dörmögte az író úr, sejtettük, ez is valami idézet, az ő száján egymást érték. Új barátnőjét kendőzetlen büszkeséggel mutatta be nekünk, hangsúlyozva, hogy színésznő. Sosem láttuk még, nem is hallottunk róla. Igen, mert a Debreceni Csokonai Színháznál van, de óriási tehetség! – Vass Márton. A szalmaszőke asszony nem látszott se színésznőnek, se óriási tehetségnek. Mióta az Európa fedélzetére lépett, egy büdös szót sem szólt még. Majd csak feloldódik, gondoltuk.

A reiseführert már két hónappal ezelőtt megkaptuk Vicától e-mailben, dizájnos formátumban. Az útvonal – Genova, Nápoly, Palermo, Kerkyra, Dubrovnik, Korcsula, Split – és a programok változatossága jelezte, a VikiTours kitett magáért.

A megszokott viháncolós tónus és hangulat sehogy sem akart kialakulni, Malaci és Tibor bácsi emléke két sötét égitestként lebegett a fejünk fölött. Sejtettük, jelenlétük hiánya egyre nyomasztóbbá válik, amint közeledünk Korcsulához, ifjúkorunk fontos helyszínéhez. Nagy Karcsi valamivel később, Nápoly sétálóutcáján

Gyurinak és az író úrnak bizalmasan elmesélte, hogy ő már évek óta nem érzi magát Kobrának, méregfoga kiszáradt, sem az üzleti életben, sem privátim nincs gyilkos harapása, értitek, a szexben se, na! Lassan mindenki a fejére nő, nemcsak a családja. Azon is csodálkozik, hogy Saci még vele van, úgy tesz, mintha észre sem venné a hanyatlást.

Aznap a vacsorát egy nápolyi pizzeriában költöttük el, kissé csalódottan. Ennél még Pesten is jobb pizzákat ettünk, az itteninek a tésztája olyan vékony volt, mint a papír. Vica hiába erősködött, hogy a pizzának az a lényege, amit rátesznek, a lepény épp csak arra szolgál, hogy tartsa! Leszavaztuk. Gyuri a Pizza Hutra esküdött, az író úr viszont kijelentette, hogy ott vastag fehér kenyeret sütnek pizza gyanánt.

Kobra rosszkedvűnek látszott. Az író úr vigasztalni próbálta, a fülébe súgta (de hallottuk): Karcsikám, ötven fölött lényegében valamennyien impotensek leszünk, és ha mázlink van, találunk magunknak egy olyan kis Virágot, mint Rozsos Tibor, aki elhiteti velünk, hogy férfiak volnánk.

Ebben nemcsak a kisvirág volt a vicc, hanem hogy az író úr barátnőjét is Virágnak hívták. Te könnyen beszélsz, öregem, mondta Kobra, új asszony jól seper! – veregette Vass Márton hátát. Mi van? – kérdezte Virág, az író úr Virága. Semmi… – Vass Márton köhögött. Nagy Karcsi pedig, pohárral a kezében: A bávval a méhhel egy az utunk, a jelszavunk munka és –– IGYUNK! A Virágokra! – Gyuri. Tapsoltunk, s az író úr barátnője rutinosan hajlongott.

Chiantit és palermói borokat rendeltünk, vetélkedve, hogy kié a következő rund. Elfelejtettük, hogy úgyis Vica fizet, már a reptéren összedobtunk ezer eurót, míg abból futja, Vica egyenlíti ki az éttermi számlákat. Ha kell, majd beadunk a közösbe még.

Kobra Karcsi azt is elmesélte nekünk, hogy mikor magához tért a járdán, vért köpött, alig tudta kinyögni a mentősöknek, hogy őt ne vigyék valami ügyeletes kórházba, majd a privát orvosa kezeli. Csak a saját felelősségére engedték el, amikor Saci érte jött kocsival. Fölhívta az autóból dr. Salamont, a sebészt, aki a térdét operálta, és az összenyomódott porckorongját kezelgette. Nagy meglepetésére a nővérke azt mondta, Salamon doktort nyugdíjazták. Mi a fene?! –

tárcsázta a körzeti rendelőt, hogy tanácsot kérjen dr. Kerntől, közölték vele, hogy Kern doktor fél évre Londonba tette át a székhelyét. Már bánta, hogy a mentősök szolgálatait visszautasította. Tárcsázta Vicát, akinek mindenhol volt összeköttetése, ő meg is szervezte néhány perc alatt, hogy fogadják Kobrát a Szent Margit Kórházban. Igazán rokonszenves, negyven körüli adjunktus vizsgálta meg, előre szabadkozva, hogy bármilyen beavatkozásra van szükség, át kell küldenie a Szent Jánosba, mert itt megszüntették a sebészetet, a műtők üresen állnak. Hál' isten, nem volt szükség beavatkozásra. E hercehurca nyomán Kobra úgy érezte, nekünk befellegzett. Most már az lesz, hogy mindazok, akikhez eddig fordultunk a problémáinkkal – orvosok, ügyvédek, könyvelők, szerelők, satöbbi – fokozatosan kiszorulnak a helyükről, nyugdíjazzák őket, vagy leváltják, vagy meghalnak, vagy mittomén. Amikor kapcsolatba kerültünk velük, nagyjából egy nemzedékkel idősebbek voltak nálunk, néha többel, ha most mind kihullanak a csatasorból, személyes telefonkönyvünk elértéktelenedik, ami máskülönben annyit tesz, hogy mi is elértéktelenedünk. Aha, az író úr szeme fölcsillant, megrázzák a szitát! Milyen szitát? – Kobra nem értette. Mi sem. Gyuri elmesélte szegény Tibor bácsi végnapjait. A részleteket most hallottuk először.

Borsós Virág azt hitte, amikor rátalált, hogy Rozsos Tibor gerincsérve újult ki, amivel már kétszer operálták. Azért vitette az Amerikai útra. Ott aztán rögtön azonosították a legrondább betegséget a máján, az alattomos daganat akkorára nőtt, hogy valóban a gerincéig ért. Infúzióra kötve szállították át a Kékgolyó utcába, az onkológiára. Szegény Tibor tudata az erős gyógyszerektől ködös maradt, s az utolsó percig azt hitte, hogy az Amerikai úton van, dr. Gerevicset reklamálta, reménykedve, hogy majd ő meggyógyítja.

Amúgy dr. Gerevics sincs már az idegsebészeten, amikor Gyurcsány és a szocik másodszor is győztek, kinevezték államtitkár-helyettesnek, lehet ám fölfelé is bukni! – Gyuri. Igen, de a telefonkönyvedben akkor is áthúzhatod, s ha műtétre szorulsz, megszívtad! – Kobra.

Emő felélénkült, ő középiskolás kora óta bajlódott a gerincével, mostanában egészen jó a helyzet, egy csodálatos koreai természetgyógyász rendbe hozta, akit érdekel, azt szívesen beajánlja, az illető a Bartók Béla úton rendel, az első alkalom hétezer, a többi öt, de nagyon megéri!

Ki tud valakit prosztatára? – Gyuri. Az író úr ajánlotta az urológusát, talán csak az a kis probléma vele, hogy akkora keze van, mint egy péknek!

Számos poén robbant urológiai tárgykörben.

Joli és Vica félrehúzódva pusmogott az inkontinenciáról, különféle gyógyszerekről és gyógymódokról. Jolinak már vesemedence-gyulladása is volt.

Hagyjátok abba! – Gyöngyi. Mit? – Gyuri. Az egészségrovatot! a ti korotokban már természetes, hogy itt fáj, ott fáj, egy-két szerv megbetegszik! ahhoz képest egész jól vagytok!

Kobra vigyorgott, elsütötte volna a szakállas poént, de az író úr megelőzte: Akinek ötven fölött semmije se fáj, az már nem is él, hahaha, és én meg már hatvanegy vagyok, a fene egye meg! Gyöngyi fejet hajtott: Bravó!

– Vass Márton mintha nem érzékelte volna a gúnyt, tisztelgett.

Bravó-bravó!!! – az ablak melletti asztalnál néhány idegen emelte a poharát, magyarok, fölismerték a scifi írót. Vass Márton azonnal átült hozzájuk, Virágjával együtt. Láthatólag gyógyír számára, ha érezheti, hogy az emberek tudják, kicsoda ő. Lehet, hogy inkább azt tudják, kicsoda volt, legnagyobb sikereit a hetvenesnyolcvanas években aratta. Nem érdekes, az ő korában múlt és jelen már nagyjából egyre megy.

Jaj… csak négy évvel idősebb nálunk, gondoltuk mi, az 1950-ben született többség.

Még mindig jobb, ha a leleteinkről beszélünk, mint ha az időjárásról, ahogy az angol arisztokraták! – Emő.

Ezen vitatkoztunk egy darabig. Aztán Vica fizetett, indultunk a pizzeriából a hajóhoz. Kivéve Vass Mártonékat, a sci-fi író nem akart elszakadni alkalmi közönségétől, ontotta az anekdotákat és a vicceket. Virág azt mondta, menjünk nyugodtan, majd ő hazatereli a párját.

A reggelinél késve bukkantak föl, a sci-fi író nagyon másnaposan. A magyarok egyike, ötvenhatos disszidens, vitorláskölcsönzőt üzemeltetett Genovában, s éjszakai horgászásra vitte őket. Én olyan tengeribeteg vagyok! – harsogta Vass Márton. Itta a hosszú kávét szorgosan.

Palermóban Emő mécseseket gyújtott a sziklás parton, kettőt Malaciért, kettőt Tibor bácsiért. Ünnepélyes lassú gyászzenévé alakítva elénekeltük nekik a mi kis bor-sör-pálinka dalunkat (A bávval, a méhhel stb.), amit a kültagok egy része nem tudott mire vélni, pláne ebben a rekviemstílusban.

Piknikeztünk a sziklán, a Vica összekészítette két fonott bőröndöt Gyuri és kis Szitu cipelte föl. Az író úr csak egy pohár grappát kért. Bevallotta Jolinak, eleinte úgy érezte, Tibor bácsi kissé lenézi, azért hívja írókámnak, de aztán rájött, ez nála a szeretet jele, voltaképp inkább a többiek bántak vele tartózkodóan, sok időbe telt, amíg valamennyire befogadtuk.

Joli és Vica kórusban tiltakozott, egymás szavába vágva magyarázták, hogy ne legyen hülye, voltak nekünk kültagjaink, Imrus például, vagy Anna és Dani. Mire Vass Márton megjelent a színen, ők már kitűntek a képből, Imrusnak és Daninak nyoma veszett a nyugati kapitalizmus kokakóla-mámorában, Annáról még ennyi hírünk sincs. Dehogynem, mondta Emő, Kétegyházán lakik, háromgyerekes családanya, elvégezte a jogot levelezőn, a FIDESZ-kormány alatt ő volt a jegyző a faluban, most nyilván labdába se rúg, föl kéne hívnom, ha tudnám a számát, majd megkeresem őt az iwiwen.

Igazán kedvesek vagytok! – Vass Márton félrehajtotta a fejét, mint egy madár: Bár azért… ti máig is író úrnak hívtok, néha azt hiszem, hogy nem tudjátok a nevemet. Lökött vagy, tisztára lökött, hadarta Joli, ha nem tudnánk, megnézhetnénk a könyved címlapján, amit szépen dedikáltál mindenkinek!

A jövő lépcsői! – Kobra, mintha iskolában felelne, olvastuk ám, nagy élvezettel! Érdekes, egyiktek se szólt! Igen, mert mi nem vagyunk szakemberek, hadarta Joli, se az irodalomhoz nem értünk, se a jövőhöz.

*A jövő lépcsői*t igazság szerint csak Vica és Gyuri olvasta el. Science fiction, természetesen.

Mikor elszállingóztunk lefeküdni, Joli és Vass Márton kettesben maradt, az író Virága is visszavonult a kabinjukba. Joli megkérdezte, Vass Mártonnak volna-e kedve egy kis könnyű ucsorához. Joli vett a parton fügét, mandarint, karambolát és pomelót. Az író bevallotta, hogy karamboláról és pomelóról még sose hallott. Amikor Joli egy tálcán hozta a déligyümölcsöket, Vass Márton rájött, hogy karambolát már látott a Lehel-piacon, de sose vett belőle, savanyúnak képzelte.

A füge és a mandarin után a pomelóval próbálkoztak, Joli félbevágta s meghámozta. Az eredmény úgy nézett ki, mintha sűrű folyadékot mélyhűtőben agyonfagyasztottak volna, de mégsem hűlt le. Vass Márton beleharapott, hát, nem is tudom… – megtelt a szája olyasféle foszlós anyaggal, mint a narancshéj belseje. Alig tudta lenyelni. Joli is erőlködött, addig rágta, míg morzsalékká őrölte. Apró adagokban próbálta leküldeni a torkán. Talán ebből mégsem kellett volna venni.

Idő múltán Emőke jött ki hálóköpenyben, látta őket a kabin ablakából. Megmutatta, mi a teendő. Ha fáradságos munkával kitépkedjük a pomelo gerezdjeit, s alapos munkát végezve leráncigáljuk róluk a fehéres hártyát, ízletes darabokat kapunk, melyek a kevéssé érett narancsra emlékeztetnek.

Amikor az Európa kikötött Kerkyrán, Kobra táncestet szervezett a fedélzeten. Ő harmonikázott, a két fiából ritmusszekciót alakított, széken és fémkancsón doboltak. Réges-régi táncdalfesztiválok cikis dalait adták elő, kifigurázva. Messzire vitte a hangokat a víz, arra járó vitorlásokon és motorcsónakokon tapsoltak, füttyögtek.

Kobra kölcsönzött Vass Mártonnak egy kisebb herflit, az író úr kamaszkorában harmonikázott. Nem vallott szégyent. Rövid hangnem– és szólamegyeztetés után: *When I'm Sixty Four*. Kobra két fia is énekelt. *Come Together.* Több mint tíz év volt köztük, furcsamód mégis egykorúnak látszottak, orrukon a Kobra-féle fekete keretes pápaszemmel. *Yesterday*.

Dubrovnikban kerestük a színházat, ahonnan a névnászútkor elkergettek bennünket. Nem találtuk. Joli erősködött, ott kell lennie,

ahol a főutca derékszögben megtörik – de a főutca sehol nem tört meg derékszögben.

Korcsulán pedig a szitakötők szigetét nem találtuk, hiába tudakozódott Sneci a kapitánynál, s a kikötőben is.

Megállt az eszünk.

Fölvetődött bennünk a zavarba ejtő gondolat, amit egyikünk sem akart megfogalmazni.

Talán nemcsak az emlékezet rostáján hullanak át a múlt forgácsai, hanem a valóságból is törli őket az idő.

Contacts Conversation Call View Tools Help

[Tóth György George] Szia, Snecikém. Örülök, hogy megvagy. Most behívom a többieket sorban, várj egy kicsit.

[Miklos Schneider] Valami baj van?

[Tóth György George] Szevasz, Kobra.

[KobraKarcsi] Adjisten. Mi a szitu?

[Tóth György George] Szia, Emőke. Hallasz
engem?

[Korin Emőke] Igen, de kicsit visszhangzol. Jaaaj,
én is visszhangzok!

[Tóth György George] Talán mert conference call.
Halkítsd le.

[Korin Emőke] Mi?

[Tóth György George] Többen beszélgetünk egyszerre, itt van már Sneci, Kobra, és te.

[Korin Emőke] Sziasztok. Mi a szitu?

[Miklos Schneider] Ő is kezdi!

[Korin Emőke] Tessék?

[KobraKarcsi] Szia, Emő.

[Tóth György George] Vedd már föl, Jolikám!
Nem értem, leíméleztük, hogy délután három mindenkinek jó.

[Miklos Schneider] Mért vagy olyan ünnepélyes?
Történt valami?

[Korin Emőke] Én nem is tudtam, hogy lehet így dumálgatni többen! Sirály!

[KobraKarcsi] Hát még ha majd videókóllban is nyomhatjuk, most az még csak párban megy. [Korin Emőke] Hát… baj, ha nem

egészen értem? [Tóth György George] Szia, Jolikám, na csak hogy!! [Selmeczy Jolán] Szia, Gyuri. Mi a pálya? [Tóth György George] Mindenki hallja? Gyors névsorolvasás. Sneci?

[Miklos Schneider] Itt vagyok.

[Tóth György George] Kobra?

[KobraKarcsi] Jelen.

[Tóth György George] Emő?

[Korin Emőke] Igen.

[Tóth György George] Joli?

[Selmeczy Jolán] Én is.

[Tóth György George] Kérem szépen, mindenki figyeljen ide!

[KobraKarcsi] Egy kis figyelmet kérsz?

[Tóth György George] Ne! Komolyan, szépen. [KobraKarcsi] Tudjuk, ahogy a csillag megy az égen!

[Tóth György George] Ne poénkodjatok, hallgassatok ide. Vicáról van szó. Tudjátok, milyen zárkózott, ha baj van, begombolkozik, és nekem se mondja. Baj van, elég nagy baj. A VikiTours, hacsak nincs egy gyors csoda, nem ússza meg a csődeljárást.

[Selmeczy Jolán] Ne viccelj! Azt mondtátok, jól megy a bolt!

[Tóth György George] Abban a hiszemben voltunk. Azok a számok, amikhez Vica hozzáfért, kis viszszaesést mutattak, ami érthető ezekben a sovány időkben. De kiderült, hogy Vicát folyamatosan kábította az igazgató, tudjátok, a Viktor.

[Korin Emőke] Hogy a pébe? Azt mondtátok, Viktor országos barátotok!

[Tóth György George] Igen. Az volt. Kígyót melengettünk a keblünkön, ha szabad így mondanom. [KobraKarcsi] Még arról is szó volt, hogy vegyük be kültagnak!

[Tóth György George] Hát… bíztunk benne. Megszívtuk.

[Selmeczy Jolán] Be is vettük volna rátok való tekintettel, ha eljön valahová egy próbaútra.

[Korin Emőke] Most akkor mi lesz?

[Tóth György George] Viktor Lászlót körözik. Két hete eltűnt. Szerintem kiszökött Kanadába a testvéréhez, gondolom, hamis papírokkal. Ha sikerül megfogni, Vicának könnyebb lesz

védekeznie. Ha nem… [Miklos Schneider] Azt hittem, Viktor a keresztneve!

[KobraKarcsi] Én is.

[Selmeczy Jolán] Jézusom, az is lehet, hogy Vicust beperelik?

[Korin Emőke] Bevádolják?

[Miklos Schneider] Van jó ügyvéd?

[Tóth György George] Gyerekek, úgyis elég visszhangos a vonal, ne beszéljünk párhuzamosan! Maradjatok egy kicsit csöndben, és figyeljetek. Lehet, hogy vádat emelnek, az is lehet, hogy bíróság elé citálják, de ismeritek Vicát, megvan az összes papírja, a könyvelő a barátnője, meg fogja védeni magát, ha kell. Nem ez a baj. A VikiToursnak minden valószínűség szerint vége…

[KobraKarcsi] Ha valamit segíthe…

[Selmeczy Jolán] Ránk számíthattok bárm… [Tóth György George] Kedvesek vagytok, de az Orrszarvú Patikának még nincsenek komoly nehézségei, és amíg ez így lesz, minden oké, illetve… másról akarok… Tehát. Vica olyan állapotba került, hogy csőlátása van, csak ezzel foglalkozik éjjel nappal, viszont ha valaki célozni merészel az ügyre, olyan hisztérikus lesz, hogy leharapja a fejét. Utána elsírja magát, és nem bírja abbahagyni. Szépen kérlek titeket, ne hozzátok szóba, ne is tudjatok róla! Majd ha idejét érzi, elmondja ő. Ígérjétek meg, úttörő becsületszóra. [Miklos Schneider] Rendben. Csak ne úttörő legyen a becsületszó.

[Tóth György George] Sima becsületszó, oké? [KobraKarcsi] O. K.

[Korin Emőke] Deal.

[Tóth György George] Amióta ez megy, nyolc kilót fogyott.

[Selmeczy Jolán] Úristen!

[KobraKarcsi] Bár én tudnék fogy…

[Korin Emőke] Kobra!!!

[KobraKarcsi] Bocs. Befogom.

[Tóth György George] Plusz van egy kis nőgyógyászati problémája, az is nagyon kiborítja, de ti erről se tudtok, világos?

[KobraKarcsi] Mint a vakablak.

[Selmeczy Jolán] Igen. Fel se hívjuk?

[Tóth György George] Dehogynem, csak ne érintsétek a témát, amíg ő bele nem kezd.

[Korin Emőke] Jó. Én úgy föl vagyok zaklatva! [Selmeczy Jolán] Hagyd ezt. Most nem rólad van szó.

[Korin Emőke] Igazad van.

[Tóth György George] Házastársaknak se meséljétek. Kültagoknak se. Teljes dumastop, világos? [KobraKarcsi] Totál szájzár! Főleg a női szakasznak!

[Selmeczy Jolán] Ugyan már, ti pasik sokkal pletykásabbak vagytok! Gyuri, figyelj… nagyon kiborult? [Tóth György George] Erre most mit mondjak?

Van az a teáskészletünk, a Zsolnay, nászajándékba kaptuk, az a bordó virágmintás…

[Korin Emőke] Aranyszegéllyel, ugye?

[Tóth György George] Pontosan! Annyira vigyázott rá, hogy csak ünnepi alkalomra, születésnapon és karácsonykor használtuk. Na, a csészéket egyenként a földhöz vagdosta! Képzelhetitek.

[Selmeczy Jolán] Jaj, istenem…

[Korin Emőke] Mekkora szopás!

[Tóth György George] Grandiózus. Nos. Ez van.

Nálatok mi újság? Készültök a kará…

(képernyő kimerevedik – hang megszakad – számítógép lefagy)

Add a contact Call phones 13,688,430 people online ALÁÍRÁSOM A JELENLÉTI ÍVEN

Hozzám került a közös napló Vass Mártontól, én vagyok a soros.

Bár én lennék a Soros!

Hagyd abba az irigykedést, Schneider Miklós. Pont az a baja ennek az országnak, hogy mindenki irigykedik. Ha a szomszéd vesz egy marha nagy autót, ahelyett hogy gratulálnánk neki, kezdjük sandán számolgatni, miből telt erre az új kocsira?!

Különben se akarj George Soros lenni, túl öreg. Esetleg a fiatal George Soros, aki már gazdag és híres, de még ereje teljében.

Mikor voltam én erejem teljében? Talán soha. Amikor megszülettem, másfél hónappal hamarább a kelleténél, mingyárt bedugtak az inkubátorba. Szovjet inkubátorba. Ingyenes, teljes körű és önkéntes, mint a téeszesítés. Anyukám azt hitte, meg se maradok, nem verte nagydobra, hogy már világra jöttem, kemény tél volt, alig látszott a változás a vastag télikabát alatt. Titokban járkált be

hozzám a kórházba. A papának meg a mamának állítólag nem engedte, hogy megnézzenek. El lehet ezt hinni?

A budapestiek a szülőket mondják papának, mamának, nehezen szoktam meg, amikor fölkerültem. Nekik nagypapa–nagymama. Akkor a vidékieknek úgy kéne a hívniuk a szülőket, hogy kispapa–kismama, de az ugye más. Emőke állt át leghamarább, mamám, papám, nem is értettük. Most már én is átálltam, nagyjából.

A másik az „a”-zás: fölhívom a Tibor bácsit, a Malacit… Minek a név elé „a”? Erre is átálltunk az évek során. Pestiek vagyunk, beolvadtunk a kétmillióba. Itt már több a barátunk és haverunk, mint odahaza, a rokonok kábé kihaltak. Most akkor hová tartozunk?

Se ide, se oda.

Ha meghalok, és meghalnak, akik ismertek, nyoma se marad annak, hogy egyáltalában éltem! Jobb erre nem gondolni. Bár ugye Louise, a lányom… hát, ő szarik rám, hiába él. Szült egy unokát – még nem is láttam, csak fényképen. Azt írta, nem hasonlít rám, „szerencsére”. Franyesz.

Ülök a kutya– és macskaeledelek közt a tintafoltos íróasztalnál, amit még az előző tulajdonos pacázott össze. Én soha nem írtam töltőtollal, legföljebb golyóssal, az áfás számlát, amíg nem vettem számlázó software-t.

Illene kézírással naplózni a füzetbe, de az már kínszenvedés, a nevem se tudom kétszer ugyanúgy, a bankban néha problémáznak az ügyintézők. Hál’ isten, a banki ügyeimet is jórészt a neten intézem. A hordozható számítógépemen írom a naplót, majd kinyomtatom és beragasztom a füzetbe, így legalább el bírják olvasni a hatok. Akik a nyolcakból megvannak. Még.

Joli eleinte úgy írta: 8ak. Erre föl mi is. Nem emlékszem, mikor hagytuk abba. Meg kéne nézni abban a réges-régi naplóban, Joli állítólag előbányászta valahonnét. Az a pepita füzet, ha jól számolom, ötvenéves! Múzeumi darab. Joli gyöngybetűi! Látom magam előtt a sorait. Olyan kecsesen ficánkolnak, mint ő maga.

Word Arttal csinálok iniciálékat, egész szavakból. Hadd szóljon! Eddig csak Emőke rajzolt a közös naplóba, ebbe az újba. Végigolvastam.

Szeretném kölcsönbe kapni a régit, de Joli nem adja ki a kezéből, azt mondja, ha fölmegyek hozzá, ott helyben lapozgathatom. Egyszer majd tényleg.

Nehéz úgy írni, hogy tudom, a többiek elolvassák. Ha akarják. Drága Tibor bácsi és Malaci kivételével. Bár volna túlvilág!

De csak mennyország! Pokolra nincs szükségünk.

Édes Joli, Emő, Vica, puszi-puszi, kedves Gyuri, Kobra, Író úr, kézszorítás és ölelés nektek. A sors tartson meg minket százéves korunkig! Vicuskát duplán, kerüljön egyenesbe gyorsan!

Emő házibulit szervez június végére, garden partyt, ahogy ő mondja, akkor lesz a 8ak fél évszázados jubileuma. Kíváncsi vagyok. Kobra Karcsi ott akarja bejelenteni az alapítványt, már valamennyien rábólintottunk. Havonta minimum ötezer ficcset befizetünk, és azok a gyerekek kapnak belőle, akik szülő nélkül maradnak, egyetemi tanulmányaik támogatására. Egyelőre Tibor bácsi és Malaci srácairól van szó.

Meghatóan szép ötlet, csak az a kis szépséghibája, hogy nem énnekem jutott eszembe. Kobra köztünk a legromantikusabb, lekörözve a lányokat. Ő maga havi tízezret fizet, pedig most nem áll túl jól, már csak egy szalonja van. Ki vesz manapság zongorát? Tart más hangszereket is, főleg szintetizátort és elektromos gitárt, de azokért se állnak sorba.

Állnak sorba még bármiért? Fogalmam sincs. Állateledelért biztos nem. Pedig annyi a kutya, mint égen a csillag, összeszarják a járdákat, a tulajok töredéke szedi föl. Kitett nekik az önkormányzat ingyenzacskót, de minek.

Csak Joli és Emő fabogár káeftéje dönget. Már ékszereket is gyártanak gyerekeknek, pici aranylepkéket, katicákat és szitakötőket. Külföldi megrendeléseket is kapnak. Goldene Libelle! Csak gratulálni tudok. Ügyesek.

Velem ellentétben, aki ülök itt a macska– és kutyakaják bűzében, várom, hogy valaki rám nyissa az ajtót. A szójának ilyen erős a szaga, amit hús helyett nyomnak bele a gyártók. Azt sem értem, miért szivárog ki a vastag alumíniumfóliázott zacskókból. Szegény kutyák. Szép tőlük, hogy hajlandók megenni.

Éljenek a halak! Az ő eledelükkel nincs annyi baj. Amíg nem tudod, mit tesznek bele.

Mai napig nem bírtam megszokni azt a fojtó Pestszagot, amiben a kutyagumié is benne van. A buszok füstje a legorrfacsaróbb, köhögök tőle. Már nem tudnék vidéken élni, de ha fölmegyek a Normafához, és kitisztul a tüdőm, képtelenségnek érzem, hogy egyáltalán túléljük, amit a városban beszívunk. Mindannyian meg fogunk fulladni. Kíváncsi vagyok, a többieket is ennyire zavarja-e. Mi vidékről jöttünk, a jó levegőből. Talán Gyuri és Vica nem annyira, Szegeden és Csabán mindig voltak buszok és kocsik. Persze, nem ennyi.

Kár, hogy abbamaradt a kezdeményezés, hogy lelátogassuk egymás szülőhelyét. Voltunk szegény Malaciéknál Gyomán, aztán Vicuséknál Csabán, és Joli maradék rokonságánál Nagyváradon. Egyszer Orosházára is elmehetnénk, gondolom, nekem kéne szerveznem. Már alig vannak ott rokonaim, csak egy-két pár gyerekkori haver, akikkel nehéz beszélgetni. Inni könynyebb.

Mikor jártam odahaza? Régen. Valami rendezvényen, az irodalmi emlékházban. Voltaképp Darvas József-emlékház. Városunk nagy szülötte: Darvas József! Persze, már ő is sztornó, a múltat végképp eltörölni… legalábbis a szoci múltat. De azért! Mi épp akkor voltunk fiatalok. Ez van. Minket is el lehet törölni. Egyszer találkoztam Darvas Józseffel, még egyetemista koromban, azt hiszem, ő volt akkor az írószövetség elnöke. Az Abbázia kávéházban ült, a Nov hét téren, valaki odavitt hozzá. De ki?

Állítólag rokkantnyugdíjaztathatnám magam, mert mindkét térdemet operálták. Nem tudom, hogyan kell intézni. Majd megkérdezem Gyurit, ő a legéletrevalóbb. Mi lesz itt? Az tuti, hogy 2010-ben a szocikat le fogja radírozni a FIDESZ, a magyar gárdával, a KDNP-vel meg a többi jobboldali alakulattal. Lehet, hogy előbb, valamilyen puccsal, mert ugye még bő két év a választásokig, túl türelmetlenek, hogy ki bírják várni. Tiszta Dél-Amerika ez már.

A karót nyelt Gyurcsány bevallotta az őszödi beszédében, hogy elkúrtuk. Elkúrták! Az elvtársainak mondta, de rögtön kiszivárgott. Szivárog ebben az országban minden, nemcsak a szójaszag.

Ha nem jönnek a vásárlók, fölkopik az állam. Kutyások, macskások, halasok, tengerimalacosok, mi lesz? Gyertek gyorsan, mert kéne a zseton!

Hiába feszülök hétrét, akkor sincs forgalom. Beszereztem a legújabb kutyakaját, fogtisztító és ultra fitt, sódarból készült. Mi lehet az?

Google. Sódar: Sonka, a disznó mellső lábából, füstölt lapocka, oldalas. A német Schulter (váll, lapocka) középnémet scholder változatának átvétele hangrendi kiegyenlítődéssel.

Recept: Pácolt mangalica sódar roston sütve. Disznyónak az combjából vágjál takaros szeleteket, jófajta pácban érleld hűvös verembe, majd platnira téve süssed meg. Tálaláskor fokhagymával és eleven borssal trágyázd, így lészen fáintosabb.

Bizisten megcsinálom. A hatoknak. Rendezek egy jó nagy vendégséget. Nemsoká. Arra azért még futja egy ilyen Snecinek (lúzernak) is.

14
Két nap Bécsben

***TI* hárman – Vica, Joli és Vass Márton – Kobrával** mentetek ki, ő intézte el, hogy kapjatok időpontot. Vica szerette volna tudni, hogyan csinálta, németül csak gesztikulál. Lehet, hogy megkért valakit. Munkatársat biztosan nem, úgy hallottátok, az összes alkalmazottját el kellett küldenie, a szalont föladja, úgy fölemelte a hatodik kerületi önkormányzat a bérleti díjat, hogy nem bírja kitermelni.

Vica kapta az anyósülést Kobra harcedzett terepjárójában. Ez azzal a hátránnyal járt, hogy egész úton hallgathatta Kobra válását. Ti ketten – Joli és Vass Márton – figyeltetek, de az automata klímaberendezés zúgása elnyomta Nagy Karcsi mondatait, csak egy-egy foszlányt sodort hátra.

nem tehetek ró

belezúgtam, és ő is eng

az volna legjobb, ha kettészakadhatnék

pénz miatt? akkor nem velem akarn

lehet, hogy a kocsim is rá… csőd ez, káó, mélyüté… Most lett igaza Gyurinak, gondoltátok, a gyógyszertár az egyetlen biztos befektetés, az emberek válság idején is megbetegszenek. Ti is mind betegek vagytok. Csőd, csőd, csőd.

Joli úgy döntött, majd végighallgatja Kobra históriáját a vacsoránál, nyilván előadja még néhányszor, a válók és a friss kórházi élményt (szülés, operáció, hozzátartozó halála) átélők bevett szokása szerint. Megkérdezte Vass Mártont, min dolgozik. A sci-fi író, félmosollyal: Unalmasan kiszámítható vagyok, már megint egy regényen, a tervvel ellentétben ez is a jövőről szól…. biztos azért, hogy addig ne kelljen foglalkoznom a jelennel.

Joli mutatta a három printelt oldalt, amit Emő nyomott a kezébe, azzal, hogy föltétlenül olvassa el, mert zseniális, a neten találta. Már megszoktátok, hogy Emőkének szinte minden zseniális, ami tetszik. Vass Márton átfutotta. A szöveg arról szólt, hogy Nostradamus, a jövőbelátók legnagyobbika, élete végén, öregen és betegen, több Magyarországra vonatkozó jóslatot készített, fölkérésre. Zrínyi

Miklós volt a megrendelő, háromezer ezüstöt fizetett azért, hogy Nostradamus nyilatkozzék Magyarország jövőjéről.

Mennyi pénz lehetett az? – Joli. Sok, mondta a scifi író, szép honorárium néhány versikéért.

Az egyikben Nostradamus kijelenti, akinek mindezt írta rendelésre, csak három hónappal éli őt túl. „Csatát veszít, de a harcnak nem lesz vége, minden ledőlt toronynak súlya van." Mit tesz isten, a szigetvári hős tényleg csak néhány hónappal élte túl a jóst.

Ezek szerint Zrínyi a háromezer ezüstjéért tudhatta, hogy már nincs túl sok ideje e sártekén! – a scifi író. Ha elhitte! – Joli. Ennyi pénzért elhihette volna, mondta a sci-fi író, és megpróbálhatta volna elkerülni a halált! A hősök már csak ilyen csökönyösek! – Joli.

Állati… ezt hallgassátok meg! – kiabált bele Vass Márton a motorzúgásba és Kobra válásába. Fölolvasta nektek:

Az írott szó elhal majd,

és egyre szegényebb lesz a beszéd, a nemzetre egy talány hoz bajt, mely elveszi az emberek eszét. Egész nap otthonukban ülnek, bámulnak hazug, mozgó képeket, s mire a bálványok ledőlnek, már alig születnek gyermekek.

Mindezt 1566-ban! – Joli. De mi lehet a talány, mely a nemzetre bajt hoz, és elveszi az emberek eszét? – a scifi író. Te mondd meg, te vagy a jövőfelelős! – Joli, majd dalra fakadt: Talán, talán, talán!

Eredetileg arról volt szó, hogy talán Gyuri is jön veletek Bécsbe, de az utolsó pillanatban úgy döntött, elég, ha Vica képviseli a családot. A hosszú vita után Gyuri szeretett volna gombfocizni, de Kobra túl izgatott volt a téma miatt. Meg a válás miatt, de arról akkor még nem tudtatok, gyanakodhattatok volna, Saci egy ideje nem mutatkozott.

Az történt, hogy egy kis alkalmi összejövetel kerekedett Vicáéknál, semmi különös, fölestetek néhányan. Kobra Saci nélkül. Emő az utcáról telefonált, hogy hoz valakit! – Vica nem tudta, új pasiról van-e szó, Emőke titokzatoskodott.

Sosem derült ki, mert Emő az utolsó pillanatban lemondta, és arról az emberről többé nem hallottatok. Helyettük előbb Joli, aztán Vass Márton esett föl. Fiatalkorotokban mondtátok így. Fölesni = beállítani, csak úgy.

Nemcsak az életkorból eredő lazaság, hanem a kényszer is szülte ezt, fehér holló volt az otthoni telefon, ha látni akartátok egymást, becsöngettetek (a kaputelefon se jött még divatba, pláne vidéken), vagy bezörgettetek, aztán vagy jókor érkeztetek, vagy nem.

Kihez állítanátok be még ma is, csak úgy? – tette föl a kérdést Vica és Gyuri, saját magának. Hm… tulképp senkihez. A nyolcak maradékához sem. Amióta a mobil elterjedt, az ember legalább a kocsiból felhívja azt, akihez igyekszik. Sőt. Egy jelentőség nélküli találkozást is három-négy telefon előz meg. Kedden háromkor, de azért hétfőn még beszéljünk! Oké a holnap három, amikor elindulsz, csörögj rám!

Megtárgyaltátok, hogy többékevésbé ti is ezt csináljátok, pedig a csörögj rám!-ot szívből utáljátok. Gyuri például látja lelki szemei előtt, amint az illető egy babacsörgőt ráz a másiknak a feje fölött.

Az est meglepetését Vass Márton okozta. Először is, egy falatot sem evett, ami emberemlékezet óta nem fordult elő. Másodszor, nem kezdett terjengős kiselőadásokba arról, hogy ő is éppolyan rendes (értsd: nagy) író, mint azok, akiket nagy írónak tartanak, továbbá a science fiction ma már elismert irodalmi műfaj, és külföldi példák. Meg az unalomig ismert versikéje: Asimov és Bradbury, a kezemet megköti.

Vass Márton ivott egy vodka-tonikot, aztán csöndesen közölte a háziakkal (de mindannyian hallottátok): egészen biztos forrásból tudja, hogy a kormány zárolni fogja azokat a bankszámlákat, amelyeken több pénz van ötmillió forintnál. Az eurolekötések összeghatáráról még nincs döntés. Legokosabb, ha kiszeditek a pénzeteket és viszitek külföldre.

Ez a hír olyan képtelenségnek hangzott, hogy egyikőtök sem hitte el. Különben is, egy sci-fi író honnan tudna ilyesmit? Ámbár ha ez a jövő…

Vicában megszólalt a jogász, hivatkozott a PTK-ra, a számla magánjogi szerződés a bankkal, ahhoz az államnak semmi köze.

Kobrában megszólalt a józan ész, ha a kormány rátenyerel a privát számlákra, átmenetileg pénzhez jut, de még szegény Tibor bácsi mesélte, hogy a legnagyobb betétek tulajdonosai kivétel nélkül külföldiek, ha ezek megneszelik a hírt, nyomban elviszik a pénzüket

máshová, és soha többé nem hoznak ide egy rézcentet se. Amivel sokkal rosszabbul jár a bank, és végső soron az ország. Ő a maga részéről bármit föl tud tételezni erről a rezsimről – megjegyzi, a többi rezsimről is –, de azt mégsem, hogy a saját érdekei ellen cselekedne. Esze ágában sincs fölbontania a lekötéseit, és nektek sem tanácsolja. Ha mégis megtenné, akkor se vinné a megtakarításait külföldre, mert ki a frász tudja, hogy melyik osztrák vagy akár svájci bank áll szilárdan a lábán? Mindegyik csődbe mehet!

Hümmögtetek. Csak Vass Márton arcáról nem hervadt le a bennfentes mosoly, ez nem probléma, könnyű ellenőrizni a neten bármelyik bankot, a mérlegkönyvi főösszeg és más fontos adatok nyilvánosak. Ő speciel végzett egy kis kutatást. Megnevezett két osztrák pénzintézetet, amelyek sziklaszilárdnak látszanak.

Ugyan már, vetette ellene Gyuri, pont ez a kettő Magyarországon nagyjából csomagol, számolják föl a fiókokat, küldik el az alkalmazottakat! A sci-fi író elismerte, hogy ez igaz, a szóban forgó két bank nyakig ül a magyar államadósságban, tudniillik sok államkötvényt vettek az MNB-től az elmúlt években. De más tészta az itteni részleg, és más az anyavállalat.

Kobra volt az első, aki faggatni kezdte az író urat. Hogyan gondolja a manővert? ha kiszeditek a pénzt a bankból, hová rejtitek addig, amíg Bécsbe viszitek? mi van, ha épp akkor betörnek a lakásotokba?

Vass Márton csak annyit felelt, hogy ha jól megszervezitek, egyetlen estéről és éjszakáról van szó, alacsony a valószínűsége annak, hogy pont akkor jönne a betörő. Amúgy meg ha Nagy Karcsi ezen izgatja magát, ugorjon ki Bécsbe, nyisson egy számlát, s aztán az itteni bankból egyszerűen utaltassa oda a zsetont. Ő, mármint Vass Márton, sürgősnek érzi, hogy cselekedjék, amije van, azt nem lopta, nem örökölte, szorgalmas írói munkával szerezte, és a legkisebb rizikót sem akarja vállalni, gondoljatok arra, mi történt az argentinokkal, amikor államcsődbe mentek.

Tulajdonképp Argentínában se vesztették el a betétjeiket az emberek, mondta Kobra, csak átmenetileg nem juthattak hozzá az egészhez, limitet szabtak a bankok, hogy mittudomén, havonta csak ötszázezret vagy egymilliót lehet kivenni, egy ilyen lépés nem

zavarna minket, úgyis a gyerekeinkre akarjuk hagyni a pénzünk javát. Semmi kedvem szópárbajozni, felelte a sci-fi író, nekem elég, hogy szóltam! ennyivel tartozom nektek.

Uff, én beszéltem, mi? – vakkantotta Kobra. Végre nevettetek, enyhült a feszültség. Gyuri színpadiasan bejelentette: Hölgyeim és uraim, tálalva van!

Vica zöldborsólevest készített, főételnek marhapörköltet, csabai módra, Gyuri pedig sztrapacskát, galuska helyett. Tudtátok, náluk így járja. A nachtischt Joli hozta, Budapest legjobbnak kikiáltott cukrászdájából. A sci-fi író kijelentette, hogy oda nem jár, mert a tulaj a szélsőjobbos lapot járatja, és árulja is. Ez nem érződik a parfétortáján! – Joli.

Vissza-visszatértetek a pénzek Ausztriába vitelére. Jolinak eszébe jutott, Emő azt hallotta valakitől, hogy nem kell Bécsig menni, a határon túli falvakba ideiglenes fiókokat telepítettek az osztrák bankok, hogy fogadják a magyar pénzmentőket, és persze megfelelő hasznot húzzanak belőle. Ennyire sokan csinálják? – Kobrát ez gondolkodóba ejtette. Akkor mi mért nem tudtunk erről? – Vica. Most már tudtok! – a sci-fi író.

Akadtak olyan pillanatok, amikor mindannyian úgy döntöttetek, viszitek a vagyonkátokat, a lehető leghamarább. Ám olyanok is, amikor legyintgettetek, úgyse merik meglépni, ebből azért óriási felhördülés lenne az EU-ban, s idehaza is, elvesztenék az összes hívüket.

Joli emlékeztetett benneteket, hogy ez a kormány hanyag eleganciával cabcarázta a magánnyugdíjpénztárakban összegyűlt tőkét, mégse lett komoly balhé az EU-ban, és a közvélemény-kutatások szerint a szavazóbázisuk is alig csökkent.

Vass Márton köszönt el leghamarább. Azzal, hogy ő bizony viszi a pénzét Bécsbe, ha más is akarja, hangoljátok össze.

Ti még rágtátok a gittet órákon át. Az volt a legkülönösebb, ahogyan Gyuri pálfordulgatott ebben az ügyben, mintegy húszpercenként.

Egészen addig, amíg csöngött a telefonja, egy hajdani kollégája hívta a MALÉV-tól. Mikor letette, a száját harapdálva kibökte: Gyerekek, ne vegyetek jegyet a MALÉVnál, záros határidőn belül

csődbe megy! És mit csináljon, aki már vett jegyet márciusra? – Emőke. Nem kapott választ. Rövid csönd után Kobra: Gyurikám, csak a számlák einstandja képtelenség? az nem, hogy hagyják csődbe menni a M-A-L-É-V-et??? De… talált, süllyed! – Gyuri, jajdulásszerű sóhajjal.

Süllyed itt minden és mindenki. Oszlásszagot éreztetek, a parfétortáé helyett.

Gyuri átlendült a másik végletbe, már nemcsak a pénzt akarta Bécsbe menekíteni, fölvetette Vicának, hogy adják el a házukat és a nyaralójukat, s az ellenértéket is helyezzék biztonságba euróban odakint. Vica hümmögött, erre azért még aludjunk egyet… kettőt.

Végül Gyuri nem vette ki az összes megtakarítását a Bankból, ahol még Rozsos Tibor miatt nyitott számlát. Csak a felét. Vicára bízta, hogy törjön föl három lekötést, s váltsa át euróra különböző CHANGE irodákban. Ennek hatására Kobra és Joli is cselekedett, pedig ők kezdetben osztották Gyuri (első) álláspontját.

Délután fél négykor indultatok, Vicáék háza elől. Sneci megbeszélte Kobrával, hogy majd este csatlakozik hozzátok a bécsi szállodában, saját kis Suzukijával jön. Előbb be kell zárnia a boltot, egyelőre csak aznapra.

A szállást kis Szitu szerezte féláron, egy príma hotelban, valamelyik haverja recepciósként dolgozik ott. Idehaza a haver is szállodaigazgató volt. Kis Szitu, miután a Hotel Sissiből dicstelen távozásra kényszerült, uszodafőnök lett Győrben. Jobb, mint állás nélkül.

Kobra be akarta lőni a GPS-t, de a program nem ismert ilyen nevű szállodát se magyarul, se németül. Lehetetlen, a Hotel Königin Von Ungarn nagyon híres!

– Vass Márton. Hát, a magyar GPS le se szarja! – Kobra.

Tudtátok, hogy a Stephansplatz közelében keresendő a Schulerstrasse, némi kanyargás után Kobra odatalált. Na igen. Magyar Király – nem Királynő. Parkolási lehetőség az APCOA egyik garázsában, néhány saroknyira.

A recepción kiderült, hogy félreértés folytán egyetlen családi szobával vártak titeket, ami kétszintes. Kobra nem tudta megmutatni

az igazolást, el se kérte kis Szitutól. Sajnos, csak ezt adhatjuk, telt ház, mentegetőztek a portások szinte kórusban, tiroli dialektusban.

Máshová kell mennünk! – Kobra, csüggedten. Sejtettétek, a kis Szitu által szerzett ötvenszázalékos kedvezmény füstbe menéséért fáj a szíve. Vicának inkább a patinás hotelért, ki tudja, milyet találtok sebtiben. Azért előbb nézzük meg! – Joli.

A londiner – harminc körüli tejfelesképű fiatalember – fölkísérte őket a másodikra. A szoba – inkább terem – két boltozatos ablaka az utcára nyílt, egészen halkan ideszűrődött a konflislovak patkójának kocogása a macskaköveken. Óriási méregzöld bőrhuzatú ülőgarnitúra állt középen, a londiner mutatta, hogy mindkét kanapé ággyá alakítható. A bal oldali sarokból szokatlanul széles, sötétre politúrozott falépcső vezetett a fölső szintre, ahol három ágy volt, és egy – a lentinél is nagyobb – fürdőszoba, két zuhanyfülkével. Vica és Joli összenézett, egyszerre mondták: Maradjunk! Kobra biccentett, egy eurót nyomott a fiatalember kezébe, hozza föl a csomagokat. A londiner mintha kevesellte volna, de azért mosolygott.

Vicában föltámadt a szervező, pillanatok alatt elosztotta az ágyakat. Nők lenn, Kobra, Vass Márton és a később várható Sneci fönn. Háromnegyed óra lazítás után közös vacsora a szálloda éttermében.

Kis Szitu lelketekre kötötte, próbáljátok ki a Tafelspitzet a Magyar Királyban. Egy emberként megrendeltétek. Sneci épp a velőscsont után futott be. One more Tafelspitz, bitte! – mondta a villanypóznaszerű főúrnak, pedig közületek talán ő tudott legjobban németül.

Kobra épp a válását mesélte, már megint. Új részletekkel fűszerezve. Például. A hangszerbolt vevőkörében sok a roma, micsináljunk, a zenészek közt magas a számuk. Saci ezt utálja, és nehezményezi, hogy Kobra hitelt ad nekik.

Miért, nem fizetik vissza? – Joli. De, csak a maguk tempójában… viszont ha nem vehetnek részletben, mennek máshova, Saci ezt nem képes fölfogni, mindenfélére hivatkozik, ahelyett hogy bevallaná, egyszerűen utálja a cigányokat, simán rasszista! Antiromista, hö! – Sneci. Te ne viccelődjél, Schneider, bőgte Kobra, amikor pont megy tönkre a házasságom! Hát bocs, morogta Sneci.

Tűnődtetek, mivel tudnátok jobb kedvre deríteni Kobrát.

Rajtatok kívül csupán egy fegyelmezett osztrák család étkezett a sarokban a kerek asztalnál, papa, mama, három gyerek, vigyázzülésben. Most betódult egy zajos társaság, honfitársaitok. Elnémultatok. A magyar rock két élő klasszikusa vezette a csapatot. Ők – ellentétben a kísérőikkel – kerülték volna a feltűnést. Amint észrevették az író urat, odaintettek neki: Szia, Marci! – ő pedig fejet hajtott.

Az anyád, írókám, te mindenkit ismersz? – Joli. Igen, egy kicsit, és engem is mindenki ismer egy kicsit… de tudod, akit mindenki ismer, azt senki nem ismeri. Nem értettétek. Vegyes érzésekkel néztétek az újonnan érkezett magyarokat. Egyrészt a két zenész olyan híres volt, hogy nehéz lett volna úgy tenni, mintha nem érdekelne titeket. Másrészt ha külföldön magyar szót hallotok, igyekeztek csöndben maradni. Bezzeg két olasz, két angol, két svéd mennyire örül egymásnak! Láttátok, Kobrának nehezére esik, hogy fütyüljön a zenészekre. Ezek ketten a rendszerváltozás után nyíltan a jobboldalt támogatták. Itt ült köztetek Schneider Miklós, volt SZDSZes képviselő, vagyis a másik oldal reprezentánsa, vele kell szolidarítanotok. Kobra szintúgy szadeszos volt, amíg ez a párt egyáltalán létezett. Ám amikor az egyik élő magyar rock klasszikus Snecinek is köszönt (honnan ismerik egymást?), Kobra nem bírt tovább magával, odaugrott a hosszú, legalább tízszemélyes asztalhoz, melyet a pincér épp most tolt össze annak a társaságnak. Nagy Karcsi vagyok, hadarta, becenevem Kobra, biztos nem emlékeztek rá, de én egyszer herfliztem a zenekarotokkal az éptáborban!

Egyeztették a helynevet és az időpontot, mígnem az alacsonyabbik zenész azt mondta: Ez nagyon jó történet, csak szomorú a vége! Tessék? – Kobra az asztalra támaszkodott. Akkor mi még nem játszottunk a zenekarban!

Kobra zavarában a hangszerboltjáról kezdett locsogni, és színes névjegyeket osztogatott. Be kell vallanotok, kissé szégyelltétek őt. De hamar napirendre tértetek az eset fölött.

Amikor visszaült hozzátok, folytatta Saci ostorozását. Lankadó figyelemmel követtétek a történetet. Nem foglaltatok állást.

Tapasztalatotok szerint: ha a válófélben lévőnek helyeseltek, amikor a társát gyalázza, utóbb megharagszik rátok. Azt semmiképp sem akartátok, szerettétek a csupa szív Kobrát. Aki időskorára mintha összement volna, már megint olyan kis dugó lett, mint amilyennek megismertétek.

Tisztálkodás után pizsamába-hálóingbe bújtatok. A Vica tervezte rend fölbomlott. Kobra bebújt Vica mellé az ággyá alakított kanapén, Sneci kibontott néhány üveg bort, melyeket az aktatáskájában hozott föl. A másik nyitott kanapén Selmeczy Jolán a jógalégzést próbálta megtanítani a sci-fi írónak, törökülésben. Szóba került Várad és a Selmeczy család. Joli ábrándos hangon elmesélte, hogy az ősei grófok voltak, s ez beárnyékolta a bakfiskorát, folyton félni kellett, hogy lelepleződik. Váradon ilyesmiért kitelepítették az embert. Amikor ti éptáborban vagy KISZ-rendezvényen azt énekeltétek: Nem vagyunk mi fényes, úri hadsereg, nincsenek itt grófok, sem hercegek! – Joli mindig összerándult.

Hogyhogy ezt eddig nem mondtad? – Sneci. Ó, én még elég sok mindent nem mondtam! – Joli. De miért? Mert általában ti beszéltek!

Hm. Tényleg. Többnyire a fiúk szája jár.

Idegrendszereteket az alkohol ellazította, kezdődött a gyerekes nevetgélősdi, amikor már azt is ellenállhatatlanul humorosnak találtátok, ha valamelyikőtök fölemelte a kisujját.

Kobra válása, negyedszer.

Sneci legújabb szakítása, először.

Vass Márton készülő regénye, másodszor.

Senki többet, harmadszor.

Fölöslegesnek bizonyult a felső szint három ágya, ott aludtatok el a két kinyitott kanapén, édes ötösben. Joli hason, Vass Márton az egyik, Sneci a másik oldalán. Hol a sci-fi író, hol Sneci rántotta le róla a paplant, míg kicsusszant közülük, s két hófehér szállodai fürdőköpennyel takarózott be.

Hajnaltájt Vica arra riadt, hogy Kobra Karcsi a merev nemi szervével bökdösi a fenekét. Finoman odább tolta, amire Kobra fölébredt, s a legnagyobb zavarban hátat fordított neki. Semmi baj, Karcsikám. Kobra válása, ötödször, suttogva. De csak az első bekezdésig jutott, amikor Vica, szintén suttogva: Olyan buta vagy…

mért kéne elválnod, csupáncsak azért, mert Saci undok veled, és egyszer megcsalt? Te hányszor csaltad meg, vallj színt! butaság! nem mindegy az már, a mi korunkban? ha szereted, akár örülhetsz is, hogy szerzett magának egy-két szép órát!

Kobrának tátva maradt a szája a meghökkenéstől, azon vette a levegőt, kissé zihálva: Ez most komoly, Vicus? A lehető legkomolyabb! nemsoká tepsibe kerülünk, és osz-posz mindegy lesz, ki mit dugott be és hányszor… – elvékonyodott a hangja: Karcsikám, én viharos sebességgel meg fogok kopaszodni, tudod? Tessék? – Kobra fölült az ágyon. Pszt! – Vica a kezénél fogva húzta le magához, bizony… és szerencse, ha enynyivel megúszom.

Néhány tőmondatban összegezte a döbbenettől még mindig sóbálvány Kobrának, hogy Gyuri heti rendszerességgel viszi kezelésre a Kékgolyó utcába, amit ők egymás közt Kétgolyó utcának becéznek, hogy ne legyen annyira rémítő. Nyugalom, Kobra, túl fogom élni, ez fix, Gyuri megígérte! és komolyan, számít az ehhez képest, ha a férjem titokban szeretőt tart, egy Izsépy Borbála nevű gyógytornászt? nem számít! tök mindegy énnekem, így a menopauza után… és egy darab mellel!

Nagy Karcsinak meg kellett esküdnie, hogy tinektek soha nem adja tovább. Vica magának vindikálta a tájékoztatás jogát egészségügyi állapotáról. Kobra tehát esküre emelte a jobb kezét, kétszer is. Vica azonban sejtette, hogy ezt az esküt csak ideig-óráig tartja be. Mindegy, addigra úgyis látni fogjátok rajta a szörnyű változásokat.

Lesz-e vajon az idén évi rendes közös? Nyilván őneki kéne szerveznie. Jelen állapotában kisebb gondja is nagyobb annál. Pedig kár volna megszakítani az évezredes folyamatot.

Hová menjünk idén nyáron, ha…

HA?

Amennyiben más nem jön össze, akkor ez a bécsi kiruccanás elfogadható évi rendes közösnek? Á, ezt a pánik szervezte Vica helyett, azt meg a kormány. A kormányt a választók zöme, akiknek elegük lett a szocialista rezsimekből. Nektek is, de…

DE?

A pénzintézet, ahová reggeli után elsétáltatok, diszkrét irodaházban székelt. Ausztriában ez számított „a” Banknak. Olyasféle recepcióval, mint a szállodáé. Rövid várakozás után egy tenyeres-talpas nő jött le értetek. Ezüstös lift röpített a magasba, a nő üvegfalakkal övezett irodába terelt benneteket, mondott valamit németül. Várjatok, mindjárt jön az ügyintéző, Herr Valami, a nevet nem értettem! – fordította Sneci. Idő múltán alpakaöltönyös siheder lépett be, aranyszín nyakkendője lobogott a lendülettől. A hóna alatti dossziékat a formatervezett íróasztalra bocsátotta, sorban kezet fogott mindannyiótokkal. Sneci, mintha őt szerződtettétek volna szinkrontolmácsnak: Azt kérdi, ki kezdi? Mit? – Kobra. Egyenként akarja, öt időpont van, az első foglaljon helyet, a többi menjen ki.

Vica összeszedte magát, elvégre beszél ő németül, igaz, kissé érdesen, avítt fordulatokkal, amelyeket Jawohl tanár úrtól hallott a gimnáziumban. Nem kell, lehet mégis együtt, mi forró barátok vagyunk gyerekségből kifolyóan! – a falnak támasztotta a hátát. Kobra odaült az íróasztal előtti átlátszó műanyag székre: Kezdjük velem! – mondta magyarul. Sneci ezt is fordította.

Az alpakaöltönyös fiatalember nyelt egyet, a számítógéphez telepedett. Gyanítottátok, mire gondol: Nem könnyű ezekkel a magyarokkal. Elkérte Kobra útlevelét, bepötyögte a személyi adatokat. Herr Nagi Karoli, dünnyögte. Sneci helyesbített, Karoli Nagi, mert ti a családi nevet írjátok előre, mint a japánok. Á, a magyar és a japán nyelv rokon? – a siheder örvendezett. Nem, a magyar és a finn, de akkor is!

Micsoda nünüke, mondta Joli. Vica elnevette magát. Kétségkívül nünüke. Pedig biztosan egyetemi végzettségű. Most már a taxisofőr, az ügyintéző, az orvos, az eladó és mindenki nünüke – sokkal fiatalabb nálatok. Így jártatok.

Többféle variációból választhatnak, Herr Nagi, kezdte az alpakaöltönyös. A bank termékeinek ismertetése után leegyszerűsödött a helyzet. Számotokra két megoldás célszerű. Amelyikőtök akarja, választhatja mind a kettőt.

1. Kontoeröffnung, azaz közönséges számlanyitás. Előnye, hogy külföldinek nincs kamatadó, és Pestről is lehet ügyintézni neten, alkalmanként a magyar mobilra küldenek belépési jelszót.

2. Sparbuch, vagyis betétkönyv. Ha a lekötött összeg nem éri el a tizenötezer ajrót, akkor bárkinek kiadják a pénzt, aki fölmutatja a Sparbuchot, és tudja a jelszót.

Abban a korban vagytok, amikor ideje gondolni az utódaitokra (ötötök közül négyen már végrendeletet is írtatok), így egyhangúan a Sparbuchra szavaztatok. Csak Snecinél volt annyi pénz, hogy túllépte volna a tizenötezres limitet (a barátnője tartalékát is kihozta), az ügyintéző javaslatára ő két Sparbuchot váltott.

Rendben, nünüke, mondta Sneci magyarul. Bitte?

– a bankhivatalnok. Semmi! – Sneci beharapta az alsó ajkát.

Sorozatban töltődtek ki a nyomtatványok a képernyőn, s a nő, aki bevezetett titeket, hozta a pasztellszínű betétkönyveket guszta kartontokban.

Harmincöt perc alatt végeztetek. A nünüke mindenkinek adott névjegyet, mobilszámmal, e-mail címmel: Kedves Schneider úr, Wasz úr és többiek, az egész délelőttöt önökre szántam, kellemesen meglepődtem, mivel ebédig szabad vagyok, meghívhatom önöket egy kis tízóraira a szomszédos kávéházba?

Nagyon köszönjük, gyerünk a kávéházba, viszont mi fizetünk! – Sneci. Az alpakaöltönyös (már tudtátok, Herr Emerich Mandelburg) ezt a feltételt bájvigyorral elfogadta.

A kávéház korántsem a szomszédban, hanem negyedórás sétányira volt, ami Vicának nem esett jól a keskeny járdákon, Kobrába karolva – inkább támaszkodva – haladt a sor végén. Alig találtatok helyet, várnotok kellett a bárpultnál, míg a szmokingos pincér beszédes mozdulattal mutatta a fölszabaduló kerek asztalt.

Ez hagyományosan a magyarok találkahelye! – Mandelburg elhelyezkedett a fényesre kopott bőrülésen, mely eredetileg halványkék lehetett. Akkor inkább máshová kéne, gondoltátok.

Sneci elmesélte, hogy nemcsak barátok vagytok, hanem földik is, mindannyian Békés megyeiek. Nagyon érdekes! – Herr Mandelburg.

Gyuri spec szögedi, gondolta Vica, azaz Csongrád megyei, ő a kivétel, ami erősíti a szabályt. Das Regel. Vagy inkább die? Szeged híres város. Jawohl. Tápéval határos. Mindegy, Gyuri úgysincs itt.

Sok az új magyar ügyfél? – Vass Márton. Az ifjú bankhivatalnok belezongorázott a levegőbe: Jönnek, rengetegen, mint a cár katonái,

hozzák a készpénzt táskákban, és minden tárgyalás elhúzódik, mert alig beszélnek németül, plusz szünet nélkül vitatkoznak, apukám, egy évre kössük le, nem, anyukám, fél évre, hagyjuk dollárban, nem, váltsuk ajróra, satöbbi-satöbbi, úgyhogy az olyan Kundschaftokat, mint önök, meg kell becsülni! – Mandelburg koccintásra emelte a fehér kávéscsészét. Ő melanzsot kért, ti kapucsínót, mellé mindannyian Sacher-szeletet, ha már Bécsben vagytok.

Különben azért bízzák nekem magyarokat, mivel nagypapukám nekem volt Sopronba jött, beszélek kicsi magyart, értem többször, mit ti mond, csak azt nem értem, mi az a nünüke? – így Herr Mandelburg. Behúztátok a fejeteket. Olyan magyar szó nincs, dünynyögte a sci-fi író, szemlesütve.

Amikor Herr Mandelburg osztrákosan távozott, fizettetek, s visszasétáltatok a szállodába. Útba ejtve a Stephanskirchét, ne menjetek már haza úgy, hogy semmit nem néztetek meg a császárvárosban. Vica habozott, fölvesse-e, hogy tehetnétek egy kört konflison, de elnyomta magában ezt a vágyat, pisilnie kellett, és eszébe jutott, hogy a lovas kocsi biztosan zötyög a macskaköveken. Máris hányingere volt.

A parkolóházban elbúcsúztatok Snecitől. Kobra megengedte, hogy a sci-fi író vezesse a terepjárót hazafelé. Vass Márton nagyon élvezte, sose volt ilyen jó kocsija. Igazából egy kis villanyautóra vágyik, a környezettudatosság jegyében, csak az a baj, hogy még ritkaság a feltöltőhely a magyar benzinkutaknál. Kobra kifejtette, hogy nem a villanyhajtás, hanem a vízzel működő motor a jövő.

Amikor átsuhantatok a határőr és vámos nélküli hegyeshalmi állomáson, Joli megjegyezte, hogy a mai napig összerándul a gyomra itt, ahol régebben a román rendszámú kocsikat szinte mindig szétszedték, az utasokat olykor meg is motozták.

Az már nagyon régen volt! – Kobra. Huszonkét éve!

– a sci-fi író. Úristen… – szörnyülködtetek, mily gyorsan rohan az idő. Elmúlnak a szép napok hamar. Nostradamus versei Kobrához kerültek. Most egyet ő olvasott föl nektek:

Jön új nemzedék, mely erős lesz, és nem szégyelli többé, hogy magyar, a vének nemzedéke önmagán erőt vesz, s nem csak önmagának túr és kapar.

Erkölcsében megújul majd az ország, és végre büszke lesz minden fia, mert ámulatba ejti egész Európát sokszáz évnek elteltével Pannónia.

De mikor? mikor?! – Joli. Ne azt nézzed, hanem hogy akkor van remény, ezek szerint! – Kobra.

Észre se vettétek, hogy Vica, aki ezúttal hátul ült, Joli mellett, egy büdös szót sem szólt. Szédelgett. Amikor kérte, hogy álljatok meg, rögtön tudtátok, baj van. Rázta a hideg, s közben szakadt róla a víz. Kobra szó nélkül tolta el a sci-fi írót a volántól, most inkább ő vezet. Az író sietve kerülte meg a terepjárót, s beugrott a másik oldalon. A vastag kerekek visítoztak, amikor Kobra kilőtt. Útba akarta ejteni a győri kórházat, de Vica tiltakozott: Vigyetek inkább a Kétgolyóba! Hova? – Joli. Nem kapott választ. Kobra a gázra taposott.

A kórház főbejáratánál már ott ácsorgott Gyuri – fölhívtátok mobilon –, görbe háttal, és egészen őszen. Mikor lett ilyen fehér a haja? Átvette tőletek a feleségét, s beszédes mozdulattal nógatott titeket, menjetek! Nehéz szívvel hagytátok ott őket. Láttátok még, hogy Gyuri ölben viszi át a küszöbön a nejét, ahogyan a menyasszonyokat szokták.

Szabados Vera Viktória talán már a halál menyaszszonya, gondoltátok legalább ketten.

Nem. Nem, nem, NEM!!!

Akkor a halálnak kéne átvinnie a küszöbön ölben.

Most az egyszer hagyjátok a hülye vicceiteket a francba!

Vass Márton próbálta másra terelni a szót. Mesélte, hogy a párja tavaly, az ő hatvanötödik születésnapjára óriási bulit akart szervezni neki, a csodák palotájában, úgy tervezte, pontosan hatvanöt embert hív meg, Vass Márton rokonait, barátait és ismerőseit. Többeknek a Facebookon üzent. Elég magasra rúgott azoknak a száma, akik válaszra se méltatták. Írt nekik újra. Hiába. Mígnem rájött, hogy az illetők talán már meghaltak, viszont senki nem veszi a fáradságot, hogy eltávolítsa a lapjukat a Facebookról. Bizonyára ugyanez a helyzet az iwiwen, a twitteren, a badoon és az összes efféle helyen. Lassan a net a legnagyobb temető a világon! – elhallgatott. Nyilván Vicáról jut eszébe, gondoltátok.

Vica megkönnyebbült, amikor a nővérke leügyeskedte róla a ruhadarabjait, s ráadta a Gyuri behozta hálóinget. Befeküdt a

fakózöld kórházi huzatba bújtatott takaró alá. Pokróc, gondolta. Lópokróc? Mindegy, mindegy.

Odaadta Gyurinak a Sparbuchot. Végtelen elégedettség áradt szét benne, amiért ilyen remekül teljesítette a küldetését. Az ajrókat majd megkapja a két lányuk, a jeligét Gyuri megmondja nekik, sosem fogják elfelejteni, két születési évszám, az övék.

Nem értette, miért kuporog a férje olyan elgyötört arccal az ágy melletti hokedlin, amit a Kétgolyóban stokinak hívnak az ápolónők. Tudta Gyuritól, hogy a néphadseregben is stoki. Odahaza Csabán hokedli. Jolinak hokkerli. Secko jedno. Táváris ucsityel, ja dákládiváju vám. Ti még tanultatok oroszt. Szépen elfelejtettétek. Dákládiváju? Hülyén hangzik. Lényin v Rázlive. Pázsárnájá szábáká. Mi a szar lehet az?

A kórterem falán, Vica ágyával szemközt bekeretezett fotó lógott. Kecses szitakötő kapaszkodott egy hosszú fűszálon, színes fénycsíkok zuhatagában. Gyémánteső?

Behunyta a szemét. Már nem lehet semmi baj, mindjárt jön a főorvos. Hogy is hívják? Pillanatnyilag nem jut eszembe. Valami élesen csipog itt, kapcsoljátok ki. Mindjárt itt lesz… Luna gróf, és élünkre áll hadvezérként! Na, ez melyik opera?

Avagy álmodni, ez a bökkenő. Álmodok egyet, amíg befut a drágalátos főorvos. Gyuri fogja a kezem. Jólesik.

Már egy hete csak a mamáról álmodom! De minek álmodni drága megboldogult nagyanyámról? Higgyétek el, csak és kizárólag a jövőről érdemes álmodni! A jövőmet egy lóért! Úgy képzeltem a jövőm, hogy tudom én már, mit csinálok, moziszínésznőnek állok! Csak aztán nem mertem jelentkezni a színművészetire. Maradt a jog. Jó, jog, legjogg.

Ez már álom?

Kik azok?

Joli? Meg az író úr? Hova-hova?

Mi az a kurva nagy kockaház? Forog?

Na. Akkor.

Mindig a sárga úton.

Föl, föl!

Ti rabjai a földnek.

Csak bátran.
Határozottan.
Előre.
answer forward move to delete
From „Toth Gyorgy”
<orrszarvu.patika@t-online.com>
To „Korin Emoke”
<fabogar.kft@datanet.hu>
Bcc „Selmeczy Jolan”
<fabogar.kft@datanet.hu>, Miklos Schneider”
<sneci@hotmail.com>, „Marton Vass”
<future.books@gmail.com>
Subject körlevél
Kedveseim,

nem tudom, elküldjem-e vagy se. Biztos, hogy okosabb volna úgy, hogy találkozunk. De kivel találkozom én már? Még?

A gyerekeimmel és az unokáimmal is alig. Nem akarom terhelni őket azzal, ami engem nyom, van bajuk elég. Bercikét, a legkisebbet másodszor operálják, tudjátok, az az izé az agyában, nekem azt mondják (hazudják?), hogy most már minden rendben, csak plasztikai műtét kell, hogy ne horpadjon a koponyája.

Mit tudom én. Ennyit fűrészelni egy ilyen kisfiú fejét, szikével vagdosni az agyát! Megszakad a szívem. Hozzá se bírtam lemenni Debrecenbe, ott operálták. Nyilván nehéz elhinni, de amióta elpusztultak a kutyáink, nem bírok kikelni az ágyból. A szomszédom szerint megmérgezték őket, nem tudom, nem tudom. Ki adna mérget két ilyen gyönyörű állatnak? Ez már a második pár vizslánk, biztos emlékeztek Mackóra és Sünire, akiket itt temettünk el a kertben, az ő kölykük Rudi, és Rudi nemzette Micit, amikor fedeztettük, a hímkutya gazdái kapnak egyet az alomból. Aki nem kutyás, röhög rajtunk, hogyan kötődhettünk ennyire két állathoz. Hát, meg se próbálom elmagyarázni. Tudom, fölvonjátok a szemöldököt, Jolival az élen, amiért a két kutyánk elvesztése ütött ki, nem pedig Vica betegsége. Én se értem. Vica betegsége is kiütött.

Meg az is, hogy mind a két lányunk külföldre készül családostul. Igazából a nagyra becsült vők akarnak mindenáron kimenni,

szerintük itt már nem lehet élni, sokmindenhol lehet, de itt nem. Schneider Miklósra szoktam hivatkozni, aki szerint ez a mi országunk, menjenek el ŐK – akik miatt itt már nem lehet élni. Kinevetnek, olvassam el a világlapokat, minket szidnak feszt.

Külföldön, ha megtudják, hogy magyar vagy, úgy bánnak veled, mintha most halt volna meg az anyád: Ó, te szegény, és hogy tudtok ti ott meglenni?

Lehet. Már jó régen jártam külföldön. Azt hiszem, utoljára veletek, azon az adriai cruise-on, amit szegény Vica szervezett a rosszabblétre szenderült VickiTours-szal. Tessék, már úgy beszélek a feleségemről, mintha…

Háromszor hozták vissza a klinikai halálból. Eddig. És semmi jóval nem biztatnak. Soká készülődök, mondogatja. Mit felelhet az ember?

A kórházból jöttem haza, amikor megláttam a két gyönyörű vizslánkat, összehengeredve a behajtón, így szoktak aludni. Apa és lánya, édesdeden, karikába fordulva. Rögtön tudtam. Mert ugyan sokat alszanak nappal, de ha bármelyikünk autója közeledik a házhoz, izgatottan kiszaladnak a kapuhoz, már akkor, amikor több sarokra vagyunk, még nem láthatnak, a szagunkat se érzékelhetik. Valahogyan mégis tudják, hogy az egyik gazda jön. Most nem mozdultak. Hozzájuk se kellett érnem, hogy tudjam, merevek, hidegek. Otthagytam őket, beléptem, a szobák most már tényleg olyan üresek és kihűltek, mint az egész életem. Gyakorlatilag nem bírok kikelni az ágyból. Kapcsolatom a világgal annyi, hogy néha a notebookkal a hasamon netezek. Ha valaki ír e-mailt, esetleg összeszedem magam és felelek.

A lányaim csak arra várnak, hogy az anyjuk eltávozzék az élők sorából, megvan a helyük kinn. Hát, inkább a vők helye. Az egyik Berlinben kapott állást, a másik Bécsben. Vica még elszúrhatja nekik, ha sokáig készülődik, odaki nem várnak a végtelenségig, nyilván magyar munkavállalók százai ugranak be boldogan a sorból.

Csöngetett a postás, neki se nyitottam ajtót, a lányaimnak úgyis van kulcsuk. Este kivonszolódtam a konyhába, ettem egy fél zsömlyét, jó száraz volt, tök mindegy, útközben fölvettem a borítékot. Gyásztávirat.

Kobráról.

Hibáztatom magam, miért nem adtunk neki kölcsön? Valszeg el se fogadja, de rátukmálhattuk volna erővel. Olvastam, hogy a zsidóknak hatszáztizenhárom ősi törvényük van, abban szerepel, hogy hét évente el kell engedni az adósok tartozásait. Mert idővel úgyis csak további adósságokat szül, amitől egyre rosszabb a helyzet, előbb-utóbb mindenki bajba kerül, a hitelező is. Ezt miért nem vezetik be az EU-ban? Fájdalomtól megtörten tudatják satöbbi, meghalt Nagy Károly, tragikus hirtelenséggel. Ó, bazmeg. Hallottam, hogy tönkrement, elvált, új életet akart kezdeni, helyette… új halált kezdett??

Éppenséggel… jó ötlet. Mit csinálok, ha Vica is…

A lányok itthagynak, kutyáim meghaltak… Azt se tudom, mi lett a tetemükkel. Remélem, elföldelték a kertben a másik kettő mellé.

Amíg a lányok kicsik voltak, imádták a kutyákat. Mi ütött beléjük, nem értem. Egyszer csak kezdték félteni tőlük a gyerekeket. Állítólag a körzeti orvos mondta, hogy mostanában új helyzet van, a kutyák is megbolondultak, minden ok nélkül családtagokra támadnak.

El lehet ezt hinni? A mi vizsláink a légynek sem ártottak soha. Gyanakodjam, hogy a lányok megétették őket?

Idehívtam az ügyvédet, dr. Tibor Tamást. A patikát eladtam a társtulajdonosnak, a pénzt három részre osztottam. Egy-egy harmad a két lányomé. Mi volna, ha a maradékot átutalnám az alapítványunkba, azzal a rendelkezéssel, hogy csakis az unokáim egyetemi tanulmányaira fordítható? Mit szólnátok hozzá?

Pro forma mindig választunk háromtagú kuratóriumot, családtagokból, mert az alapítókból nem lehet, de úgyis azt teszik, amit mondunk nekik. Az ügyvéd szerint adó– és egyéb szempontokból is ez az optimális megoldás. Csak az a gond, hogy Kobra Karcsi intézte az alapítvány ügyeit, az alapszabály szerint az ő halála esetén én következek. Az én halálom esetén pedig a legfiatalabb alapító, vagyis Korin Emőke.

Emő, számíthatok rád?

És ti többiek?

Jolikám, odafigyelsz majd, ha

[A szöveg itt félbeszakad.]

UNSENT MESSAGE ELLEN 12 PONT

1. Hárman maradtunk a nyolcból, Kobra és Gyuri fölfoghatatlan halála után. Már csak Emő, Sneci meg én (plusz esetleg az író úr, mint főkültag).
2. Oda az egység, itt a kétség!
3. A 3 (max 4) se tart össze. És ugyan mit osztanánk el?
4. Ami a miénké, megtartjuk magunknak.
5. Együtt se jobb, mint egyedül.
6. Halál a fasiszta orvosokra!
7. Esküszünk, hogy elfekvőbe nem megyünk! (Otthonba sem.)
8. Nyújts feléje védő kart, ha küzd betegséggel.
9. Hej! – nincsen számodra hely.

11. dac dac dac dac
12. amíg halunk

Leírta Joli Selmeczy Jolán nyugger néni TMTMTMTMTMTMTMTMTMTMTMTMTMTMTM

15

Jövő körút

***ŐK* ketten – Selmeczy Jolán és Vass Márton,** a sci-fi író – évek óta nem találkoztak. Azt se tudták a másikról, hogy él-e még.

Volt egy bizonyos álma Szabados Vera Viktóriának. Elmesélte Selmeczy Jolánnak, akkor régen, amikor bement hozzá a kórházba. Szegény Gyuri kifejezett kérésére. Azzal hívta föl: Jolikám, ha szeretnéd látni még egyszer utoljára, igyekezzél!

Joli igyekezett, noha hitte is, nem is, másfél éve várták a… végét. Leginkább ő maga várta. Ahhoz képest most egészen jó állapotban volt. Csak a vastag fekete kötött sapka furcsa a fején, ilyen meleg időben.

Vica sugárzó szemmel kijelentette: Úgy néz ki, megmaradok, against all odds! – a kórházi semmittevés napjaiban angol tudását próbálta javítani, MP3-asán hallgatta a nyelvleckéket. A négyszemélyes szobában még két betegtárs feküdt, Joli megítélése szerint inkább haldoklótársak. Két fiatalabb nő. Boldog vigyorral integettek: Bizony, Vicuskánk ma reggel fölkelt az ágyból és elment a mosdóig! – így az egyik. És megtapsoltuk! – így a másik.

Jolinak a Vicuskánk rosszul esett. Szabados Vera Viktória a mi Vicuskánk, gondolta. Hát… a „mi" lassan már múlt idő, egy té. Vagy… lehet, hogy tényleg meggyógyul? Gyuri ne tudna róla?

Vica fitogtatni akarta a javulást, kikászálódott az ágyból, de csak Jolira támaszkodva tudta elhagyni a kórtermet. A fatető borította teraszon piros kerti padok, ott hűsöltek a járni képes betegek.

Találtak helyet. Joli átadta ajándékait, csoki, kompót, gyümölcslé, és húsz deka Appenzeller. Vica úgy tartotta, ez a svájci termék a világ legjobb sajtja, Budapesten ritkán kapható, akkor is aranyárban mérik. Vica köszönte szépen, de Joli kiolvasta a szeméből, hogy ilyesmit nem ehet. Még vagy már?

Míg ő ezen morfondírozott, Vica elmesélte, hogy velük álmodott, Selmeczy Jolánnal és Vass Mártonnal. Mágustanfolyamra jártak, hárman, a Zichy Jenő utcába, mely úgy festett, mint a Kolozsvári utca Csabán. Az épület a katolikus templomra emlékeztetett, a Jézus Szívére, de színesen villogó neonfelirattal: MÁGUSKÉPZŐ.

Az álomban Vica természetesnek találta, hogy idejárnak, azt is, hogy Joli és a sci-fi író egy pár. Végzősként az elsötétített nagyelőadóban ültek (ami a szegedi egyetemre hajazott), tucatnyi csoporttársukkal. A katedrán a tanszékvezető mágus, göthös színes bőrű férfi, félig afrikai király, félig Ringo Starr, fekete öltönyben (vagy inkább frakkban?), csörgő nemesfém karkötőben, nyakláncban, ujjain hat-nyolc gyűrűvel. A padsorok sötétségbe burkolózva, a tanári asztalra fejgép fényköre vetül, színházi világítás módjára.

Váratlanul egy másik fejgép Vicára szögeződik, a félkirály odafordul, s azt kérdi, letegezve, mint egy sliccgombot: Te kis szőke, vallj színt, boldog vagy-e most, 2026-ban? Vica pedig: Igen, boldog vagyok, de nem szőke, hanem ősz! A féldobos pedig: Festessed be! festessed be! festessed be! – mint amikor a régimódi bakelitlemezeken megakadt a tű.

Akarod, hogy befessem neked? van már olyan cucc, amivel tíz perc alatt megcsinálhatjuk a vécében! – Joli. Vica vállat volt, s lehúzta a fejéről a kötött sapkát. Biliárdgolyóra hasonlító koponya bukkant elő. Joli kis híján lefordult a padról. Másra terelte a szót: Kíváncsi vagyok, mit szólna a neves bécsi doktor a 2026-hoz.

Vass Márton szokta volt így emlegetni Sigmund Freudot.

Ehhez nem kell bécsi doktor, amikor még nem derült ki, hogy mi a bajom, 2026-ig akartam élni, többször beírtam a naplómba! – Vica, már újra kötött sapkásan.

Joli kiszámította, Vica ezek szerint hetvenhat évre tervezte volna földi pályafutását. Miért nem hetvenöt, vagy nyolcvan?

Azon egyikük sem akadt fönn, hogy Vica álma öszszehozta Selmeczy Jolánt Vass Mártonnal.

76. Nem is olyan sok. Bár ahhoz képest, hogy hatvankettő volt, amikor ezt álmodta, és épp haldoklott…

Eegen. Most itt a 2026, és a Vica temetése óta elmúlt tizennégy évben annyi minden történt, hogy alig fölfogható. Az a legkevésbé, hogy Selmeczy Jolán platinaszőke.

Ahhoz Vica mit szólna, hogy Joli csakugyan beiratkozott egyfajta mágusképzőbe? Varsóban. Az Institute of Personal Coaching 2019-

ben nyílott. Az épület nem a Jézus Szívére hasonlított, inkább a szegedi városházára.

Selmeczy Jolán akkortájt csöppent a lélekorvoslás titokzatos mezejére, amikor legjobb (már egyetlen) barátnőjét és üzlettársát, Korin Emőkét is elvesztette. A tízes években Európa-szerte lendületesen terjedtek a lélekgyógyítás alternatív módszerei. Már szinte minden ismerőse járt valamiféle tanfolyamra vagy körbe. Buddhista meditációra. Hellinger-terápiára. Kineziológushoz. Jógára. De legalább természetgyógyászhoz. Ha jól emlékszik, 2015 tájt kezdték kócsingnak hívni. Biznisz Kócsing, Pörszonel Kócsing, Femili Kócsing.

Emő tervezte, hogy kipróbálja a Pörszonel Kócsingot, Jolit is rábeszélte. Épp lepattintotta a soros (utolsó) pasiját, s úgy döntött, nem halasztgatja tovább a menopauzát tablettákkal. Joli azt hitte, elutazik valahová, szakításait mindig azzal gyászolta vagy ünnepelte. Emő az elsők között tett szert minikopterre, s boldogan szállt egzotikus célpontokra, odafenn nem zavarta a magány. Egyszer fölvitte Jolit, de ő nem érezte magát biztonságban a léggömbre emlékeztető műanyag golyóban.

Korin Emőke ezúttal csak a Római-partig repült. Fölkereste a régi csónakházat, ahol első férjével, a hallókészülékes Jenővel töltött egy boldog nyarat az egyik bódéban, melynek berendezése mindössze az emeletes ágyból és a falimosdóból állt. Elég, ha boldog vagy.

De a bódékat már lebontották. A főépület még állt, elhagyatottan és feketén, mintha tűz pusztított volna itt. Annak idején kilbótoztak, Jenő tanítgatta, hogyan kell siklani a gurulós ülésen előre-hátra úgy, hogy a combizmok ereje is hajtsa az evezőket.

A csónakház üres. Mit csináltak a kilbótokkal és a szkiffekkel? Elmúlt a dús lakkszag is, amit úgy szeretett.

Lenn a kerti kapunál talált egy vénséges vén műanyag kajakot, a hasára borulva. Körben benőtte a gaz. Hol lehet az evezője? Elolvasta az orr oldalára festett föliratot. Szovjet gyártmány. Istenem… az ötvenes években készülhetett! – Emő máris rokonának érezte. Fölemelte – alatta néhány evező.

A csónakleeresztő nem működött. Emő nem próbálta a vállára emelni a kajakot, megragadta az orrán a fogantyút, és a Dunához

vezető betoncsík mentén vonszolta le a sárgára kopott füvön a stéghez. Mely szintén eltűnt.

Fölső ruházatát a hátsó üregbe hajtogatta, cipőjét is odadobta. Térdig gázolt a vízbe a kavicsokon, hogy beszállhasson. Még sosem ült kajakban, de boldogult, bár állandóan lelocsolta magát. Míg rá nem jött, hogy állítania kell az evező két tollán. Küzdött az erős sodrással. Lassan haladt fölfelé. Hirtelen rég feledésbe merült érzés kerítette hatalmába: a szinte tökéletes elégedettség. A víz megnyugtató csobogása, az ég fanyar kékje, a parti fák rendíthetetlensége, és a semmivel össze nem hasonlítható öröm, amit az váltott ki, hogy a sajkáját – ha úgy tetszik, élete hajóját – ezúttal kizárólag ő vezérli, az irányt is ő szabja meg, ha el nem szakad a lábkormány két foszladozó zsinórja.

Csak egyvalami zavarta. Nincsenek már madarak. A tízes évek végére a költöző madarak beszüntették ingázásukat Afrika és Európa között, örökre lenn maradtak délen. Márpedig madár híján a táj halott. Hát az ember?

– kérdezte vagy kérdezhette Korin Emőke. Könnyen lehet, hogy ez volt az utolsó, a legutolsó gondolata. Megállt a szíve. A kajakot a Duna ereje és az enyhe szél betolta középre, laza forgásban sodródott lefelé. Abba az irányba, ahol Közép-Európa madarai élnek – ha élnek.

Honnan tudod ilyen pontosan? – kérdezte Vass Márton Korin Emőke temetése után, amikor Selmeczy Jolán mindezt elmesélte. Kikövetkeztettem! – hazudta Joli. Azt nem merte bevallani, hogy éber hipnózisban látta, félt, hogy a sci-fi író kiröhögi. A rendőri jelentés szerint Paksnál húzta a partra egy horgász Emőt a kajakban. Ott, ahol valaha az atomerőmű volt. A halál oka egy méretes vérrög, az aortába szorulva.

Csöndben gyászolták Korin Emőkét. Az agg sci-fi író nem akart megszólalni. Joli nem tudott.

Azóta kettejük kapcsolata megszakadt. Joli nem kereste, mert a sci-fi író azt juttatta eszébe, hogy a nyolcakból őneki csak a kültag maradt. Ideje se volt, az utóbbi években magába szippantotta a spirituális újjászületés. Az majnem annyi munkaórát vesz igénybe, mint egy félállás.

Tulajdonképp Vass Mártont is szegény Emő rángatta bele a léleképítés korszerű módszereibe. Családállításra vitte el, erőnek erejével, az utolsó pasijával együtt. Mindkettejüknek azt hajtogatta: Bízzatok bennem, jót tesz, ne féljetek. A sci-fi író nem félt, bár nulla esélyt látott arra, hogy efféle praktikák változtathatnának rajta vagy a helyzetén. A pasi – aki vízhajtású autókkal üzletelt – mástól félt. Azt hazudta Emőnek, hogy válófélben van, de erről a feleségét még nem tájékoztatta.

Vass Márton korábban próbálkozott már pszichiáterrel és agykontrollal, mindig belelovalta magát, hogy most aztán jó lesz. A hatás napokig, legföljebb hetekig tartott. Nem lett jobb, gondolta. Elbasztam. A nyolcak is elbaszták. Az egész ország elbaszta – itt már a szemetet se viszik el –, miért volnék kivétel?

A Hellinger-féle családállításon tizenöten ültek a téglalap alakú teremben, a fal mentén. A ceremóniát egy középkorú német férfi vezette, azt mondta, ő Bert Hellinger egyik tanítványa. Szavait gyatrán fordították magyarra. Egy idézettel kezdte: „Kilépsz a napfényre, és máris világosság van!" A nagy Bert Hellinger szavai ezek, hölgyeim és uraim!

A sci-fi író odasúgta Emőnek: Kilépsz a napfényre, és máris bőrrákot kapsz! – de Emő pisszegett. A sci-fi író nem értette, hogyan lehet ezt komolyan venni. Unalmában a szétosztott brosúrát lapozgatta. A módszer atyja, Bert Hellinger, eredetileg papként került Dél-Afrikába, ott figyelte meg, miként használják gyógyításra a törzsben élők a közösség erejét és az ősök tiszteletét. Később papi hivatását feladva, elmélyült a pszichoanalízisben és a csoportlélektanban. Hát jó.

A Hellinger-tanítvány kérte, jelentkezzék, aki hajlandó kiülni elsőként. Vass Márton csak a tarkóját vakarta meg, a középkorú német férfi azt hitte, jelentkezik, intett, tessék, jöhet. A sci-fi író nyögve fölállt – fájtak a csípői –, odaimbolygott. Amikor a székre zöttyent, a terapeuta érdeklődött, hogy milyen problémát hozott. Ugyan Korin Emőke fölkészítette erre, és bevezetőben is szó esett róla, Vass Márton tökéletesen elfeledte, hogy itt választani kell egy égető problémát. Hamarjában azt találta mondani, neki máig se nőtt be a feje lágya. Jól értem, hogy úgy viselkedik, mintha gyerek volna?

Ő bólogatott, pontosan. Genau, fordította az elomló szőke tolmácsnő, akinek a koszorúkontya közel állt a széthulláshoz.

A sci-fi író rákészült, hogy meséljen egy kicsit magáról, latolgatta, váltson-e németre a vitatható fordítást kerülendő. Végül inkább magyarul mondta el, hogy ő egy ismert, sőt azt kell mondania álszerényen, hogy híres science fiction író, akinek egy könyvét németre is lefordították. A Hellinger-tanítvány megakasztotta: Nem, ha jól értem, ön egy öreg férfi, aki azonban gyerek maradt, így van? Vass Márton beharapta az ajkát: Genau. Príma, akkor legyen kedves választani valakit a résztvevők közül, aki önt személyesíti meg, továbbá két másikat, ők lesznek az apja és az anyja.

Hát… nem könnyű, gondolta Vass Márton, ugyanis Emőéken kívül csupa harmincas-negyvenes férfi és nő ült a teremben, márpedig elhangzott, hogy senki ne válasszon olyat, akit ismer. Járatta tekintetét az arcokon. Végül egy harminc körüli duci nőt kért föl, hogy legyen az anyja, talán mert a mama is jó húsban volt. Aztán egy negyvenes pasit apjának, az illető elég görbén ült, és a haja szinte teljesen galambősz. Több értékelhető férfit nem talált.

Magam helyett nőt is lehet? – Vass Márton. A német bizonytalanul bólintott. A sci-fi író egy kölyökfrizurás lányra mutatott, maga sem értette, miért. Annak a lánynak olyan világos bőre volt, mint a tej. Derengett alatta a hajszálerek hálózata.

Keressék meg a helyüket a térben! – instruálta őket a német. Az apa sóhajtozva hátrálni kezdett, egészen addig, amíg a csukott dupla ajtóhoz ért. Kimehetek? – kérdezte. A terapeuta rázta a fejét. Az anya leült egy székre, s úgy tett, mintha kötne. Ami azt illeti, a mama tényleg sokat zörgette a kötőtűket, néha horgolt is.

A tejfehér bőrű lány – a sci-fi író megszemélyesítője – a csukott dupla ablakhoz ment, hátat fordított a teremnek, kinézett az utcára. Ebben a helyzetben mintha megmerevedtek volna mind a hárman. Múltak a percek.

Mi lesz már? – Vass Márton megbánta, hogy idejött. A terapeuta nem türelmetlenkedett. Végtelennek tetsző idő elteltével: Hogy érzi magát az anya? A duci nő tűnődni látszott, aztán: Nincs sok közöm hozzájuk. És hogy érzi magát az apa? A galambősz férfi Vass Márton szeme láttára megöregedett, immár hasonlított az ő szerencsétlen,

szívbeteg apjára, akit emberi rommá tett a második világháború, a munkaszolgálat és a hadifogság. 1956 már csak a pontot tette föl az i-re. Én, kezdte a galambősz aggastyán, nem ide tartozom. Hanem hova? – a német, szigorúan: Mutassa meg!

Az apa lefeküdt a meztelen padlóra. Ott jó? – a Hellinger-tanítvány. Jobb. És a póz megfelelő? Nem egészen… – az ősz vénember a hátára fordult, szemét lehunyta, két karját a szarkofágszobrok mintájára kulcsolta össze a mellkasán.

A sci-fi író szája elnyílt, s már bőgött, torkaszakadtából. Mindez olyan hirtelen történt, hogy eszébe se jutott szégyenkezni.

Genau, dünnyögte a Hellinger-tanítvány. Többé senkinek nem volt szüksége szavakra. A sci-fi író nem értette, miként lehetséges, hogy ő nem jött rá erre. Már réges-régen. Amikor még volt apja. Hiszen a papa, midőn a fia egyáltalán fölfigyelt a létezésére, igazából már nem tartozott az élők soraiba.

Meghalt vagy tízszer.

Karpaszományos őrmesterként, a fronton. Aztán az orosz arcvonal előtt, amikor letépték a rangjelzéseit, s átvezényelték a munkaszolgálatos zászlóaljba. Az aknamezőkön, ahová rákergették őket. A szovjet hadifogolytáborban. A szökéskor. Majd a mérhetetlen gyalogtúrán, hazáig. Ahol arról értesült, hogy szinte az egész családját haláltáborba hurcolták. Utoljára 1956-ban, amikor lőttek az utcán a T–34-es szovjet tankra, s az viszonozta a tüzet.

Csoda, ha ezek után már nem volt képes apaként működni?

Amint a sci-fi író mindezt átélte a maga teljes szédületében, szikrája se maradt benne haragnak, szemrehányásnak, vádaskodásnak a szüleivel kapcsolatban. Pedig az anyját még sorra sem kerítette a Hellinger-tanítvány.

Később úgy emlékezett erre a fél órára, mint valamiféle újjászületésre. Ő, aki idáig röghöz kötött anyagelvűségben határozta meg a világszemléletét, egy csapásra a Hellinger-módszer elszánt hívévé vált. Föltérképezte a tréningeket tartó magyar személyeket és központokat, valamennyit meglátogatta. Bősz buzgalommal igyekezett rábeszélni boldog-boldogtalant, hogy menjen családállításra. Gyakran a német kifejezést használta, bennfentes mosollyal. Akárha százalékot kapna érte. Makacsul állította, hogy az

életre szóló bajokra végleges megoldást nyújt egy-egy Hellinger-hétvége.

Letöltötte a témába vágó fontos szövegeket az empatójába. Amikor azt olvasta, hogy a nagy Bert Hellinger szerint: „A legmélyebb valóság nem a boldogság, hanem a fájdalom!” – fölsikoltott az aha-élmény erejétől. Hiszen ezt ő voltaképp mindig tudta. Hellinger úgy folytatta, nem tudja, miért van ez így. Talán a fájdalom teszi lehetővé, hogy búcsút vegyünk az átmenetitől, amilyen az emberi élet. De létezik valami maradandó, bármi is az. A fájdalom teszi lehetővé, hogy meglássuk és elinduljunk felé.

Mi a maradandó? – kérdezte a sci-fi író fennhangon, noha íróasztalánál ült, s egyedül volt a házában. Az a fölemelő ötlete támadt, hogy hátralévő éveit e bökkenő megfejtésére szánja, ahelyett hogy tudományos-fantasztikus történeteket agyalna ki.

Vass Márton a barátokat elsőként vette föl a listára. Az utóbbi huszonöt évben (jézus szíve szakszervezet, az egy negyedszázad!) ők képviselték a maradandóságot a sci-fi író életében. Egészen biztos, hogy mindegyik másmilyennek látott engem, gondolta. Ha csak Tibor bácsiék társaságát számítja, az nyolc különböző Vass Márton. Kár, hogy nem kérdezte meg őket, amíg lehetett. Bár talán sírna, ha tudná, milyennek látták. Eszébe jutott két verssor.

Szemem tavában magadat látod: Mint tükröd, vagyok leghűbb barátod.

Ki írta? Valószínűleg Weöres Sándor.

De akkor ő, Vass Márton is láthatta volna a Vass Márton nevű sci-fi írót nyolc szempárban. Ha… alaposan beléjük néz. Ha rájuk figyel. Nem pedig önmagára.

A legmélyebb boldogság az odatartozás érzése, véli Hellinger – és e nézeteket magáévá téve vallja immár a sci-fi író –, a legnagyobb félelem pedig a rettegés a kirekesztéstől, vagyis hogy elhagynak. A családban tudattalan csoport-lelkiismeret működik. Ha valakivel életbe vágóan rossz történik, másvalaki – egy később született – elkezd úgy élni, mintha az a rossz vele történt volna. Lelkében imigyen szólva: Kedves szülőm, nagyszülőm, rokonom, majd én viszem helyetted a nehéz sorsot! Követlek, betegségbe, szenvedésbe, halálba, vezekelek helyetted!

Ki helyett vezekelek én? – gondolta Vass Márton. Olyan regényt kéne írnia erről és ebből, mely fáklyaként lobog. Sőt inkább máglyaként. Körvonalazatlan terveket szőtt arra nézvést, miként használhatná hivatásszerűen a módszert. Talán maga is terapeutává képzi magát néhány éven belül. Talán még jut rá ideje. Idegszálai hárfahúrokká feszültek, s egy égi akkordot zengtek. E kristálytiszta összhangzat miatt nem jutott el a füléhez az empató csilingelése.

A két nagy hazai e-magazin egyike jelentkezett, interjút kértek tőle. Mi a téma? Az, hogy miért nem ír scifi regényeket évek óta, mondta a szerkesztőnő. Vass Márton azt válaszolta, nyolcvanévesen a jövő már kevésbé izgatja. Bizsergett a nyelve, hogy bevallja, tudományos fantasztikus agyszülemények helyett nagyszabású művet tervez, bár még csak elméletben. Az írás manuális részét gyerekjátéknak tekintette, mióta billentyűnyomogatás helyett gondolatátvitellel küldhette az empatóba a szöveget.

A háromrészes mű tervezett kötetei:

I. *Voltam*

II. *Vagyok*

III. *Leszek*

A *Voltam*-ban sanyarú gyerekkorát, viharos kamaszkorát, karrierje buktatóit és magánélete csalódásait akarta földolgozni. A *Vagyok* két kezdő sorát már kieszelte: „*Vagyok* című félig-meddig önéletrajzi munkámat százévesen írtam. A *Leszek*-et majd később fogom.” Ez így jó lesz, isteni lesz, gondolta.

A második és harmadik kötet arról szólna, miként jutott el a lélekművelés különféle változataihoz és iskoláihoz. Gyakorlati tanácsokkal, meditációs módszerekkel, az erre nyitott olvasók által sikerrel kivitelezhető életreceptekkel. Talán ételreceptekkel is, kizárólag természetes anyagokból, elsősorban magvakból. Ilyesmiről a *Vegymentes étrend* című világsikert aratott szakácskönyvben olvasott, melyet egy indiai guru írt, aki jelenleg New York Cityben praktizál. Az egészség egyik záloga, ha úgy táplálkozunk, mint a madarak. Az, hogy a madarak miért halnak olyan korán, még megfejtendő.

Ha az I.–II.–III. valaha elkészül, már nem töltötte hiába ezt a testi mivoltát a Föld nevű bolygón, a huszadik és huszonegyedik

században. Addigra talán majd ő is New York Cityben praktizál.

Mióta a rejtelmes tanok bűvöletébe került, reménykedett a további életek lehetőségében. Úgy döntött, vélhető előző életeiről is írni fog a *Leszek*-ben. Ekkora vállalkozáshoz idő kell, sok-sok idő. Nem szabad elapróznia magát.

Mindezek fényében önmagát is meglepve, hirtelen fölindulásból heti sorozatot ajánlott a magazinnak, *Hellinger-levelek* címmel. Gyötörte sanda gyanú, hogy talán ez is elaprózás, de úgy döntött, inkább a misszió része. Igazi író az olvasóknak ír?!

Nyomtatott lapokban hosszabb ideje nem publikált, úgy gondolta, néhány ezer sznobnak fölösleges, pláne hogy azok is többnyire hatvan fölöttiek. A szerkesztőnő mintha örült volna: Egész jó ötlet, Márton bácsi (ez a megszólítás lelombozta), úgyse olvasnak az emberek mást, mint ami a celebek életével kapcsolatos, vagy ami ezotériás, ez pedig együtt a kettő!

Komoly önfegyelemmel nem javította ki, hogy ezoterikus. Csak később értette meg: ezek szerint őt sci-fi íróként elért népszerűsége kapcsán a celebek közé sorolja ez a nő?

A hellingerezéseken szép sorban fölállíttatta az anyját, a korán elvesztett nagyszüleit, az igazi írókkal kapcsolatos kisebbrendűségi gubancait, és a magánéleti kudarcait. Úgy érezte, egyre többet tud önmagáról. Tiszta pillanataiban agyába ötlött, hogy talán az ő korában ez már a mérhetetlen mennyiségű fölös tudás tárházába tartozik. Nyolcvan múltam, az isten szerelmére, minek javítgassam magamat? – ám ezt a gondolatot elhessegette. A 2026-os nyolcvan olyan, mint 2000 tájt a hetven. Ki tudja, meddig elélhet, nincs semmi komolyabb egészségügyi problémája. Ami volt, már megoldatta, két elhasználódott szervét kicseréltette. Az egyik Hellinger-hétvégén ismerkedett össze azzal a hatvanas nővel, aki pszichodráma-foglalkozásokat tartott. Kezdett járni oda is. Utána pedig jógázni. Sajnálta, hogy Korin Emőke már meghalt, elsőnek őt vitte volna magával. Fontolgatta, hogy megkeresi Selmeczy Jolánt, de aztán mégsem.

Rovata címét a magazinban *Jóga-levelek*-re változtatta. Minden másodikat írott szöveg helyett élő videoüzenetként adta le. Hívei

láthatták, hogy a haját tüsire vágatta (ellentétben a krisztusi loboncú, olykor copfos jógikkal). Ugyanakkor szakállat növesztett.

Tanítónk, most mintha a fejed tetejéről az aljára helyeznéd át a szőrzetet! – kommentelte az egyik rajongó híve. Való igaz, válaszolta a sci-fi író. Hermész Triszmegisztoszt idézte (aki talán nem is egy személy volt, hanem egy papi beosztás): „Ami lent van, ugyanaz, mint ami fent van, és ami fent van, ugyanaz, mint ami lent van – így érted meg az Egy csodáját."

Ugyanezzel a lendülettel közölte a magazin olvasóival (vagy inkább nézőivel), hogy a jóga (régen: yoga) a keleti bölcselet talán legfejlettebb változata, Indiából származik, a hinduizmus és a buddhizmus kulturális közegéből. A szanszkrit szó eredeti jelentése: egyesít, igába fog, járom. Az egyéni és az egyetemes lélek egyesüléséről és keretbe foglalásáról van szó. A jogi (nő esetén jogini) akkor éri el a megvilágosodást, amikor tudata megszűnik, s átéli az egyesülés örömét. Egyesülés a lélekkel (atman), illetve a mindenhatóval (Brahman).

A sci-fi író nemsoká éles fordulattal a holotróp légzés legfőbb magyar prédikátora lett. A holotróp jelentése: út a teljesség felé ('holosz' = teljesség, és 'trepein' = haladni valami felé, görögül).

Szívós következetességgel és teljes gőzzel indult el célja, azaz a kiteljesedés irányába. A Vámos Miklós Bevásárlóközpont ötödik emeletére járt, az Ázsia Center tágas termeibe. Heti kétszer jógázott, kétszer pedig lélegzett, százszázalékos összpontosítással. Be kellett látnia, hogy még soha semmire nem figyelt úgy, mint erre. Ha jó testi-lelki állapotban volt, tökéletesen eggyé vált önmagával a gyakorlatsort végezve. Érdekes módon arról is meg tudott feledkezni, hogy nincs egyedül, húszharminc sorstársával osztozott téren és időn.

A holotróp tréningeket vezető férfi – a Mester – beszélte rá az újjászületés-hétvégére. Átélheti a saját születését, megszabadulhat minden azzal kapcsolatos rossz emléktől, fájdalomtól, szorongástól. Nagyszerű.

A Mester – negyven körüli, válltrikós izompacsirta – fölajánlotta, elviszi a berlini helyszínre, robotkocsin. A sci-fi író örült, arra számított, hogy egész úton beszélgethet a Nagy Varázslóval (így

hívták a tanítványai a háta mögött). Transzcendentális fejlődésének kalauzaival idáig semminemű magánérintkezést nem sikerült kialakítania. Azt hitte, talán szabályellenes. Ez az agyonsportolt testű férfi viszont kijelentette: Hülyeség, attól, hogy a teljesség felé tartunk, még emberek vagyunk, nem kell aprófát pisilnünk! Vass Márton hálásan vigyorgott. Később ezt az aprófa-pisilést fölírta. A berlini újjászületés-hétvégét a Perzsa Mágus tartotta. A jelentkező tömegből választja ki azt a pontosan húsz embert, aki részt vehet – ez azonban csak a helyszínen derül majd ki. Nyolcszáz világpénzbe kerül. A Nagy Varázsló szerint a Perzsa Mágus egyedülálló és csodálatos, a részvétel bármennyit megér.

A sci-fi író félénken érdeklődött, honnét olyan biztos, hogy ők ketten nem robotautóznak hiába Berlinbe, azaz a húsz kiválasztott közé kerülnek? Vannak égi és földi kapcsolataim! – felelte a Mester, egy huszadik századi kacsintással.

Nehezen jutottak ki Budapestről, a csúcsforgalom a felére, a szeméthegyek sokasága a negyedére csökkentette a haladás sebességét. Elképesztő! Mintha szünet nélkül lomtalanítás volna. A Nagy Varázsló közönyösen nézte az úttest külső sávjait beborító hulladékdombokat: Ez már az emberiség végvonaglása, ideje, hogy lelki terekre meneküljünk a valóságból! A sci-fi író följegyezte. Eltűnődött, majd odabigygyesztette alá: ÁLOM ÉS KÉPZELET. Az empató zöldre állított látómezején megnyugtatóan fénylettek ezek a szavak.

Az M 111-es fedett autópálya is csupa szemét, a robotkocsik kereke fölverte a koszt. Műanyagdarabok röpködtek a végtelen alagútban, a bűz az autó elektromos légszitáin is áthatolt. Több mint négy órára nőtt a menetidő Berlinig. A két éve avatott Jövő körútra érkeztek, a Spree mentén már látszott az Elvont Tanítások Centruma, az épület sarkára állított és kivilágított kockája lassan forgott. Fölötte lebegett a lézerreklám:

SZÜLESSEN ÚJJÁ A NAGY PERZSA MÁGUSSAL!!! KIHAGYHATATLAN!!!

Túl sok a felkiáltójel, gondolta a sci-fi író. Még mindig elfogadhatóbb, mint a három pont fölösleges halmozása.

Az elektromos beengedőkapunál a biztonsági őrök átvizsgálták a zsebek és táskák tartalmát, Vass Mártontól elvették a bicskáját. A Mesternek igaza lett, mindketten a boldog kiválasztottak közé kerültek, szemben a többséggel, akik csüggedten visszafordultak a recepciótól. Az öltönyös titkár azzal vigasztalta őket, hogy előnyt élveznek a következő tréningen, ha már most jelentkeznek.

Zákání Mágus negyedórás késéssel érkezett a nagyterem sűrű csöndjébe, ahol az újjászületni vágyók jógapózban ücsörögtek a puha műanyag borítású padlón. Bőre a legsötétebb fekete. Fogsora hibátlannak látszott, bár nem eredetinek. Szürke nadrág és zakó, nyikorgó lakkcipő, hófehér ing. Két tenyerét a mellkasához emelve hajtott fejet. A húszak viszonozták e keleties köszöntést. A Mágus törökülésbe ereszkedett. Aztán tíz percig csak szemlélte a résztvevőket, miközben egészen halkan zümmögött. Mint egy villanyborotva, gondolta volna a sci-fi író, ha megengedi magának e profán hasonlatot. Múltak az idő apró kavicsokká összeálló egységei.

Mire a sci-fi író némi csalódottsággal tudomásul vette, hogy ez így megy majd az egész hétvégén, a Mágus halkan beszélni kezdett, töredékes angolsággal. Engedjétek meg, hogy bemutatkozzam a nevem, vagyok Obejd-E Zákání, a nagy perzsa költő tiszteletére lettem így hívjanak, aki született Quazvínba, élt és alkotott tizennegyedik század, meghalt 1371. Írta legszebb nagy perzsa vers ő, refrén ezt szól: Mágusokkal varázsnedűt igyunk! / Meddig álljuk köpéseid, korunk?!

A sci-fi író szívesen jegyzetelt volna, de nem találta illendőnek, hogy föltegye az empatóját, próbálta inkább megjegyezni.

A Perzsa Mágus rátért a gyakorlati tudnivalókra. Hallgatósága oszoljon párokra, lehetőség szerint férfinő alapon. Ekkor vették észre, hogy a társaságnak pontosan a fele hímnemű. Vass Márton szomorú mosollyal vett búcsút a Mesterétől. Járatta szemét a hölgyeken, de akikről úgy vélte, megfelelőek lehetnének, mindig elkeltek, mielőtt odalépett volna.

Would you be my…? – kezdte egy gyanúsan karcos női hang. Vass Márton pedig: You are Hungarian, aren’t you?

Yes, felelte az megkönnyebbülten.

Egymásra meredtek. A férfi kihúzta magát. Borostás koponyáján megjelent egy izzadságcsöpp. A nő idegesen a varkocsba gumizott hajához kapott.

Szia, Joli, megismersz?

Persze! – hazudta Selmeczy Jolán. Szerencsére még nem vette le a szemüvegét, így az empatón végigfuttathatta a betáplált arcokat és a névsort. Közben szakértő szemmel megállapította, hogy a pasi legalább az egyik csípőjét már műanyagra cseréltette. Vagyis nincs rosszul eleresztve.

De örülök, hogy látlak! – így a férfi.

Jolit az érdes férfihang igazította útba, jézusisten, ez az írókám, gondolta, ekkor talált rá az empatóban: *Vass Márton (Írókám) tel netbook empato*.

Jaj, mit csinál belőlünk a kor. Hiába hallgatott, a sci-fi író olvasott a tekintetében: Selmeczy Jolán, légy őszinte, nagyon megöregedtem? Joli már nekifogott a fejrázásnak, de átfutott benne, hogy barátnak az ember nem hazudik, így hát szomorkás mosollyal bólintott: Remélem, nem sértelek meg, nékem a színlelés sose ment!

A sci-fi író igyekezett barátságos arcot vágni: Miért sértődnék, nézek tükörbe, érted! Értem, mondta Joli, és te mit keresel itt?

Erre már nem kapott választ, suttogásuk föltűnt a templomi csöndben. A többiek eközben fölvették a pózt. Ladies first! – kérte a Perzsa Mágus. A nők hanyatt feküdtek a földön. A férfiak – az első körben ők a segítők – melléjük térdeltek, felvéve empatójukat.

A teendő igen egyszerű. Obejd-E Zákání ünnepélyes, lassú gyászzenére transzba viszi a hanyatt fekvőket, s végighaladnak keletkezésük egész folyamatán, a szülői sejtek egyesülésétől az otthoni bölcsőbe vagy kiságyba kerülésig. A segítőknek jegyezniük kell, hogy adott fázisban a magzat és az újszülött mit gondol, mit érez, teste melyik része zsibbad, lüktet, esetleg fáj.

A sci-fi író csodálkozva figyelte, milyen engedelmes médiumként válik Selmeczy Jolán zigótává, pedig ez még csak bemelegítés volt. Utána sokáig magzatként rugdalózott, végül teljes elszántsággal nyomakodott át az anyai szülőcsatornán. Mint aki világéletében ezt csinálta. A Perzsa Mágus instrukcióinak megfelelően a scifi író úgy tett, mintha tisztára törölgetné a még véres újszülöttet. Takaróba

bugyolálta, s babusgatta, bátorítva: Csodás lesz itt neked velem, velünk, isten hozott minálunk, gyönyörű vagy, szeretünk, tejbe-vajba fürösztünk, vigyázunk rád, édes drága Jolika!

Selmeczy Jolán sírt a boldogságtól. Ó, ha így kezdődött volna az élete, vagy legalább így folytatódik! – még soha nem élvezte ennyire a testi kontaktust. A füle fölfogta a levegő rezgését, amelyet a sci-fi író szavai keltettek, de az agya késlekedett a mondattá alakítással. Történik valami benned? – a férfi. Igen, fölszakadt a… minden… látok egy fehér ajtót, zárva, kicsi vagyok, nem tudok bemenni! dörömbölök, de hiába!

A sci-fi író jegyzetelt, közben még szorosabban ölelte Jolit, s azt kérdezte: Nincs valahol egy kulcs?

Joli elnevette magát. A transz állapotában is érzékelte, hogy Vass Márton nem csupán segítőként szorongatja. Férfikezdeményezés. Joli az elmúlt években már el is felejtette, milyen az. Találtam kulcsot, dünnyögte.

Helycsere. Most Vass Márton haladt visszafelé az időben, míg fogantatása pillanatához érkezett. Rángtak a végtagjai. Arról számolt be, hogy a szülei nem akarták őt. Azon veszekedtek a nőgyógyásznál, miután létezéséről értesültek, hogy kinek a hibája. Ennek dacára most a szeretet és harmónia burkában jött a világra, kölyökkutyaként nyögdicsélt, amikor Joli simogatta és közölte vele, milyen csodaszép csecsemő. Na jó, de hol az apám? – kérdezte Jolitól huncut mosollyal.

Az Elvont Tanítások Centrumának tetőéttermében vacsoráztak. A sci-fi író szerette volna bemutatni Jolinak a mesterét, de a Nagy Varázsló nem bukkant föl. Később derült ki, este hat után soha nem vesz magához ételt, helyette meditál. A sci-fi író Tafelspitzet rendelt: A császárvárosban vagyunk, az isten szerelmére!

Joli vegetárius tálat kért: Ha húst eszem, nem működnek a képességeim. Milyen képességeid? Hát, a transzcendentálisak, na!

Ekkor avatta be a férfit, hogy immár diplomás alternatív gyógyító, az éber hipnózis a szakterülete. A scifi író tudakozódott, járhatna-e ő is Jolihoz kezelésre, és mennyi az óradíj. Joli habozott a válasszal. A sci-fi író újabb kérdést tett föl: Ne csináljunk a nyáron egy évi rendes közöst?

Istenem! Évi rendes közös. Úgy hangzott, mint egy réges-rég elavult nyelvi fordulat.

Közös, ismételte Joli, írókám, mégis kivel? – földcipője orrával kapirgálta a műanyag parkettát. Mesélni kezdte, hogy tavalyelőtt még elutazott az évi rendes közösre Schneider Miklóssal. Átsiklott azon, hogy az író urat miért nem hívták meg, valójában puszta feledékenységből. Nem nyaralás volt, öt nap alatt végigzarándokolták a hat sírt. Vittek örökvirágot és elektromos gyertyákat mindenüvé. Akarod látni az empatómon? – lekapta szemüveg-infocentrumát, nyújtotta. Vass Márton is levette a sajátját, Joliét rakta föl, óvatosan, hogy ki ne tágítsa.

Jolinak eszébe jutott Kobra, a jellegzetes szemüvegével. Soha nem látta a nélkül. Még dugás közben sem, amikor Korcsulán, a vécén… rég volt, tán igaz se volt. Normál szemüveget már csak óvodások hordanak, a háromperces sasszem-műtétet hatéves kortól csinálják az optikai centrumok.

A sci-fi író nézte Joli empatóján a drága Malaci sírját a gyomai temetőben, Sneci söprögette róla az avart egy papírgombóccal. Ez a legelhanyagoltabb sírunk, mondta Joli képen kívül. Sírunk, ismételte a sci-fi író. A liliom alakúra faragott követ benőtte valami zöld moszat. Joliék a temető gondnokától kértek kölcsön egy ásót, az élével próbálták lekaparni.

Rozsos Tibor nyughelyére valaki egy kis házikót építtetett fekete márványból, rém ízléstelen, kiszögell a mezőberényi sírok közül. Friss virágok és mécsesek. Tibor bácsit holtában is szeretik, mondta Joli, ahogyan életében is szerették, például én!

Meg én! – Vass Márton. Hát igen, azért már te is közénk tartozol… tartoztál.

Szabados Vera Viktória és Tóth György terebélyes sírboltja az óbudai magántemetőben. Együtt akartak, ezt mindenki tudta, kérdés, hogy akkor Szegeden vagy Csabán. Gyuri oldotta meg a problémát, vette ezt a tizenkét személyes sírboltot, unokáink is látni fogják! felkiáltással. Joli és Sneci patikai rendet talált. Legföljebb a templomi oltárra hajazó fehér kőépítmény fölirata furcsa: SOHA NEM SZÛNŐ SZERELMÜNK ÖRÖKKÉ ÉL! Még a sci-fi író is emlékezett Vica és Gyuri házasságának válságaira. Mindegy.

Istenem… legalább tíz éve halottak! – Joli. Szerintem tizenhárom s tizennégy, dünnyögte a sci-fi író. Joli ezt válasz nélkül hagyta. Vass Márton levette az empatót: És Kobra?

Őt egyszerűen képtelenek voltak megtalálni, Gyulán sok a temető. Bejárták a régi és az új református sírkertet, térképet is kaptak, hiába. Mindketten tisztán emlékeztek, hogy Nagy Karcsi emlékére valamelyik özvegye lejtős díszkövet faragtatott, melynek fölső részét egy élethű márvány szájharmonika ékesítette. Ilyet hiába kerestek. Olyat is, ahol látszana a törés helye, ha valaki időközben lelopta volna. Így az emlékezés csokrait és gyertyáit egy névtelen sír mellett hagyták. Milyen érzés volt? – a sci-fi író. Micsoda? Ez a haláltúra. Nem is tudom… jó. Bővebben? Rossz! – Joli vállat vont, szar átélni, hogy mind meghaltak, és elképzelni, hogy Kobra például mit érezhetett, amikor kilépett a hetedik emeleti ablakból.

Azt viszont Joli nem tudta pontosan, hogyan halt meg Schneider Miklós. Vass Márton hallotta egy jógatárstól, aki az élet elleni bűncselekmények főosztályán dolgozott az Europolnál. Nem volt kedve elmesélni Jolinak. A hivatalos változat szerint Schneider Miklóst utcai baleset érte. Valójában rövid úton agyonverték Budapest újabban Brüsszeli negyednek hívott részén, a hajdani Kőbányán. Támadói sötét bőrűek voltak, sosem derült ki, hogy hazaiak vagy külföldiek, nem sikerült azonosítani őket a műholdfelvételeken, a legközelebbi világítótest épp kiégett. Személyes bosszú? Rablás? Etnikai düh?

A sci-fi író visszaadta Joli empatóját. Igyunk valami erőset!? – inkább javaslatnak hangzott, mint kérdésnek. Joli a bevált konzervválasza (amióta gyógyítok, nem iszom alkoholt) helyett, kacér mosollyal: Miért is ne? A férfi helyeselt: Attól, hogy a teljesség felé tartunk, még emberek vagyunk, nem kell aprófát pisilnünk! Írókám, ha ilyen eredeti gondolataid vannak, miért veszteged az idődet bugyuta sci-fikkel?

Vass Márton nem mutatta, milyen mélyre talált ez a nyílvessző. Egyrészt Joli honnan tudná, hogy bugyuták azok a könyvek? nem olvasta őket. Másrészt egy ideje ő is gyógyító akart lenni. Tűnődött, erről beszámoljon-e. Majd. Talán.

Most azt mondta: Ma már az emberek jóformán csak a saját testi és lelki javítgatásukkal foglalkoznak. Sportolnak, kocognak, futópadoznak, mozgatóöltönyökben rázatják magukat. Meditálnak, jógáznak, többféle kócshoz, mesterhez és mágushoz folyamodnak. Ki-ki magára figyel, nem a másikra. Hiába szövögettük a kapcsolati hálónkat egy életen át, mire a legnagyobb szükségünk volna rá, semmivé lesz… – Vass Márton abbahagyta ezt a szónoklatot. Elszomorodott. Ilyen mondatok végére való a három pont.

Joli fölolvasta a furcsa nevű koktélok hosszú listáját. Végül két Nostradamus-mixet kértek.

Azt reméli, gondolta Selmeczy Jolán, hogy az alkoholtól megpuhulok, és szétteszem a lábam. Átlátok a szitán! Eszébe jutott az első képrejtvény, amit még Korin Emőke mutatott neki, a hízótáborban. Régi képes újságok porosodtak az ottani ebédlő ablakpárkányán. Az egyikben találta. Terebélyes Á betűt rajzoltak egy szitára. Jolinak nem esett le, hogy Á-t lát a szitán. Alatta egy meztelen nőalak, birkózóhídban kepesztve. Ennek a megfejtésére is Emő jött rá: Akt-ív.

A Nostradamus-mix kék színű, enyhén mentolos ízű koktélnak bizonyult. Vass Márton erősködött, kérjenek még egy rundot. Joli ráállt. Az íróka nem tudja, hogy nyitott kapukat dönget. Szétteszem neki, ha tényleg akarja. Ámbár a mi korunkban, ugye… – jobb ezt a mondatot torzónak hagyni.

Amikor a futószalag odaszállította a két poharat, koccintottak. Mágusokkal varázsnedűt igyunk, meddig álljuk köpéseid, korunk?! – rikkantotta Vass Márton. Joli bólintott, bízott a kék koktél alkoholtartalmában.

Ha úgy vesszük, ez a hétvége a mi évi rendesünk! – a sci-fi író. Selmeczy Jolán ráhagyta. Az járt a fejében, milyen boldoggá tette volna, ha az íróka húszharminc évvel ezelőtt nyomul rá. Micsináljunk? Jobb későn, mint soha.

Vacsora után sétáltak a parkban, ahol valaha a berlini állatkert volt. A területet mesterséges szigetté alakították a németek, a csatornákon velencei gondolák vitték körbe a turistákat. Joli szívesen beült volna, de nem szólt. Ekkor ötlött az agyába, hogy beltagok és kültagok közül ők ketten nem csak abban kivételek, hogy még élnek.

Abban is, hogy csak nekik nem lett gyerekük. Esetleg épp emiatt hagyta őket a teremtő a sor végire?

A szülők folytatódnak utódaikban. Vass Márton jobb híján talán a könyveiben. Írt olyat, ami? – Joli nem tudta.

Én mi a túróban folytatódom? – tette föl a kérdést. Ezt sem tudta. Azt igen, hogy e szép estét kár elrontani ilyesmivel. Töröl, töröl, hangulatot vált! – parancsolt a lelki energiáira. Átlélegezte az egész testét, óvatosan, hogy a sci-fi író észre ne vegye.

Emiatt fölöslegesen aggódott, Vass Márton kizárólag a saját érzéseire figyelt.

A Magyar–Német Barátság hídján támasztották a kőpárkányt. Úgy látszik, a koktélokból nem hiányzott a szesz, az író elcsöndesedett tőlük. Jolinak viszont hamarosan megeredt a nyelve. Élete intim titkairól csivitelt.

A sci-fi író megtudhatta, hogy Selmeczy Jolán tűzrőlpattant leányzó volt kiskorában. Amikor először találkozott Tóth Györggyel, még 1959-ben, rögtön szerelmes lett belé. Rozsos Tiborba is. Talán ezért alakult olyan vérszegényen a magánélete. Nehezen tudott dönteni. Másként fogalmazva: túl nagy a szíve, többen belefértek.

Joli egyszer csókolózott Gyurival, a Szarvasi Királyságban. Az mi? – Vass Márton. Joli elmagyarázta. Már megfeledkezett arról, hogy a sci-fi író későn érkezett kültag. Gyurinak kezdetben Korin Emőke volt a csaja, pedig Emő igazából Tibor bácsit akarta. Vagy ki tudja, ennyi év után.

Néhány jelentéktelen diákszerelem után névházasság Snecivel, ami komolyra is fordulhatott volna. Sneci szépen lemaradt a névnászútról, politikai okból. Végül, amikor már senki nem számított rá, befutott, csakhogy az előző éjszakát Joli végigdugta Kobrával a vécén.

Miért csináltad, ha egyszer Gyurit akartad? – Vass Márton. Csak… talán mert Gyuri mindig foglalt volt. Jött aztán a jóval idősebb Maros Sándor, a népdalkutató, utóbb derült ki, hogy III/III-as beépített ügynök, folyamatosan jelentett, főleg Schneider Miklósról.

Ennyi! – Joli vonogatta a vállát, utána én lehiggadtam, igazándibul egy unalmas férjet akartam, s két gyereket. De sose

bíztam a férfiakban, szerintem az apám miatt, csak arra kellenek nekem… kellettek.

Vass Márton kibökte, hogy már 1991-ben megtetszett neki Selmeczy Jolán. Tibor bácsitól hallotta Velencében, hogy Korin Emőke a szépségkirálynő a csapatban. Tévedés, gondolta ő, inkább Selmeczy Jolán, a mélyen ülő parázs szemével! És megmondtad neki? – Joli. Persze! – hazudta a sci-fi író.

Amikor visszaértek az Elvont Tanítások Centrumának fenekéhez, a szállodai részhez, nehezen hoztak döntést. Elbúcsúzni se bírtak, és azt a bizonyos első lépést is vonakodtak megtenni. Ömlöttek belőlük a felelőtlen és súlytalan szavak.

Joli, én nyolcvan múltam, kezdte a sci-fi író. Csillagom, én hetvenhét vagyok, mint a magyar népmese, mit vársz tőlem? Azt, hogy hívjál föl a szobádba és… szeretném megpróbálni, ha… de semmiképp ne mondjad utána, hogy ahhoz képest, vagy hogy milyen jól tartom magam!

A férfi a kanapé előtt térdelt, amikor a nő bejött a fürdőből, fekete bugyiban és melltartóban. A férfi öszszerázkódott, mint akit áramütés ért: Te… hogy nézhetsz ki ilyen jól? – tódított. Ja, kicseréltettem ezt-azt, számítottam rá, hogy esetleg még ebben az életemben levetkezem valaki előtt… de csak én?

Vass Márton megvárta, míg Selmeczy Jolán a távirányítóval eloltja a lakás fénypontjait. Én sajnos nem cseréltettem ki eleget, dünnyögte. Ám ennek a sötétségben már nem volt jelentősége.

Hogyan kéne leírni, mi történik két ember közt, amikor egymásba olvadnak? Érdemese leírni? Vannake megfelelő szavak? Főleg ha két öregemberről van szó.

A sci-fi író kissé rátartian göcögött. Mint egy gyerek, gondolta Joli, fennhangon pedig: Lehet ám, hogy csak álmodjuk ezt?! Lehet, de mi van, ha valaki más álmodik bennünket?

Jolinak ez már túl bonyolult volt így, szex után, amitől huzamosabb ideje elszokott. Az ő korukban többékevésbé mindenki elszokott attól, valamennyi fiatalító módszer és serkentőpirula népszerűsége dacára. Jolinak az fájt leginkább, hogy erről az éjszakáról nem számolhat be se Vicának, se Emőnek, se más barátnőnek. Anélkül nem az igazi.

Reggel megállapodtak, hogy a közös napló a sci-fi íróhoz kerül, őrizze, fejezze be, ahogyan tudja. Ő azonban egyetlen sort sem tett már hozzá.

Joli halála után egy műanyag dobozban elásta a közös naplót a kertjében. Gyártatott neki síremléket is, szivárványos márványból. A felirat ezüst. A kőfaragó félreértette a szövegre vonatkozó kérést (ne legyen nagy), és a neveket kis kezdőbetűkkel véste. Vass Márton elfogadta. Jó ez így.

itt nyugszunk
már nem ismerünk senkit minket sem ismer senki itt a végünk
gyuri tibor bácsi kobra sneci malaci emő vica joli
írókám s más kültagok

Odarakott egy padot, azon üldögélt. Megnyugtatta. Álmai már összekeveredtek a képzeletével. Napsütötte érett délután, folyópart. Kockás pokróc.

Régimódi uzsonnakosár, nyitva. Termosz, úti tányérok, fényes evőeszközök, bőrborítású kulacs.

Selmeczy Jolán és Vass Márton, akár egy tizenkilencedik századot ábrázoló film főszereplői. Az agg író bézs színű öltönyben, fején zsirárdi. A fiatalos vénaszszonyon lenge tüllruha, gyümölcsös szalmakalap, színjátszó fátyol.

Hozzájuk szegődik egy tarka kutya. Mintha ugatna, ám valamiféle műszer éles sípolása hallik, elnyomva a madarak csivogását.

Jé! Ennek a kutyusnak szárnya nőtt! Olyasféle, mint a szitakötőknek.

Semmi baj, úgy látszik, nem kutya – tündér.

Később seregnyi ebtündér úszik át a folyón. Rázzák magukról a víz gyémántpöttyeit. Zúg a szárnyuk, mint a Volga. Az Amazonas. Az Oka-Káma. A Jangce.

Bővíz.

Szitakötés.

Tündérjárás.

Zzzzzzzzzzzzzz.

(2011–12)

Tartalom

1
Hízótábor
2
Másik tábor
3
Éptáb
4
Szarvasi Királyság
5
Honvédség
6
Névnászút
7
Továbbképző Központ
8
Kulcsos ház
9
Vadászkastély
10
Élet Velencében
11
Emléktúra
12
Hotel Sissi
13
Tengeri hajózás
14
Két nap Bécsben
15
Jövő körút